

สกุลเงินเสมือนทางเลือกใหม่กับการยอมรับความเป็นเงินสำหรับประเทศไทย :
กรณีศึกษาบิทคอยน์

คุณฐิณีพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจ และการเมือง
วิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต
ปีการศึกษา 2567

**BITCOIN CRYPTOCURRENCY'S ACCEPTANCE AS NEW ALTERNATIVE
FINANCIAL APPROACH IN THAILAND**

**BY
THEERAYA SUEANAK**

**A DISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY IN LEADERSHIP
IN SOCIETY, BUSINESS AND POLITICS
COLLEGE OF LEADERSHIP AND SOCIAL INNOVATION**

GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2024

คุษฎีนิพนธ์เรื่อง

สกุลเงินเสมือนทางเลือกใหม่กับการยอมรับความเป็นเงินสำหรับประเทศไทย :

กรณีศึกษาบิตคอยน์

โดย

ชรียา เสือนาค

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2567

รศ.ดร.วินันท์กานต์ รุจิภักดิ์
ประธานกรรมการสอบ

ศ.ดร.อภิชัย พันธเสน
กรรมการ

ผศ.ดร.วีรพงษ์ ชุตินิพัทธ์
กรรมการ

ดร.รัชกร ธิติลักษณ์
กรรมการ

รศ.ดร.รัตพงษ์ สอนสุภาพ
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ศ.ดร.สื้อจิตต์ เพ็ชรประสาน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

13 มิถุนายน 2568

Dissertation entitled

**BITCOIN CRYPTOCURRENCY'S ACCEPTANCE AS NEW ALTERNATIVE
FINANCIAL APPROACH IN THAILAND**

by

THEERAYA SUEANAK

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Doctor of Philosophy in Leadership in Society, Business and Politics

Rangsit University
Academic Year 2024

Assoc.Prof.Veenunkarn Rujiprak, Ph.D.
Examination Committee Chairperson

Prof.Apichai Puntasen, Ph.D.
Member

Asst.Prof.Veraphong Chutipat, Ph.D.
Member

Dhachakorn Thitiluck, Ph.D.
Member

Assoc.Prof.Rattaphong Sonsuphap, Ph.D.
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Prof.Suejit Pechprasarn, Ph.D.)

Dean of Graduate School

June 13, 2025

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วง ได้อย่างสมบูรณ์ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย ซึ่งหน่วยงานที่มีอาจนามากกล่าวได้ทั้งหมด โดยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.รัตพงษ์ สอนสุภาพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาแนะนำ พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ตลอดจนแก้ไขงานวิจัย เพื่อให้ งานวิจัยสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณคณะกรรมการ อาจารย์ประจำวิชา และอาจารย์พิเศษ สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง วิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ให้อย่างเต็มที่ ซึ่งเป็น ประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเจ้าของผลงานทางวิชาการ เจ้าของ บทบทความทุกท่านตามรายละเอียดที่ปรากฏในบรรณานุกรม ขอขอบพระคุณผู้ให้สัมภาษณ์ ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้ และได้ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็นส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ และคุณแม่ที่คอยอบรม สันนิษฐาน และ ส่งเสริมการศึกษาของผู้วิจัยด้วยความรัก และปรารถนาดีเสมอมา รวมทั้งขอขอบคุณพี่น้อง และ เพื่อนทุกท่านที่คอยห่วงใย และให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านมาโดยตลอด คุณค่าและประโยชน์ ของการศึกษาเฉพาะบุคคลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการศึกษาครั้งนี้ อนึ่งหากมีข้อผิดพลาดประการใด จึงขออภัยมา ณ ที่นี้

ธีรยา เสือนาค

ผู้วิจัย

6305111 : ชีรยา เสือนาค
 ชื่อคุณิพนธ์ : สกุลเงินเสมือนทางเลือกใหม่กับการยอมรับความเป็นเงินสำหรับ
 ประเทศไทย : กรณีศึกษาบิทคอยน์
 หลักสูตร : ปรัชญาคุณธิบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง
 อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.รัตพงษ์ สอนสุภาพ

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาบิทคอยน์ในบริบทของสินทรัพย์ดิจิทัล และความเป็นเงิน 2) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการยอมรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินถูกกฎหมายในประเทศไทย และ 3) เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการยอมรับบิทคอยน์ในฐานะเงินถูกกฎหมายในประเทศไทย โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากบุคคลที่เกี่ยวข้องและผู้เชี่ยวชาญด้านสกุลเงินดิจิทัลทั้งหมดจำนวน 8 ท่าน ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสรุปผลการวิจัยเป็นเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า ประการแรกบิทคอยน์ยังไม่สามารถเป็นเงินได้ ณ ช่วงเวลานี้ เพราะบิทคอยน์มีบทบาทหน้าที่ และคุณลักษณะของเงินที่ดีได้ยังไม่ครบถ้วน โดยอุปสรรคที่สำคัญคือมูลค่าที่ผันผวนมากเกินไปจนทำให้บิทคอยน์ไม่สามารถเก็บรักษามูลค่า (Store of Value) ในอนาคตได้ บิทคอยน์จึงเป็นเพียงสินทรัพย์ประเภทหนึ่งที่ยอมรับเพื่อเก็งกำไร ประการที่สอง เรื่องการยอมรับให้บิทคอยน์เป็นเงินที่ถูกกฎหมายในประเทศไทยนั้นยังเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้เลยในตอนนี้ เพราะประเทศไทยมีค่าเงินบาทที่แข็งแกร่ง และมีเสถียรภาพทางการเงินจึงยังไม่มีความจำเป็นต้องยอมรับเงินสกุลเงินอื่นเพิ่มเข้ามา และประการสุดท้าย หากมีการยอมรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินที่ถูกกฎหมายในประเทศไทยจะส่งผลกระทบต่อเงินบาทในหลายด้าน เช่น ผลกระทบต่อมูลค่าของสกุลเงินหลัก หรือผลกระทบต่อนโยบายการเงินของประเทศ เป็นต้น สำหรับผลกระทบเชิงบวก เช่น ช่วยในเรื่องการโอนเงินระหว่างประเทศได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ภายใต้อัตราค่าธรรมเนียมที่ถูก และยังสามารถแก้ปัญหาเงินเฟ้อ เพียงแต่ข้อดีของบิทคอยน์นั้น อาจจะไม่เป็นเหตุผลที่มากเพียงพอสำหรับการเลือกใช้เงินเป็นเงินทางเลือกถ้าเปรียบเทียบกับปัญหาที่ประเทศไทยต้องได้รับ

(คุณิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 143 หน้า)

คำสำคัญ: การยอมรับ, เงิน, เงินเสมือน, สินทรัพย์ดิจิทัล, บิทคอยน์

6305111 : Theeraya Sueanak
 Dissertation Title : Bitcoin Cryptocurrency's Acceptance as New Alternative Financial Approach in Thailand
 Program : Doctor of Philosophy in Leadership in Society, Business and Politics
 Dissertation Advisor : Assoc.Prof.Rattapong Sonsuphap, Ph.D.

Abstract

This dissertation has three main objectives: 1) to examine Bitcoin in the context of a digital asset and its potential to function as fiat money, 2) to explore the acceptance of Bitcoin as a legal medium of exchange for transactions in Thailand, and 3) to analyze the potential impacts if Bitcoin were to be legalized for monetary transactions in Thailand. The study is qualitative in nature, employing in-depth interviews with eight experts in digital currency and cryptocurrency. A literature review is also conducted to examine prior and relevant research on the direction and potential of Bitcoin in the Thai context. The findings from the study are as follows: 1) Bitcoin is currently not accepted as fiat currency due to its volatility, which undermines its ability to serve as a stable store of value. As a result, people still perceive Bitcoin more as a speculative investment asset than as money. 2) The general population in Thailand is not inclined to accept Bitcoin as legal tender. Given the stability of the Thai Baht, there is little incentive to adopt alternative currencies at this time. 3) The potential negative impacts of legalizing Bitcoin outweigh the benefits. Introducing Bitcoin as legal currency could disrupt the stability of the Thai Baht and complicate the implementation of monetary policy and regulation. While Bitcoin offers advantages such as lower transaction costs and a potential reduction in inflation, these benefits do not compensate for the broader economic risks it may introduce.

(Total 143 pages)

Keywords: Acceptance Theory, Money, Digital Currency, Digital Asset, Bitcoin

Student's Signature ..... Dissertation Advisor's Signature .....

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูป	ซ
บทที่ 1	
บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	6
1.3 คำถามการวิจัย	6
1.4 ขอบเขตการวิจัย	6
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
1.8 การเตรียมความพร้อมเรื่องจริยธรรมในการวิจัย	10
บทที่ 2	
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเงินตรา	11
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล	17
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่นไว้วางใจ (Trust)	23
2.4 ทฤษฎีการยอมรับนวัตกรรม	24
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
วิธีการดำเนินการวิจัย	44
3.1 วิธีการวิจัย	44
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
3.3 เครื่องมือการวิจัย	46
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	46
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	49
3.6 การแสดงข้อมูล	49
บทที่ 4	
กรณีศึกษาเอลซัลวาดอร์	51
4.1 ด้านภูมิศาสตร์	51
4.2 ด้านสังคม	51
4.3 ด้านเศรษฐกิจ	52
4.4 ประวัตินายนาฮิบ บูเคเล (ประธานาธิบดี ประเทศเอลซัลวาดอร์)	54
4.5 ผลที่ได้รับหลังจากการที่เอลซัลวาดอร์ ประกาศให้บิทคอยน์เป็นเงิน ถูกกฎหมาย	58
บทที่ 5	
ผลการศึกษา	68
5.1 บิทคอยน์ในบริบทของสินทรัพย์ดิจิทัล และความเป็นเงิน	69
5.2 การยอมรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินถูกกฎหมายในประเทศไทย	83
5.3 ผลกระทบจากการยอมรับบิทคอยน์ในฐานะเงินถูกกฎหมาย ในประเทศไทย	96
5.4 สำหรับทิศทางในอนาคตของบิทคอยน์	104
บทที่ 6	
สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	109
6.1 สรุปผลการศึกษา	109
6.2 การอภิปรายผล	110
6.3 ข้อเสนอแนะ	116

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	118
ภาคผนวก	127
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์	128
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์	134
ประวัติผู้วิจัย	143

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	ตารางรายชื่อกลุ่มตัวอย่าง	45
5.1	แสดงการเปรียบเทียบคุณสมบัติบิทคอยน์ในมุมมองของความเป็นสินทรัพย์	69
5.2	แสดงการเปรียบเทียบความเหมือน และความแตกต่างระหว่างเงินตรา กับบิทคอยน์	74

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
2.1	การจัดแบ่งประเภทของสินทรัพย์ดิจิทัลตามลักษณะของการจัดการ	20
2.2	แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (The Technology Acceptance Model :TAM)	29
2.3	Technology Adoption Curve	30
4.1	Countries & Government that Own Bitcoin	60
4.2	การเยือนประเทศตุรกีของ Nayib Bukele ในปี 2022	61
4.3	Nayib Bukele ประกาศว่าสามารถชำระหนี้ IMF จำนวน 800 ล้านดอลลาร์	62
4.4	Bitcoin as Legal Tender in El Salvador	64
5.1	ความเคลื่อนไหวของราคาสกุลเงินบิทคอยน์ตั้งแต่ปี 2011- ปัจจุบัน (2024)	76
5.2	ความเคลื่อนไหวของราคาสกุลเงินบิทคอยน์ที่แสดงผลแบบทุก 15 นาที	77
5.3	บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการ “มาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริม และกำกับดูแลการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล”	93

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์รู้จัก “เงิน” ในฐานะของตัวกลางในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการระหว่างกัน หากย้อนประวัติศาสตร์เรื่องวิวัฒนาการของเงินจะเห็นได้ว่ามีมาตั้งแต่ระบบการแลกเปลี่ยนของต่อของ (Barter System) ที่ผู้คนจะนำสิ่งของที่มีในครัวเรือน หรือสิ่งของที่เราผลิตได้มาแลกเปลี่ยนระหว่างกัน เช่นการนำข้าวสารมาแลกกับเนื้อสัตว์ หรือการนำเสื้อผ้ามาแลกกับผลไม้ ซึ่งการแลกเปลี่ยนโดยตรงลักษณะนี้เป็นที่นิยมในอดีตกันอย่างกว้างขวาง แต่การแลกเปลี่ยนลักษณะนี้ก็จะพบอุปสรรคเรื่องของการหาบุคคลที่มีของตรงกับความต้องการของแต่ละฝ่าย หรือในเรื่องของการกำหนดราคาของสิ่งของที่ต้องการความเหมาะสมเรื่องของปริมาณที่จะนำมาแลกเปลี่ยนระหว่างกัน เช่น ต้องใช้ข้าวสารปริมาณเท่าใด จึงจะเหมาะสมกับเนื้อสัตว์ปริมาณ 1 ตัว ซึ่งอุปสรรคดังกล่าวทำให้มนุษย์จำเป็นต้องหาสิ่งที่จะมาเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยน โดยสิ่งนั้นต้องเป็นสิ่งที่ผู้คนในสังคมต้องการ หรือเป็นสิ่งของที่ทำได้ยาก โดยคนในสังคมต้องให้การยอมรับสิ่งของชนิดนั้นในการนำมาเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เช่น ขนสัตว์ งาช้าง เปลือกหอย ลูกปัด ฯลฯ

แต่การนำสิ่งของมาใช้เป็น “เงิน” ก็ยังพบอุปสรรคในเรื่องของการเก็บรักษา การแบ่งเป็นหน่วยย่อย ดังนั้นจึงมีการแก้ปัญหา “เงิน” ในลักษณะสิ่งของโดยการนำ “โลหะ” มาผลิตเป็นเงินเพื่อเพิ่มความแข็งแรงคงทน มีการผลิตโลหะให้มีขนาดแตกต่างกันไปตามมูลค่า และเพิ่มความสะดวกต่อการพกพา แต่เงินโลหะก็ยังคงมีอุปสรรคในเรื่องของน้ำหนักหากต้องมีการจ่ายค่าสินค้าและบริการเป็นจำนวนมาก ๆ และมูลค่าของเนื้อโลหะยังมีมูลค่าเกินราคาที่ตราไว้ทำให้เงินได้ถูกพัฒนามาเป็นเงินกระดาษที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาเรื่องน้ำหนักให้น้ำหนักเบา และยังมีต้นทุนในการผลิตที่ถูกกว่าการใช้โลหะในการผลิต โดยเงินกระดาษนั้นจะถูกผลิตจากธนาคารกลางหรือจากรัฐบาลและมีการรับรองโดยรัฐว่ากระดาษที่ถูกผลิตขึ้นมาจะมีมูลค่าตามราคาที่ตราไว้หน้ากระดาษสามารถนำมาใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยน และจ่ายชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย แต่เงินกระดาษก็ยังมีข้อจำกัดทางด้านการค้า โดยเฉพาะการค้าระหว่างประเทศที่ในการซื้อขายข้าม

ประเทศจะไม่สามารถชำระค่าสินค้าเป็นเงินกระดาษกันได้ ทำให้ต้องมีการพัฒนาเงินในรูปแบบใหม่เพิ่มเข้ามานั้นก็คือ เงินเครดิต ที่จะมีธนาคารเป็นตัวกลางในการจัดการทำให้การจ่ายค่าสินค้าและบริการระหว่างกัน โดยที่ผู้ซื้อและผู้ขายไม่จำเป็นต้องมาพบหน้ากัน อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มความปลอดภัยในการทำรายการเนื่องจากมีธนาคารเป็นตัวกลางในการดูแล

จะเห็นได้ว่า “เงิน” มีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เงินลักษณะหนึ่งจะสามารถใช้ได้ดีในช่วงระยะเวลาหนึ่ง พอเวลาเปลี่ยน สภาพแวดล้อมเปลี่ยนเงินที่เคยใช้ได้ดีก็อาจจะไม่ใช่เงินที่ดีในช่วงเวลานี้ทำให้มนุษย์ต้องคิดประดิษฐ์เงินลักษณะแบบใหม่เพื่อมาทดแทนหรือแก้ปัญหาเงินลักษณะเดิมที่เคยใช้อยู่ จนถึงทุกวันนี้เป็นยุคที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้เกิดเงินรูปแบบใหม่ที่เข้ามามีบทบาทในภาคการเงินของโลก โดยเป็นเงินที่เข้ามาแก้ปัญหา เรื่องการจัดตัวกลางในการบริหารจัดการเงินอย่างธนาคารกลาง หรือรัฐบาลที่ถูกมองว่าเป็นสถาบันที่แทรกแซงการทำงานของระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเมื่อเวลาที่รัฐบาลบริหารเงินภายในประเทศผิดพลาดก็จะทำการผลิตเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจทำให้เกิด “ภาวะเงินเฟ้อ” ตามมาที่เปรียบเสมือนการเอาเปรียบประชาชนในสังคม โดยเงินรูปแบบใหม่นี้เป็นสกุลเงินดิจิทัล หรือ Cryptocurrency โดยสกุลเงินดิจิทัลที่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มคนมากที่สุดมีชื่อว่า “บิตคอยน์”

สำหรับตัวอย่างของประเทศที่รัฐบาลมีการบริหารเงินผิดพลาด ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในเงินที่รัฐบาลเป็นผู้ผลิต ตัวอย่างเช่น ประเทศซิมบับเว ที่รัฐบาลมีปัญหาทางการเงินรุนแรง ทำให้รัฐบาลตัดสินใจกู้เงินจาก IMF และในการหาเงินมาชำระหนี้ IMF ทางรัฐบาลก็เลือกวิธีพิมพ์เงินออกมาในสกุลเงินซิมบับเว โดยรัฐบาลได้ไปขอร้องตัวกลางซึ่งเป็นสถาบันการเงินท้องถิ่นในทวีปแอฟริกาให้รับแลกเงินที่พิมพ์ขึ้นมาเป็นดอลลาร์สหรัฐ แล้วจึงนำเงินที่ได้มาชำระหนี้ให้กับ IMF โดยเงื่อนไขที่รัฐบาลซิมบับเวได้ทำกับสถาบันการเงินเหล่านั้น ก็คือรัฐบาลต้องซื้อเงินที่พิมพ์ขึ้นมาใหม่กลับคืนมาโดยการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น ทองคำ เพชร แร่โครเมียมไปค้ำประกันซึ่งเรียกว่า Mineral-backed loan (Dzirutwe, 2019) แต่เมื่อได้ เงินดอลลาร์ซิมบับเวกลับคืนมาทำให้เงินในระบบมีปริมาณเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก สิ่งที่เกิดตามมาก็คือ “ภาวะเงินเฟ้ออย่างยิ่งยวด หรือ Hyperinflation” (Cagan, 1956) โดยในปี 2001 อัตราเงินเฟ้อของซิมบับเวอยู่ที่ 112.1% ในปี 2007 อัตราเงินเฟ้อของซิมบับเวอยู่ที่ 66,212.3% แต่แทนที่รัฐบาลจะยุติปัญหาจากเงินเฟ้อด้วยวิธีอื่น รัฐบาลกลับเลือกวิธีพิมพ์เงินเพิ่มเข้าไปในระบบยังเป็นการกระตุ้นให้เกิดภาวะเงินเฟ้อยิ่งกว่าเดิม ในปลายปี 2008 อัตราเงินเฟ้อของซิมบับเวอยู่ที่ 79,600,000,000% (Looney, 2024) จนต้องมีธนบัตรที่มีมูลค่า 100,000,000,000,000 ดอลลาร์ซิมบับเว (Lewis and agencies, 2009) ประชาชน

ชาวซิมบับเวจำนวนมากจึงออกมาประท้วงต่อต้านรัฐบาลจนท้ายที่สุดในปี 2009 รัฐบาลได้ประกาศยกเลิกการใช้เงินสกุลดอลลาร์ซิมบับเวในประเทศ และยอมรับการใช้เงินสกุลอื่นในประเทศ เช่น ดอลลาร์สหรัฐ และแอนด์แอฟริกาใต้จึงช่วยบรรเทาปัญหาเงินเฟ้อในประเทศได้บ้าง โดยในปัจจุบันนี้ซิมบับเวได้ออกสกุลเงินใหม่ชื่อ Zimbabwe Gold (International Monetary Fund [IMF], 2024) แต่ก็ยังไม่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน

หรือประเทศเวเนซุเอลา ที่เกิดปัญหาเงินเฟ้อรุนแรง มีสาเหตุใหญ่มาจากการใช้จ่ายเกินตัวของภาครัฐ ซึ่งเวเนซุเอลามีนโยบายด้านประชานิยมตั้งคมสงเคราะห์ต่าง ๆ มากมาย รายได้หลักของประเทศเวเนซุเอลาคือการส่งออกน้ำมัน คิดเป็น 95% ของสินค้าส่งออกทั้งหมด ทุกอย่างพึ่งพิงน้ำมันเพียงอย่างเดียว เมื่อราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกมีการปรับราคาลดลงก็ส่งผลกระทบต่อประเทศอย่างหนัก เพราะนั่นหมายความว่ารายได้ของประเทศย่อมน้อยลงตามไปด้วย และในขณะเดียวกันรายจ่ายภาครัฐยังคงเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ประเทศจึงขาดดุลในที่สุด โดยรัฐบาลไม่ได้เลือกวิธีแก้ปัญหาคาดการณ์ด้วยการลดรายจ่ายของภาครัฐ แต่กลับเลือกใช้วิธีพิมพ์เงินออกมาเพื่อใช้จ่ายทำให้เกิดปัญหาเงินเฟ้ออย่างยิ่งยวด ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในภาครัฐอย่างรุนแรง มูลค่าของเงินขาดความน่าเชื่อถือ และสินค้าในท้องตลาดมีการปรับราคาสูงขึ้นแบบก้าวกระโดดส่งผลให้เงินโบลิวาร์ซึ่งเป็นเงินสกุลท้องถิ่นเกือบจะกลายเป็นเพียงแผ่นกระดาษที่ไร้ค่า โดยอัตราเงินเฟ้อสูงสุดของปี 2017 อยู่ที่ระดับ 862.6% ปี 2019 อัตราเงินเฟ้อสูงสุดอยู่ที่ระดับ 3,450,000% (Trading Economics, 2024) และภายหลังจากทางรัฐบาลออกธนบัตร “สกุลโบลิวาร์แบบใหม่” ที่มีการตัดจำนวนเลขศูนย์ลง 5 หลัก (Aljazeera, 2021) เพื่อแก้ภาวะเงินเฟ้อโดยเงินสดได้กลายเป็นของหายากในประเทศนี้ ส่งผลให้ประชาชนต้องหันไปพึ่งพาวิธีการอันเก่าแก่ในการยังชีพ นั่นคือการเอาข้าวของออกมาแลกเปลี่ยนระหว่างกัน เนื่องจากผู้คนที่เคยแต่ซื้อของด้วยเงินสด แต่เพราะเกิดปัญหาเงินสดขาดแคลน จึงทำให้พวกเขาต้องใช้วิธีแลกเปลี่ยนสินค้านี้ระหว่างกัน (BBC NEWS ไทย, 2019)

หรือประเทศที่เจริญแล้วอย่างสหรัฐอเมริกาที่เคยประสบกับปัญหานี้เหมือนกันในปี 2008 ครั้งนั้นเกิดวิกฤติเศรษฐกิจเรียกว่า วิกฤตซับไพรม์หรือวิกฤตหนี้ด้อยคุณภาพ (Sub-Prime Crisis) เนื่องจากเกิดปัญหาการบริหารจัดการสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์ (Sub-Prime Mortgage) ผิดพลาด และผลของการกำกับดูแลกลุ่มวานิชชนกิจ (Investment Banking) ไม่รัดกุม จนทำให้เกิดปัญหาขาดสภาพคล่องและคุกคามความมั่นคงของสถาบันการเงิน ทำให้บริษัทใหญ่หลายบริษัทในสหรัฐอเมริกาต้องล้มละลายปิดกิจการ และเกิดวิกฤตเศรษฐกิจลุกลามกระทบไปทั่วโลก ส่งผลให้

อำนาจและความน่าเชื่อถือของสหรัฐอเมริกาและกลุ่มประเทศตะวันตกลดลง โดยเฉพาะชื่อเสียงของสหรัฐอเมริกาในฐานะผู้นำโลกลดลงด้วย การเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินครั้งนี้ทำให้บริษัทวาณิชธนกิจหรือบริษัทเงินทุนขนาดใหญ่ของสหรัฐอเมริกาและประเทศในยุโรปต้องขาดทุน และล้มละลาย เช่น กลุ่มบริษัทเลห์แมน บราเธอร์ส ซึ่งใหญ่เป็นอันดับสี่ของสหรัฐอเมริกา แต่ต้องมาล้มละลายลงเนื่องจากบริษัทในเครือ BNC Mortgage ปลดปล่อยให้กับลูกค้าสินเชื่อซับไพร์ม และเกิดปัญหานี้เสียหายศาลจนต้องปิดกิจการลง (Lioudis, 2024) นอกจากนี้วิกฤตคราวนี้ยังส่งผลทำให้สถาบันการเงินของโลกต้องประสบปัญหาขาดสภาพคล่อง ขาดความมั่นคง และต้องปิดกิจการเป็นจำนวนมาก ทางภาครัฐบาลร่วมกับธนาคารกลางสหรัฐอเมริกา (FED) จึงจำเป็นต้องนำเงินงบประมาณเข้าไปช่วยเหลือสถาบันการเงินบางส่วน เนื่องจากไม่สามารถช่วยเหลือทั้งหมดได้ อย่างเช่น บริษัทประกัน American International Group (AIG) จากรายงานของคณะกรรมการสอบสวนวิกฤตทางการเงิน (FCIC) เกี่ยวกับวิกฤตการเงินในปี 2008 รัฐบาลสหรัฐฯ ให้ความช่วยเหลือทางการเงินมูลค่า 182,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เนื่องจากการล้มละลายของบริษัทประกันภัยอาจส่งผลให้เกิดความสูญเสียและการล่มสลายแบบต่อเนื่องทั่วทั้งระบบ (Rushe, 2011) โดยธนาคารกลางสหรัฐอเมริกาได้ใช้นโยบายการเงิน (Monetary Policy) ลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Fed Funds Rate) เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจจนอัตราดอกเบี้ยลดลงเข้าใกล้ร้อยละ 0 (0.25%) แต่ก็ไม่สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจได้จึงต้องใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นพิเศษ มาตรการ Unconventional Monetary Policy หรือเรียกว่า “Quantitative Easing (QE)” (ณัฐา ปิยะกาญจน์ และ ธนวัฒน์ รื่นบันเทิง, 2553) โดยธนาคารกลางสหรัฐอเมริกาทำการอัดฉีดเงินเข้าสู่ระบบการเงินเพื่อรักษาความเชื่อมั่นและสร้างสภาพคล่องเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้ดำเนินต่อไปได้ในภาวะไม่ปกติได้แก่ภาวะเศรษฐกิจถดถอย ทั้งนี้ในการใช้มาตรการ QE ครั้งแรกหรือ QE1 ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2008 - เดือนมีนาคม 2010 โดยธนาคารกลางสหรัฐอเมริการทยอยซื้อตราสารหนี้และ Assetbacked security (ABS) ที่ออกโดย Government Sponsored Enterprises (GSEs) มูลค่ารวมทั้งสิ้น 1.425 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ณัฐา ปิยะกาญจน์ และ ธนวัฒน์ รื่นบันเทิง, 2553) เพื่อลดความผันผวนในตลาดการเงิน และถ่ายโอนสินทรัพย์ที่มีปัญหาออกมาจากงบดุลของสถาบันการเงินและระบบ เพื่อช่วยให้ฐานะการเงินของภาคเอกชนดีขึ้น ซึ่งจะมีผลเอื้อให้สถาบันการเงินปล่อยกู้มากขึ้นและธุรกิจระดมทุนได้ง่ายขึ้นผลจาก QE1 ช่วยให้ตลาดการเงินทำงานเป็นปกติมากขึ้นในระดับหนึ่ง แต่อัตราการว่างงานยังอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่องจึงนำมาตราการ QE มาใช้อีกเป็นครั้งที่ 2 หรือ QE2 ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2010 - เดือนมิถุนายน 2011 โดยเน้นการซื้อพันธบัตรระยะกลางและยาวเพื่อให้มีผลช่วยลดอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรระยะดังกล่าว ซึ่งจะช่วยให้ต้นทุนการระดมทุนของธุรกิจในสหรัฐฯ ลดต่ำลงตามไปด้วย เนื่องจากการออกตราสาร

หนี้ของภาคเอกชนใช้อัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลเป็นตัวอ้างอิง อีกทั้งน่าจะมีผลผลักดันให้อัตราเงินเพื่อคาดการณ์ปรับสูงขึ้น ทั้งนี้ ในการทำ QE2 นั้นธนาคารกลางสหรัฐอเมริกาเข้าซื้อพันธบัตรรัฐบาลเพียงอย่างเดียว โดยมิได้เข้าซื้อตราสารหนี้ของ GSEs เหมือนอย่างในช่วงของการทำ QE1 เนื่องจากในภาวะปัจจุบันธนาคารกลางสหรัฐอเมริกาคือต้องการที่จะเพิ่มแรงจูงใจในการลงทุนผ่านการลดอัตราดอกเบี้ยกู้ยืมระยะยาวมากกว่าต้องการเข้าไปเสริมความเชื่อมั่นและลดความผันผวนในตลาดการเงินดังเช่น QE1 (ณัฐ ปิยะกาญจน์ และธนวัฒน์ รื่นบันเทิง, 2553) ซึ่งผลของ QE2 สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจได้ระดับหนึ่งเท่านั้น จึงนำมาตรการ QE มาใช้อีกเป็นครั้งที่ 3 หรือ QE3 เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2012 โดยครั้งนี้ไม่กำหนดช่วงเวลาโดยจะทยอยซื้อพันธบัตรรัฐบาลและตราสารหนี้ในแต่ละเดือนจนกว่าอัตราการว่างงานจะลดลงเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้กลับคืนมาอย่างต่อเนื่อง (Censky, 2012)

และจากเหตุการณ์วิกฤติในครั้งนี้ทำให้มีคนจำนวนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งที่ใช้นามแฝงว่า “ซาโตชิ นากาโมโตะ” (Satoshi Nakamoto) ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่มีความเชื่อมั่นหรือไว้วางใจในรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของ “เงินตรา” โดยเขาต้องการที่จะแก้ปัญหาการเงินที่ถูกควบคุมและแทรกแซงกลไกตลาดจากคนกลางไม่ว่าจะเป็นธนาคารหรือรัฐบาล จึงเกิดเป็นแนวคิดที่จะสร้างสกุลเงินทางเลือกใหม่ที่ผู้ใช้งานสามารถใช้เป็นเงินในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างกันได้โดยอิสระโดยไม่ต้องผ่านธนาคารหรือตัวกลาง โดยต้องการผลิตเงินที่มีจำนวนจำกัดไม่สามารถผลิตเพิ่มได้โดยใช้เทคโนโลยี (Blockchain) มาช่วยรองรับการทำงาน และได้พัฒนาจนออกมาเป็นสกุลเงินดิจิทัลที่เรารู้จักที่ชื่อว่า “บิทคอยน์” (Bitcoin)

การกำเนิดของ “บิทคอยน์” ถือว่าเป็นวิวัฒนาการอีกขั้นของวงการการเงิน เพราะบิทคอยน์เป็นเงินที่อยู่ในโลกอินเทอร์เน็ต ไม่มีตัวตน จับต้องไม่ได้ ไม่มีธนาคารกลางหรือรัฐบาลของประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นผู้ผลิตหรือควบคุมกำกับ ทำงานอิสระในรูปแบบการกระจายอำนาจ (Decentralized) โดยเงินสกุลนี้ถูกออกแบบมาให้มีจำนวน 21 ล้านเหรียญเท่านั้น (Nakamoto, 2008) และจากการคุณลักษณะของบิทคอยน์ที่มีความแตกต่างจากเงินที่ใช้กันปกติทั่วไปทำให้ทั่วทุกมุมโลกต่างให้ความสนใจ โดยเฉพาะประเทศเอลซัลวาดอร์ และแอฟริกากลางที่มีการออกมารับรองรับให้บิทคอยน์เป็นเงินที่ถูกกฎหมาย (กรุงเทพฯธุรกิจ, 2565) ซึ่งการยอมรับบิทคอยน์ในครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นเรื่องที่ทำทนายระบบเงินดั้งเดิมเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบิทคอยน์ในบริบทของความเป็นเงิน ต้องการศึกษาลักษณะ และความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะ

ให้การยอมรับบิตคอยน์ในบทบาทของเงินที่ถูกกฎหมายไม่ใช่เป็นสินทรัพย์ดิจิทัลเหมือนดังเช่นทุกวันนี้

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาบิตคอยน์ในบริบทของสินทรัพย์ดิจิทัล และความเป็นเงิน
- 1.2.2 เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการยอมรับบิตคอยน์ให้เป็นเงินถูกกฎหมายในประเทศไทย
- 1.2.3 เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการยอมรับบิตคอยน์ในฐานะเงินถูกกฎหมายในประเทศไทย

1.3 คำถามการวิจัย

เพราะอะไรประเทศไทยจึงยอมรับบิตคอยน์เป็นสินทรัพย์ดิจิทัล แต่ไม่ยอมรับให้เป็นเงิน และการยอมรับหรือไม่ยอมรับนี้ส่งผลกระทบต่ออย่างไร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตการวิจัยด้านเนื้อหาการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษามุ่งศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการยอมรับบิตคอยน์ให้เป็นเงินถูกกฎหมายในประเทศไทยรวมถึงศึกษาผลกระทบที่ได้รับจากการยอมรับบิตคอยน์ในฐานะเงินที่ถูกกฎหมายเนื่องจากบิตคอยน์เป็นสกุลเงินดิจิทัลเพียงสกุลเดียวที่อยู่ในรูปของการกระจายอำนาจ และบิตคอยน์ยังได้รับการยอมรับจากบางประเทศให้เป็นเงินที่ถูกกฎหมาย โดยมีการศึกษาจากหนังสือ งานวิจัย ตำราวิชาการ บทความ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และมีการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ต่อไป

1.4.2 ขอบเขตการวิจัยด้านผู้ให้ข้อมูลหลักที่ต้องการศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านสกุลเงินดิจิทัลจากหลากหลายภาคส่วนเพื่อสะท้อนมุมมองที่แตกต่างกันออกไป อีกทั้งบิตคอยน์เป็นนวัตกรรมทางการเงินที่

เพิ่งเป็นที่นิยมไม่กี่ปีมานี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงให้มากที่สุด

1.4.3 ขอบเขตการวิจัยด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่เดือน มีนาคม พ.ศ. 2565 - ตุลาคม 2567 รวม ระยะเวลา 31 เดือน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก ในเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม พ.ศ. 2567

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การยอมรับ หมายถึง การตัดสินใจใช้นวัตกรรมทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม โดยระยะเวลาในการตัดสินใจยอมรับนั้น ไม่มีกำหนดแน่นอนตายตัวขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของนวัตกรรมนั้น ๆ (ขวัญตา กิระวิสาสกิจ, 2542, น.38)

เงิน (Money) หมายถึง สิ่งที่ใช้ควบคุมอำนาจการซื้อของมนุษย์ซึ่งจะเปลี่ยนรูปแบบในทุก ๆ 50 ปีโดยเฉลี่ย จากการแลกเปลี่ยนสินค้ากลายเป็นการใช้เปลือกหอย พัฒนามาเป็นกระดาษ และจะเปลี่ยนเป็นเงินในรูปแบบ “ดิจิทัล” (จิรายุส ทรัพย์ศรี โสภา, 2567)

เงินเสมือน (Virtual currency) หมายถึง เป็นเงินที่ถูกสร้างขึ้นโดยกลุ่มคนบางกลุ่ม และยอมรับให้ใช้งานกันภายในกลุ่มสังคมนั้น โดยที่ไม่ได้มีรัฐบาลของประเทศใดรับรองหรือควบคุมดูแลเหมือนอย่างเงินตราที่เราใช้กันอยู่ในปัจจุบัน (กันตภณ ศรีชาติ, 2556)

สินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset) หมายถึง หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ หรือใช้กำหนดสิทธิในการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ คล้ายกับเงินตราที่เราใช้กันอยู่ในปัจจุบันเพื่อแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ แต่สื่อกลางแลกเปลี่ยนเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นในรูปแบบดิจิทัลนั่นเอง (Set Investnow, 2022)

คริปโทเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) หมายถึง หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้า บริการ สินทรัพย์ดิจิทัลอื่นหรือสิทธิอื่นใด โดยสามารถใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการได้หากผู้ใช้ยอมรับ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2561)

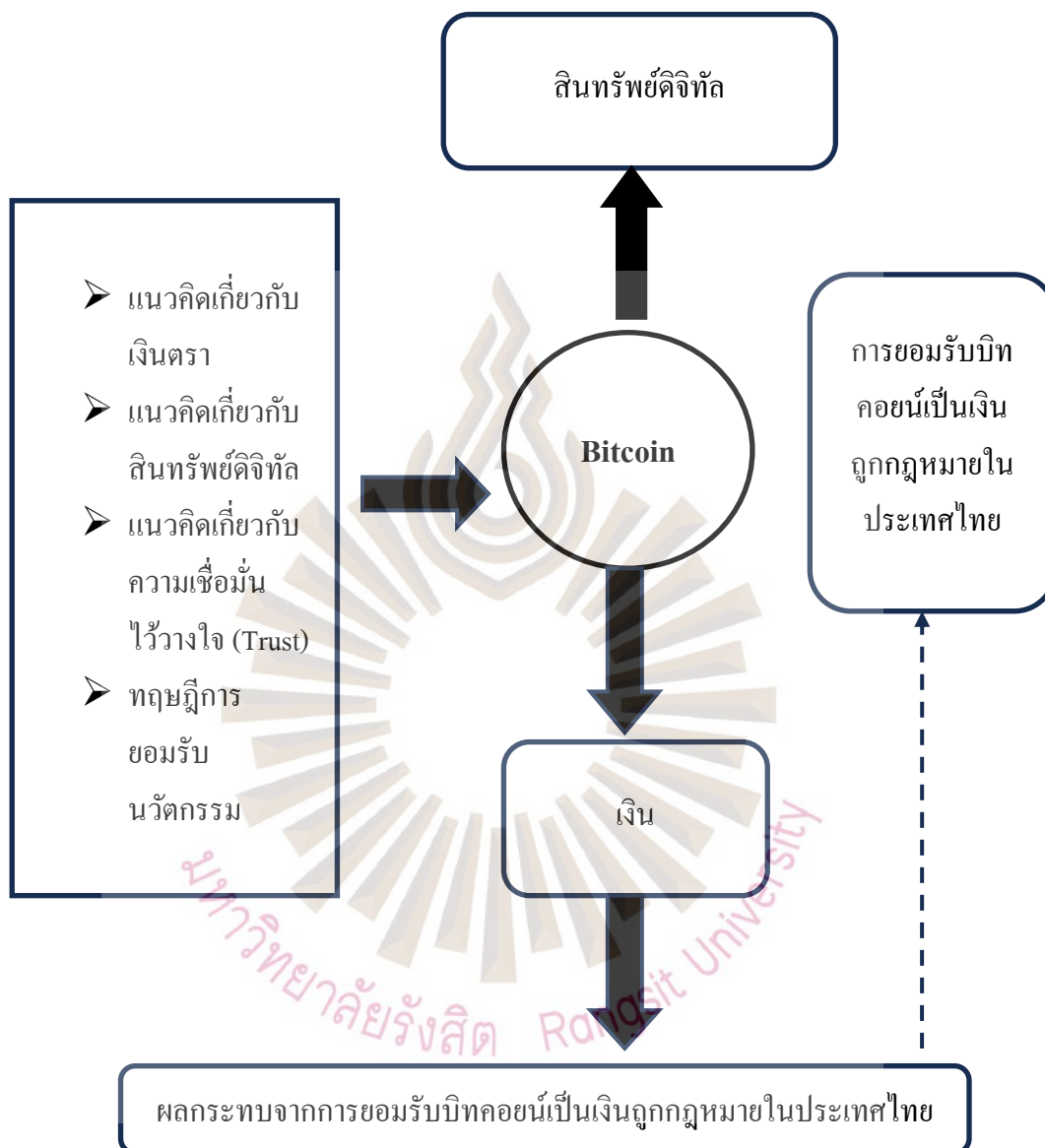
บิตคอยน์ (Bitcoin) หมายถึง สกุลเงินดิจิทัลสกุลแรกที่ถือกำเนิดขึ้น ถูกคิดค้นโดยผู้ใช้นามแฝงว่า ซาโตชิ นากาโมโตะ โดยมีนโยบายการออกบิตคอยน์เพียงแค่ 21 ล้านบิตคอยน์เท่านั้น และตัวบิตคอยน์มีความสามารถในการเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้ คล้ายกับเงินตรา ซึ่งสัญลักษณ์ในตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราคือ BTC

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาคาดว่าจะได้ประโยชน์ต่อผู้อ่านดังนี้

- 1.6.1 ทำให้ทราบถึงบิตคอยน์ในบริบทของความเป็นเงิน
- 1.6.2 ทำให้ทราบถึงความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะยอมรับบิตคอยน์ในฐานะเงินตามกฎหมาย
- 1.6.3 ทำให้ทราบถึงผลกระทบถ้ามีการยอมรับบิตคอยน์ให้เป็นเงินตามกฎหมายในประเทศไทย
- 1.6.4 ทำให้ทราบถึงทิศทางการใช้บิตคอยน์ในประเทศไทย
- 1.6.5 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับนักวิจัยท่านอื่นต่อไปในอนาคต

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย, 2567

1.8 การเตรียมความพร้อมเรื่องจริยธรรมในการวิจัย

1.8.1 เปิดอิสระทางความคิด ไม่มีอคติส่วนตัว

1.8.2 ยินดีรับฟัง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่ถูกต้อง

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง สกุลเงินเสมือนทางเลือกใหม่กับการยอมรับความเป็นเงินสำหรับประเทศไทย : กรณีศึกษาบิตคอยน์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี จากหนังสือ ตำรา บทความ วิชาการ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ และนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเงินตรา
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่น ไว้วางใจ (Trust)
- 2.4 ทฤษฎีการยอมรับนวัตกรรม
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเงินตรา

2.1.1 ความหมายคำว่าเงินตราตามกฎหมายไทย

พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.2501 มาตรา 6 กำหนดความหมายของ “เงินตรา” ไว้ว่าเงินตรา ได้แก่ เหรียญกษาปณ์และธนบัตร(ราชกิจจานุเบกษา, 2501, น.412) พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.2485 ได้กำหนดความหมายของ “เงินตรา” ไว้ดังนี้ มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “เงินตรา” หมายความว่า เงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายในประเทศไทย (ราชกิจจานุเบกษา, 2485, น.1)

2.1.2 ความหมายของคำว่าเงินตราตามนิยามของนักเศรษฐศาสตร์

นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ได้ให้นิยามความหมายของเงินไว้ดังนี้ “เงินตรา” หมายถึง สิ่งที่คุณในสังคมได้สมมุติขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน ดังนั้นเงินจึงเป็นสิ่งกระตุ้นให้

เกิดการผลิต และช่วยขับเคลื่อนสินค้าจากแหล่งผลิตไปยังผู้บริโภค และเงินยังสามารถทำหน้าที่ซึ่งมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ 4 ประการ ได้แก่ ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เป็นมาตรฐานในการใช้วัดมูลค่า เป็นมาตรฐานการชำระหนี้ภายใน และเป็นเครื่องรักษามูลค่า (กฤษฎา สังขมณี, 2552, น.45)

2.1.3 ความหมายคำว่าเงินตราตามนักสังคมวิทยา

แนวคิด The Social Life of Money โดย Dodd (2014 อ้างถึงใน ผานิตดา ไสยรส, 2561) ได้นำเสนอ แนวคิดเกี่ยวกับเงินตราผ่านมุมมองของนักสังคมวิทยา โดยได้เสนอว่า “เงิน” ไม่ได้มีความหมายจำกัดเพียงแค่สิ่งของวัตถุ เช่น เหรียญ หรือกระดาษธนบัตรอย่างที่คนทั่วไปคุ้นเคย แต่เขาเสนอว่า “เงิน” เป็นกระบวนการประกอบสร้างทางสังคมมีคุณลักษณะที่เป็นพลวัตเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา “เงิน” เป็นผลลัพธ์ที่มาจากการปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคม เต็มไปด้วยความสัมพันธ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ อำนาจรัฐ ความเชื่อมั่นทางสังคม ความไว้วางใจ วัฒนธรรม ศาสนา ค่านิยม ฯลฯ การเคลื่อนที่ไปมาของเงินจากการแลกเปลี่ยนของผู้คน คือสิ่งที่ช่วยธำรงรักษามูลค่าของเงินเอาไว้ เพราะมูลค่าของเงินไม่ได้มาจากตัวของมันเอง แต่เกิดขึ้นได้เพราะเงินเป็นส่วนประกอบหนึ่งของระบบความสัมพันธ์ต่าง ๆ รวมทั้งคุณค่านั้นจะมาจากสิ่งที่เงินสามารถคลอบคลำให้ได้ ดังนั้นในทางปฏิบัติไม่ว่าเงินจะมาในรูปลักษณะของเปลือกหอย โลหะ กระดาษ หน่วยวัดบิต (Bits) หรือไบต์ (Bytes) หรือรูปแบบอื่น ๆ ตราบิตที่มันยังคงได้รับการยอมรับ เงินจะยังคงเป็นสิ่งที่สามารถส่งต่อมูลค่าและความหมายทางสังคมระหว่างผู้ใช้เสมอ

2.1.4 วิวัฒนาการเงินตราในแต่ละยุค

วิวัฒนาการเงินตราจากอดีตสู่ปัจจุบัน เป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของสังคมและเทคโนโลยี โดยสามารถแบ่งคร่าว ๆ เป็นยุคต่าง ๆ ได้ ดังนี้ (Okmd Knowledge Portal, 2567)

1) ยุคแลกเปลี่ยนสิ่งของ (Barter System)

เป็นยุคที่ไม่ได้ใช้เงินในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ แต่ใช้ระบบแลกเปลี่ยนสิ่งของต่อสิ่งของ โดยผู้คนจะนำสิ่งของที่ตนเองมีไปแลกกับสิ่งของที่คนอื่นมี เช่น นำพืชผล สัตว์

เสียง ไปแลกเปลี่ยนเสื้อผ้า อาหารหรือเครื่องมือต่าง ๆ แต่ระบบนี้มีข้อจำกัดเพราะความต้องการของผู้แลกเปลี่ยนต้องตรงกัน และบางครั้งมูลค่าสินค้าไม่เท่ากัน

2) ยุคเงินสินค้า (Commodity Money)

เพื่อแก้ปัญหาระบบการแลกเปลี่ยนของยุคแรก ทำให้สังคมเริ่มใช้วัตถุบางอย่างที่มีค่าและเป็นที่ยอมรับในการแลกเปลี่ยน เช่น เปลือกหอย ขนนก โลหะมีค่า ซึ่งมีมูลค่าในตัวเอง และสามารถนำไปใช้ในการแลกเปลี่ยนสิ่งของต่าง ๆ ได้คล้ายกับเงินเหรียญในยุคต่อมา

3) ยุคเงินเหรียญ (Metallic Money)

เป็นยุคที่มีการใช้โลหะมีค่าอย่างทองคำและเงินมาทำเป็นเหรียญ เพื่อใช้แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ เพราะง่ายต่อการพกพาและมีมูลค่าที่ชัดเจน ซึ่งราชวงศ์หรืออาณาจักรต่าง ๆ จะทำการตีเหรียญมาใช้ และเหรียญเหล่านี้มักมีตราสัญลักษณ์ของผู้ปกครอง

4) ยุคเงินกระดาษ (Paper Money)

ต่อมาเมื่อการค้าและการพาณิชย์มีการขยายตัว การถือเงินเหรียญจำนวนมากกลายเป็นเรื่องยุ่งยาก จึงเกิดการริเริ่มใช้เงินกระดาษหรือธนบัตรแทน โดยธนาคารจะออกธนบัตรที่สามารถแลกเปลี่ยนทองคำหรือเงินได้ ทำให้ง่ายต่อการพกพามากขึ้น ซึ่งจีนในสมัยราชวงศ์ถัง (ค.ศ. 618-907) ถือว่าเป็นประเทศแรกที่มีการใช้เงินกระดาษ แล้วต่อมาจึงแพร่หลายไปยังยุโรปในศตวรรษที่ 17 เริ่มในสวีเดนเป็นประเทศแรก

5) ยุคเงินธนาคาร (Fiat Money)

เป็นยุคที่ธนาคารกลางออกเงินเฟียตหรือเงินทั่วไปมาใช้ ซึ่งมูลค่าของเงินนี้รัฐบาลในแต่ละประเทศจะเป็นผู้กำหนด ดังนั้นมูลค่าของเงินจึงไม่ได้ผูกกับทองอีกต่อไป ทำให้การจัดการ

ทางการเงินมีความยืดหยุ่นมากขึ้น และเป็นระบบที่ใช้ในเศรษฐกิจทั่วโลก

6) ยุคเงินอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Money)

เป็นยุคที่เงินถูกพัฒนาให้เป็นเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถโอนผ่านระบบธนาคารออนไลน์ได้ และมีการเปิดตัวบัตรเครดิต/เดบิต รวมถึงการใช้ e-Wallet หรือแอปพลิเคชันทางการเงินต่าง ๆ ส่งผลให้การชำระเงินง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น

7) ยุคสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency)

จากการพัฒนาเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำได้นำมาสู่การเกิดสกุลเงินดิจิทัล เช่น บิทคอยน์ หรืออีเธอเรียม ซึ่งไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลหรือธนาคารกลาง และใช้เทคโนโลยีบล็อกเชนเพื่อรักษาความปลอดภัยและโปร่งใสในการทำธุรกรรม โดยปัจจุบันการใช้เงินสกุลนี้กำลังได้รับความนิยม โดยเฉพาะกับการลงทุนและการซื้อขายออนไลน์

2.1.5 หน้าที่ของสิ่งที่จะใช้เป็นเงินที่ดี

สำหรับหน้าที่ของเงินนั้นถูกนำเสนอโดย Jevons (1835-1882 อ้างถึงในอาณัติ ลีมีคเดช, 2561) ที่ได้วิเคราะห์ถึงบทบาทหน้าที่ของเงินและเขียนเป็นตำราเกี่ยวกับเงินชื่อว่า Money and the Mechanism of Exchange (1875) โดยระบุถึงหน้าที่ของเงินใน 4 มิติ ได้แก่

1) การเป็นสื่อกลางในการใช้แลกเปลี่ยน (Medium of Exchange)

การที่เงินสามารถใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนกับสินค้าและบริการได้ หน้าที่ดังกล่าวเป็นการแก้ปัญหาของระบบ Barter ที่การแลกเปลี่ยนจะเกิดขึ้นได้เฉพาะเมื่อมีความต้องการที่จะแลกเปลี่ยนสินค้าจากทั้งสองฝ่าย โดยในที่นี่คือเปลี่ยนมาซื้อขายผ่านการแลกเปลี่ยนกับเงินแทนนั่นเอง

2) การใช้เป็นหน่วยในการวัดมูลค่า (Unit of Accounting)

การที่มีเงินจะช่วยแก้ปัญหาของจำนวนราคาของสินค้าใน Barter โดยภายใต้ระบบ Barter ราคาของสินค้าจะมีจำนวนมหาศาลเท่ากับ

$$\frac{n(n-1)}{2} \quad (2-1)$$

โดย n คือจำนวนสินค้าและบริการที่มีในระบบเช่น หากในสังคมนั้นมีสินค้าและบริการที่แลกเปลี่ยนกัน 100 ชนิด จะต้องมีอัตราแลกเปลี่ยนสินค้าถึง

$$\frac{100 \times 99}{2} = 4,950 \text{ อัตรา}$$

การที่มีเงินเข้ามาจะทำให้ราคาของสินค้าลดลงเหลือเพียง n ราคาเท่านั้น การมีเงินจึงทำให้เกิดมาตรฐานในการตั้งราคาสินค้าโดยเปรียบเทียบกับเงินในสกุลนั้น ๆ แทน

3) การใช้เพื่อเป็นมาตรฐานในการชำระหนี้ (Standard of Deferred Payment)

กล่าวคือ เงินถูกใช้เป็นมาตรฐานเพื่อชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย อย่งไรก็ดี ในตำราเรื่องบทบาทของเงินในยุคหลัง ๆ จะไม่มีการระบุถึงบทบาทนี้ของเงิน เนื่องจากมองว่าบทบาทในการใช้ชำระหนี้ นั้นซ้ำซ้อนกับบทบาทการเป็นสื่อกลางในการใช้แลกเปลี่ยน

4) การใช้เพื่อรักษามูลค่า (Store of Value)

อีกหนึ่งบทบาทที่สำคัญของเงิน คือการเป็นหน่วยที่ช่วยวัดความมั่งคั่ง กล่าวคือยังมีเงินมากยิ่งรวย โดยแน่นอนว่าการจะสะท้อนความรวยได้ เงินที่ถือต้องเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในระบบเศรษฐกิจ และจะยิ่งดีถ้าหากมูลค่าของเงินค่อนข้างที่จะไม่เปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง (Stable) (อาณัติ ลีมีคเดช, 2561, น.16-18)

หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่จะกักร่อนมูลค่าของเงินอย่างรุนแรง คืออัตราเงินเฟ้อที่มากเกินไป (อาณัติ ลีมีคเดช, 2561, น.18)

โดยในกรณีที่บางประเทศมีอัตราเงินเฟ้อมากกว่า 100% อาจพูดได้ว่าบทบาทของเงินด้านความสามารถในการใช้รักษามูลค่าของสกุลเงินนั้นต่ำ เช่น กรณีประเทศเวเนซุเอลาในปี 2018 ประสบปัญหาเรื่องรั้งจากอัตราเงินเฟ้อที่สูงจนถึงขั้นเปรียบเทียบราคาได้ว่ากาแฟ 10 ปีที่แล้วสามารถซื้อห้องชุดได้ 1 ห้อง

2.1.6 คุณสมบัติของสิ่งที่จะใช้เป็นเงินที่ดี

1) เป็นที่ยอมรับของสังคม ถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานของสิ่งที่จะถูกนำมาใช้เป็นเงินที่ดีเพราะถ้าขาดการยอมรับจากสังคม สิ่งนั้นย่อมใช้เป็นเงินไม่ได้หากลองสมมุติสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นเงินแล้วผู้ขายสินค้าหรือบริการปฏิเสธการรับชำระค่าสินค้าและบริการดังกล่าว สิ่งนั้นก็ย่อมไม่สามารถที่จะใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนได้

2) มีเสถียรภาพในมูลค่า เนื่องจากเงินมีมูลค่าเพราะสามารถเก็บรักษาอำนาจที่ใช้แลกเปลี่ยนเป็นสินค้าและบริการต่าง ๆ ได้ดังนั้น เพื่อเป็นการเก็บรักษามูลค่าของเงินไว้สิ่งที่จะถูกกำหนดเป็นเงินต้องมีมูลค่าที่ค่อนข้างมีเสถียรภาพ เพื่อเป็นการเก็บรักษาอำนาจซื้อของเงินเหล่านั้นไว้แต่หากสิ่งที่จะนำมาใช้เป็นเงินมีมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมากในช่วงระยะเวลาอันสั้นก็ย่อมหมายถึงความเสี่ยงเกี่ยวกับอำนาจซื้อที่จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย

3) มีปริมาณที่ขีดหยุนได้โดยสิ่งที่จะเป็นเงินที่ดีจะต้องมีปริมาณที่มากพอกับความต้องการและความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ ถ้าปริมาณเงินมีน้อยเกินไปเศรษฐกิจก็จะหยุดชะงักแต่ก็ไม่ใช่ว่ามีมากเกินไปจนไร้ค่า

4) มีน้ำหนักเบา เงินที่ดีควรมีขนาดเล็กและทำจากวัสดุที่มีน้ำหนักเบาเพื่อให้สะดวกในการที่จะพกพาไปเป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยนยังที่ต่าง ๆ

5) มีความคงทน เนื่องจากเงินเป็นสิ่งที่ต้องถูกนำไปใช้เป็นประจำทุกวัน ดังนั้น สิ่งที่จะถูกนำมาใช้เป็นเงินจึงต้องมีคุณสมบัติที่คงทนพอสมควร มิเช่นนั้นก็จะชำรุดเสียหายไม่สามารถใช้แลกเปลี่ยนได้และสูญเสียมูลค่าที่เก็บสะสมไว้โดยง่าย

6) เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันด้านมูลค่า หมายถึงมูลค่าของวัตถุที่ใช้ทำเงินในหน่วยเดียวกันต้องเหมือนกัน มิเช่นนั้นเงินที่มีมูลค่าทางวัตถุสูงกว่าจะไม่ถูกนำมาเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน และหายไปจากการหมุนเวียนคงเหลือเฉพาะเงินที่มีมูลค่าทางวัตถุต่ำกว่า

7) แบ่งเป็นหน่วยย่อยได้ง่าย เนื่องจากมูลค่าของสิ่งที่จะใช้ซื้อขายกันมีมากมายหลายระดับ ตั้งแต่ราคาต่ำสุดจนถึงราคาสูงสุด ดังนั้นเงินที่ดีต้องสามารถแบ่งเป็นหน่วยย่อย ๆ ได้ง่าย เพื่อที่จะสามารถใช้ชำระค่าสินค้าและบริการได้ครบไม่ว่าจะมีมูลค่าเท่าใดก็ตาม (เสวียน แก้ววงษา, 2560)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล

สินทรัพย์ ในทางบัญชี หมายถึง สิทธิและทรัพยากรที่กิจการมีอยู่ ซึ่งเกิดจากการประกอบการสามารถแสดงค่าเป็นตัวเงินได้และจะให้ประโยชน์ในอนาคต ซึ่งนอกจากจะหมายรวมถึงรายการทรัพย์สินแล้ว ยังรวมรายจ่ายที่จ่ายไปและไม่มีสิทธิเรียกร้อง แต่ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่กิจการยังมีอยู่ เช่น รายจ่ายรอดตัดบัญชี (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2553)

สินทรัพย์ (Asset) เป็นสิ่งที่มีค่าทางการเงินที่เป็นเอกลักษณ์ของบุคคล องค์กรหรือธุรกิจ สินทรัพย์มักถูกนับว่าเป็นทรัพย์สินหรือสิ่งที่มีมูลค่าสูง สามารถแปลงเป็นเงินสดได้หรือมีความสามารถในการสร้างรายได้ในอนาคต โดยมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- 1) สิ่งที่มีค่าทางการเงิน สินทรัพย์ต้องมีค่าเงินหรือมีสารคดีที่สามารถนับได้เป็นมูลค่าในเงินสดหรือมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต
- 2) เป็นเอกลักษณ์ สินทรัพย์มักมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์และไม่ซ้ำซ้อนกับสิ่งอื่นซึ่งทำให้สามารถระบุและประเมินมูลค่าได้
- 3) มีความสามารถในการแปลงเป็นเงินสด สินทรัพย์สามารถขายหรือแลกเปลี่ยนได้เป็นเงินสดหรือสิ่งอื่นได้ตามต้องการของเจ้าของ
- 4) มีความสามารถในการสร้างรายได้ บางสินทรัพย์สามารถให้ผลตอบแทนหรือรายได้ต่อการถือครอง เช่น การลงทุนในหลักทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น (Mitrade, 2567)

“สินทรัพย์ดิจิทัล” หมายความว่า คริปโทเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัล (ราชกิจจานุเบกษา, 2561, น.44)

ประเทศไทยได้กำหนดด้วยกฎหมายที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลขึ้นมา เพื่อควบคุมการดำเนินกิจกรรมหรือการประกอบธุรกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงิน

ของประเทศจึงได้มีการให้ความหมายของคำว่า “คริปโทเคอร์เรนซี” ไว้ในพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 ดังนี้

มาตรา 3 ในพระราชกำหนดนี้ “คริปโทเคอร์เรนซี” หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีความประสงค์ที่จะใช้เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้า บริการหรือสิทธิอื่นใด หรือแลกเปลี่ยนระหว่างสินทรัพย์ดิจิทัล และให้หมายความรวมถึงหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อื่นใดตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

“โทเคนดิจิทัล” หมายความว่า หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) กำหนดสิทธิของบุคคลในการเข้าร่วมลงทุน ใน โครงการหรือกิจการใด ๆ
- 2) กำหนดสิทธิในการได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการหรือสิทธิอื่นใดที่เฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ตามที่กำหนดในข้อตกลงระหว่างผู้ออกและผู้ถือ และให้หมายความรวมถึงหน่วยแสดงสิทธิอื่นตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด (ราชกิจจานุเบกษา, 2561)

โดยสินทรัพย์ดิจิทัล ทั้ง 2 ประเภทมีการกำกับดูแลต่างกัน กล่าวคือ คริปโทเคอร์เรนซีไม่ถูกกำกับดูแลการเสนอขายในตลาดแรก แต่จะมีการกำกับดูแลเฉพาะผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องและการซื้อขายในตลาดรอง ในขณะที่โทเคนดิจิทัลจะมีการกำกับดูแลตั้งแต่การออกเสนอขายตลอดจนการนำไปซื้อขายแลกเปลี่ยนกันในตลาดรอง เมื่อสินทรัพย์ดิจิทัลมีการใช้งานแพร่หลายมากขึ้น

Kubix (2023) ได้ให้ความหมายของคำว่า สินทรัพย์ดิจิทัล คือ หน่วยอิเล็กทรอนิกส์ที่แสดงมูลค่า ซึ่งเหมือนกับสินทรัพย์ทั่วไป เพียงแต่อยู่บนเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้นเอง สามารถใช้เป็นตัวกลางในการซื้อขาย บางครั้งยังสามารถซื้อขายแลกเปลี่ยนเหมือนสินทรัพย์และหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ ที่เรารู้จักกันอยู่แล้ว หรือใช้แทนมูลค่าของสินทรัพย์ในโลกจริงเพื่อเพิ่มสภาพคล่องหรือความสะดวกในการแบ่งหน่วยย่อย จึงช่วยเพิ่มโอกาสในการถือครองกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ลงทุนรายย่อย

Setinvestnow.com (2022) ได้ให้ความหมายของคำว่า สินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset) คือ หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ หรือใช้กำหนดสิทธิในการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ คล้ายกับเงินตราที่เราใช้กันอยู่ในปัจจุบันเพื่อแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ แต่ตัวกลางแลกเปลี่ยนเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นในรูปแบบดิจิทัลนั่นเอง

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา (2566) ได้ให้ความหมายของคำว่า สินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset) คือ หน่วยอิเล็กทรอนิกส์ที่แสดงมูลค่าเหมือนสินทรัพย์ทั่วไป ถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ จึงจับต้องไม่ได้แต่สามารถซื้อขายแลกเปลี่ยนความเป็นเจ้าของได้ โดยสามารถแลกเปลี่ยนกันบนแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ทำงานผ่านเทคโนโลยีอย่างบล็อกเชน (Blockchain) จึงแตกต่างกับสิ่งที่คุ้นเคยกันอย่างเงินสดหรือเงินฝากที่มีตัวกลางเป็นธนาคารหรือสถาบันการเงิน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้สินทรัพย์ดิจิทัลสามารถซื้อขายได้ตลอด 24 ชั่วโมง 7 วันต่อสัปดาห์ แบบไม่มีวันหยุด

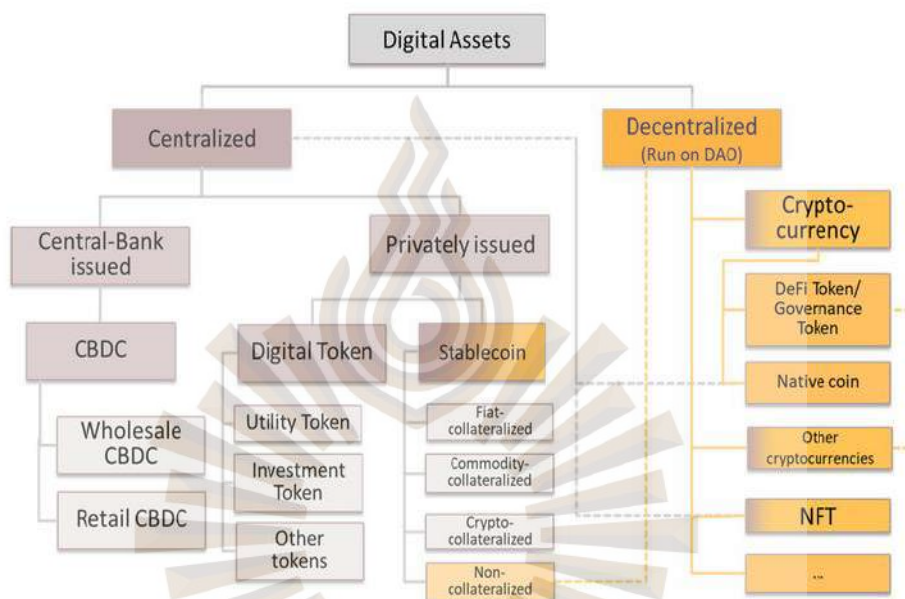
การวิเคราะห์มูลค่าของ Digital Asset จะแบ่งสินทรัพย์เชิงมูลค่าได้ 3 แบบด้วยกันคือ Capital Asset, Consumable Asset และ Store of Value

1) Capital Asset หรือสินทรัพย์ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเจ้าของ ตัวอย่างเช่น หุ้น ที่ดิน ตราสารหนี้ ซึ่งมูลค่าของมันมาจากการคาดการณ์ว่าสินทรัพย์นี้จะมีความสามารถในการสร้างรายได้ หรือมูลค่าเพิ่มในอนาคตได้ขนาดไหน การที่หุ้นบริษัทสามารถทำกำไรได้อย่างไร ต่อเนื่อง หรือมีปันผล คือตัวอย่างที่ดี แม้แต่การทำรายได้จากการปล่อยเช่าที่ดิน หรือการรับดอกเบี้ยจากตราสารหนี้ก็อยู่ในกลุ่มนี้

2) Consumable Asset หรือสินทรัพย์ที่ใช้บริโภคได้ ตัวอย่างเช่น น้ำมัน ซึ่งมีมูลค่าจากประโยชน์ใช้สอยและความต้องการของตัวสินทรัพย์ในตลาด ในที่นี้คือความต้องการของน้ำมันบนโลก (Demand) ในกรณีที่ความต้องการเท่าเดิม เราก็สามารถเพิ่มมูลค่าทางอ้อมได้ โดยการควบคุมปริมาณการผลิตน้ำมัน (Supply) ดังที่ทาง OPEC มีการตกลงกันผลิตน้ำมันให้น้อยลงเป็นการลด Supply ในตลาด เพื่อเพิ่มราคาน้ำมันนั่นเอง

3) Store of Value หรือสินทรัพย์ที่ใช้รักษามูลค่าแม้ว่ามันไม่สามารถนำไปสร้างรายได้หรือบริโภคได้ ตัวอย่างเช่น ทองคำแท่ง ธนบัตรรัฐ งานศิลปะ มูลค่ามาจากความเชื่อมั่นว่าเป็นที่ยอมรับในโลกสากล มีคนยึดมูลค่าของมัน มีคนพร้อมที่จะแลกเปลี่ยนมันเสมอ สามารถเก็บรักษาได้ในระยะเวลายาว และไม่สามารถผลิตหรือเพิ่มปริมาณขึ้นได้ง่าย ๆ (พีรพัฒน์ หาญคงแก้ว และอักรเดช เตียวพานิช, 2565, น.115-117)

สำหรับการจัดประเภทของสินทรัพย์ดิจิทัลนั้นสามารถทำได้โดยใช้หลักเกณฑ์ที่แตกต่างกันไป และไม่ได้ถูกจำกัดอยู่เพียงการแบ่งตาม พ.ร.ก. สินทรัพย์ดิจิทัลฯ เท่านั้น โดยได้แบ่งประเภทของสินทรัพย์ดิจิทัลที่อาศัยลักษณะของการจัดการ (Governance) เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสินทรัพย์ดิจิทัลออกเป็นสองกลุ่มใหญ่ ๆ คือแบบรวมศูนย์ (Centralized) และแบบกระจายศูนย์ (Decentralized)

รูปที่ 2.1 การจัดแบ่งประเภทของสินทรัพย์ดิจิทัลตามลักษณะของการจัดการ
ที่มา : ธนาคารกรุงศรีอยุธยา, 2566

จากรูปจะแบ่งสินทรัพย์ดิจิทัลออกเป็น 1) สินทรัพย์ดิจิทัลแบบรวมศูนย์ (Centralized) คือสินทรัพย์ดิจิทัลที่มีตัวกลางมาควบคุมปริมาณหรือมูลค่าของสินทรัพย์ สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยตามลักษณะของผู้ออกสินทรัพย์ได้ก็จะเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลที่ออกโดยภาคเอกชน (Privately-issued) อย่างโทเคนดิจิทัลและ Stablecoin และสินทรัพย์ดิจิทัลที่ออกโดยธนาคารกลาง (Central-Bank issued) ซึ่งปัจจุบันจะอยู่ในรูปแบบของเงินดิจิทัลของธนาคารกลาง (Central Bank Digital Currency หรือ CBDC) และ 2) สินทรัพย์ดิจิทัลแบบกระจายศูนย์ (Decentralized) คือสินทรัพย์ดิจิทัลที่ไม่มีตัวกลางมาควบคุมปริมาณหรือมูลค่าของสินทรัพย์ โดยส่วนใหญ่ตั้งอยู่บนระบบองค์กรอัตโนมัติแบบกระจายศูนย์ (Decentralized Autonomous Organization: DAO) สามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ คริปโทเคอร์เรนซี NFT และสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทอื่น ๆ (ธนาคารกรุงศรีอยุธยา, 2566)

คริปโทเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) คือ หน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้า บริการ สินทรัพย์ดิจิทัลอื่น หรือสิทธิอื่นใด โดยสามารถใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการได้หากผู้ใช้ยอมรับ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2561)

สยามบล็อกเชน ได้มีการอธิบายถึงคำจำกัดความของ Cryptocurrency ไว้ว่า Cryptocurrency หรือเหรียญคริปโทเคอร์เรนซี หากแปลเป็นไทยตรงตัวก็คือ “สกุลเงินที่ถูกเข้ารหัส” ซึ่งเป็นการเล่นคำสองคำ คือ Cryptography และ Currency เข้าด้วยกัน ซึ่งหมายความว่า Bitcoin, Ethereum, Litecoin คือเงินดิจิทัลหรือเป็นเหรียญคริปโทเคอร์เรนซี โดยสามารถพบเจอได้ในอินเทอร์เน็ตนั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่มีความจำเป็นที่ต้องไม่ได้แต่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราได้ (Jiraboon, 2018)

เพ็ญนฤมล จະระ, วิมลกานต์ จันทร์ประเสริฐ, ทรงกลด พลพวง และพิศชานันท์ สนธิธรรม (2561) กล่าวว่า บิทคอยน์ คือ สกุลเงินดิจิทัลที่ถูกคิดค้นขึ้นมาเพื่อใช้จ่ายเงินหรือแลกเปลี่ยนสินค้าแบบใหม่แทนที่สกุลดั้งเดิมต่าง ๆ ที่เราเคยใช้เป็นเวลานานแล้ว เช่น สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ สกุลเงินเยนของญี่ปุ่น สกุลเงินยูโร หรือเงินบาทของไทย ซึ่งปกติแล้วหน้าที่ของเงินคือ เป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการ ซึ่งเงินตราในรูปแบบใหม่ สกุลเงินบิทคอยน์นี้ก็ทำหน้าที่เช่นเดียวกับสิ่งที่เงินตราต่าง ๆ ที่เคยทำมาเพียงแต่จะมีความแตกต่างจากระบบเดิมอย่างชัดเจน

บิทคอยน์ จัดเป็นประเภทหนึ่งของสกุลเงินดิจิทัล หรือ คริปโทเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) ซึ่งหมายถึง สกุลเงินที่ผ่านการเข้ารหัส (Cryptography) และอยู่ในรูปแบบดิจิทัลสามารถโอนย้ายได้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และทำงานผ่านระบบของบล็อกเชน (Blockchain) ที่คอยทำหน้าที่บันทึกรายการ โอนเงินดิจิทัลระหว่างกัน และยืนยันว่ารายการนั้น ๆ เกิดขึ้นจริงถูกต้อง และไม่สามารถปลอมแปลงได้

2.2.1 ประวัติความเป็นมาของบิทคอยน์

ในปี พ.ศ. 2550 นายซาโตชิ นากาโมโตะ เริ่มสร้างบิทคอยน์ด้วยภาษาคอมพิวเตอร์แบบโอเพนซอร์ซ (Open Source) โดยเริ่มทดสอบซอฟต์แวร์ของบิทคอยน์เพื่อพิสูจน์แนวความคิดที่ว่า

“เราสามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้โดยไม่ต้องผ่านคนกลางหรือบุคคลที่สามเช่น ธนาคาร การทำธุรกรรมนั้นจะต้องรวดเร็ว สะดวกและปลอดภัย สามารถใช้ได้ในชีวิตประจำวัน สามารถทำธุรกรรมได้ทุกที่ทุกเวลา โดยมีค่าธรรมเนียมในการทำธุรกรรมที่ต่ำกว่าการใช้บริการธนาคารหรือตัวกลาง” โดยมีจำกัดเพียง 21 ล้านเหรียญ (Nakamoto, 2008)

หลักการของบิทคอยน์ได้ถูกเผยแพร่ต่อสาธารณชนครั้งแรกในเดือนพฤศจิกายน ปี 2551 ผ่านงานวิจัยที่ชื่อ “Bitcoin: A Peer-to Peer Electronic Cash System” ผลงานวิจัยนี้เป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย โดยงานวิจัยนี้ได้อธิบายหลักการของบิทคอยน์และหลักการทำงานบล็อกเชนเป็นครั้งแรกของโลก เป็นการจุดประกายให้ทั่วโลกเข้าใจและรับรู้ถึงความสามารถของบล็อกเชนผ่านการซื้อขายแลกเปลี่ยนบิทคอยน์ภายใต้เว็บไซต์ชื่อว่า Bitcoin.org

บิทคอยน์ถือกำเนิดขึ้นครั้งแรกในวันที่ 3 มกราคม 2552 โดยนายซาโตชิ นากาโมโตะ ได้ทำการขุด (Mining) บิทคอยน์จำนวน 50 บิทคอยน์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้คอมพิวเตอร์ทำหน้าที่คำนวณถอดสูตรทางคณิตศาสตร์ บิทคอยน์ที่ถูกขุดขึ้นนี้ถือเป็นบิทคอยน์บล็อกแรกที่เกิดขึ้นในบล็อกเชน ต่อมานายซาโตชิ ได้ทดลองระบบด้วยการขายบิทคอยน์ให้กับ นักโปรแกรมเมอร์ผู้ร่วมพัฒนาบิทคอยน์ที่ชื่อว่านายฮาล ฟินเนย์ (Hal Finney) จำนวน 10 บิทคอยน์ ราคาขายบิทคอยน์ในช่วงแรกนั้นมูลค่าเพียง 10 เซนต์ต่อ 1 บิทคอยน์ หลังจากนั้นบิทคอยน์ได้ถูกใช้แทนเงินสดดอลลาร์เพื่อซื้อสินค้าเป็นครั้งแรกเกิดขึ้นโดยนักโปรแกรมเมอร์ชื่อนายลาสโล ฮัลเยค (Laszlo Hanyecz) ใช้บิทคอยน์จำนวน 10,000 บิทคอยน์ ซื้อพิซซ่าที่มีมูลค่า 25 ดอลลาร์ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2553 โดยธุรกรรมนี้ถือเป็นธุรกรรมแรกที่ใช้บิทคอยน์แทนเงินสดในการซื้อสินค้า ปลายเดือนธันวาคมปี 2552 นายซาโตชิ ได้ถอดตัวออกจากการเป็นผู้ดูแลบิทคอยน์และเครือข่ายบล็อกเชนทั้งหมดโดยเขาได้ยกตำแหน่งนี้ให้กับนายกาวิิน แอนเดอร์สัน (Gavin Andresen) ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลและการควบคุมที่เก็บโค้ดหลักของบิทคอยน์ (Bitcoin Core Code) ทั้งหมด หลังจากนั้นสองปีต่อมานายกาวิิน แอนเดอร์สันร่วมกับนายโจนาส สเนลลี (Jonas Schnelli) ก่อตั้งมูลนิธิบิทคอยน์ขึ้น (Bitcoin Foundation) เพื่อช่วยสนับสนุนการพัฒนาคริปโทเคอร์เรนซีและเงินดิจิทัลอื่น ๆ กลุ่มนักพัฒนาและผู้ใช้บิทคอยน์เริ่มเติบโตมากขึ้นเรื่อย ๆ มีนักพัฒนา คนทดสอบ คนประเมินระบบมากมาย และยังได้สร้างเครือข่ายพัฒนากระเป๋าบิทคอยน์ที่เรียกว่า Digital Bitbox เพื่อให้การซื้อขายแลกเปลี่ยนบิทคอยน์มีความปลอดภัยขึ้น รวมถึงสร้างไลบรารีของบิทคอยน์ที่สามารถนำไปใช้บนระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ได้หลากหลายเพื่อรองรับปริมาณผู้คนที่นิยมและยอมรับการแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าและบริการด้วยบิทคอยน์ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Nakamoto, 2008)

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่นไว้วางใจ (Trust)

ความเชื่อมั่น (Confidence) ตามพจนานุกรม (Webster's Dictionary) ให้นิยามคำว่า ความเชื่อมั่นว่าเป็น การกระทำที่แสดงถึงความไว้วางใจ (Confiding) ความเชื่อใจ (Trustion) มีความเชื่อหรือความศรัทธาในบางสิ่งบางอย่าง และหากพิจารณาถึงความเชื่อมั่นในกรอบกระบวนการทัศนคติทางพฤติกรรม (Behavioral) ความเชื่อมั่นจะหมายถึง “ระดับความเชื่อในสมมติฐานที่ตนกำหนดขึ้น” (Griffin & Tversky, 1992)

ฐานิสร์ พันธุ์ครุฑ (2562) กล่าวว่า ความเชื่อมั่น หมายถึง ความเชื่อถือในความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และความตั้งใจจริงของบุคคลหรือหน่วยงาน จนทำให้เกิดความเต็มใจหรือยินยอมให้บุคคลหรือหน่วยงานนั้นกระทำการใด ๆ ให้แก่ตนเองตามที่คาดหวังไว้ โดยพร้อมยอมรับผลประโยชน์และความเสียหายอันเกิดจากการกระทำดังกล่าว

ความเชื่อมั่นไว้วางใจ (Trust) นิยามเชิงปฏิบัติการ หมายถึง ระดับที่ผู้ใช้รู้สึกถึงความเชื่อมั่นและมั่นใจว่าสกุลเงินคริปโทเคอร์เรนซีจะสามารถรักษาสัญญาที่ได้ให้ไว้กับตนได้ โดยจะสะท้อนถึงความน่าไว้วางใจของสกุลเงินคริปโทเคอร์เรนซีเพื่อการทำธุรกรรมต่าง ๆ นิยามเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ปรับใช้จาก Ed O'Boyle (2009; Pannathadh, 2018; Pannathadh & Wimol, 2017) อ้างถึงใน ปันณทัต จอมจักร์ และฤทธิกร พุ่มพวง, 2565)

Mishra (1996) ได้ให้ความหมาย ความเชื่อมั่นไว้วางใจ ว่าเป็นความเต็มใจของบุคคลที่มีความมั่นคงต่อบุคคลอื่น โดยมีความเชื่อว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่มีความสามารถ เป็นคนเปิดเผย ให้ความสนใจห่วงใย และให้ความน่าเชื่อถือ

เกียรติกกร เทียนธรรมชาติ (2561) ได้ให้ความหมายของ ความไว้วางใจ (Trust) ว่าหมายถึง ความเชื่อมั่น ความเชื่อถือ หรือความคาดหวังในแง่บวกของบุคคล ๆ หนึ่งที่มีต่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าจะปฏิบัติกับบุคคลนั้นตามความเชื่อมั่นหรือคาดหวังไว้ ความไว้วางใจจะเพิ่มมากขึ้นหรือลดน้อยลงขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่น ความเชื่อถือหรือความคาดหวังของบุคคลนั้นว่ามีมากหรือน้อย กล่าวคือ เราจะเชื่อไว้วางใจกับคนที่ไม่ทำให้เราผิดหวังนั้นคือ เราจะไว้วางใจกับคนที่แสดงออกกับเราตรงตามความคาดหวังในแง่บวกของเราว่าบุคคลที่เราไว้วางใจจะเต็มใจและสามารถกระทำในสิ่งที่เราคาดหวังได้บรรลุผลสำเร็จนั่นเอง

ดังนั้นสรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นไว้วางใจ หมายถึง การที่เรามีความเชื่อถือโดยสนิทใจในเรื่องใด คนใด หรือองค์กรใดก็ตาม โดยที่เราคาดหวังว่า เรื่องนั้น คนนั้น หรือองค์กรนั้นจะไม่มีทางทำให้เราผิดหวัง โดยความเชื่อที่เกิดขึ้นนี้อาจมาจากหลายปัจจัย เช่น จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 หรือจากการเรียนรู้ของเรา หรือเชื่อถือตามบุคคล หรือองค์กรที่เราไว้ใจ

2.4 ทฤษฎีการยอมรับนวัตกรรม

2.4.1 ความหมายของการยอมรับ

อภิรา นิลรัตน์ ณ อุชยา (2550) กล่าวว่า การยอมรับ คือการนำสิ่งใหม่หรือวิธีการใหม่มาทดแทนวิธีการแบบเก่า มักจะมีปฏิกิริยาต่อต้าน หากจะให้เกิดการยอมรับอาจต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวพันกันเช่น ค่านิยม ความเชื่อ เจตนาคติ ความรู้ ความเข้าใจ บุคลิกลักษณะของแต่ละคน

ปรีชา วันดี (2545) การยอมรับ หมายถึง การที่บุคคลได้รับการเรียนรู้ผ่านระบบการศึกษาสามารถอธิบายได้โดยผ่านขั้นตอนการรับรู้ การยอมรับจะเกิดขึ้นเมื่อได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบกับเรียนรู้จะได้ผลก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นได้ทดลองปฏิบัติจนเกิดความแน่ใจว่าสิ่งนั้น ๆ มีประโยชน์ การยอมรับเป็นพฤติกรรมระดับบุคคลซึ่งในการที่จะยอมรับเอาสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ตนเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีกว่าทั้งรูปธรรมและนามธรรมไปปฏิบัติด้วยความพอใจ และการยอมรับจะเกิดขึ้นได้โดยผ่านขั้นตอนการเรียนรู้และได้ทดลองมาขั้นหนึ่งแล้ว โดยมีระยะเวลาในการตัดสินใจรับเอาสิ่งนั้น ๆ อาจจะกินเวลาเป็นปี ๆ ซึ่งการยอมรับเป็นกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งใหม่และเกิดขึ้นในสมองโดยผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่ขั้นแรกที่มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งใหม่ไปจนถึงขั้นยืนยันการตัดสินใจที่กระทำไปแล้วซึ่งนับเป็นการตัดสินใจแบบพิเศษมีการการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นกระบวนการ และมีระยะเวลาที่ชัดเจน

ขวัญตา กิระวิสาสกิจ (2542, น.38) กล่าวว่า “การยอมรับ” หมายถึง การตัดสินใจใช้นวัตกรรมทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม โดยระยะเวลาในการตัดสินใจยอมรับนั้นไม่มีกำหนดแน่นอนตายตัวขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของนวัตกรรมนั้น ๆ

Foster (1973, pp.146-147) กล่าวว่า “การยอมรับ” หมายถึง การที่บุคคลได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเองโดยผ่านการเรียนรู้ โดยการยอมรับจะเกิดได้หากบุคคลมีการพิจารณาถึงประโยชน์และความจำเป็นในการใช้งานจนเขาแน่ใจว่านวัตกรรมนั้นมีประโยชน์จริง ๆ จึงจะเกิดการยอมรับ

Rogers (1983) กล่าวว่า “การยอมรับ” หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจที่จะนำนวัตกรรมนั้นไปใช้อย่างเต็มที่ เพราะเห็นว่านวัตกรรมนั้นเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์กว่าสิ่งเดิมที่เคยมีอยู่ ซึ่งการยอมรับนวัตกรรมของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของแต่ละบุคคล

ปนัดดา อินทรารุช (2543) ได้กล่าวว่า การยอมรับคือ กระบวนการที่บุคคลพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับรู้ เรียนรู้ หรือได้รับการแนะนำมา และในที่สุดก็รับเอาสิ่งนั้น ๆ มาใช้หรือปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ โดยระยะเวลาของกระบวนการนี้จะช้าหรือเร็วก็ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลและคุณลักษณะของสิ่งนั้น

สาโรจน์ แพ่งยัง (2536) ได้กล่าวว่า การยอมรับนวัตกรรมคือ การปฏิบัติหรือการนำสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาใช้หรือการเปลี่ยนแปลงแนวความคิด เพื่อปรับปรุงวิธีการที่ทำอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนั้น การยอมรับจึงเป็นการตัดสินใจที่จะนำเอานวัตกรรมไปใช้อย่างเต็มที่ เพราะคิดว่านวัตกรรมนั้นเป็นแนวทางที่ดีกว่าหรือมีประโยชน์มากกว่า

โดยสรุป การยอมรับ หมายถึง การตัดสินใจเลือกใช้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดสิ่งที่ดีขึ้นกว่าเดิมหรือมีประโยชน์มากกว่าเดิม โดยระยะเวลาในการตัดสินใจเลือกที่จะยอมรับสิ่งใดนั้น ไม่สามารถกำหนดได้อย่างแน่นอนตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อ และผลประโยชน์ที่จะได้รับ

2.4.2 กระบวนการของการยอมรับ

Rogers (1983) ได้สรุปทฤษฎีและรายงานการวิจัยเกี่ยวกับขั้นตอนการยอมรับนวัตกรรม 5 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1) ขั้นรับรู้ (Awareness Stage) เป็นขั้นเริ่มแรกที่รับรู้ว่ามีแนวคิด หรือมีสิ่งใหม่เกิดขึ้น แต่ยังไม่มีความรู้หรือรายละเอียดที่ครบถ้วนที่จะนำไปสู่การยอมรับ หรือปฏิเสธ

2) **ขั้นสนใจ (Interest Stage)** เป็นขั้นที่เริ่มมีความรู้สึกสนใจในแนวคิด หรือสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งได้แสวงหารายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งนั้นเพิ่มเติม อาจจะเป็นการสอบถามจากผู้รู้ อ่านหนังสือ หรือหาความรู้เพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต พฤติกรรมนี้เป็นไปในลักษณะที่ตั้งใจแน่วแน่ และใช้กระบวนการคิดมากกว่าขั้นแรก ซึ่งในขั้นนี้จะทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับสิ่งใหม่หรือวิธีการใหม่มากขึ้น

3) **ขั้นประเมินผล (Evaluation Stage)** เป็นขั้นที่จะพิจารณาไตร่ตรองว่าจะลองใช้ตามแนวคิด หรือวิธีการใหม่ ๆ นั้นดีหรือไม่ ด้วยการเปรียบเทียบระหว่างผลดี และผลเสียว่าเมื่อนำมาใช้แล้วจะเป็นประโยชน์ หรือคุ้มค่าเพียงใด เหมาะสมหรือสามารถปรับใช้กับสถานการณ์จริงได้หรือไม่ หรือมีข้อจำกัดเรื่องใด

4) **ขั้นทดลอง (Trial Stage)** เป็นขั้นที่ตัดสินใจทดลองใช้วิธีการใหม่ ๆ นั้นกับสถานการณ์ของตน เพื่อจะได้รู้ว่าได้ผลหรือไม่ และประโยชน์ที่ได้รับนั้นมากพอที่จะยอมรับปฏิบัติอย่างเต็มที่หรือไม่ อาจจะเป็นเพียงการทดลองบางส่วน หรือทั้งหมดก็ได้ ซึ่งผลการทดลองจะมีความสำคัญยิ่งต่อการตัดสินใจเพราะถ้าได้ผลที่ดีก็จะเกิดการยอมรับต่อไป แต่ถ้าได้ผลไม่เป็นที่พึงพอใจก็จะปฏิเสธการยอมรับ

5) **ขั้นการยอมรับ (Adoption Stage)** เป็นขั้นที่ยอมรับแนวคิด หรือวิธีการใหม่ ๆ นั้นว่าสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานที่ได้ผลดีจริงตามที่คาดหวัง หรือได้ผลประโยชน์ที่ดีมากขึ้นกว่าเดิมนำไปสู่การถือปฏิบัติกัน โดยทั่วไป

ต่อมา Rogers (2003) ได้พบข้อบกพร่องของกระบวนการของการยอมรับเช่น ขั้นการยอมรับที่สุดท้ายแล้วหากขั้นทดลองได้ผลไม่เป็นที่พึงพอใจก็จะไม่เกิดขึ้นการยอมรับ หรืออาจจะไม่เกิดขึ้นทดลองก็ได้ หากขั้นประเมินผลได้แนวโน้มของผลที่จะเกิดว่าได้ผลลัพธ์ที่ไม่คุ้มค่า Rogers จึงได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบกระบวนการในการตัดสินใจเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมใหม่ โดยสร้างแบบจำลองของกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรม (A Model of the Innovation Decision Process) ประกอบด้วย 5 ขั้น ตอน Rogers (2003, p.168) ได้ให้คำอธิบายว่า เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในช่วงของเวลาหนึ่งหากต้องมีการตัดสินใจเลือกยอมรับ หรือปฏิเสธสิ่งใด โดยมีขั้นตอนของการเกิด ได้แก่

1) **ขั้นความรู้ (Knowledge)** เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นหลังจากที่ได้มีโอกาสพบเห็นนวัตกรรมและคุณลักษณะต่าง ๆ ของนวัตกรรมบุคคลจึงเริ่มศึกษาหาความรู้พื้นฐานเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรม ว่านวัตกรรมนี้คืออะไร นำมาใช้อย่างไร มีประโยชน์อย่างไร สามารถนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ได้หรือไม่อย่างไร

2) **ขั้นโน้มน้าวใจ (Persuasion)** ขั้นนี้เป็นขั้นความรู้สึกรู้สึก โดยสิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ ได้แก่ การที่บุคคลเริ่มมีความคิดเห็น หรือมีการเปรียบเทียบนวัตกรรมทั้งในด้านผลดีและผลเสีย โดยการได้รับอิทธิพลจากผู้ที่ได้พบเห็นนวัตกรรม หรือผู้ที่ได้ใช้นวัตกรรมไปก่อนหน้าโดยอาจจะ มีบทบาทในการทำให้เกิดการเลียนแบบ

3) **ขั้นการตัดสินใจ (Decision)** เป็นขั้นตอนที่ต้องประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ได้รับมา เช่น ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม ข้อดีข้อเสียของนวัตกรรม ประโยชน์ที่ได้รับ หากยอมรับนวัตกรรม หรือผลกระทบที่อาจตามมาหากยอมรับนวัตกรรม ความคิดเห็นของตนเอง และคนใกล้ชิดกับนวัตกรรม

4) **ขั้นการดำเนินการ (Implementation)** เป็นขั้นตอนของการปฏิบัติ โดยเริ่มนำนวัตกรรมที่ได้ตัดสินใจยอมรับมาใช้หรือทดลองใช้งาน โดยในขั้นนี้จะทำให้ทราบว่านวัตกรรมนั้นสามารถแก้ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ได้หรือไม่ หรือนวัตกรรมนั้นช่วยพัฒนาสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ดีขึ้นได้หรือไม่ อย่างไร หรือนวัตกรรมนั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ดียิ่งขึ้นไปได้ หรือนำมาซึ่งปัญหาใหม่ โดยคำตอบที่ได้จากการทดลองใช้งานจะทำให้เกิดการยอมรับมากขึ้น จนนำไปสู่การยืนยันการใช้งานต่อไป หรือหากได้ผลลัพธ์ที่ไม่เป็นไปตามที่ต้องการก็อาจจะไม่เกิดการยอมรับให้ใช้งานต่อไปอีกก็ได้

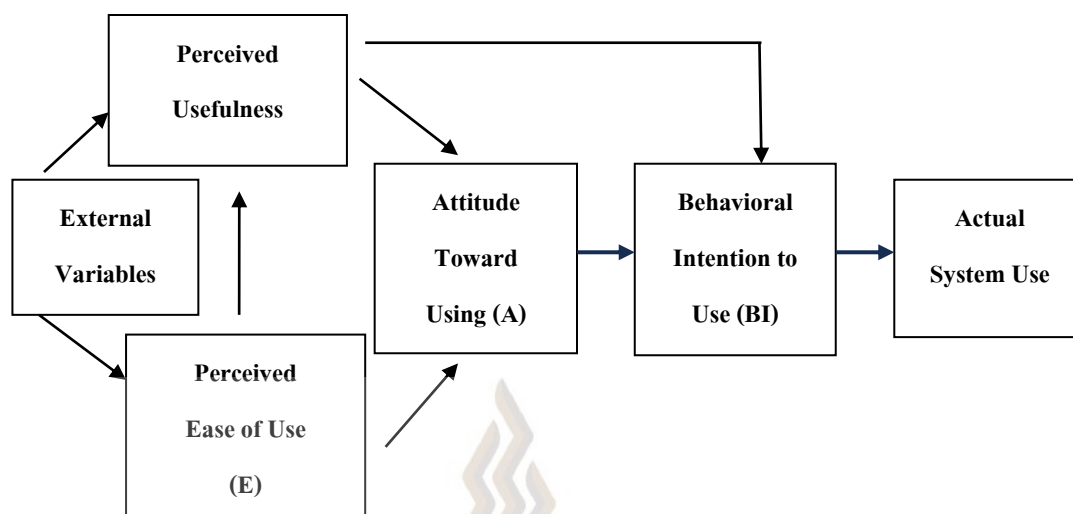
5) **ขั้นการยืนยัน (Confirmation)** เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม โดยเมื่อได้มีการตัดสินใจที่จะยอมรับนวัตกรรมไปแล้ว บุคคลมักจะแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดความมั่นใจ โดยในขั้นตอนนี้บุคคลที่เคยปฏิเสธนวัตกรรมอาจเปลี่ยนใจกลับมารับนวัตกรรมก็ได้ ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวไปรับข้อมูลในด้านที่ดีเกี่ยวกับนวัตกรรมนั้น ในขณะที่เดียวกันบุคคลที่รับนวัตกรรมไปแล้วอาจเกิดการลังเล สับสน หรือตัดสินใจยุติการรับนวัตกรรมนั้นก็ได้หากได้รับข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมในด้านที่ไม่ดี

กระบวนการตัดสินใจนี้สามารถนำไปสู่การยอมรับ หรือการปฏิเสธก็ได้ หากมีการศึกษานวัตกรรม และได้ทดลองใช้แล้วให้ผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ หรือทำสิ่งที่มีอยู่เดิมให้ดีขึ้น ก็จะเกิดการยอมรับเพื่อใช้งานต่อไป หากศึกษาแล้วไม่มีประโยชน์ หรือไม่คุ้มค่าก็ไม่จำเป็นต้องทดลอง หรือหากได้ทดลองใช้แล้วให้ผลลัพธ์ไม่เป็นที่พึงพอใจก็สามารถที่จะปฏิเสธได้ หรือมีการยอมรับและใช้งานไปแล้วในครั้งแรก หากต่อมาภายหลังได้ผลลัพธ์ที่ต่างไปจากเป้าหมาย หรือต่างไปจากการคาดหวังในครั้งแรกก็สามารถที่จะปฏิเสธไม่ยอมรับได้เช่นกัน

2.4.3 ทฤษฎีการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยี (A Technology Acceptance Model หรือ TAM)

Davis (1989) ได้เสนอทฤษฎีการยอมรับการใช้เทคโนโลยี หมายถึง การที่บุคคลมีการตอบสนองการใช้เทคโนโลยีนั้นได้รับอิทธิพลมาจาก 2 ปัจจัยหลัก คืออิทธิพลทางตรงอย่างการรับรู้ประโยชน์ในการใช้ (Perceived Usefulness) และอิทธิพลทางอ้อมอย่างการรับรู้ความง่ายในการใช้ (Perceived Ease of Use) ต่อมาได้พัฒนาการขยายตัวแบบการยอมรับเทคโนโลยี (Extension of The Technology Acceptance Model) โดยเสนอตัวแปรภายนอกที่ส่งผลต่อการรับรู้ประโยชน์ในการใช้ ร่วมกับการรับรู้ความง่ายในการใช้ ได้แก่ ประสิทธิภาพ ความสมัครใจ การคล้อยตามกลุ่ม อารมณ์ ภาวลักษณะ ความเกี่ยวข้องกับงาน คุณภาพผลผลิต และความไม่แน่นอนของผลลัพธ์ ต่อมาได้ถูกพัฒนาเป็นรูปแบบของการยอมรับและการใช้เทคโนโลยี (Unified Theory of Acceptance and Use of Technology) ซึ่งเห็นว่าพฤติกรรมการใช้ในอนาคตเป็นผลโดยตรงจากเงื่อนไขของสิ่งสนับสนุนร่วมกับความตั้งใจใช้ ซึ่งเป็นผลมาจากความคาดหวังในประสิทธิภาพ ความคาดหวังจากความพยายาม และแรงจูงใจทางสังคม โดยความสัมพันธ์ทั้งหมดได้รับอิทธิพลร่วมจากเพศ อายุ ประสิทธิภาพ และความสมัครใจใช้

Roger (2003) กล่าวว่า การรับรู้ถึงประโยชน์ของเทคโนโลยีสามารถเทียบเคียงได้กับประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม (Relative Advantage) ขณะที่การรับรู้ถึงวิธีการใช้งานง่าย (Perceive Ease of Use) สามารถเทียบเคียงได้กับความซับซ้อนของเทคโนโลยีนวัตกรรม (Complexity) อย่างไรก็ตามมีข้อแตกต่างระหว่างสองแนวความคิดดังกล่าว โดยแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยีได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceive Usefulness) และการรับรู้ถึงขั้นตอนวิธีการที่เข้าใจง่ายในการใช้เทคโนโลยี (Perceive Ease of Use) พบว่าการรับรู้ถึงขั้นตอนวิธีการที่เข้าใจง่ายในการใช้เทคโนโลยี (Perceive Ease of Use) ส่งผลให้เกิดการรับรู้ถึงประโยชน์ของเทคโนโลยี (Perceive Usefulness) (Davis, 1989) นั่นคือ การสามารถเรียนรู้ขั้นตอนวิธีการใช้งานเทคโนโลยีที่ง่ายทำให้เกิดแรงกระตุ้นต่อตัวบุคคลทำให้เกิดความต้องการ ทดลองใช้เทคโนโลยีและเมื่อได้สัมผัสการใช้งานฟังก์ชันของเทคโนโลยีในหลากหลายมิติ ทำให้เห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เทคโนโลยีนั้น ๆ และการรับรู้ถึงประโยชน์ของเทคโนโลยี (Perceive Usefulness) ส่งผลต่อพฤติกรรมยอมรับและใช้เทคโนโลยี

รูปที่ 2.2 แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (The Technology Acceptance Model :TAM)
ที่มา: Davis, 1989

แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยีเป็นทฤษฎีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในการอธิบายพฤติกรรมของผู้ใช้งานเทคโนโลยี โดยวัตถุประสงค์ของการใช้แบบจำลองก็เพื่ออธิบายถึงปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับหรือการตัดสินใจใช้เทคโนโลยีใหม่โดยองค์ประกอบภายในทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี (The Technology Acceptance Model:TAM) มีดังนี้

1) ตัวแปรภายนอก (External Variables) หมายถึง การรับรู้ในแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันออกไป เนื่องจากอิทธิพลของตัวแปรภายนอก เช่น การรับรู้ หรือประสบการณ์ในอดีต ระดับความรู้ความเข้าใจ ความเชื่อถือ และพฤติกรรมทางสังคม เป็นต้น ดังนั้นในการที่จะสร้างแรงจูงใจให้บุคคลหันมาใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ จะต้องใช้ตัวแปรภายนอกดังกล่าวมาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการรับรู้ถึงคุณค่าและเกิดขึ้นเป็นความต้องการในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ

2) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ (Perceived Usefulness) หมายถึง การรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้เทคโนโลยีของแต่ละบุคคลในการช่วยพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของตนเองอย่างไร

3) ด้านความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use) หมายถึง ความง่ายในการใช้งานเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานของแต่ละบุคคล เทคโนโลยีต้องไม่ซับซ้อน อาจรับรู้ได้จากปริมาณงานที่ได้รับ หรือระยะเวลาในการดำเนินงานว่ามีประสิทธิผลเป็นเช่นไร

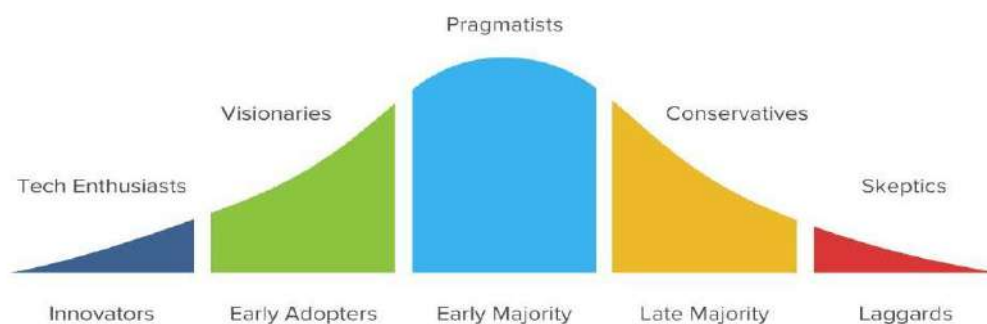
4) ด้านความตั้งใจที่จะใช้ (Behavior Intention to Use) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมามีความสนใจ หรือมีความตั้งใจในการที่จะใช้เทคโนโลยี

5) ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้ (Attitude Toward Using) หมายถึง ทัศนคติที่มีต่อเทคโนโลยีว่ามีความสนใจ หรือได้ให้ความสำคัญกับการใช้งานเทคโนโลยีหรือไม่ ซึ่งทัศนคติที่มีต่อการใช้นั้นอาจเป็นผลลัพธ์ที่มาจากการรับรู้ถึงการยอมรับเทคโนโลยีทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ (Perceived Usefulness) และด้านความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use) ซึ่งหาก ผู้ใช้รับรู้ว่ายเทคโนโลยีนั้นมีประโยชน์หรือใช้งานง่ายผู้ใช้ก็จะเกิดทัศนคติที่ดีต่อระบบนั้น ซึ่งจะส่งผลต่อไปยังความตั้งใจที่จะใช้ (Behavior Intention to Use) เทคโนโลยีนั้น

6) ด้านการนำมาใช้งานจริง (Actual System Use) หมายถึง มีการนำเทคโนโลยีมาใช้จริงและเกิดการยอมรับเทคโนโลยีนั้นว่ามีอิทธิพลของตัวแปรภายนอกทำให้เกิดทัศนคติความเชื่อ และความสนใจที่จะใช้เทคโนโลยีนั้น โดยผ่านการรับรู้ถึงการยอมรับเทคโนโลยีทั้ง 2 ด้านคือการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากระบบเทคโนโลยี และการรับรู้ในระบบว่ามีความง่ายต่อการใช้งานสามารถทำงานได้สะดวกสบายขึ้นทำให้แบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (The Technology Acceptance Model) กลายมาเป็นต้นแบบในการคาดการณ์ หรือพยากรณ์การตัดสินใจที่ประสบความสำเร็จอย่างกว้างขวางรวมทั้งยังชี้ให้เห็นถึงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีของแต่ละบุคคลในด้านประโยชน์ที่ผู้ใช้จะได้รับ และด้านการใช้งานที่ง่ายต่อการเกิดพฤติกรรมในการสนใจที่จะใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องให้เกิดการนำมาใช้จริง และยอมรับในเทคโนโลยี

2.4.4 คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้ยอมรับนวัตกรรม

Rogers (2003) ได้อธิบายคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้ยอมรับนวัตกรรมในระดับต่าง ๆ โดยแบ่งประเภทของผู้ยอมรับนวัตกรรมสามารถออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

รูปที่ 2.3 Technology Adoption Curve

ที่มา : Rogers, 2003

1) Innovators หรือผู้ริเริ่ม คือ ผู้ที่คิดริเริ่ม ชอบค้นหาสิ่งใหม่ ซึ่งผู้ริเริ่มจะต้องสามารถรับมือกับระดับความไม่แน่นอนที่สูงของนวัตกรรมในช่วงเวลาที่จะเกิดการยอมรับ ผู้ริเริ่มจะมีลักษณะเป็นผู้ที่ชอบความท้าทาย มีความกล้าหาญ และชื่นชอบความเสี่ยง ผู้ริเริ่มต้องยินดีที่จะยอมรับความผิดหวังในบางครั้งหากนวัตกรรมนั้นถูกพิสูจน์แล้วว่าไม่ประสบความสำเร็จ

2) Early Adopters หรือผู้ที่ยอมรับเร็ว คือ กลุ่มที่มีการยอมรับในช่วงแรก ๆ แต่ไม่ใช่ผู้ริเริ่ม เป็นกลุ่มคนที่มีระดับความเป็นผู้นำทางความคิดที่ยอดเยี่ยม เป็นที่ยอมรับนับถือของสมาชิกในกลุ่ม เป็นผู้ที่สามารถให้คำแนะนำและให้ข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมกับกลุ่มอื่น ๆ ได้เปรียบเสมือนเป็นแบบอย่างที่ดีในการยอมรับนวัตกรรมสำหรับสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ในระบบ ซึ่งสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ จะให้ความเคารพสมาชิกกลุ่มนี้ ดังนั้นบทบาทของผู้ที่ยอมรับเร็ว คือการลดความไม่แน่นอนของนวัตกรรมใหม่ ๆ

3) Early Majority หรือผู้ที่ยอมรับปานกลาง หรือกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่ยอมรับ คือ กลุ่มคนที่ยอมรับนวัตกรรมก่อนสมาชิกโดยเฉลี่ยของระบบสังคม แต่คนกลุ่มนี้ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้นำ มีการพิจารณาก่อนการยอมรับนวัตกรรมอย่างสมบูรณ์ ระยะเวลาในการตัดสินใจจะนานกว่ากลุ่ม Innovators และ Early Adopters กลุ่มนี้จะมีการพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะยอมรับนวัตกรรมใด ๆ ก็ตามที่เข้ามา

4) Later Majority หรือผู้ที่ยอมรับค่อนข้างช้า คือ กลุ่มคนที่ยอมรับนวัตกรรมหลังจากสมาชิกโดยเฉลี่ยของระบบสังคมมีการยอมรับไปมากกว่าครึ่งหนึ่ง หรือนวัตกรรมนั้นได้แสดงให้เห็นแล้วว่าการทดลองใช้ที่ประเมินผลจากคนในสังคมแล้วว่าดีจริง โดยอาจคำนึงถึงความจำเป็นทางเศรษฐกิจ มีความสงสัยและระมัดระวังในการยอมรับนวัตกรรมใหม่จนกว่าสมาชิกส่วนใหญ่ในระบบจะทำการยอมรับก่อน

5) Laggards หรือผู้ที่ล่าช้า คือ กลุ่มคนสุดท้ายในระบบสังคมที่ยอมรับนวัตกรรม เป็นคนที่ยึดติดแบบเดิม ๆ ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่สนใจโลกภายนอก ไม่มีความคิดเป็นผู้นำ บุคคลเหล่านี้มีผลกระทบเกี่ยวเนื่องกับคนอื่น ๆ ที่มีค่านิยมแบบหัวโบราณ และเมื่อกลุ่มล่าช้ามีการยอมรับ ในที่สุดก็อาจเกิดนวัตกรรมใหม่ที่อาจถูกยอมรับโดยผู้ริเริ่มแล้วขึ้นมาแทนที่ แต่ขณะที่สมาชิกกลุ่มอื่นในระบบสังคมกำลังมองหาการเปลี่ยนแปลง กลุ่มล่าช้าก็ยังคงไม่มีความสนใจที่จะมองหาการเปลี่ยนแปลง

การแบ่งประเภทของกลุ่มคนออกตามพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมจะทำให้เราได้เข้าใจถึงธรรมชาติบุคคลที่มีต่อการยอมรับนวัตกรรม การยอมรับสิ่งใหม่ ๆ จะไม่ได้เกิดขึ้นพร้อม ๆ กันในทีเดียว แต่ต้องอาศัยเวลาที่จะทำให้เห็นนวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ ๆ แทรกซึมเข้าไปถึงผู้ใช้งาน นอกจากนี้

กลุ่มพฤติกรรมของคนแล้ว กระบวนการยอมรับนวัตกรรม หรือกระบวนการการยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ที่เริ่มตั้งแต่ต้องเกิดการรับรู้ว่ามีนวัตกรรม หรือสิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้น และต้องเป็นสิ่งที่ตรงกับความสนใจของผู้ใช้งาน ขั้นตอนของการตัดสินใจว่าอยากทดลองใช้นวัตกรรมนั้น ๆ จึงจะค่อย ๆ ขยับไปสู่การหาข้อมูลเพิ่มเติม และพยายามที่จะได้ทดลองใช้ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธการนำนวัตกรรมนั้น ๆ มาใช้ ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยอนุมานว่า การยอมรับนวัตกรรมของบุคคลที่เกิดขึ้นเท่ากับการยอมรับนวัตกรรมขององค์กร และการไม่ยอมรับนวัตกรรม หรือการปฏิเสธนวัตกรรมของบุคคลที่เกิดขึ้นเท่ากับการไม่ยอมรับนวัตกรรม หรือการปฏิเสธนวัตกรรมขององค์กรเนื่องจากการยอมรับของภาคประชาชนต้องมาก่อนการยอมรับภาครัฐบาล

2.4.5 การยอมรับระดับองค์กร

ในการเปรียบเทียบกระบวนการตัดสินใจในการยอมรับนวัตกรรมของตัวบุคคลกับกระบวนการตัดสินใจขององค์กรจะพบว่ากระบวนการทางนวัตกรรมขององค์กรมีความสลับซับซ้อนมากกว่า ยิ่งไปกว่านั้นยังเกี่ยวข้องกับจำนวนบุคคลที่เกี่ยวข้องภายในองค์กรที่แต่ละคนก็มีแนวคิดที่ดี และเหมาะสมกับองค์กรที่สุด โดยจะใช้เวลายาวนานกว่าการยอมรับนวัตกรรมจากแต่ละบุคคล จากทฤษฎีดังกล่าวสามารถจำแนกประเภทของการเลือกยอมรับนวัตกรรมออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ (Rogers, 2003, อ้างถึงใน ศรีภพ รัตนวิชัย, 2556, น.23)

1) การเลือกยอมรับนวัตกรรมแบบเดี่ยว หมายถึง การเลือกที่จะยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมที่เกิดขึ้นจากบุคคลเพียงคนเดียว โดยปราศจากความคิดเห็นของสมาชิกในสังคม เช่น ชาวนาที่ไอโอวาเลือกที่จะใช้เมล็ดพันธุ์ข้าว โพลเพื่อนำมาปลูกในแปลงของตน (Ryan & Gross, 1943, อ้างถึงใน ศรีภพ รัตนวิชัย, 2556, น. 23)

2) การเลือกยอมรับนวัตกรรมแบบกลุ่ม หมายถึง การเลือกที่จะยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมที่เกิดขึ้นจากสมาชิกในสังคมนั้น ๆ เช่น การประกาศกำหนดสถานที่ห้ามสูบบุหรี่ ซึ่งจะถูกเสนอเสียงในสภาเพื่อออกกฎ หลังจากได้รับการเห็นชอบแล้วจากสมาชิกทุกคนในสังคมจะต้องทำตาม ยกตัวอย่าง เช่น การสูบบุหรี่ในสถานที่ห้ามสูบ ไม่ว่าจะป็นภัตตาคาร ร้านอาหาร ผับ ผู้ใดที่ฝ่าฝืนจะถูกลงโทษตามกฎหมาย

3) การเลือกยอมรับนวัตกรรมแบบใช้อำนาจ หมายถึง การเลือกที่จะยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมที่เกิดจากกลุ่มคนบางส่วนภายในสังคมนั้น ๆ ที่มีอำนาจฐานะทางสังคม หรือผู้เชี่ยวชาญ ยกตัวอย่างเช่น การที่ผู้บริหารขององค์กรสั่งห้ามไม่ให้พนักงานส่งไฟล์แนบทุกชนิดไป

ทางอีเมลโดยปราศจากการตรวจสอบจากองค์กรก่อน ซึ่งกระบวนการตัดสินใจในนวัตกรรมเช่นนี้ถือว่าเป็นสิ่งที่พนักงานในองค์กรต้องปฏิบัติตามอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

นอกจากนั้นแล้วยังมีการเลือกยอมรับนวัตกรรมอีกประเภทคือ การเลือกยอมรับนวัตกรรมแบบมีเงื่อนไข หมายถึงการเลือกยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมที่ต้องตัดสินใจหลังจากมีการเลือกยอมรับนวัตกรรมตัวก่อนหน้า ยกตัวอย่างเช่น การที่แพทย์เลือกที่จะยอมรับกระบวนการรักษาผู้ป่วยแบบใหม่จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อโรงพยาบาลที่แพทย์ผู้นั้นสังกัดอยู่ซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการรักษาแบบใหม่นั้นมา จะเห็นได้ว่าการเลือกยอมรับนวัตกรรมเช่นนี้เป็นการเลือกยอมรับนวัตกรรมแบบเดียวที่ต้องการเลือกยอมรับนวัตกรรมแบบกลุ่มเสียก่อน ซึ่งการผสมผสานของการเลือกยอมรับนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดการเลือกยอมรับนวัตกรรมแบบมีเงื่อนไขทั้งสิ้น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Nakamoto (2008) ได้ทำการวิจัยในหัวข้อเรื่อง Bitcoin : A Peer-to-Peer Electronic Cash System จุดประสงค์ของการวิจัยเพื่อสร้างเงินสดอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นแบบ Peer-to-Peer โดยเป็นการจ่ายเงินออนไลน์จากบุคคลคนหนึ่งไปอีกคนบุคคลหนึ่งได้โดยไม่จำเป็นต้องมีตัวกลางอย่างเช่น ธนาคารมาเป็นตัวช่วยในการจัดการ Digital Signature เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้การจ่ายเงินออนไลน์รูปแบบนี้เกิดขึ้นได้ แต่มันคงเป็นไปได้ถ้าสุดท้ายระบบยังต้องการความน่าเชื่อถือจากตัวกลางต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบและป้องกันข้อผิดพลาดจากการใช้เงินซ้ำ เขาได้เสนอวิธีการแก้ไขปัญหาค่าเงินซ้ำ โดยใช้เครือข่ายแบบ Peer-to-Peer ซึ่งสามารถทำได้โดยเครือข่ายนี้จะทำการบันทึกเวลาในทุก ๆ ธุรกรรมการโอนเงินที่เกิดขึ้นว่าเกิดขึ้นที่เวลาใด รวมถึงทำการ Hash ธุรกรรมนี้ ธุรกรรมที่โดนเข้ารหัสแล้วเข้าไปต่อกับห่วงโซ่ของธุรกรรมอื่น ๆ เป็นทอด ๆ การจะบันทึกธุรกรรมเหล่านี้ได้จะต้องผ่านการ Proof-of-Work เท่านั้น ห่วงโซ่ที่ยาวที่สุดไม่ใช่การแค่พิสูจน์ว่ามีคนตรวจสอบกระบวนการแล้วเท่านั้น แต่ยังบอกถึงว่าห่วงโซ่นั้นถูกสร้างจากพลังงานที่มากที่สุดที่มาจากการประมวลผลของ CPU อีกด้วย และเป็นการบันทึกของธุรกรรมที่มาจากกระบวนการ Proof-of-Work ของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หลายเครือข่ายที่รวมตัวกันและใช้ CPU ในแก้ไขข้อเพื่อยืนยันความถูกต้องของธุรกรรมที่เกิดขึ้น ทรายใดที่กำลัง CPU ของเครือข่ายส่วนใหญ่ไม่ได้ถูกนำมาใช้โจมตีระบบ ห่วงโซ่นี้ก็จะยาวไปเรื่อย ๆ และจะทำให้ผู้ที่คิดจะโจมตีระบบไม่สามารถสร้างห่วงโซ่ตามทัน ระบบของเครือข่ายนี้ไม่จำเป็นที่จะต้องมีการสร้างการทำงานที่ซับซ้อน วิธีการ

สื่อสารภายในเครือข่ายจะเป็นแบบ Best Effort คือการส่งข้อมูลแบบไม่สนใจว่าจะถึงผู้รับหรือไม่ โดยสามารถออกจากเครือข่าย และกลับเข้ามาเมื่อไรก็ได้ เพราะว่าห่วงโซ่ที่ยาวที่สุดจะคอยบอกเสมอว่าเกิดอะไรขึ้นบ้างในช่วงที่เครือข่ายเหล่านั้นหายไป

เกียรติกร เทียนธรรมชาติ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง อิทธิพลต่อการตัดสินใจยอมรับใช้เงินดิจิทัล (บิทคอยน์) ของผู้บริโภค กลุ่ม Millennials ในกรุงเทพมหานคร เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอิทธิพลที่ส่งผลกระทบต่อการใช้เงินดิจิทัล (บิทคอยน์) ของกลุ่ม Millennials ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 479 คน และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ด้านความง่ายในการใช้งาน ด้านประโยชน์ในการใช้งาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้งาน ด้านผลกระทบเครือข่าย มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับใช้เงินดิจิทัลของกลุ่ม Millennials ในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากจุดประสงค์ของเงินดิจิทัลที่ผู้ออกแบบกับผู้บริโภคแตกต่างกัน ผู้ออกแบบมีจุดประสงค์เพื่อใช้แทนเงินตราในรูปแบบที่มีอยู่ในปัจจุบันซึ่งผู้บริโภคมีจุดประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือทางเงินตราเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ ตัวแปรอิสระต่อมา ได้แก่ ด้านอิทธิพลทางสังคม ด้านมูลค่าตามราคา ด้านความเชื่อมั่น ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับการใช้เงินดิจิทัลของกลุ่ม Millennials ในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีบุคลิกภาพด้านการเปิดรับประสบการณ์มากมีความคิดเห็นต่อเงินดิจิทัลสามารถสร้างรายได้ที่มาจากสินทรัพย์ที่ผู้บริโภค และเป็นกลุ่มที่รับความเสี่ยง

พงศกร พัวพัฒนกุล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความผันผวนของราคา Bitcoin โดยงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความผันผวนของราคาบิทคอยน์ตามตลาด จำนวนธุรกรรมต่อวัน จำนวนหมายเลขประจำเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ไม่ซ้ำต่อวัน และค่าธรรมเนียมการทำธุรกรรมซึ่งข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลรายวันย้อนหลังตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 ถึงวันที่ 12 กันยายน 2560 โดยใช้แบบจำลอง Multivariate GARCH แบบ Constant Conditional Correlation และ Dynamic Conditional Correlation โดยการทดสอบพบว่าแบบจำลองที่เหมาะสมสำหรับข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้คือ แบบจำลอง Multivariate GARCH แบบ DCC ผลการศึกษาพบว่าผลของราคาในอดีต และค่าธรรมเนียมการทำธุรกรรมส่งผลต่อราคาของบิทคอยน์ในตลาด อย่างไรก็ตามค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบจำลอง DCC พบว่าความผันผวนของราคาบิทคอยน์ไม่ได้มีความสัมพันธ์ต่อความผันผวนของจำนวนธุรกรรมต่อวัน จำนวนหมายเลขประจำเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ไม่ซ้ำต่อวัน และค่าธรรมเนียม

การทำธุรกรรม ทั้งนี้ความผันผวนของจำนวนธุรกรรมต่อวันและจำนวนหมายเลขประจำเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ไม่ซ้ำต่อวันมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

ธีรพงศ์ เกตุมณี (2562) ได้ทำการวิจัยในหัวข้อ “คริปโทเคอร์เรนซี” : การสะสมทุนรูปแบบใหม่ผ่านการสร้างความขาดแคลนเทียมใต้ระบบทุนนิยมดิจิทัล โดยมีเนื้อหาที่ต้องการอธิบายในประเด็นที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ของ “คริปโทเคอร์เรนซี” (Cryptocurrency) หรือ “เงินดิจิทัล” (Digital Currency) ที่ถือกำเนิดขึ้นในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา โดยปัจจุบันมีจำนวนมากกว่า 2,000 สกุล ซึ่งกำลังกลายเป็นที่กล่าวถึงในแง่มุมมองของเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ที่กำลังจะมาปฏิวัติโลกของธุรกิจและการเงินให้เข้าสู่ยุคสมัยของ “อินเทอร์เน็ตแห่งมูลค่า” (The Internet of Value) ผ่านกระบวนการ “Digitization” หรือการทำให้ข้อมูลในโลกดิจิทัลให้กลายเป็นสิ่งที่มีปริมาณจำกัด และมีมูลค่าในการแลกเปลี่ยนได้อย่างเสรีบนอินเทอร์เน็ตโดยอาศัยเทคโนโลยี “บล็อกเชน” (Blockchain) ในการตรวจสอบความถูกต้องของการรับส่งข้อมูลด้วยเครือข่ายคอมพิวเตอร์รูปแบบกระจายศูนย์ที่เชื่อมต่อกันทั่วโลกซึ่งส่งผลให้การแลกเปลี่ยนมูลค่าบนอินเทอร์เน็ตโดยไม่ผ่านตัวกลางเป็นสิ่งที่สามารถทำได้จริง ดังนั้นการเกิดขึ้นของคริปโทเคอร์เรนซีจึงแสดงให้เห็นถึงการสะสมทุนรูปแบบใหม่ของระบบทุนนิยมในปัจจุบัน ผ่านการสร้าง “ความขาดแคลนเทียม” (Artificial Scarcity) ขึ้นมาบนโลกดิจิทัล โดยผู้เขียนได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎี “การกลายเป็นค่าเช่าของกำไร” (Becoming Rent of Profit) ของ Carlo Vercellone มาใช้ในการวิเคราะห์ โดยข้อสรุปคือ แม้ว่าคริปโทเคอร์เรนซีจะมีข้อดีอยู่ที่การเป็นทางเลือกให้กับประชาชนที่ต้องการมีอิสระจากระบบการเงินที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคาร อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการต่อต้านอำนาจรัฐที่ต้องการควบคุมประชาชน แต่ในอีกด้านหนึ่งคริปโทเคอร์เรนซีกลับถูกใช้เพื่อเป็นเครื่องมือของกลุ่มทุนเทคโนโลยีในการผูกขาดความมั่งคั่งผ่านค่าเช่า โดยการสร้างความขาดแคลนเทียมขึ้นมาบนโลกดิจิทัลไม่ว่าจะเป็นการนำคริปโทเคอร์เรนซีไปใช้ในการเก็งกำไรอย่างไร้การควบคุม หรือแม้แต่การพยายามแสวงหาค่าธรรมเนียมบนเครือข่ายบล็อกเชนซึ่งแสดงให้เห็นถึงกระบวนการสะสมทุนรูปแบบใหม่ของระบบทุนนิยมในปัจจุบันที่อาศัยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลในการจับยึดและเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เป็นอวัตุให้กลายเป็นสินค้าที่มูลค่าแลกเปลี่ยนได้อย่างเสรีบนโลกออนไลน์

ธีรพงศ์ กนกเลิศวงศ์ (2564) ได้ทำการวิจัยในหัวข้อ เงินดิจิทัลกับเสรีภาพทางการเงินสู่ระบบเศรษฐกิจประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวโน้มความเป็นไปได้ของเงินดิจิทัลและปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้เงินดิจิทัลในประเทศไทย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารทั้งหมด 20 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์

ข้อมูลเชิงเนื้อหา และสรุปผลการวิจัยเป็นเชิงพรรณนา ผลการวิจัย ค้นพบว่า แนวโน้มของเงินดิจิทัลในประเทศไทยจะได้รับการยอมรับมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต ผู้บริหารได้ให้ความเห็นตรงกันมากที่สุดร้อยละ 85 และไม่เห็นด้วย เพียงร้อยละ 15 โดยมีสาเหตุดังนี้ ประการแรก เกิดจากนวัตกรรมทางเทคโนโลยี ที่เรียกว่า Blockchain ที่มีความล้ำสมัยมาก ที่นำไปสู่นวัตกรรมทางการบริหารจัดการทางการเงินในแนวใหม่ ประการที่สอง ระบบธนาคารไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการทางการเงินในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่สาม ระบบการดำเนินงานของธนาคารมีรูปแบบการบริหารแบบรวมศูนย์ ประการที่สี่ ค่าความผันผวนของค่าเงินแต่ละสกุล ประการที่ห้า เพราะความต้องการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพทางการเงินให้สามารถทำธุรกรรมทางการเงินให้สะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และนอกจากนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับที่จะใช้เงินดิจิทัลในประเทศไทย คือ ความน่าเชื่อถือของบริษัทผู้ออกเหรียญ ความผันผวนของราคา ผลตอบแทนของการถือครอง และความปลอดภัยของระบบ

สุธิตา แซ่โล้ว และธน วัฒ พิสิษฐจินดา (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสถานะของเงินดิจิทัล ซึ่งมีรายละเอียดคือ ในการกำเนิดของเงินตรา นั้นได้เริ่มมาจากมนุษย์ในแต่ละยุคสมัยนั้น ๆ ได้นำสิ่งของต่าง ๆ ที่คนในสังคมให้การยอมรับว่าเป็นสิ่งที่มีมูลค่าและสามารถนำมาใช้เพื่อแลกเปลี่ยนในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการซึ่งกันและกันได้ จนมาถึงยุคสมัยที่เริ่มมีการใช้โลหะผลิตเป็นเหรียญกษาปณ์และมีการผลิตเงินกระดาษหรือธนบัตรขึ้นมาใช้ โดยประเทศไทยได้มีการตราพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 และพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยน เงิน พ.ศ. 2485 ขึ้นบังคับใช้จนถึงปัจจุบัน แต่พัฒนาการเงินตรายังไม่หยุดเพียงเท่านั้น เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีได้มีการพัฒนาไปอย่างก้าวไกลจึงได้เกิดเงินรูปแบบใหม่อีกชนิดหนึ่งนั่นก็คือเงินออนไลน์หรือคริปโทเคอร์เรนซี ซึ่งเป็นเงินที่ใช้กันอยู่ในโลกออนไลน์โดยมีสภาพคล่องตัวให้ความสะดวก และรวดเร็วในการใช้จ่ายมากยิ่งขึ้น ผลวิจัยพบว่าเนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีนั้นได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและไม่สามารถหยุดพัฒนาได้จนเป็นที่มาของการพัฒนาเงินตราก้าวสู่การใช้เงินออนไลน์หรือคริปโทเคอร์เรนซี ซึ่งมนุษย์จำเป็นต้องปรับตัวให้ทันยุคสมัยใหม่อยู่เสมอเพื่อสามารถนำเทคโนโลยีทางการเงินแบบใหม่มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ ดังนั้นกฎหมายจึงควรต้องมีการพัฒนาให้ก้าวหน้าทันยุคสมัยใหม่อยู่เสมอซึ่งปรากฏว่า มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 นั้นยังมีได้มีการพัฒนาแก้ไขบทกฎหมายเพิ่มเติมแต่อย่างไร

เสวียน แก้ววงษา (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องเงินดิจิทัล: บริบทของการพิจารณาความเป็นเงิน ซึ่งบทความนี้ได้เทียบให้เห็นถึงความแตกต่างของเงินดิจิทัลกับเงินอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเงินทั้งสองประเภทมีความใกล้เคียงกันมาก จนทำให้สังคมเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าเป็นสิ่งเดียวกัน และได้ทำการวิเคราะห์ถึงเงินดิจิทัลในบริบทของความเป็นเงิน จากการวิเคราะห์พบว่าเงินดิจิทัลในยุคปัจจุบันยังมีจุดบกพร่องของการทำหน้าที่เป็นเงิน และยังมีขาดคุณสมบัติของเงินที่ดี แต่เหตุใดในปัจจุบันจึงมีกระแสเกี่ยวกับความต้องการเงินดิจิทัลเกิดขึ้นในตลาด ประเด็นปัญหาในข้อนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ไม่ได้พิจารณาคูณค่าของเงินดิจิทัลตามคุณสมบัติของความเป็นเงิน ซึ่งเน้นการใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน แต่เป็นการพิจารณาเงินดิจิทัลเป็นทรัพย์สินทางการเงินซึ่งเน้นถึงผลตอบแทนที่ได้รับจากการถือทรัพย์สินชนิดนั้น ๆ มากกว่า และหากการครอบครองเงินดิจิทัลถูกใช้เพื่อหวังผลจากอัตราผลตอบแทนในรูปแบบของทรัพย์สินทางการเงิน ย่อมต้องเปรียบเทียบผลที่จะได้รับและความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเทียบกับถือครองทรัพย์สินในรูปแบบอื่น ๆ และต้องคำนึงถึงการมีกฎหมายรองรับ ซึ่งเป็นการใช้บังคับระหว่างผู้ให้สัญญาและผู้รับสัญญา รวมถึงต้องทำการศึกษากำหนด เงื่อนไขและวิเคราะห์ปัจจัยการคงอยู่ในตลาดของเงินดิจิทัลสกุลนั้น ๆ ให้รอบคอบ

นิกร โภคอุดม และกัญจน์ฉนิชา โภคอุดม (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์ของระบบเงินตราแบบดั้งเดิมและการสร้างเงินดิจิทัลทั้งที่สร้างด้วยรัฐบาลกลางและไม่ใช้รัฐบาลกลาง เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจและได้เตรียมพร้อมหากระบบเศรษฐกิจทั้งภายในและระหว่างประเทศมีการใช้งานสกุลเงินดิจิทัลกันมากขึ้น ผลการศึกษาพบว่า เริ่มแรกสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) เกิดมาจากความต้องการที่จะสร้างเงินที่กระจายศูนย์อำนาจในการควบคุมค่าเงินออกจากมือของทางภาครัฐ เพราะบางครั้งปัญหาการเงินเกิดมาจากนโยบายการเงินและการบริหารงานทางด้านเศรษฐกิจที่ผิดพลาดของรัฐบาลในบางประเทศทำให้ปัญหาเงินเฟ้ออย่างรุนแรงส่งผลให้มูลค่าเงินที่ประชาชนถือครองอยู่เสื่อมมูลค่า เพราะราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นอย่างรุนแรงและรวดเร็วซึ่งเงินดิจิทัลก็พบกับปัญหาเรื่องการถือครองเพื่อการเก็งกำไรทำให้ราคามีความผันผวนเป็นอย่างมากจึงได้รับความสนใจจากคนบางกลุ่มเท่านั้น จึงไม่ได้รับความนิยมในคนทั่วไปที่ไม่ได้สนใจเรื่องการลงทุน ทำให้ปริมาณการใช้งานในตลาดการเงินโลกยังไม่มาก การจะทำให้สกุลเงินดิจิทัลมีการใช้งานในวงกว้างจึงไม่ใช้การณรงค์ให้คนออกมาใช้กันมาก ๆ ซึ่งเป็นภาระหน้าที่ของคนในวงการที่เชื่อถือในสกุลเงินดิจิทัลจะพิสูจน์ให้เห็นว่าเป็นสกุลเงินที่มีเสถียรภาพ หากวันหนึ่งสกุลเงินดิจิทัลมีการใช้อย่างแพร่หลายและราคาไม่ผันผวน คนทั่วไปก็น่าจะยินดีที่จะมีสกุลเงินดิจิทัลไว้ครอบครองเพื่อนำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน อุปสรรคใหญ่ที่

สกุลเงินดิจิทัลจะไม่สามารถเป็นที่นำมาใช้จ่ายแบบเงินตราได้ก็เพราะรัฐบาลประเทศต่าง ๆ คงจะไม่ยอมให้การดูแลเรื่องเศรษฐกิจหลุดไปจากการควบคุมของภาครัฐได้แต่จะสร้างสกุลเงินดิจิทัลที่ดูแลโดยภาครัฐ หรือ Central Bank Digital Currency (CBDC) มาใช้แทน เช่น เงินหยวนดิจิทัล เงินบาทดิจิทัล โดยรัฐบาลต่าง ๆ จึงได้ศึกษาข้อดีและข้อเสียวิธีการทำงานของเทคโนโลยี Cryptocurrency และได้นำเสนอสกุลเงินดิจิทัลที่ดูแลโดยรัฐบาลขึ้นมาเช่น สกุลเงินหยวนที่ไม่มี ความผันผวนจากค่าเงิน และทำให้ประเทศได้ประโยชน์จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ ๆ จากเทคโนโลยี Blockchain ได้

Pintong (2023) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Bitcoins: Money of the future? โดยบทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าบิตคอยน์สามารถทำหน้าที่เป็นเงินได้หรือไม่ โดยการวิเคราะห์รูปแบบ ความผันผวนดังนี้ 1. เพื่อวิเคราะห์ราคาบิตคอยน์ที่มีความผันผวนมากกว่าหรือไม่เมื่อเทียบกับราคาของเงินทั่วไป 2. เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของขนาดความผันผวนของบิตคอยน์ และเงินทั่วไปว่าเกินระดับที่สามารถยอมรับเป็นสกุลเงินทั่วไปหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่านับตั้งแต่ปี 2014 ถึง 2023 จากข้อมูลทางด้านสถิติบิตคอยน์มีความผันผวนสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐและเงินบาทไทย โดยความผันผวนของบิตคอยน์มีเกินเงินดอลลาร์สหรัฐถึง 8 เท่า แล้วก็มี ความผันผวนมากกว่าเงินบาทไทยอยู่ 11 เท่า จากความผันผวนที่มากขนาดนี้จึงทำให้บิตคอยน์ไม่ สามารถเป็นสกุลเงินได้อย่างแท้จริง จากบทสรุปการศึกษาครั้งนี้ทำให้บิตคอยน์มีคุณลักษณะที่เป็น เหมือนทองคำ ไม่เหมาะที่จะนำมาเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน และจากความผันผวนที่มาก เกินไปทำให้บิตคอยน์ไม่สามารถที่จะเป็นเงินได้ไม่ว่าจะปัจจุบันหรืออนาคต

Cermak (2017) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Can Bitcoin Become a Viable Alternative to Fiat Currencies? An empirical analysis of Bitcoin's volatility base on a GARCH model โดยต้องการ ตรวจสอบว่าบิตคอยน์ซึ่งเป็นสกุลเงินดิจิทัลที่กระจายอำนาจสามารถกลายมาเป็นทางเลือกแทน สกุลเงินทั่วไปได้หรือไม่ จากการศึกษาพบว่า จากการเปรียบเทียบบิตคอยน์กับสกุลเงินต่าง ๆ และ ดูความแปรผันทางด้านมูลค่าแล้วก็พบว่าบิตคอยน์ไม่สามารถเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนได้ หากนำมาใช้เป็นเงินจะมีความเสี่ยงสูงมาก เนื่องจากมูลค่ามีความผันผวนมากเกินไป จึงไม่สามารถ รักษาเสถียรภาพด้านมูลค่า ไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นเงิน และจากการจำกัดด้านปริมาณทำให้สถานะ ที่เป็นอยู่ไม่สามารถเป็นเงินได้ โดยความผันผวนด้านมูลค่าทำให้บิตคอยน์เป็นที่สนใจสำหรับนัก ลงทุนเพื่อใช้ในการเก็งกำไร โดยเฉพาะนักลงทุนที่มีอำนาจซื้อสูง

Wu and Wang (2022) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Study of the Impact of Chinese Policies and Regulations on Bitcoin. โดยทำการศึกษาเรื่องผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับบิตคอยน์ของประเทศจีน จากการศึกษาพบว่า ประเทศจีนออกกฎหมายห้ามประชาชนในประเทศทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับบิตคอยน์ไม่ว่าจะเป็นซื้อขายบิตคอยน์ หรือการขุดบิตคอยน์เนื่องมาจากความผันผวนด้านมูลค่าของบิตคอยน์ที่ไม่มีความเสถียรทำให้มีความเสี่ยงสูง นอกจากนี้บิตคอยน์ยังเป็นสกุลเงินที่นอกเหนือการควบคุมของรัฐบาล บิตคอยน์จึงเป็นสิ่งที่รัฐบาลจีนไม่ชอบ และต่อต้านการใช้งานบิตคอยน์ในทุกรูปแบบ ดังนั้นบิตคอยน์จึงยังไม่เหมาะกับการที่จะนำมาใช้เป็นสกุลในรัฐบาลจีน

Cascavilla (2023) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Between money and speculative asset: the role of financial literacy on the perception towards Bitcoin in Italy โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ทำการศึกษา การรับรู้ของเยาวชนเกี่ยวกับบิตคอยน์ว่าเป็นสกุลเงินหรือเป็นสินทรัพย์ โดยมุ่งเน้นไปที่กลุ่ม นักศึกษาในรายวิชาทางการเงินของมหาวิทยาลัยในอิตาลี จากงานวิจัยค้นพบว่า จากคำถามแรก ที่ว่าบิตคอยน์จะใช้แทนเงินได้หรือไม่ สิ่งที่น่าสนใจคือ คนที่ได้มีการศึกษาข้อมูลบิตคอยน์ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่เคยใช้บิตคอยน์ในการแลกเปลี่ยน หรือบุคคลที่เคยซื้อขายบิตคอยน์ จะมีมุมมองว่าบิตคอยน์สามารถนำมาใช้แทนเป็นเงินได้ แต่สำหรับบุคคลที่ไว้วางใจในระบบการเงินแบบดั้งเดิม หรือวางใจกับธนาคาร หรือไว้วางใจกับระบบการเงินของยุโรปที่เราเรียกกันว่า ยูโรเปียนเซ็นทรัล แบงก์ ก็จะมีมุมมองว่าบิตคอยน์ไม่สามารถนำมาใช้แทนเงินได้ เพราะฉะนั้นมันขึ้นอยู่กับความ เชื่อมั่นของแต่ละบุคคลที่เชื่อในมูลค่าของเงินที่องค์กรนั้นเป็นคนควบคุม ถ้าคนนั้นเชื่อมั่นใน องค์กรนั้นอย่างเช่น เชื่อมั่นในองค์กรธนาคารก็จะทำให้บุคคลนั้น ๆ มีมุมมองว่าบิตคอยน์ไม่ สามารถนำมาใช้แทนเงินได้ แต่ถ้าบุคคลนั้น ๆ ไม่มีความเชื่อมั่นในระบบการเงินแบบดั้งเดิม หรือไม่มีความเชื่อมั่นในองค์กรอย่างธนาคารจะทำให้มุมมองที่มีต่อบิตคอยน์ว่าสามารถนำมาแทน เงินได้ เหมือนอย่างที่ ซาโตชิ นากาโมโตะ มีมุมมองว่า บิตคอยน์จะเป็นเงิน เพราะเงินในระบบ ดั้งเดิมไม่ถูกต้องผู้ออกเงินมีอำนาจมากเกินไป สิ่งที่น่าสนใจจากผลการสัมภาษณ์และผลจากการ เก็บข้อมูลพบว่า เพศหญิงมีความเชื่อมั่นในบิตคอยน์และมองบิตคอยน์เป็นเงินมากกว่าเพศชาย โดย ที่เจ้าของกิจการมีความเชื่อมั่นในบิตคอยน์มากกว่าอาชีพอื่น ๆ และคำถามที่สองที่ถามว่าบิตคอยน์ เป็นสินทรัพย์ได้หรือไม่ ผลสรุปออกมาว่า คนที่มีความรู้เกี่ยวกับบิตคอยน์ไม่ว่าจะเคยลงทุนในบิต คอยน์หรือว่าใช้บิตคอยน์ในการใช้จ่ายต่าง ๆ จะเชื่อว่าบิตคอยน์สามารถเป็นการลงทุนที่มีมูลค่า แล้วก็สามารถใช้แทนเป็นเงินได้ โดยเด็กรุ่นหลัง ๆ ที่มีอายุน้อยที่คุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยี ทางด้านดิจิทัลเคอร์เรนซีจะมีความรู้สึกไว้ใจในบิตคอยน์และจะมีมุมมองว่าบิตคอยน์เป็นเงิน

มากกว่าผู้ที่มีอายุมากที่ไม่ค่อยรู้จักบิทคอยน์ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ถ้าบุคคลนั้นเชื่อมั่นในระบบธนาคารก็จะไม่เชื่อว่าบิทคอยน์สามารถเป็นเงินได้ แต่สำหรับบุคคลที่ไม่มั่นใจและไม่เชื่อมั่นในระบบธนาคารก็จะมองว่าบิทคอยน์สามารถเป็นเงินหรือเป็นทางเลือกใหม่ของการเงินได้

Baur (2017) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Bitcoin: Medium of Exchange or Speculative Assets? โดยต้องการศึกษาว่าบิทคอยน์ใช้เป็นที่กลางในการแลกเปลี่ยน หรือเป็นสินทรัพย์เก็งกำไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้งานในปัจจุบันคืออะไร และการใช้งานในอนาคตจะเป็นอย่างไร จากการศึกษาพบว่า บิทคอยน์เป็น Virtual Currency ซึ่ง 1 ส่วน 3 ของบิทคอยน์ถือครองด้วยนักลงทุนรายใหญ่ประมาณ 30% ของบิทคอยน์ โดยการถือครองของนักลงทุนเป็นการถือครองไว้โดยไม่ส่งต่อให้ใคร ไม่มีการทำธุรกรรมแลกเปลี่ยนเกิดขึ้น ถือครองไว้เป็นเหมือนกับการลงทุนประเภทหนึ่ง ที่เหมือนกับการลงทุนในทองคำหรือลงทุนในสินทรัพย์ประเภทอื่นเพื่อเก็งกำไร ไม่ได้นิยมนำบิทคอยน์มาใช้ในการแลกเปลี่ยนหรือใช้แทนเป็นเงิน เพราะการใช้บิทคอยน์ในบทบาทของเงินยังมีผลกระทบในเรื่องของความผันผวนมูลค่า เรื่องกฎหมายที่ใช้ควบคุมบิทคอยน์ที่จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาการฟอกเงิน หรือเรื่องการใช้บิทคอยน์ในการส่งเงินข้ามประเทศที่เกิดจากกลุ่มอาชญากรซึ่งสิ่งเหล่านี้ยังเป็นเรื่องที่ยากจะควบคุมเพราะบิทคอยน์ได้ถูกออกแบบให้มีความยากต่อการตรวจสอบ

Lee, Liy and Zhengz (2020) จากงานวิจัยเรื่อง Bitcoin: Speculative Asset or Innovative Technology? ศึกษาการลงทุนในบิทคอยน์ของนักเก็งกำไร และนักลงทุนที่เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีด้วยแบบจำลองโครงสร้าง จากการศึกษาพบว่า นักลงทุนที่เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีจะทำการซื้อบิทคอยน์อย่างสม่ำเสมอเมื่อราคาต่ำกว่ามูลค่าที่คาดหวัง โดยมุ่งไปที่ด้านเทคโนโลยีและศักยภาพของบิทคอยน์เป็นหลัก ส่วนนักเก็งกำไรจะทำการซื้อขายบิทคอยน์เหมือนกับเป็นสินทรัพย์ประเภทหนึ่งที่จะซื้อขายตามแนวโน้มของกระแสราคาโดยเฉพาะในช่วงที่ตลาดมีความผันผวนสูง และบิทคอยน์ที่แม้ว่าจะจะเป็นนวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยีทางการเงินที่มีเทคโนโลยีที่เหนือชั้นแบบ Blockchain แต่ว่าคนส่วนใหญ่ก็ไม่ได้สนใจที่จะใช้มันเป็นเงิน แต่มองว่าบิทคอยน์เป็นสินทรัพย์ประเภทหนึ่งที่ใช้เก็งกำไร โดยสามารถสร้างรายได้จากความผันผวนด้านมูลค่า

Alvarez, Argente and Patten (2023) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Are Cryptocurrencies Currencies? Bitcoin As Legal Tender In El Salvador จากสำนักงานวิจัยเศรษฐกิจแห่งชาติ (NBER) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของสกุลเงินดิจิทัลในการเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน โดยใช้

กรณีศึกษาจากประเทศเอลซัลวาดอร์ จากการศึกษาพบว่า บิทคอยน์ไม่ได้ถูกใช้เป็นส่วนกลางในการแลกเปลี่ยนอย่างแพร่หลาย และการใช้งาน Chivo Wallet ก็ต่ำมาก โดยยอดดาวน์โหลดส่วนใหญ่เกิดขึ้นทันทีที่มีการเปิดตัวแอปพลิเคชัน นับตั้งแต่นั้นมาการนำไปใช้ และการโอนเงินโดยผ่าน Chivo Wallet ก็มีปริมาณลดลงเรื่อย ๆ โดยอุปสรรคที่สำคัญคือ ความกังวลเรื่องความเป็นส่วนตัวและความโปร่งใส โดยผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกว่า 60% ได้ยกเลิกการใช้งาน Chivo Wallet ของรัฐบาลหลังการใช้งานไป 30 ดอลลาร์ ซึ่งรัฐบาลได้แจกให้ในช่วงใกล้ที่กฎหมายบิทคอยน์จะมีผลเพื่อหวังกระตุ้นการใช้งาน ชาวเอลซัลวาดอร์ถึง 89% ไม่เคยรับเงินโอนผ่านการใช้งานแอป Chivo มีเพียง 3% ของผู้ตอบแบบสอบถามเท่านั้นที่รับเงินเป็นบิทคอยน์และ 95% ของผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยจ่ายภาษีด้วยบิทคอยน์

José Simeón Cañas Central American University (2023 อ้างถึงใน Attlee, 2024) ที่ได้ทำการสำรวจ และพบว่ามิชาวเอลซัลวาดอร์เพียง 12% เท่านั้นที่เข้าถึงคริปโทเคอร์เรนซี โดยลดลงจากปี 2022 อยู่ที่ 24.4% โดย 20% ของจำนวนนี้เท่านั้นที่ได้ใช้บิทคอยน์ในการชำระค่าสินค้าและบริการมากกว่า 10 ครั้ง ในขณะที่มิชาวเอลซัลวาดอร์เพียง 49.7% เท่านั้นที่เคยใช้ในการชำระเงินแค่ 1-3 ครั้ง โดยใช้กับร้านของชำมากที่สุดคือ 22.9% ตามด้วยซูเปอร์มาร์เก็ต 20.9% และ 15% ใช้บิทคอยน์จ่ายค่าสัตวแพทย์ โดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนหนุ่มสาวที่อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ และผู้ที่มีรายได้สูง โดยข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่าการนำบิทคอยน์มาใช้เป็นสกุลเงินหลักของเอลซัลวาดอร์ยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากนัก สาเหตุหลักมาจากความผันผวนของราคาบิทคอยน์ซึ่งอาจทำให้ผู้ใช้งานกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงของการสูญเสียเงิน นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยอื่น ๆ เช่น อัตราการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและการศึกษาที่จำกัดของชาวเอลซัลวาดอร์ที่อาจส่งผลกระทบต่อความนิยมของบิทคอยน์ในประเทศ ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการเข้าถึงคริปโทเคอร์เรนซีของชาวเอลซัลวาดอร์ ได้แก่ ระดับการศึกษารายได้ และสถานที่ตั้ง โดยชาวเอลซัลวาดอร์ที่มีการศึกษาสูง มีรายได้สูง และอาศัยอยู่ในเมืองมีแนวโน้มที่จะเข้าถึงคริปโทเคอร์เรนซีมากกว่าชาวเอลซัลวาดอร์ที่มีการศึกษาดำ มีรายได้ต่ำ และอาศัยอยู่ในชนบท

Burke (2022) จากงานวิจัยเรื่อง The Great Bitcoin Experiment: A Social Analysis of Cryptocurrency in EL Salvador ที่ศึกษาเรื่องผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจจากการตัดสินใจของประธานาธิบดีเอลซัลวาดอร์ที่ได้เพิ่มสกุลเงินบิทคอยน์เป็นเงินประจำชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคลี่คลายความขัดแย้งระหว่างบุคคล การเมือง และสังคมที่ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในเอลซัลวาดอร์ และผลกระทบโดยตรงที่มีต่อชาวเอลซัลวาดอร์ จากผลการศึกษาพบว่า เอลซัลวาดอร์

ต้องปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทั้งหมดเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ เนื่องจากประเทศเอลซัลวาดอร์ขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจด้วยภาคบริการ แต่ชาวเอลซัลวาดอร์ภาคบริการมีเพียง 50% เท่านั้นที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต และโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมได้ หรือการเพิ่มวิธีการใช้เงินให้มีความซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากมีการใช้เงินได้มากกว่า 1 สกุล และจากการที่ชาวเอลซัลวาดอร์ 71% ของประเทศยังไม่สามารถเข้าถึงระบบธนาคาร ทำให้มีประชากรประมาณ 30% หรือน้อยกว่าเท่านั้นที่มีศักยภาพที่จะเข้าถึง Cryptocurrency แม้ว่าการเข้าถึงไม่ได้รับประกันผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือความเจริญรุ่งเรือง แต่ตามความเป็นจริงแล้ว มีเพียงผู้พบเท่านั้นที่ร่ำรวยหรือได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงจากบิทคอยน์

PricewaterhouseCoopers (PwC, 2021) กล่าวถึงเรื่อง EL Salvador's law: a meaningful test for Bitcoin โดยได้อธิบายถึงความยุ่งยากหากต้องปิดบัญชีโดยมีสกุลเงินบิทคอยน์ โดยรัฐบาลเอลซัลวาดอร์ควรสร้างกรอบการกำกับดูแล และระบบสำหรับการแปลงบิทคอยน์เป็นดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากทุกธุรกิจต้องยอมรับบิทคอยน์ตามกฎหมาย เว้นแต่จะไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ นอกจากนี้ในการยอมรับบิทคอยน์ ผู้ขายยังจำเป็นต้องจัดการประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรวมสินทรัพย์ในงบดุล รายงานภาษี และความเสี่ยงจากความผันผวน เพราะการปิดบัญชีด้วยบิทคอยน์เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก จากมุมมองด้านการเงิน บริษัทที่จ่ายบิทคอยน์จะต้องลงทะเบียนเป็นต้นทุนของสินทรัพย์ ณ T0 โดยใช้เวลา ณ ขณะนั้นตามลำดับเหรียญที่ได้รับ และรายงานไว้ต่อจากเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสดตามแบบมาตรฐานการบัญชีระบบ IFRS หากกิจการซื้อขายบิทคอยน์ในระหว่างรอบระยะเวลารายงานกำไรหรือขาดทุนจะถูกรับรู้โดยการใช้วิธี FIFO (First-In First-Out) ที่เป็นชื่อเรียกระบบการบันทึกบัญชีประเภทหนึ่ง หากบิทคอยน์ถูกถือครองโดยไม่มีการซื้อขายกำไรหรือขาดทุนจะถือว่ายังไม่เกิดขึ้นจริงโดยคำนวณตามวิธี FIFO เช่นกัน สำหรับความผันผวนของสินทรัพย์ที่ถือครองสามารถจัดการได้โดยการแปลงบิทคอยน์เป็นดอลลาร์สหรัฐหลังจากที่ได้รับ โดยที่ความยุ่งยากอยู่ตรงการใช้วิธีหลัก FIFO ทำให้แผนกบัญชีต้องให้ความสนใจรายการที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดระยะเวลาไม่สามารถละเลยได้ ส่วนอีกเรื่องหนึ่งของความยุ่งยาก คือ การแสดงราคาเป็นบิทคอยน์ที่กำหนดไว้ว่าต้องใช้ราคา ณ เวลาที่ชำระเงิน อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการแปลงมูลค่าได้ง่ายทั้งที่เกิดจากการกระทำที่ตั้งใจ และไม่ตั้งใจก็ตาม

บิทคอยน์แม้จะเกิดจากความต้องการเป็นเงินที่กระจายศูนย์อำนาจในการควบคุมค่าเงินออกจากภาครัฐ เพราะบางครั้งปัญหาเศรษฐกิจเกิดจากความผิดพลาดของภาครัฐในการบริหารนโยบายการเงิน แต่จากผลการศึกษาเรื่องบิทคอยน์ส่วนใหญ่แล้วได้ผลการศึกษาที่คล้ายคลึงกันคือ

บิทคอยน์ยังไม่สามารถเป็นสกุลเงินได้อย่างแท้จริง และไม่เหมาะที่จะนำมาใช้เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยน เนื่องจากยังมีจุดบกพร่องของการทำหน้าที่ของเงิน และขาดคุณสมบัติของเงินที่ดี หากมีการนำมาใช้ก็就会有ความเสี่ยงสูงมาก เนื่องจากมูลค่ามีความผันผวนมากเกินไป โดยการถือครองบิทคอยน์ส่วนใหญ่เน้นถือครองเพื่อการลงทุนเสมือนสินทรัพย์ประเภทหนึ่ง แม้แต่การศึกษาเกี่ยวกับการใช้งานบิทคอยน์ที่ประเทศเอลซัลวาดอร์ ก็ยังได้ผลที่คล้ายคลึงกันก็คือ บิทคอยน์ไม่ได้ถูกใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนอย่างแพร่หลายมากนัก สาเหตุหลักมาจากความผันผวนทางด้านราคา ทั้ง ๆ ที่รัฐสนับสนุนให้ใช้งานเนื่องจากได้ประกาศรองรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินถูกกฎหมายในประเทศไปแล้ว

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “สกุลเงินเสมือนทางเลือกใหม่กับการยอมรับความเป็นเงินสำหรับประเทศไทย :กรณีศึกษาบิทคอยน์” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้มีการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัย หรือกระบวนการวิจัย (Research Methodology) ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 วิธีการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือการวิจัย
- 3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 การแสดงข้อมูล

3.1 วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้เชี่ยวชาญด้านสกุลเงินดิจิทัล โดยการสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยผู้วิจัยตั้งคำถามแบบปลายเปิดไว้แบบกว้าง ๆ สามารถปรับเปลี่ยนคำถาม ให้ยืดหยุ่นตามวัตถุประสงค์มากที่สุด โดยการวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง ได้แก่

1) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) รวบรวมการจดบันทึก การบันทึกเสียงที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยลงพื้นที่สัมภาษณ์และเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้นำมาดำเนินการตีความหมายด้วยกระบวนการดังต่อไปนี้

1.1) การลดทอนข้อมูล (Data Reduction) ดำเนินการเรียบเรียงเฉพาะข้อมูลที่สำคัญซึ่งได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากประชากรเป้าหมาย

1.2) การจัดระเบียบข้อมูล (Data Display) ทำการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยกำหนดให้ประเด็นที่มีคำตอบคล้ายกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน

1.3) การค้นหาข้อสรุปและตีความของข้อมูลในรูปแบบพรรณนาตามแนวคิดทางการวิจัยที่กำหนดไว้

1.4) ทำการสรุปผลพรรณนาข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อบรรยายให้เป็นสภาพตามความเป็นจริงของความคิดเห็นที่สัมภาษณ์ได้จากกลุ่มเป้าหมาย และเขียนรายงานสรุปในลักษณะของการพรรณนาความในลักษณะขององค์กรรวม

2) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมไว้ก่อนแล้วมาใช้ในรูปของแนวคิด ทฤษฎี โดยรวบรวมจากการค้นคว้าจากพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.2501 พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ.2561 เอกสารบทความวิชาการ หนังสือวารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านสกุลเงินดิจิทัลที่มีความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ หรือผู้เชี่ยวชาญด้านสกุลเงินดิจิทัลที่มีความรู้ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแล 2 ท่าน ตัวแทนผู้ออกเหรียญ 2 ท่าน ตัวแทนผู้ใช้บริการ 2 ท่าน และตัวแทนจากนักวิชาการ 2 ท่าน รวมทั้งหมด 8 ท่าน โดยมีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เนื่องจากบิตคอยน์เป็นเรื่องที่เป็นที่นิยมไม่กี่ปีมานี้เองจึงจำเป็นต้องใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเพื่อความสมบูรณ์ในด้านข้อมูลเนื้อหาในการสัมภาษณ์

ตารางที่ 3.1 ตารางรายชื่อกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแทนจากภาครัฐ	หน่วยงาน / องค์กรต้นสังกัด
1.คุณ ก (นามสมมุติ)	หน่วยงานภาครัฐทางด้านการเงิน
2.หน่วยงานกำกับภาครัฐ	สำนักงานคณะกรรมการหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
ตัวแทนผู้ออกเหรียญ	หน่วยงาน / องค์กรต้นสังกัด
1.นายจิรายุส ทรัพย์ศรี โสกา	Founder and Group CEO of Bitkub Capital Group Holdings Co., Ltd.
2.นายปรมินทร์ อินโสสม	ผู้ก่อตั้ง SatangPro และไพเวเช็คคอยน์ FIRO

ตารางที่ 3.1 ตารางรายชื่อกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ตัวแทนจากผู้ให้บริการ	หน่วยงาน / องค์กรต้นสังกัด
1.นายพิริยะ สัมพันธรักษ์	กรรมการบริหาร บริษัท โฉลกคอตคอม จำกัด
2.นายบุญเสริม ตริรัตน์จาร์	ที่ปรึกษาหัวหน้าคณะบริหารกลุ่มลูกค้าธุรกิจ บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน)
ตัวแทนนักวิชาการ	หน่วยงาน / องค์กรต้นสังกัด
1.ดร.วิศิษฐ์ องค์กรพัฒนกุล	กรรมการผู้จัดการ กลุ่มบริษัททรินิตี้ จำกัด
2.ดร.โสภณ พรโชคชัย	ประธานศูนย์ข้อมูลวิจัยและประเมินค่าอสังหาริมทรัพย์ไทย บริษัท เอเจนซี่ ฟอร์ เรียลเอสเตท แอฟแฟร์ส จำกัด

3.3 เครื่องมือการวิจัย

3.3.1 แนวคำถามเป็นแนวทางของการสอบถามหรือเป็นประเด็นการสนทนาแลกเปลี่ยนกับผู้ร่วมวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อนำไปสู่การได้มาซึ่งคำตอบ คำอธิบายหรือข้อสรุปที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวความคิด และวัตถุประสงค์การวิจัย

3.3.2 เครื่องบันทึกเสียงใช้ในการบันทึกคำให้สัมภาษณ์ และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ได้ระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.3 ตัวผู้วิจัยเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.4.1 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research)

สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย โดยเบื้องต้นทางผู้วิจัย ได้ดำเนินการกระบวนการวิจัย ตามระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิจัย

โดยการใช้กระบวนการวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยกระบวนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร หรือการวิจัยเชิงเอกสาร โดยการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินตรา สิ้นทรัพย์ดิจิทัล บิทคอยน์ แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่นไว้วางใจ และทฤษฎีการยอมรับนวัตกรรม โดยจะแบ่งเนื้อหาหลักในการวิจัยเชิงเอกสารเป็น 2 ส่วน

ส่วนแรกจะเป็นการวิเคราะห์แนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเงินตรา สิ้นทรัพย์ดิจิทัล และบิทคอยน์ โดยจะวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบิทคอยน์โดยพิจารณาในบริบทของสิ้นทรัพย์ดิจิทัล และบริบทของความเป็นเงิน และส่วนที่สองจะเป็นการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะยอมรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินตามกฎหมาย รวมถึงผลกระทบที่อาจจะได้รับว่ามีอะไรบ้าง

2) การวิจัยเทียบเคียงระหว่างประเทศ (Cross-Country Research Approach)

จะเป็นการวิเคราะห์แนวทางการยอมรับของประเทศเอลซัลวาดอร์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นประเทศแรกของโลกที่มีการประกาศรองรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินตามกฎหมายในประเทศ โดยในที่นี้จะทำการศึกษาประวัติความเป็นมา และปัญหาของประเทศเอลซัลวาดอร์ รวมถึงการใช้บิทคอยน์ในการชำระค่าสินค้าและบริการ เพื่อที่จะนำมาเป็นกรณีศึกษาสำหรับประเทศไทย

3) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิธีการวิจัย (Methodology) โดยการใช้กระบวนการวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) นั้น ในการกำหนดกระบวนการวิธีการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดให้มีกระบวนการวิธีการวิจัย (Methodology) โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยมีการออกแบบโครงสร้างของข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบชี้นำ (Guided Interview) กล่าวคือ เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างหรือเป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิธีการวิจัย (Methodology) ที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้างหรือมีการนำคำสำคัญ (Keywords) มาใช้ประกอบในการชี้นำคำสัมภาษณ์ กล่าวคือ มีการร่างข้อคำถามที่มีลักษณะปลายเปิดที่มีคำสำคัญพร้อมกับลักษณะของข้อคำถามที่มีความยืดหยุ่น และพร้อมที่จะมีการปรับเปลี่ยนถ้อยคำของข้อคำถามให้มี

ความสอดคล้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนในแต่ละสถานการณ์ที่มีเหตุการณ์หรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่อยู่ในภาครัฐ หรือภาคประชาชน ตอบข้อคำถามจากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) อันทำให้มาได้ซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่

4) การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)

คือการที่ผู้วิจัยเข้าไปร่วมในกิจกรรมที่ถูกจัดขึ้น โดยสามารถสังเกตซักถาม และถึงจุดบันทึกภายในงานได้ เช่น การที่ผู้วิจัยได้เข้าไปร่วมในงานสัมมนาเกี่ยวกับบิทคอยน์ชื่องาน Bitkub Meetup # 2 หัวข้อ “The Halving Month” ที่จัดโดยบริษัท บิทคับ ออนไลน์ เมื่อวันที่ 1 เม.ย. พ.ศ. 2567 และงาน BITKUB MEETUP # 4 “The Evolution Of Digital Assets อดีต ปัจจุบัน และอนาคต ของโลกสินทรัพย์ดิจิทัล” จัดโดยบริษัท บิทคับ ออนไลน์ วันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2567 นอกเหนือจากการหาข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเอกสารอีกด้วย

3.4.2 วิธีการตรวจสอบข้อมูล

สำหรับการตรวจสอบข้อมูลของการวิจัยนี้ใช้ “วิธีการสามเส้า” (Triangulation Method) ด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย (สุภางค์ จันทวานิช, 2552, น.129-130)

1) สามเส้าด้านผู้ร่วมวิจัย หมายถึง ผู้ร่วมวิจัยหลายคนร่วมตรวจสอบข้อมูลในเรื่องเดียวกันกล่าวอีกนัยหนึ่งคือคำถามเดียวกันถามผู้ร่วมวิจัยหลายคนเพื่อเป็นการตรวจสอบว่าได้คำตอบไปในทิศทางเดียวกันหรือต่างกัน เช่น ข้อมูลหรือคำถามเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะยอมรับบิทคอยน์ในฐานะเงินที่ถูกกฎหมายว่า นักวิชาการ Bitcoiner และผู้กำกับดูแล จะให้ข้อมูลที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกัน เป็นต้น

2) สามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล หมายถึง การใช้วิธีเก็บข้อมูลต่าง ๆ กันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันเช่น ใช้วิธีการสังเกตสภาพแวดล้อมรอบตัวควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์เชิงลึกในขณะเดียวกันก็ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเอกสารประกอบไปด้วย

3) สามเส้าด้านข้อมูล หมายถึง การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้น ถูกต้องหรือไม่ โดยการสอบแหล่งของข้อมูล ได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล เช่น การให้ความเห็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งของนักวิชาการที่เกี่ยวกับการยอมรับบิทคอยน์ในบทบาทของเงินกับการยอมรับบิทคอยน์ในบทบาทของสินทรัพย์ถึงกำไร เป็นต้น

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ลักษณะข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ข้อมูลที่ไม่สามารถกำหนดความมากน้อยของจำนวนได้ แต่สามารถบอกลักษณะที่ตีเค้นได้ ข้อมูลลักษณะนี้ครอบคลุมข้อมูลด้านทัศนคติ ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม โลกทัศน์ และภูมิปัญญาของคนในชุมชน มีรูปแบบของการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้สะท้อนผลเชิงคุณภาพ โดย ชาย โปธิสิตา (2550, น. 259) ได้เสนอไว้ดังนี้

1) การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) คือ การตีความและสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่กระจัดกระจายกันอยู่จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีต่าง ๆ โดยนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดให้เป็นระบบพร้อมทั้งหาข้อสรุปจนสามารถยกระดับข้อสรุปดังกล่าวให้กลายเป็นกฎหรือแนวคิดที่มีพลังในการอธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้

2) การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) คือการจำแนกข้อมูลเป็นชนิด ๆ (Typologies) หรือเป็นการจัดแบ่งข้อมูลเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสอดคล้องของข้อมูลนั่นเอง โดยการจำแนกชนิดข้อมูลนี้แบ่งวิธีการได้เป็น 2 แบบ คือ แบบที่ใช้แนวคิดทฤษฎีและไม่ใช้ทฤษฎี

2.1) แบบใช้ทฤษฎีคือการจำแนกชนิดในเหตุการณ์หนึ่ง ๆ โดยยึดแนวคิดทฤษฎีเป็นกรอบในการจำแนก

2.2) แบบไม่ใช้ทฤษฎี คือ การจำแนกข้อมูลที่จะวิเคราะห์ตามความเหมาะสมกับข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ของชนิดข้อมูลต่าง ๆ เพื่อดูความสม่ำเสมอ (Regularities) ของการเกิดของข้อมูลแต่ละชนิดต่าง ๆ ซึ่งจะนี้เป็นพื้นฐานในการอธิบายสาเหตุและลักษณะของปรากฏการณ์ต่อไป

3.6 การแสดงข้อมูล

เป็นการนำเสนอทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพอันเป็นผลมาจากการเชื่อมโยงข้อมูลที่วิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อบอกเรื่องราวของสิ่งที่ศึกษา โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการเรียงเรียงในลักษณะของการเขียนความเรียงพรรณนาในเชิงหลักการพร้อมทั้งนำเสนอข้อมูล

สำหรับการหาข้อสรุปนั้นอยู่ภายใต้กระบวนการหาข้อสรุปและการตีความหมายจากข้อค้นพบที่ได้จากการแสดงข้อมูล รวมถึงตรวจสอบว่าข้อสรุปหรือความหมายที่ได้นั้นมีความถูกต้อง

ตรงประเด็นและน่าเชื่อถือเพียงใด ข้อสรุปและสิ่งที่ตีความออกมานั้นอาจจะอยู่ในรูปของคำอธิบาย
กรอบแนวคิด หรือทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องที่ทำกรวิเคราะห์นั้นสำหรับการหาข้อสรุปของงานวิจัยนี้ คือ
1) จัดกลุ่มข้อมูลที่คล้ายกันไว้ภายใต้มีโนทัศน์เดียวกัน 2) สังเคราะห์ข้อมูลที่จัดกลุ่มไว้อย่าง
เชื่อมโยงกับกรอบแนวคิดการวิจัยให้กลายเป็นความรู้ และ 3) ยกระดับความรู้ให้กลายเป็นองค์
ความรู้หรือทฤษฎีต่อไป

บทที่ 4

กรณีศึกษาสาธารณรัฐเอลซัลวาดอร์

ประเทศเอลซัลวาดอร์ มีชื่ออย่างเป็นทางการ คือ สาธารณรัฐเอลซัลวาดอร์ ตั้งอยู่ในทวีปอเมริกากลาง มีพรมแดนติดกับประเทศฮอนดูรัส นิการากัว และกัวเตมาลา เดิมเป็นประเทศอาณานิคมของจักรวรรดิสเปนก่อนที่จะสามารถปลดแอกออกจากสเปนได้ หลังการประกาศอิสรภาพในปี 1821 และในปี 1892 เอลซัลวาดอร์ ได้ปรับมาใช้สกุลเงินหลักที่ชื่อว่า “โคลอน” ซึ่งได้ชื่อมาจาก Christopher Columbus นักสำรวจชาวอิตาลี ผู้ค้นพบทวีปอเมริกา ซึ่งสกุลเงินนี้ก็กลายเป็นสกุลเงินหลัก ของประเทศเอลซัลวาดอร์ต่อมาอีกเป็นร้อยปี (Money Lab, 2022)

4.1 ด้านภูมิศาสตร์

ปัจจุบัน (2024) เอลซัลวาดอร์มีประชากรราว ๆ 6.3 ล้านคน (International Monetary Fund [IMF], 2023) อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลังงานความร้อนใต้พิภพปิโตรเลียม และป่าไม้ โดยในอดีต เอลซัลวาดอร์เป็นประเทศที่มีการทำเหมืองขุดแร่เงินและทองคำ แต่ด้วยนโยบายไม่สนับสนุนการทำเหมืองของอดีตประธานาธิบดี Funes เนื่องจากความกังวลที่สารไซยาไนด์จะปนเปื้อนลงสู่แม่น้ำ ทำให้เอลซัลวาดอร์ต้องหันมาส่งออกสิ่งย้อมผ้าแทน แต่ด้วยวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีการผลิตสิ่งย้อมผ้าแบบสังเคราะห์ที่เหมือนกับการถูก Disruption ทำให้เอลซัลวาดอร์ต้องหันมาส่งออก “กาแฟ” และ “เสื้อถัก” เป็นหัวใจหลักในภาคการส่งออกแทน

4.2 ด้านสังคม

เอลซัลวาดอร์ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ เช่น สงครามกลางเมืองในเอลซัลวาดอร์ ที่เป็นกรรบกันระหว่างกลุ่มคอมมิวนิสต์ (Farabundo Martí National Liberation Front: FMLN) พรรคการเมืองฝ่ายซ้าย กับกลุ่มต่อต้านคอมมิวนิสต์ที่นำโดยคณะรัฐประหาร (Revolutionary Government Junta: RJG) เกิดขึ้นระหว่างปี 1979-1992 ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตนับแสนรายเป็นหนึ่งในตัวการสำคัญที่ทำให้เอลซัลวาดอร์ตกอยู่ในวังวนแห่งอาชญากรรม (The Momentum, 2022) ธุรกิจ

ต่าง ๆ พวกกันปิดกิจการจำนวนมาก เกิดปัญหาความยากจนในวงกว้างซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนเข้าสู่เส้นทางอาชญากรรม ประกอบกับรัฐบาลและสถาบันการเมืองของเอลซัลวาดอร์ในยุคหลังสงครามก็ไร้ซึ่งประสิทธิภาพ เสถียรภาพ และเต็มไปด้วยคอร์รัปชัน ทำให้แก๊งอาชญากรขึ้นมาใช้อำนาจและมีบทบาทในสังคมของเอลซัลวาดอร์ได้อย่างง่ายดายแทนที่ประเทศเล็ก ๆ แห่งนี้จะมีชื่อเสียงทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ และการท่องเที่ยว แต่กลับกลายเป็นว่าประเทศแห่งนี้มีชื่อเสียงในเรื่องของแก๊งมาเฟีย ยาเสพติด และขึ้นชื่อในเรื่องเมืองนอกกฎหมายอันดับต้น ๆ ของโลก เด็กรุ่นใหม่ที่เกิดโตมาไม่เป็นขอราน ก็ต้องไปทำงานที่เกี่ยวข้องกับการค้ายา โดยพื้นฐานประชากรในประเทศมีฐานะยากจน ไม่สามารถมีบัญชีธนาคารได้เพราะรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ โดยเอลซัลวาดอร์มีสถิติประชากรที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบการเงินสูงราว 80% การที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบการเงินทำให้ประชาชนตกเป็นเหยื่อของหนี้นอกระบบ และอาชญากรรมทางการเงิน ยิ่งไปกว่านั้น การไม่สามารถมีได้แม้กระทั่งบัญชีเงินฝาก ทำให้ประชาชนจำนวนมากไม่สามารถเก็บเงินได้โดยไม่เสี่ยงต่อการโจรกรรม จากเหตุการณ์ทั้งหมดทำให้ประชาชนเอลซัลวาดอร์จึงหมดศรัทธาในระบบการเมืองแบบเก่า และเรียกร้องหาผู้นำคนใหม่ที่มีวิสัยทัศน์ บุคลิก และวิธีการบริหารต่างไปจากเดิม (The Momentum, 2022)

4.3 ด้านเศรษฐกิจ

เอลซัลวาดอร์ต้องเผชิญกับปัญหาด้านการเงิน ในอดีตประเทศเอลซัลวาดอร์ มีสกุลเงินเป็นของตัวเองในชื่อ “Salvadoran Peso” ก่อนที่จะขยับระบบการเงินของตัวเองใหม่ในปี 1919 และเปลี่ยนชื่อมาเป็น “โคโลน” (Colón) และตรึงค่าเงินไว้กับดอลลาร์สหรัฐ โดยมีอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ 2 โคโลน = 1 ดอลลาร์สหรัฐ ที่ทำแบบนี้ก็เพราะเอลซัลวาดอร์ต้องการจะเอาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของตนเอง ไปผูกไว้กับการเติบโตของประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อมาในปี 1929 ได้เกิดเหตุการณ์ The Great Depression ขึ้น ทำให้เศรษฐกิจของหลายประเทศในโลกต้องพบกับความยากลำบากเอลซัลวาดอร์เองก็เป็นหนึ่งในนั้น เพราะในปี 1931 สกุลเงินโคโลนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจจึงปล่อยค่าเงินลอยตัว ทำให้สกุลเงินโคโลนอ่อนค่าลง ความมั่งคั่งของผู้ถือครองโคโลนลดลงอย่างรวดเร็ว ประชาชนจึงได้หันมาถือดอลลาร์สหรัฐกันอย่างลับ ๆ เพราะไม่เชื่อมั่นในสกุลเงินของประเทศ ในปี 1934 เอลซัลวาดอร์จึงได้มีการก่อตั้งธนาคารกลางของประเทศขึ้นมาเพื่อคอยควบคุมกำกับนโยบายและเสถียรภาพทางระบบการเงินของประเทศชื่อว่า “The Central Reserve Bank of El Salvador” โดยในช่วงแรก ธนาคารกลางแห่งนี้ทำหน้าที่คล้ายกับบริษัทมหาชน ที่ยังแสวงหากำไรอยู่บ้างจนในปี 1961 ก็ได้มีการแปลงให้เป็นธนาคารกลางของรัฐโดยสมบูรณ์และได้รับอำนาจอย่าง

สมบูรณในการดูแลกำกับนโยบายและเสถียรภาพทางการเงินของประเทศ (Money Lab, 2024) หลังจากนั้นสถานการณ์โดยรวมของประเทศเริ่มดูดีขึ้นเพราะเศรษฐกิจเริ่มเติบโต และมีเสถียรภาพ แต่ความขัดแย้งทางการเมืองก็ยังมีอยู่ โดยเกิดสงครามกลางเมืองขึ้นในระหว่างปี 1979-1992 โดยกินระยะเวลาถึง 13 ปี ผลจากสงครามที่ยืดเยื้อและไม่สิ้นสุด ทำให้ประเทศเอลซัลวาดอร์มีอัตราเงินเฟ้อที่สูงกว่า 10% เป็นเวลาหลายปี ต่อมาในปี 2001 ประเทศเอลซัลวาดอร์ ภายใต้การนำของประธานาธิบดี Francisco Flores จากพรรค ARENA ก็ได้ประกาศกระบวนการ “Dollarization” หรือก็คือการประกาศให้สกุลเงินหลักของประเทศเป็น US Dollar ส่วนสกุลเงินโคโลนก็ยังสามารถใช้ได้โดยจะตรึงค่าเงินไว้ที่ 8.75 โคโลน = 1 ดอลลาร์สหรัฐ แต่เนื่องจากว่าประชาชนไม่เชื่อถือสกุลเงินโคโลนอีกต่อไป ประชาชนในประเทศจึงหันมาใช้สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐแทน ซึ่งเท่ากับว่าเศรษฐกิจของเอลซัลวาดอร์ได้ถูกผูกโยงอยู่กับเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาโดยสมบูรณ์ เพราะสกุลเงินดังกล่าวมีผู้ควบคุมหลักคือ ธนาคารกลางสหรัฐ อีกทั้งการค้าระหว่างประเทศของเอลซัลวาดอร์ก็มีความเหนียวแน่นกับประเทศสหรัฐอเมริกามาก ปัจจัยเหล่านี้จึงทำให้รัฐบาลของเอลซัลวาดอร์สมัยนั้นคาดว่า การเปลี่ยนสกุลเงินหลัก จะทำให้เอลซัลวาดอร์ได้รับผลประโยชน์ที่มากขึ้นถ้าเปลี่ยนไปใช้ดอลลาร์สหรัฐเป็นสกุลเงินหลัก แต่ปัญหาที่เอลซัลวาดอร์ได้เผชิญก็คือ ทุกครั้งที่สหรัฐอเมริกาทำมาตรการการเงิน (QE) ที่เป็นเสมือนการพิมพ์เงินแจกประชาชนในประเทศ แต่ชาวเอลซัลวาดอร์ไม่ได้รับแจกเงินดังกล่าวด้วย สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ สินค้ามีการปรับราคาสูงขึ้น แต่เงินที่ประชาชนถือครองอยู่กลับมีมูลค่าที่ลดลง ทำให้ประชาชนอยู่กันอย่างยากจน จนหลายครอบครัวต้องส่งลูกส่งหลานไปทำงานต่างประเทศ อาศัยค่าจ้างต่างแดนในการจุนเจือครอบครัว โดยการรับค่าจ้างส่วนใหญ่จะรับมาเป็นรูปแบบเงินสดและจะทำการส่งเงินข้ามประเทศโดยผ่านตัวกลาง โดยจะใช้เวลาในการส่งประมาณ 2-3 อาทิตย์ และมีค่าใช้จ่ายในการส่งค่อนข้างสูง บางครั้งสูงถึง 40-50% เพราะมีการคิดค่าธรรมเนียมขึ้นต่ำต่อครั้ง และเนื่องจากยอดการส่งเงินกลับแต่ละครั้งมีจำนวนเงินที่ไม่มากนัก แต่ต้องส่งเงินเป็นจำนวนหลายครั้ง ทำให้ต้องเสียค่าธรรมเนียมขึ้นต่ำเป็นจำนวนหลายครั้งด้วยเช่นกัน ทำให้ยอดเงินที่ได้รับต่อครั้งมีจำนวนน้อยตามไปด้วย จากข้อมูลของ World Bank ก็พบว่า ในปี 2016 เอลซัลวาดอร์ ได้รับเงินโอนมากถึง 167,394 ล้านดอลลาร์ หรือคิดเป็น 17% ของ GDP ในปี 2019 ก็เพิ่มสูงขึ้นถึง 200,000 ล้านดอลลาร์ โดยคิดเป็น 20% ของ GDP (Money Lab, 2024) ซึ่งในการโอนเงินกลับเข้ามาในประเทศแต่ละครั้ง ก็จะมีการเสียค่าธรรมเนียมให้กับทางธนาคาร ในจำนวนที่ไม่น้อย รัฐบาลของเอลซัลวาดอร์ ภายใต้การนำของประธานาธิบดี Nayib Bukele จึงพยายามหาช่องทางที่จะลดค่าธรรมเนียมที่ต้องจ่ายให้กับธนาคารลง และเปิดช่องทางในการรับเทคโนโลยีใหม่มาใช้จึงเป็นเหตุผลให้รัฐบาลเอลซัลวาดอร์มีนโยบายให้บิทคอยน์กลายเป็นสกุลเงินหลักสกุลใหม่ของประเทศ โดยในการโอนเงินเข้ามาในประเทศในรูปแบบของสกุลเงินบิทคอยน์จะมี

การเสียดำเนินในอัตราที่ถูกกว่าการโอนเงินในรูปแบบปกติ โดยรัฐบาลคาดหวังให้สกุลเงินบิตคอยน์สามารถใช้ร่วมกับสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันก็คาดว่านโยบายนี้จะช่วยลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐเพียงอย่างเดียว และจากการที่เอลซัลวาดอร์ได้เผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจในประเทศมาเป็นเวลาหลายปีจึงต้องนำไปสู่การพึ่งพาดอลลาร์จาก IMF เพื่อมาพัฒนาประเทศโดยยอดหนี้ปัจจุบัน (30 June 2024) อยู่ที่ประมาณ 143.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 4,855 ล้านบาท (International Monetary Fund, 2024) โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ธ.กรุงเทพ ณ วันที่ 29 ส.ค. 2567 ที่ 1 USD = 33.81 บาท

4.4 ประวัตินายนิบ บูเคเล (ประธานาธิบดี ประเทศเอลซัลวาดอร์)

นายนิบ บูเคเล เกิดเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 1981 ในครอบครัวนักธุรกิจฐานะดีที่ได้อพยพมาจากปาเลสไตน์ พ่อของเขา อาร์มานโด บูเคเล (Armando Bukele) เป็นผู้มีบทบาททางสังคมการเมืองของเอลซัลวาดอร์ เพราะนอกจากจะเป็นหนึ่งในผู้ก่อตั้งมัสยิดแห่งแรกของเอลซัลวาดอร์แล้ว เขายังคอยสนับสนุนกลุ่มนักรบฝ่ายซ้ายที่รบเพื่อต่อต้านกับอิทธิพลของสหรัฐอเมริกา และภายหลังสงครามการเมืองจบลง เขายังใช้บริษัทโฆษณาของตนเป็นปากเสียงให้กับพรรค FMLN ด้วยเหตุนี้ ชีวิตการเมืองของบูเคเล ในช่วงแรกจึงเกี่ยวพันกับพรรค FMLN ไปโดยปริยาย บูเคเลนิยมใช้สื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารกับกลุ่มคนรุ่นใหม่ ช่วยให้เขากลายเป็นที่รู้จักของสมาชิกระดับสูงของพรรค FMLN เป็นอย่างมาก จนพรรคเลือกที่จะสนับสนุนอาชีพทางการเมืองของบูเคเล และทำให้เขาได้รับเลือกเป็นนายกเทศมนตรีของนิวโวกัสเตลัน (Nuevo Cuscatlan) ที่เป็นชุมชนเล็ก ๆ ชานเมืองซานซัลวาดอร์ (San Salvador) เมืองหลวงของเอลซัลวาดอร์ ในปี 2012 ในช่วงที่ดำรงตำแหน่งบูเคเลได้พัฒนาชุมชนนิวโวกัสเตลันให้กลายเป็นหนึ่งในย่านที่น่าอยู่ที่สุดในประเทศผ่านการสร้างห้องสมุด พัฒนาศูนย์ชุมชน และมอบสวัสดิการประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องการศึกษาให้กับประชาชน ด้วยเหตุนี้เมื่อเขาตัดสินใจลงสมัครเป็นผู้ว่าฯ เมืองซานซัลวาดอร์ในปี 2015 บูเคเลจึงได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างท่วมท้นจนเอาชนะคู่แข่งจากพรรค ARENA ที่ครองตำแหน่งผู้ว่าฯ ติดต่อกันเป็นเวลา 6 ปี สำหรับเมืองซานซัลวาดอร์ภายใต้การดูแลของบูเคเลได้รับการพัฒนาครั้งใหญ่ เหมือนกับที่เขาเคยทำไว้กับชุมชนนิวโวกัสเตลัน โดยนอกจากเขาจะปฏิรูประบบการบริหารเมืองแล้ว เขายังจัดการกับปัญหาอาชญากรรมอย่างเด็ดขาด โดยผลงานชิ้นโบแดงของเขาคือการเปลี่ยนย่านเมืองเก่าของเมืองซานซัลวาดอร์จากชุมชนที่เต็มไปด้วยอาชญากรรมและความรุนแรง ให้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ปลอดภัยและได้รับความนิยมเป็นอันดับต้น ๆ ของเมืองหลวง

อย่างไรก็ดีความสัมพันธ์อันดีระหว่างบูเคเลกับพรรค FMLN ก็จบลงหลังจากที่บูเคเลได้รับเลือกเป็นผู้ว่าฯ เพราะนอกจากบูเคเลจะถูกกล่าวหาว่าไม่ทำตามมติพรรคในหลาย ๆ ครั้งแล้ว โฆเซิตล์ มาร์เชลลี (Xóchitl Marchelli) เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชีของเมืองซานซัลวาดอร์ ยังออกมาเผยว่าบูเคเลว่ามีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยเขาเคยค่าเธอว่าเป็น “นางแม่มด” และปาแอบเปิลใส่เธอในการประชุมสภาเมือง จนท้ายที่สุด พรรค FMLN ก็ได้ตัดสินใจลงมติขับบูเคเลออกจากพรรคในปี 2017 (The Momentum, 2022) สำหรับนักการเมืองทั่วไป การถูกไล่ออกครั้งนี้คือสัญญาณว่าอาชีพการเมืองของพวกเขากำลังมาถึงจุดจบแต่ไม่ใช่สำหรับบูเคเล เขารู้จักการใช้สื่อและเขารู้ว่าชาวเอลซัลวาดอร์กำลังอยากได้ผู้นำแบบไหน โดยในปี 2018 บูเคเลไลฟ์ผ่านเฟซบุ๊กและประกาศว่าเขาจะลงสมัครเป็นประธานาธิบดีของเอลซัลวาดอร์ภายใต้พรรค Nuevas Ideas (New Ideas) พรรคการเมืองที่เขาเพิ่งตั้งขึ้นมาใหม่หลังจากถูกไล่ออกจาก FMLN โดยเขาพยายามชูว่าเป็นคนนอกที่ไม่เคยยุ่งกับการเมืองแบบดั้งเดิม และชูนโยบายหลักเรื่องการปฏิรูปครั้งใหญ่ที่จะกวาดล้างอาชญากรรม จัดการกับปัญหาคอร์รัปชัน และล้มล้างระบอบการเมืองเก่าที่ไร้ประสิทธิภาพ เพื่อแสดงจุดยืนเรื่องการต่อต้านคอร์รัปชันของเขา โดยพรรคเก่าแก่อย่าง FMLN และ ARENA พยายามต่อต้านการลงสมัครครั้งนี้เป็นอย่างมากถึงขนาดที่ว่าพวกเขาใช้อิทธิพลทางการเมืองที่มีเพื่อยุบพรรค Nuevas Ideas และพรรค Cambio Democrático (Democratic Change) ที่บูเคเลย้ายไปสังกัด หลัง Nuevas Ideas ถูกยุบ จนท้ายที่สุดบูเคเลต้องย้ายมาสังกัดกับพรรค Gran Alianza por la Unidad Nacional (Grand Alliance for National Unity) โดยเหลือเวลาเพียง 6 เดือนก่อนการเลือกตั้งเท่านั้น แต่สำหรับบูเคเลแล้ว 6 เดือนก็มากพอสำหรับแผนหาเสียงของเขา เพราะนอกจากเขาจะมีประวัติการทำงานอันดีเลิศแล้ว ความสามารถด้านการใช้สื่อของบูเคเลยังช่วยให้เขามีความโดดเด่นกว่าผู้สมัครคนอื่น ๆ อย่างมาก โดยเขาใช้โซเชียลมีเดียเป็นเครื่องมือหลักในการหาเสียงแทน แทนการติดป้ายโฆษณา เดินสายหาเสียง หรือเข้าร่วมเวทีอภิปรายอย่างนักการเมืองทั่วไป โดยวิธีนี้ทำช่วยให้เขาสามารถติดต่อกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้อย่างทันทีทันใจ และช่วยให้เขาหลีกเลี่ยงคำถามนักข่าวหรือการแข่งอภิปรายกับคู่แข่งทางการเมืองที่อาจส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของเขาได้เป็นอย่างดี และด้วยเหตุนี้เอง นายิบ บูเคเล จึงคว้าชัยชนะในการเลือกตั้งประธานาธิบดีไปได้อย่างถล่มทลายด้วยคะแนน 53.10 เปอร์เซ็นต์ของผลโหวตทั้งหมด (มากกว่าคะแนนของผู้ชิงตำแหน่งอีกสามคนที่เหลือรวมกัน) และเริ่มดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีคนที่ 43 ของเอลซัลวาดอร์นับตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2019 เป็นต้นมา (The Momentum, 2022)

สำหรับผลงานที่ทำให้เขามีชื่อเสียงขึ้นมากก็คือการออกมาประกาศว่าเขาจะเสนอร่างกฎหมายที่ทำให้บิตคอยน์สามารถใช้เป็นเงินได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายในเอลซัลวาดอร์ โดยสภา

นิติบัญญัติแห่งเอลซัลวาดอร์ได้ผ่านร่างกฎหมายดังกล่าว ด้วยเสียงโหวต 62 ต่อ 84 (Bukele, 2021a) ทำให้บิทคอยน์กลายเป็นสกุลเงินดิจิทัลที่สามารถซื้อขายสินค้าและบริการได้อย่างถูกกฎหมายในประเทศเอลซัลวาดอร์ ซึ่งถือว่าเป็นประเทศแรกของโลกที่ได้ออกมายอมรับบิทคอยน์ว่าเป็นเงินที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายตั้งแต่วันอังคารที่ 7 กันยายน 2564 โดยสามารถใช้ควบคู่ไปกับดอลลาร์สหรัฐ (Bukele, 2021b) หมายความว่า หลังจากนั้นประชาชนสามารถนำสกุลเงินดิจิทัลอย่างบิทคอยน์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ไม่ว่าจะเป็นการซื้อข้าว หรือจ่ายค่าแท็กซี่ โดยบูกูเลเลให้เหตุผลในการสนับสนุนกฎหมายดังกล่าวว่า เพื่อให้ชาวเอลซัลวาดอร์จำนวนประมาณร้อยละ 70 ที่ยังไม่มีบัญชีธนาคารได้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจที่เป็นทางการ อีกทั้งการใช้บิทคอยน์จะทำให้การรับเงินโอนจากต่างประเทศทำได้รวดเร็วขึ้น เสียค่าใช้จ่ายน้อยลง นอกจากนี้บิทคอยน์ยังสามารถปลดปล่อยประเทศที่เป็นหนี้จากการยึดระบบการเงินของโลกแบบดั้งเดิมที่ต้องพึ่งพาสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ โดยในนโยบายนี้ บูกูเล ได้ทำการพัฒนาแอปพลิเคชันกระเป๋าเงินดิจิทัลชื่อว่า “Chivo Wallet” ออกมา โดย “Chivo Wallet” เป็นแอปที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้น โดยสามารถเปลี่ยนเป็นเงินได้ 2 สกุลทั้งดอลลาร์สหรัฐ และบิทคอยน์ สำหรับประชาชนที่ลงทะเบียนใช้แอป Chivo จะได้รับบิทคอยน์มูลค่า 30 ดอลลาร์ฯ เพื่อเป็นการกระตุ้นประชาชนในประเทศให้เกิดการใช้จ่ายประจำวันผ่านแอป อีกทั้งยังมีการติดตั้งเครื่องกดเงินกว่า 200 เครื่องทั่วประเทศ (สยามบิทคอยน์, 2564) เพื่อเป็นการแสดงออกที่ชัดเจนถึงความมุ่งมั่นของประเทศในการสร้างเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการใช้เงินดิจิทัล

บูกูเลมีการวางกลยุทธ์ดึงดูดนักท่องเที่ยวโดยการปรับขนาด 15,000 ตารางเมตร โดยพื้นที่ดังกล่าวจะกลายเป็นศูนย์ช้อปปิ้ง สวนสาธารณะ คลับชายหาด มีที่พักต่าง ๆ มากมายของเมือง El Zonte ให้กลายเป็นชายหาดที่ผู้คนจะรู้จักกันในชื่อของ Bitcoin Beach ซึ่งเมืองนี้เป็นสนามทดลองการสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนที่มีเงินบิทคอยน์เป็นตัวขับเคลื่อนแห่งแรกของประเทศและของโลก จากการที่มีผู้ใจดีที่ไม่ประสงค์ออกนามบริจาคเงินมาให้ชาวเมืองใช้กันฟรี ๆ ภายใต้งื่อนใจว่าห้ามนำบิทคอยน์ไปแลกเป็นเงินดอลลาร์ นับจากนั้นมาชาวเมือง El Zonte ก็ได้บริจาคบิทคอยน์จากผู้ใจดีเรื่อยมา ในขณะที่ประเทศอื่นยังเน้นการใช้บิทคอยน์เพื่อทำธุรกรรมออนไลน์เป็นหลัก คนในเมือง El Zonte สามารถใช้บิทคอยน์ได้ทั่วไป โครงการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจบิทคอยน์ที่ยั่งยืน ซึ่งชาวบ้านสามารถใช้บิทคอยน์สำหรับธุรกรรมประจำวัน เช่น การจ่ายค่าน้ำค่าไฟ ค่ารักษาพยาบาล ค่าอาหาร และแม้แต่ค่าตัดผม โดยใช้ Lightning Network (Alfonsi, 2022)

เอลซัลวาดอร์ ได้มีการวางแผนในการเป็นเมืองศูนย์กลางแห่งบิตคอยน์ของโลก โดยทางรัฐบาลเอลซัลวาดอร์ จะทำการจัดตั้ง Bitcoin City ที่บริเวณ ใกล้ภูเขาไฟเมือง Conchagua โดย Bitcoin City จะเป็นการรวมพื้นที่สำหรับอยู่อาศัย ใช้ในเชิงพาณิชย์ บริการร้านค้าต่าง ๆ พิพิธภัณฑ์ สถานบันเทิง บาร์ ร้านอาหาร รางรถไฟ ท่าเรือ หรือแม้แต่เป็นสนามบิน โดยมีการออกแบบโครงสร้างผังเมืองลักษณะรูปทรงกลมคล้ายเหรียญบิตคอยน์ถนนทุกสายมุ่งสู่ใจกลาง เมืองคล้ายโครงสร้างเครือข่ายเทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) การแลกเปลี่ยนทุกอย่างจะใช้เงินเหรียญ Bitcoin ชำระสินค้า อาหาร ค่าโดยสารเครื่องบิน ท่าเรือ รถไฟ และอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น ส่วนการจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) 10% ซึ่งจะถูกนำมาใช้สำหรับการก่อสร้างและการให้บริการต่าง ๆ ภายในเมือง ส่วนภาษีอื่น ๆ จะปลอดภาษีไม่มีการเรียกเก็บเพิ่มเติม สำหรับแผนการสร้าง Bitcoin City จะทำให้ประเทศเอลซัลวาดอร์กลายเป็นศูนย์กลางทางการเงินของโลก และเป็นสิงคโปร์แห่งลาตินอเมริกา (SiamPhone, 2021)

เอลซัลวาดอร์มีความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ โดยจะใช้พลังงานความร้อนใต้พิภพเพื่อเป็นพลังงานในการการขุดบิตคอยน์ โดยมีการเปิดตัวเหมืองขุดบิตคอยน์แห่งแรก (Bitcoin Mining Pool) เพื่อหวังดึงให้วงการบิตคอยน์ก้าวไปข้างหน้า ซึ่งการเคลื่อนไหวครั้งนี้ถือเป็นก้าวสำคัญในการแสวงหาพลังงานทดแทนมาใช้ในการขุดบิตคอยน์ โดยใช้พลังความร้อนจากใต้พื้นพิภพซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการผลิตไฟฟ้าจากแหล่งพลังงานหมุนเวียนภายในประเทศ และนำมาใช้ขุดบิตคอยน์อีกทีหนึ่ง ซึ่งวิธีนี้จะทำให้เอลซัลวาดอร์ได้ใช้ประโยชน์จากพลังงานที่สะอาดและยั่งยืนได้อย่างเต็มที่ (BT Brief, 2023) และรัฐบาลเอลซัลวาดอร์จะให้สิทธิพิเศษแก่นักลงทุนไม่ว่าจะเป็นที่ดิน สิ่งอำนวยความสะดวก และตำแหน่งงาน เพื่อดึงดูดให้นักลงทุนเข้ามาลงทุนทำเหมืองบิตคอยน์ในประเทศ ให้วิชาทำงานสำหรับนักลงทุนที่จะเข้ามาใช้ทรัพยากรของเอลซัลวาดอร์

เมื่อเดือนตุลาคม 2565 เอลซัลวาดอร์ ได้มีการเปิดสถานขุดบิตคอยน์แห่งแรกที่เมือง Lugano ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ (Cointelegraph, 2023) โดยมีจุดประสงค์ในการสร้างบทบาทของรัฐบาลในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบิตคอยน์ โดยวางแผนที่จะเปิดสถานขุดบิตคอยน์แห่งที่ 2 ที่รัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นการร่วมมือระหว่างรัฐบาลของรัฐเท็กซัสกับรัฐบาลเอลซัลวาดอร์ในการส่งเสริมการใช้งานบิตคอยน์

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการของประเทศ ร่วมกับองค์ภาคเอกชนไม่แสวงหากำไร “Mi Primer Bitcoin” (MPB) เตรียมจัดทำกลุ่มสาระการเรียนรู้บิทคอยน์เพื่อบรรจุลงในหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลกว่า 5,000 แห่งทั่วประเทศภายในปี 2024 โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ นักเรียนทุกคนในเอลซัลวาดอร์มีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับบิทคอยน์เป็นอย่างน้อยเมื่อสำเร็จ การศึกษาจากโรงเรียนมัธยมปลาย ซึ่งการศึกษาเป็นกุญแจสำคัญสำหรับผู้คนจำนวนมากในการทำ ความเข้าใจสกุลเงินดิจิทัลและประโยชน์ของมัน สำหรับ ข้อดีของการศึกษาบิทคอยน์ในโรงเรียน รัฐบาล เช่น ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเทคโนโลยีเบื้องหลังบิทคอยน์และสกุลเงินดิจิทัล ช่วยสอน นักเรียนเกี่ยวกับความเสี่ยงและประโยชน์ของการลงทุนในบิทคอยน์เตรียมนักเรียนให้พร้อม สำหรับเศรษฐกิจดิจิทัล และสามารถช่วยส่งเสริมการเข้าถึงโอกาสทางการเงิน ซึ่งสิ่งสำคัญสำหรับ การศึกษาบิทคอยน์ คือจะต้องมีความถูกต้องและสมดุล โดยนักเรียนจะต้องได้เรียนรู้ทั้งประโยชน์ และความเสี่ยงของบิทคอยน์ รวมถึงแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล นอกจากนี้ สำนักงานบิทคอยน์แห่งชาติ (ONBTC) ของเอลซัลวาดอร์จะทำการฝึกอบรมเกี่ยวกับการ จัดการเชิงกลยุทธ์และนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับบิทคอยน์และมี Certificate หรือ ใบรับรองให้แก่พนักงานรัฐฯ จำนวน 80,000 คนในประเทศ โดยการฝึกอบรมนี้เป็นแบบเสมือน จริงที่ใช้เวลาอบรมทั้งหมด 160 ชั่วโมง การรับรองในด้านการบริหารงานภาครัฐ 1 แบ่งออกเป็น 7 โมดูล โดยแต่ละโมดูลจะครอบคลุมแนวคิด กฎหมาย ทักษะ และการจัดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ ใช้บิทคอยน์ในฐานะเงินที่ถูกกฎหมาย โดยหลักสูตรนี้ได้รับการออกแบบมาโดยเฉพาะเพื่อ เสริมสร้างมาตรฐานความเป็นเลิศในการบริหารงานของรัฐบาลในเอลซัลวาดอร์ (Kaewmanee, 2024)

4.5 ผลที่ได้รับหลังจากการที่เอลซัลวาดอร์ ประกาศให้บิทคอยน์เป็นเงินถูกกฎหมาย

4.5.1 ความนิยมในตัวผู้นำประธานาธิบดีนาฮิบ บูเคเล ยังคงได้รับความนิยมอย่างสูง

สำนักข่าวต่างประเทศรายงานจากกรุงซานซัลวาดอร์ ประเทศเอลซัลวาดอร์ เมื่อวันที่ 5 ก.พ.2567 แจ้งผลการของการเลือกตั้งประธานาธิบดีเอลซัลวาดอร์ ปรากฏว่า ประธานาธิบดีนาฮิบ บูเคเล ผู้นำคนปัจจุบัน ได้รับคะแนนเสียงสนับสนุนมากกว่า 85% รักษาตำแหน่งผู้นำเป็นสมัยที่ สองติดต่อกัน โดยได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมัยแรก เมื่อเดือน มิ.ย.2562 โดยในการ เลือกตั้งครั้งนี้ บูเคเลยังคงได้ใจประชาชนในประเทศอย่างมากโดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ จากการใช้มาตรการจริงจังตามกฎหมายปราบปรามแก๊งอาชญากรรมในเอลซัลวาดอร์ แม้ในเวลา

เดียวกันบรรดานักสิทธิมนุษยชนพากันประณามการที่รัฐบาลเอลซัลวาดอร์ให้อำนาจแก่ตำรวจและทหารมากเกินไปจนกลายเป็นการจับกุมนอกกฎหมาย แต่การที่เอลซัลวาดอร์มีอัตราการคัมขังนักโทษสูงที่สุดในโลกทำให้รัฐบาลต้องการปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ของบ้านเมือง จากประเทศที่อันตรายที่สุดให้กลายเป็นประเทศที่ปลอดภัยที่สุดในซีกโลกใต้ (เคลินิวส์ ออนไลน์, 2567)

4.5.2 จัดปัญหาเรื่องค่าธรรมเนียมการโอนเงิน

ประธานาธิบดีนาฮิบ บูเคเล ได้ติดต่อ Mollers และกลุ่ม Bitcoin Beach เพื่อขอคำแนะนำในการสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงระบบการเงินได้ผ่าน Lightning Network โดยการใช้งาน Lightning เป็นระบบส่งเงิน สามารถทำให้ผู้คนส่งเงินข้ามประเทศได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย โดยประชาชนสามารถส่งเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ ผ่าน Lightning ได้ด้วยการใช้บริการ wallet ของรัฐบาลอย่าง Chivo หรือผ่าน Lightning Wallet อื่น ๆ อย่างเช่น Strike การใช้งานระบบดังกล่าวเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลของ World Bank Group ในปี 2020 มีข้อมูลการโอนเงินส่วนบุคคลรวมมูลค่าประมาณ 5.93 พันล้านเหรียญสหรัฐ หรือคิดเป็น 23% ของ GDP ประเทศเอลซัลวาดอร์ และปี 2021 มีข้อมูลการโอนเงินส่วนบุคคลรวมมูลค่าประมาณ 7.48 พันล้านเหรียญสหรัฐ หรือคิดเป็น 23% ของ GDP ปี 2020 และ 25.7% ของ GDP ปี 2021 และคาดการณ์ว่า Western Union อาจจะสามารถเสียรายได้กว่า 400 ล้านดอลลาร์ต่อปี (CNBC.Com, 2021) ในช่วงปีแรกหลังจากมีการใช้กฎหมายบิทคอยน์มีประชาชนเลือกใช้ช่องทาง Lightning Network ในการส่งเงินกลับประเทศ ไม่ว่าจะเป็นในหน่วยบิทคอยน์หรือดอลลาร์สหรัฐ ผ่าน wallet ของรัฐบาลที่ชื่อว่า Chivo ส่งผลให้ประหยัดค่าธรรมเนียมการโอนเงินกลับไปได้กว่า 8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ wallet ต่าง ๆ สามารถทำงานร่วมกันได้บนเครือข่าย Lightning ของบิทคอยน์ นับเป็นครั้งแรกที่ประชาชนมีทางเลือก (Stock2Morrow, 2024)

4.5.3 จัดปัญหาด้านภูมิศาสตร์

เอลซัลวาดอร์ได้พลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส โดยใช้ประโยชน์ทางภูมิศาสตร์ของประเทศให้เกิดประโยชน์ โดยการนำพลังงานความร้อนใต้พิภพจากภูเขาไฟ Tecapa มาใช้ในการขุดบิทคอยน์ โดยสามารถขุดได้ทั้งหมด 474 บิทคอยน์คิดเป็นมูลค่ากว่า 29 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ราว 900 ล้านบาท) นับตั้งแต่ปี 2021 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2567) (สยามบิทคอยน์, 2564) และรัฐบาลยังได้ดำเนินนโยบายสนับสนุนบิทคอยน์อย่างต่อเนื่อง โดยมีการตั้งโรงงานผลิตไฟฟ้าพลังงานความร้อนใต้

พิภพจากภูเขาไฟสำหรับเหมืองบิทคอยน์ขึ้นมา โดยในทวีตเตอร์ของประธานาธิบดี นาฮิบ บูเคลเรระบุว่าวิศวกรได้มีการขุดหลุมบริเวณภูเขาไฟแล้ว โดยมีไอน้ำพุ่งขึ้นมา และผลิตไฟได้มากถึง 95 MW (Megawatt) ซึ่งเป็นพลังงานสะอาด 100% จากภูเขาไฟและได้เริ่มออกแบบโรงงานสำหรับขุดบิทคอยน์รอบ ๆ แล้ว ถือเป็นอีกก้าวสำหรับวงการ Crypto Currency ทั้งกฎหมายของเอลซัลวาดอร์ และ โรงงานผลิตไฟฟ้าสำหรับเหมืองบิทคอยน์จากภูเขาไฟ ปัจจุบันเอลซัลวาดอร์มีบิทคอยน์ในครอบครองทั้งหมดประมาณ 5,749 Bitcoin คิดเป็นมูลค่าประมาณ 11.92 หมื่นล้านบาท โดยเทียบจาก Bitkub Exchange ณ วันที่ 29 ส.ค.567 ที่อัตรา 1 BTC : 2,073,561.99 บาท โดยจะอยู่ลำดับที่ 5 ของประเทศที่รัฐบาลเป็นผู้ถือครองบิทคอยน์ ดังรูปที่ 4.1

Countries & Governments that Own Bitcoin

Entity	Country	Filings & Sources	# of BTC	Value Today	% of 21m
USA		News	207,189	\$12,555,510,440	0.987%
China		News	194,000	\$11,756,266,140	0.924%
UK		News	61,000	\$3,696,557,910	0.29%
Ukraine (govt)		News	46,351	\$2,808,838,618	0.221%
El Salvador		Filing News	5,748.76	\$348,370,889	0.027%
Finland		News	1,981	\$120,047,233	0.009%
Georgia (govt)		News	66	\$3,999,554	0.0%
Germany (govt)		News	0	\$412	0.0%
Totals:			516,336	\$31,289,591,196	2.459%

รูปที่ 4.1 Countries & Government that Own Bitcoin

ที่มา : Bitcoin Treasuries by BiTBO, 2024

4.5.4 ขจัดปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ

ประเทศเอลซัลวาดอร์มีการวางแผนสร้าง Bitcoin City และได้ก่อตั้ง Bitcoin Beach ในพื้นที่เขตเมือง El Zonte ให้กลายเป็นเมืองที่ชาวบิทคอยน์ต้องเดินทางไปให้ได้สักครั้ง โดยมีการใช้จ่ายและดึงเม็ดเงินจากต่างชาติได้มากอย่างไม่เคยมีมาก่อน (Stock2Morrow, 2024) สำหรับการสร้างรายได้ให้กับประเทศจากประโยชน์ของบิทคอยน์ในด้านธุรกิจ และการให้บริการของภาครัฐมีดังนี้ มี

การเก็บค่าธรรมเนียมการออกหนังสือเดินทางสำหรับนักลงทุน ค่าธรรมเนียมการแปลงสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐกับบิตคอยน์ของธุรกิจภายในประเทศ รายได้จากการขุดเหมืองบิตคอยน์ และกระตุ้นภาคการท่องเที่ยวโดยการเป็น Landmark ด้านบิตคอยน์ โดยการสร้างความได้เปรียบจากการเป็นประเทศแรกที่สามารถใช้บิตคอยน์ในการชำระหนี้ และซื้อสินค้าได้อย่างถูกกฎหมาย จนทำให้เป็นที่สนใจของกลุ่ม Bitcoiners จำนวนมากจากทั่วโลก นอกจากนี้ยังมีการประกาศตักยัติสำหรับนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในบิตคอยน์ภายในประเทศว่าไม่จำเป็นต้องจ่ายภาษีบิตคอยน์ แม้ว่าจะเป็นการเพิ่มทุนหรือได้กำไรก็ตาม เพื่อเป็นการสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศ โดย GDP ในปี 2021 สูงถึง 26.46% โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2020 ที่ GDP -19.76% (Trading Economics, 2024)

รูปที่ 4.2 การเยือนประเทศตุรกีของ Nayib Bukele ในปี 2022

ที่มา : Bukele, 2023a

นอกจากนี้ทางรัฐบาลเอลซัลวาดอร์ได้ออกมาประกาศว่า Yilport บริษัท โฮลดิ้งจากประเทศตุรกี จะลงทุนมูลค่า 1.62 พันล้านดอลลาร์ในท่าเรือ 2 แห่งของเอลซัลวาดอร์ (Denpairojsak, 2024) ซึ่งนับเป็นการลงทุนของภาคเอกชนที่ใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ของประเทศ โดยจะดำเนินการร่วมกันในการบริหารท่าเรือทั้งสองแห่งเป็นเวลา 50 ปีข้างหน้า ซึ่งข้อตกลงนี้เป็นผลมาจากการเยือนตุรกีของ Nayib Bukele ในปี 2022 สำหรับท่าเรือแห่งที่หนึ่งคือ ท่าเรือ Acajutla ซึ่งทำหน้าที่

จัดการสินค้าส่งออกส่วนใหญ่ของประเทศ เช่น กาแฟ น้ำตาล และเกลือบดัมซามิกจากเปรู และท่าเรือแห่งที่ 2 คือ ท่าเรือ La Union ซึ่งเป็นท่าเรือที่ไม่ได้ใช้งานและถูกละเลย ซึ่งตั้งอยู่บริเวณที่วางแผนจะสร้าง Bitcoin City โดย Stacy Herbert หัวหน้าสำนักงานบิทคอยน์แห่งชาติของเอลซัลวาดอร์คาดการณ์ว่า โปรเจกต์นี้จะทำให้เกิดการจ้างงานหลายพันตำแหน่ง และมีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานท้องถิ่นที่เพิ่มมากขึ้น

รูปที่ 4.3 Nayib Bukele ประกาศว่าสามารถชำระหนี้ IMF จำนวน 800 ล้านดอลลาร์
ที่มา: Bukele, 2023b

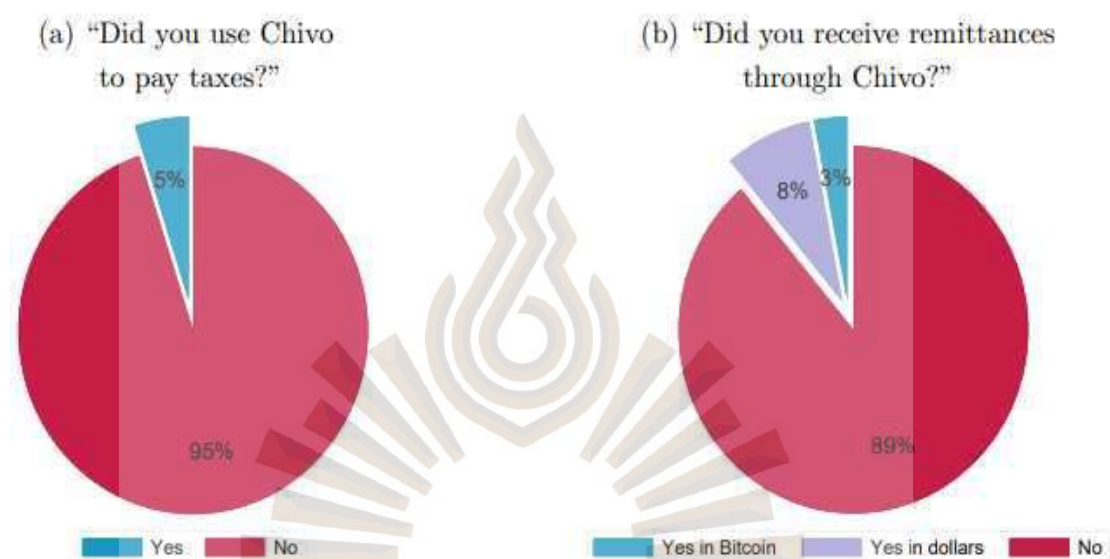
นอกจากนี้บูกูเลได้ทวีตผ่าน Twitter ส่วนตัวเกี่ยวกับการที่รัฐบาลเอลซัลวาดอร์ได้ชำระคืนพันธบัตรมูลค่า 800 ล้านดอลลาร์พร้อมดอกเบี้ยในวันเดียวกับที่ครบกำหนดคืนให้กับ IMF ท่ามกลางเสียงวิพากษ์วิจารณ์ก่อนหน้านี้กับความกังวลเรื่องความสามารถในการชำระหนี้คืนเนื่องจากราคาที่ผันผวนของบิทคอยน์อาจส่งผลให้ประเทศล้มละลายได้

4.5.5 ขจัดปัญหาสังคม

รัฐบาลเอลซัลวาดอร์ประกาศสงครามกับแก๊งอาชญากรรม โดยเดินหน้ากวาดล้างแก๊งอาชญากรรมทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง ภายใต้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งอนุญาตให้เจ้าหน้าที่รัฐสามารถควบคุมตัวบุคคลต้องสงสัยว่ามีความเกี่ยวข้องกับเครือข่ายอาชญากรรมได้ โดยไม่ต้องมีหมายจับ รัฐบาลสามารถเข้าถึงการสื่อสารส่วนตัวของประชาชนได้ และผู้ถูกคุมขังไม่มีสิทธิที่จะมีทนายความอีกต่อไป ส่งผลให้มีผู้ต้องสงสัยมากกว่า 64,000 คน ถูกจับไปคุมขังไว้ในเรือนจำ (Workpoint Today, 2023) โดยการทำสงครามดังกล่าวจะไม่ปรากฏภาพเจ้าหน้าที่ตำรวจใช้ความรุนแรง ไม่ว่าจะเป็นการทำร้าย การใช้กระบอก หรือการใช้แก๊สน้ำตา (The Time, 2024)

ส่วนเหตุผลที่บูเคเลให้การสนับสนุนกฎหมายรับรองบิทคอยน์ให้เป็นเงินถูกกฎหมายก็เพื่อต้องการเพิ่มประสิทธิภาพในการโอนเงินระหว่างประเทศ ลดต้นทุนการทำธุรกรรม ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชนกว่า 70% ที่ไม่มีบัญชีธนาคาร กระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ สร้างโอกาสการจ้างงานใหม่ ๆ และลดการพึ่งพาสกุลเงินดอลลาร์ด้วยความหวังว่าสกุลเงินบิทคอยน์จะทำให้ประเทศที่ยากจนกลายเป็นประเทศมหาเศรษฐี แต่เส้นทางยังคงต้องใช้เวลาในการพิสูจน์ เพราะเพียงแค่ประกาศรองรับบิทคอยน์ว่าเป็นเงินที่ถูกกฎหมายในประเทศได้ไม่นาน IMF ได้เตือนประธานาธิบดีนาอิบ บูเคเล ถึงความเสี่ยงของสกุลเงินบิทคอยน์ต่อประเทศ พร้อมเรียกร้องให้รัฐบาลจำกัดขอบเขตของกฎหมายเกี่ยวกับบิทคอยน์ โดยให้ลดถอนการใช้บิทคอยน์เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย โดย IMF ยังเน้นย้ำถึงความเสี่ยงมหัศจรรย์ที่เกี่ยวกับการใช้เงินบิทคอยน์ในด้านเสถียรภาพการเงิน ความมั่นคงทางการเงิน และการคุ้มครองผู้บริโภค รวมถึงการออกพันธบัตรด้วยสกุลเงินบิทคอยน์ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่แสดงความเห็นเกี่ยวกับบิทคอยน์ เช่นงานวิจัยของ Alvarez, Argente and Patten (2023) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Are Cryptocurrencies Currencies? Bitcoin As Legal Tender In El Salvador จากสำนักงานวิจัยเศรษฐกิจแห่งชาติ (NBER) ที่ได้ผลสรุปว่าเอลซัลวาดอร์ล้มเหลวจากการนำบิทคอยน์ไปใช้ แม้ว่าบิทคอยน์จะมีสถานะเป็นเงินที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย และมีแรงจูงใจมากมายในการ โพร โมต Chivo Waller ในเอลซัลวาดอร์ แต่บิทคอยน์กลับไม่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในฐานะสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน โดยการใช้บิทคอยน์นั้นยังมีอยู่จำกัด และกระจุกตัว โดยสาเหตุสำคัญอยู่ที่ความเชื่อใจ เช่นกระเป๋าเงินดิจิทัล Chivo Wallet ไม่น่าไว้วางใจ รวมถึงตัวของบิทคอยน์เองก็ไม่ได้ได้รับความเชื่อถือจากประชาชนมากสักเท่าไร โดยผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกว่า 60% ได้ยกเลิก

การใช้งานกระเป๋าเงิน Chivo ของรัฐบาลหลังการใช้โบนัส 30 ดอลลาร์ ซึ่งรัฐบาลได้แจกให้ในช่วง โกล์ที่กฎหมายบิตคอยน์จะมีผลเพื่อหวังกระตุ้นการใช้งาน ชาวเอลซัลวาดอร์ถึง 89% ไม่เคยรับเงิน โอนผ่านการใช้งานแอป Chivo มีเพียง 3% ของผู้ตอบแบบสอบถามเท่านั้นที่รับเงินเป็นบิตคอยน์ และ 95% ของผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยจ่ายภาษีด้วยบิตคอยน์ ดังรูปที่ 4.4

รูปที่ 4.4 Bitcoin as Legal Tender in El Salvador

ที่มา: Nber.org, 2023

การศึกษาแสดงให้เห็นว่าการทดลองใช้งานบิตคอยน์ของเอลซัลวาดอร์คือความล้มเหลวครั้งใหญ่ นอกจากนี้ยังพบว่ามีผลเมือง 60% ไม่ได้ดาวน์โหลด Chivo แม้ว่าส่วนใหญ่พวกเขาจะเข้าถึงสมาร์ทโฟนและเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ก็ตาม ชาวเอลซัลวาดอร์ส่วนใหญ่ไม่เคยใช้ Chivo ATM ที่ติดตั้งทั่วประเทศ ขณะที่การใช้เงินสด บัตรเดบิตและบัตรเครดิตแทบไม่เปลี่ยนแปลง หลังผู้ใช้ส่วนใหญ่ได้ดาวน์โหลดกระเป๋าเงิน Chivo โดยงานวิจัยครั้งนี้พบว่า ประเทศเอลซัลวาดอร์ยังมีเวลาที่สั้นเกินไปในการพยายามเปลี่ยนประเทศไปสู่การเป็น Bitcoin City หากมีระยะเวลาที่มากกว่านี้ไม่แน่ว่าสถานการณ์การใช้บิตคอยน์อาจจะได้รับความนิยมขึ้นมาก็เป็นไปได้ หรือจากข้อมูลการสำรวจของ José Simeón Cañas Central American University, (2023 อ้างถึงใน Attlee, 2024) พบว่ามีชาวเอลซัลวาดอร์เพียง 12% เท่านั้นที่เข้าถึงคริปโทเคอร์เรนซี โดยลดลงจากปี 2022 อยู่ที่ 24.4% โดย 20% ของจำนวนนี้เท่านั้นที่ได้ใช้บิตคอยน์ในการชำระค่าสินค้าและบริการมากกว่า 10 ครั้ง ในขณะที่มีชาวเอลซัลวาดอร์เพียง 49.7% เท่านั้นที่เคยใช้ในการชำระเงินแค่ 1-3 ครั้ง โดยใช้กับร้านของชำมากที่สุดคือ 22.9% ตามด้วยซูเปอร์มาร์เก็ต 20.9% และ 15% ใช้บิตคอยน์จ่ายค่าสัตวแพทย์

โดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนหนุ่มสาวที่อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ และผู้ที่มีรายได้สูง โดยข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่าการนำบิทคอยน์มาใช้เป็นสกุลเงินหลักของเอลซัลวาดอร์ยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากนัก สาเหตุหลักมาจากความผันผวนของราคาบิทคอยน์ซึ่งอาจทำให้ผู้ใช้งานกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงของการสูญเสียเงิน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ เช่น อัตราการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและการศึกษาที่จำกัดของชาวเอลซัลวาดอร์ที่อาจส่งผลต่อความนิยมของบิทคอยน์ในประเทศ ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการเข้าถึงคริปโทเคอร์เรนซีของชาวเอลซัลวาดอร์ ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานที่ตั้ง โดยชาวเอลซัลวาดอร์ที่มีการศึกษาสูง มีรายได้สูง และอาศัยอยู่ในเมืองมีแนวโน้มที่จะเข้าถึงคริปโทเคอร์เรนซีมากกว่าชาวเอลซัลวาดอร์ที่มีการศึกษาน้อย มีรายได้น้อย และอาศัยอยู่ในชนบท และจากงานวิจัยของ Burke (2022) เรื่อง The Great Bitcoin Experiment: A Social Analysis of Cryptocurrency in EL Salvador ที่พูดถึงผลกระทบทางสังคมของ Cryptocurrency ในเอลซัลวาดอร์จากการที่ใช้บิทคอยน์เป็นสกุลเงินประจำชาติ เริ่มจากการที่ประเทศต้องปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทั้งหมดเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ เนื่องจากประเทศเอลซัลวาดอร์ขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจด้วยภาคบริการ แต่ชาวเอลซัลวาดอร์ภาคบริการมีเพียง 50% เท่านั้นที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต และโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมได้ หรือการเพิ่มวิธีการใช้เงินให้มีความซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากมีการใช้เงินได้มากกว่า 1 สกุล และจากการที่ชาวเอลซัลวาดอร์ 71% ของประเทศยังไม่สามารถเข้าถึงระบบธนาคารทำให้มีประชากรประมาณ 30% หรือน้อยกว่าเท่านั้นที่มีศักยภาพที่จะเข้าถึง Cryptocurrency แม้ว่าการเข้าถึงไม่ได้รับประกันผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือความเจริญรุ่งเรือง แต่ตามความเป็นจริงแล้ว มีเพียงผู้พบบเท่านั้นที่ร่ำรวยหรือได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงจากบิทคอยน์และจากบทความเรื่อง ของ PricewaterhouseCoopers (PwC, 2021) เรื่อง EL Salvador's law: a meaningful test for Bitcoin ที่เป็นที่ปรึกษาทางด้านบัญชี ได้อธิบายถึงความยุ่งยากหากต้องปิดงบบัญชีโดยมีสกุลเงินบิทคอยน์ โดยรัฐบาลเอลซัลวาดอร์ควรสร้างกรอบการกำกับดูแล และระบบสำหรับการแปลงบิทคอยน์เป็นดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากทุกธุรกิจต้องยอมรับบิทคอยน์ตามกฎหมาย เว้นแต่จะไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ นอกจากนี้ในการยอมรับบิทคอยน์ผู้ขายยังจำเป็นต้องจัดการประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรวมสินทรัพย์ในงบดุล รายงานภาษี และความเสี่ยงจากความผันผวน เพราะการปิดงบด้วยบิทคอยน์เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก จากมุมมองด้านการเงินบริษัทที่จ่ายบิทคอยน์จะต้องลงทะเบียนเป็นต้นทุนของสินทรัพย์ ณ TO โดยใช้เวลา ณ ขณะนั้นตามลำดับเหรียญที่ได้รับ และรายงานไว้ต่อจากเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสดตามแบบมาตรฐานการบัญชีระบบ IFRS หากกิจการซื้อขายบิทคอยน์ในระหว่างรอบระยะเวลารายงานกำไรหรือขาดทุนจะถูกรับรู้โดยการใช้วิธี FIFO (First-In First-Out) ที่เป็นชื่อเรียกระบบการบันทึกบัญชีประเภทหนึ่ง หากบิทคอยน์ถูกถือครองโดยไม่มีการซื้อขาย กำไรหรือขาดทุนจะถือว่ายังไม่เกิดขึ้น

จริงโดยคำนวณตามวิธี FIFO เช่นกัน สำหรับความผันผวนของสินทรัพย์ที่ถือครองสามารถจัดการได้โดยการแปลงบิตคอยน์เป็นดอลลาร์สหรัฐหลังจากที่ได้รับ โดยที่ความยุ่งยากอยู่ตรงการใช้วิธีหลัก FIFO ทำให้แผนกบัญชีต้องให้ความสนใจรายการที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดระยะเวลาไม่สามารถละเลยได้ ส่วนอีกเรื่องหนึ่งของความยุ่งยาก คือ การแสดงราคาเป็นบิตคอยน์ที่กำหนดไว้ว่าต้องใช้ราคา ณ เวลาที่ชำระเงิน อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการแปลงมูลค่าได้ง่ายทั้งที่เกิดจากการกระทำที่ตั้งใจ และไม่ตั้งใจก็ตาม และจากการที่บูเคเลได้ให้สัมภาษณ์กับหนังสือ THE TIME เมื่อวันที่ 29 ส.ค.2567 เกี่ยวกับความสำเร็จในการใช้บิตคอยน์ โดยบูเคเลมิมมองว่า บิตคอยน์ยังไม่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายตามที่บูเคเลคาดหวัง ชาวเอลซัลวาดอร์ส่วนใหญ่ใช้บิตคอยน์ในการจ่ายชำระค่าสินค้ากับธุรกิจขนาดใหญ่ เช่น McDonald's ซูเปอร์มาร์เก็ต หรือโรงแรม ส่วนหนึ่งก็เป็นเพราะรัฐไม่ได้บังคับ บิตคอยน์เป็นตัวเลือกภาคสมัครใจที่รัฐเสนอมาเป็นตัวเลือก ส่วนดอลลาร์สหรัฐยังคงเป็นสกุลเงินหมุนเวียนมากที่สุด บิตคอยน์ทำให้เอลซัลวาดอร์ได้รับความสนใจในเชิงบวกมากมาย ทำให้คนจำนวนมากเข้าถึงแหล่งเงินทุน และสร้างกำไรให้คนอื่นอีกหลายคน ทำให้ประเทศมีกำไร การเป็นผู้บุกเบิก ทำให้เอลซัลวาดอร์ได้เปรียบเล็กน้อย แต่นี่ก็ไม่ถือว่าเป็นความสำเร็จที่ท่วมท้น โดยรวมถือว่าผลลัพธ์เป็นเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ เพราะปัญหาที่ถูกเน้นย้ำก็ค่อนข้างเล็กน้อย โดยความเสี่ยงของบิตคอยน์ในเอลซัลวาดอร์ที่กองทุนระหว่างประเทศเคยระบุไว้ในรายงานก็ยังไม่เกิดขึ้นจริง เป็นเพียงความเสี่ยงที่คาดการณ์ไว้เท่านั้น ถึงแม้ว่าประโยชน์ที่ได้รับจากบิตคอยน์จะไม่ได้มากเท่าที่ต้องการ แต่บิตคอยน์ก็ไม่ได้นำผลเสียมา โดยรวมถือว่าเป็นผลดี และบูเคเลยังคงคาดหวังว่าบิตคอยน์จะถูกนำไปใช้งานมากขึ้นในอนาคตอย่างแน่นอน และเขาภูมิใจเสมอที่เป็นประเทศเสรี (The Time, 2024)

แม้ว่าเอลซัลวาดอร์จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ มากมายมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านภูมิศาสตร์ที่ไม่ได้เอื้อต่อการทำการเกษตร ปัญหาด้านเศรษฐกิจที่ต้องเผชิญกับอัตราค่าธรรมเนียมการโอนเงินข้ามประเทศที่สูง เพราะเป็นประเทศที่มีการใช้แรงงานในต่างแดนเป็นจำนวนมาก ปัญหาเรื่องค่าเงินที่ต้องพึ่งพิงสกุลดอลลาร์ ปัญหาค่าเงินที่เสื่อมค่าจากการทำ QE ของอเมริกา ปัญหาด้านสังคมที่ประเทศจีนซื้อเรื่องอาชญากรรม รวมไปถึงปัญหาประชาชนคนในชาติไม่สามารถเข้าถึงระบบการเงินของธนาคารได้ ทำให้ต้องเลือกใช้สกุลเงินใหม่ที่ไม่มีประเทศใดเป็นเจ้าของ โดยคาดหวังถึงคุณลักษณะที่จะนำประโยชน์มาใช้ในการแก้ปัญหาของประเทศ ซึ่งผลที่ได้รับก็เป็นที่น่าพึงพอใจของผู้นำประเทศ เพราะบิตคอยน์สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ ทำให้ประเทศเล็ก ๆ ที่ไม่ได้โดดเด่นเรื่องใดกลายเป็นที่รู้จักของคนทั่วโลกในฐานะประเทศแรกของโลกที่รองรับบิตคอยน์เป็นเงินถูกกฎหมาย และเป็นเมืองที่สนับสนุนบิตคอยน์ในทุกด้าน ทำให้

ประเทศกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวด้านบิทคอยน์ที่ Bitcoiners ทั่วโลกให้ความสนใจ และที่สำคัญประเทศสามารถผ่านวิกฤตในการชำระหนี้ครั้งแรกให้กับ IMF ได้ ซึ่งผลลัพธ์ทั้งหมดนี้เกิดจากการที่ประเทศมีผู้นำที่เป็นคนรุ่นใหม่ ที่มีความเผด็จการในด้านการบริหาร แต่การรอดพ้นวิกฤตในครั้งนี้ไม่ได้เกิดจากนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐชะงักที่เดียวเพราะรายได้ที่เกิดขึ้นของประเทศส่วนใหญ่มาจากการขายบิทคอยน์ทำกำไรของผู้นำประเทศ ไม่ได้มาจากการประหยัดค่าธรรมเนียมในการโอนเงินกลับประเทศ หรือได้รับผลประโยชน์จาก Bitcoin City เนื่องจากยังสร้างไม่เสร็จสำหรับการกระตุ้นให้ประชาชนใช้บิทคอยน์ในการชำระค่าสินค้าและบริการยังมีสัดส่วนน้อยมากเมื่อเทียบกับการใช้เงินสดดอลลาร์ เหตุผลส่วนหนึ่งก็มาจากการที่ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีการเงินใหม่นี้ทำให้การใช้งานไม่ได้ผลลัพธ์เชิงบวกเท่าที่ควร หรือจากความไม่พร้อมของโครงสร้างพื้นฐานของประเทศที่จำกัด ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ในทุกพื้นที่ และประกอบกับราคาบิทคอยน์มีมูลค่าที่ผันผวนมาก ทำให้ร้านค้าที่รับบิทคอยน์ก็มีความเสี่ยงหากรับชำระค่าสินค้าเป็นบิทคอยน์ หรือหากต้องการลดความเสี่ยงจากความผันผวนมูลค่าของบิทคอยน์ก็สามารถทำได้โดยการแปลงมูลค่าเป็นเงินสดดอลลาร์ แต่นั่นก็เป็นการเพิ่มความยุ่งยากในการใช้เงิน รวมถึงความยุ่งยากในการปิดบัญชีสำหรับบริษัทที่มีสกุลเงินบิทคอยน์ แต่ทั้งหมดนี้ก็ยังไม่ใช่ข้อสรุปว่าบิทคอยน์เหมาะสมที่จะเป็นเงินที่ยอมรับกันทั่วโลกหรือไม่ เพราะระยะเวลาในการทดลองใช้ยังถือว่าเร็วเกินกว่าที่จะได้ข้อสรุป โดยผลกระทบจากการใช้งานในเอลซัลวาดอร์ยังคงเป็นสิ่งที่หลายประเทศต้องติดตามต่อไปเพราะเหตุผลทางเศรษฐกิจและความจำเป็นที่แตกต่างกัน ทำให้การตัดสินใจของทางการแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันตามไปด้วย ดังนั้น จึงอาจไม่ใช่ทุกประเทศที่จะเดินตามแนวทางของเอลซัลวาดอร์ในขณะนี้

บทที่ 5

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง สกุลเงินเสมือนทางเลือกใหม่กับการยอมรับความเป็นเงินสำหรับประเทศไทย : กรณีศึกษาบิทคอยน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบิทคอยน์ในบริบทของสินทรัพย์ดิจิทัล และความเป็นเงิน 2) ศึกษาความเป็นไปได้ในการยอมรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินตามกฎหมายในประเทศไทย 3) วิเคราะห์ผลกระทบจากการยอมรับบิทคอยน์ในฐานะเงินตามกฎหมายในประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และ สรุปผลการวิจัยออกมาเป็น 3 ข้อดังต่อไปนี้

- 5.1 บิทคอยน์ในบริบทของสินทรัพย์ดิจิทัล และความเป็นเงิน
- 5.2 การยอมรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินตามกฎหมายในประเทศไทย
- 5.3 ผลกระทบจากการยอมรับบิทคอยน์ในฐานะเงินตามกฎหมายในประเทศไทย

บิทคอยน์เป็นเทคโนโลยีทางการเงินที่เกิดขึ้นมาใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการเป็นสกุลเงินเสมือนทางเลือกใหม่สำหรับระบบการเงิน ต้องการเป็นเงินที่มีความยุติธรรม เป็นเงินที่ไม่มีใครเป็นเจ้าของ ทุกคนทั่วโลกมีสิทธิเท่ากันในการครอบครอง โดยเงินสกุลนี้มีจำนวนจำกัดอยู่ที่ 21 ล้านเหรียญ และไม่สามารถจะผลิตเพิ่มขึ้นได้ สำหรับการใช้จ่ายเงินสกุลนี้ไม่จำเป็นต้องผ่านคนกลางอย่างธนาคาร หรือหน่วยงานใด ด้วยคุณสมบัติในเกิดการมาของบิทคอยน์ทำให้หลาย ๆ ประเทศให้ความสนใจ ซึ่งมากน้อยแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละประเทศ โดยผู้วิจัยให้ความสนใจว่าบิทคอยน์มีหน้าที่และคุณสมบัติของความเป็นเงินหรือไม่ เพราะบทบาทของบิทคอยน์ในประเทศไทยนั้นเป็นสินทรัพย์ดิจิทัล ไม่ใช่ “เงิน” และในบริบทของประเทศไทยมีความเป็นไปได้หรือไม่ในการยอมรับบิทคอยน์ว่าเป็น “เงิน” รวมถึงผลกระทบที่จะได้รับหากประเทศไทยนั้นมีการยอมรับให้บิทคอยน์เป็น “เงิน” ดังนั้นผู้วิจัยจึงเริ่มจากการพิจารณาบิทคอยน์ในมุมมองของเงินตราว่ามีบทบาทหน้าที่ และคุณสมบัติของความเป็นเงินได้ดังนี้

5.1 บิทคอยน์ในบริบทของสินทรัพย์ดิจิทัล และความเป็นเงิน

5.1.1 การศึกษาบิทคอยน์ในบริบทของสินทรัพย์ดิจิทัล

บิทคอยน์จัดเป็นสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset) เพราะบิทคอยน์มีลักษณะเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนที่อยู่ในรูปของหน่วยอิเล็กทรอนิกส์ที่แสดงมูลค่าเหมือนสินทรัพย์ทั่วไป แต่ไม่ได้มีมูลค่าเหมือนสินทรัพย์ทั่วไป บิทคอยน์ถูกสร้างขึ้นบนระบบหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ จึงจับต้องไม่ได้ แต่สามารถซื้อขายแลกเปลี่ยนความเป็นเจ้าของได้ โดยสามารถแลกเปลี่ยนกันในแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ทำงานผ่านเทคโนโลยีอย่างบล็อกเชน (Blockchain) จึงแตกต่างกับสิ่งที่ใช้อยู่เป็นประจำอย่างเงินสดหรือเงินฝากที่มีตัวกลางเป็นธนาคารหรือสถาบันการเงิน และบิทคอยน์ยังสามารถให้ผลตอบแทนหรือสร้างรายได้จากการถือครองเหมือนการลงทุนในหลักทรัพย์

จากตาราง 5.1 จะเห็นได้ว่าบิทคอยน์มีคุณลักษณะดังนี้คือ มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ไม่เหมือนสิ่งใดที่เคยมีมาก่อน โดยพื้นฐานบิทคอยน์ไม่ได้มีมูลค่าในตัวเอง แต่มีกลุ่มคนที่ให้ความเชื่อมั่นในเทคโนโลยี และให้การยอมรับบิทคอยน์จึงทำให้บิทคอยน์ได้กลายเป็นสิ่งที่มีมูลค่า สามารถขายและแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ แต่การประเมินมูลค่าของบิทคอยน์ก็เป็นสิ่งที่ทำได้ยากเพราะมูลค่าของบิทคอยน์นั้นผันผวนอยู่ตลอดเวลา

ตารางที่ 5.1 แสดงการเปรียบเทียบคุณสมบัติบิทคอยน์ในมุมมองของความเป็นสินทรัพย์

คุณลักษณะ	สินทรัพย์	บิทคอยน์
➤ เป็นสิ่งที่มีค่าทางการเงิน	มีมูลค่าในตัวของมันเอง	ไม่มีมูลค่าในตัวเอง แต่มีกลุ่มคนที่ให้ความเชื่อมั่น และให้การยอมรับว่าบิทคอยน์เป็นสิ่งที่มีมูลค่า
➤ เป็นสิ่งที่มีเอกลักษณ์	มีเอกลักษณ์และไม่ซ้ำซ้อนกับสิ่งอื่น สามารถประเมินมูลค่าได้	มีเอกลักษณ์และไม่ซ้ำซ้อนกับสิ่งอื่น การประเมินมูลค่าทำได้ยากเพราะความผันผวนเรื่องราคาที่สวิงอยู่ตลอดเวลา
➤ ความสามารถในการแปลงเป็นเงินสด	สามารถขายและแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้	สามารถขายและแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้

ตารางที่ 5.1 แสดงการเปรียบเทียบคุณสมบัติบิทคอยน์ในมุมมองของความเป็นสินทรัพย์ (ต่อ)

คุณลักษณะ	สินทรัพย์	บิทคอยน์
➤ ความสามารถในการสร้างรายได้	การลงทุนในสินทรัพย์จะ ได้รับผลตอบแทนขึ้นอยู่กับประเภทของการลงทุน	การลงทุนในบิทคอยน์สามารถ สร้างผลตอบแทนได้ แต่ก็มีความเสี่ยงในระดับที่สูงมาก

ที่มา : ผู้วิจัย, 2567

และหากเราวิเคราะห์บิทคอยน์ตามหลักการวิเคราะห์มูลค่าของ Digital Asset ที่จัดแบ่งโดยผู้เชี่ยวชาญด้าน Blockchain และ Cryptocurrency จะเห็นได้ว่าบิทคอยน์จัดอยู่ในประเภท Store of Value ที่ถูกออกแบบมาให้เป็น Hard Money เพราะมีจำนวนจำกัดชัดเจนที่ 21 ล้านเหรียญไม่สามารถสร้างเพิ่มได้ มีอัตราการผลิตจากการขุดที่ชัดเจนต่อปี โดยตัวบิทคอยน์ไม่มีมูลค่าในตัวเอง จึงไม่สามารถนำไปสร้างรายได้ แต่นั่นก็เป็นเพียงคุณสมบัติตามทฤษฎี เพราะในการใช้งานจริงบิทคอยน์ถูกทำให้มีมูลค่าในตัวเอง โดยมูลค่าของบิทคอยน์เกิดจากการยอมรับของผู้ใช้งานคล้ายกับทองคำ ที่ไม่มีมูลค่าในตัวเองเช่นกัน แต่มูลค่าของทองคำในปัจจุบันเกิดจากการยอมรับของผู้ใช้งานบิทคอยน์จึงถูกเรียกว่าเป็น “ทองคำดิจิทัล” และบิทคอยน์จึงเป็นที่นิยมในกลุ่มนักลงทุนที่นิยมใช้บิทคอยน์เป็นที่เก็บมูลค่าระยะยาวอีกทางเลือกที่น่าสนใจนอกเหนือจากการเก็บทองคำ นอกจากนี้บิทคอยน์ยังถูกนำมาใช้ถือครองเพื่อสร้างรายได้ให้กับเจ้าของเป็น Capital Asset เพราะธรรมชาติในการถือครองเงินสดไว้เฉย ๆ จะไม่เกิดดอกออกผลให้กับเจ้าของเงิน ไม่เหมือนกับการถือครองสินทรัพย์ อย่างที่ดิน หรือหุ้น ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเจ้าของเงินได้ ซึ่งจะคล้ายกับบิทคอยน์ที่แม้ว่าเจ้าของเงินจะถือครองบิทคอยน์ไว้เฉย ๆ แต่กลับมีโอกาสสร้างผลกำไร หรือผลขาดทุนได้คล้าย ๆ กับการลงทุนในหุ้นที่ตลอดระยะเวลาของการถือครองที่มีโอกาสได้กำไร หรือขาดทุนได้เช่นกัน

5.1.2 การศึกษาบิทคอยน์ในแง่บทบาทหน้าที่ของเงิน

สำหรับหน้าที่ของเงินตามตำราด้านการเงินจะประกอบไปด้วย 4 หน้าที่หลัก ดังนั้นหากเราจะพิจารณาบิทคอยน์ในการทำหน้าที่ของเงินทั้ง 4 เรื่องจะได้ดังนี้

- 1) การเป็นสื่อกลางในการใช้แลกเปลี่ยน (Medium of Exchange)

เป็นที่รู้กันดีว่าบิตคอยน์ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนในรูปแบบออนไลน์ แบบกระจายอำนาจโดยไม่ต้องผ่านคนกลาง หรือบุคคลที่สาม อย่างเช่นธนาคาร ทำงานอยู่บนเทคโนโลยีบล็อกเชน ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งสามารถชำระค่าสินค้า หรือโอนเงินให้แก่กันได้ทั่วโลกโดยที่ไม่จำเป็นต้องเดินทางไปหากัน ไม่จำเป็นต้องจับต้องตัวเงินเพื่อนับและส่งมอบระหว่างกัน เป็นการประหยัดเวลา และประหยัดต้นทุน โดยเฉพาะต้นทุนค่าธรรมเนียมการโอนเงิน ซึ่งการโอนบิตคอยน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตนี้จะประหยัดค่าธรรมเนียมการโอนเงินได้มากกว่าการโอนผ่านระบบ Money Gram หรือระบบ Western Union ซึ่งเป็นชื่อระบบผู้ให้บริการโอนเงิน และรับเงิน โอนด่วนระหว่างประเทศ รับเงินภายใน 5 นาที โดยไม่จำเป็นต้องมีบัญชีกับธนาคาร สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย แต่การใช้บิตคอยน์ไม่เหมาะกับการจ่ายชำระค่าสินค้าหรือบริการเพียงเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างร้านกาแฟหรือร้านสะดวกซื้อ เพราะใช้ระยะเวลาในการทำธุรกรรมนานกว่าการจ่ายชำระค่าสินค้าหรือบริการที่ใช้เงินสด หรือการสแกนคิวอาร์โค้ดผ่านระบบธนาคาร

2) การใช้เป็นหน่วยในการวัดมูลค่า (Unit of Accounting)

มูลค่าสินค้าและบริการสามารถเปรียบเทียบมูลค่าผ่านสกุลเงินบิตคอยน์ได้ โดยหน่วยเงินย่อยของสกุลเงินบิตคอยน์มีชื่อว่า Satoshi เหมือนอย่างกับสกุลเงินบาทของประเทศไทย ที่มีหน่วยย่อยเป็นสตางค์ สินค้าหรือบริการใดที่วัดมูลค่าเป็นสกุลเงินบาทได้ ก็สามารถวัดมูลค่าเป็นสกุลเงินบิตคอยน์ได้เช่นเดียวกัน แต่อุปสรรคของบิตคอยน์อยู่ที่ความผันผวนของราคาบิตคอยน์ ที่มีมูลค่าขึ้นลงอยู่ตลอดเวลาอาจเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการเพิ่มต้นทุนต่อหน่วยเศรษฐกิจจากทั้งผู้ขายและผู้บริโภค

3) การใช้เพื่อเป็นมาตรฐานในการชำระหนี้ (Standard of Deferred Payment)

สกุลเงินบิตคอยน์สามารถใช้ในการชำระหนี้สินที่มีต่อกันได้ ไม่จำเป็นต้องเดินทางมาพบหน้ากัน ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกหนี้และเจ้าหนี้ แต่ราคาที่ผันผวนของสกุลเงินบิตคอยน์ยังคงเป็นอุปสรรคที่สำคัญ ที่ทำให้บิตคอยน์ไม่สามารถรักษาสถียรภาพด้านราคาไว้ได้ อาจทำให้เจ้าหนี้หรือลูกหนี้เกิดการเสียเปรียบกันมากเกินไป และการยอมรับสกุลเงินบิตคอยน์เพื่อชำระหนี้ได้ตามกฎหมายมีการรองรับแค่บางประเทศเท่านั้น

4) การใช้เพื่อรักษามูลค่า (Store of Value)

สกุลเงินบิทคอยน์ถูกผลิตมาในปริมาณที่จำกัด ไม่สามารถผลิตเพิ่มขึ้นได้ดังนั้นสกุลเงินบิทคอยน์จะไม่มี การถูกด้อยค่าจากการเพิ่มอุปทาน แต่ความผันผวนด้านราคาของบิทคอยน์ อาจจะเป็นสิ่งที่ด้อยค่าตัวบิทคอยน์เอง โดยมูลค่าของบิทคอยน์นั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่น และการยอมรับของผู้ใช้งาน หากในอนาคตผู้ใช้ขาดความเชื่อมั่นในตัวบิทคอยน์อาจจะทำให้บิทคอยน์มีมูลค่าเป็นศูนย์

5.1.3 การศึกษาบิทคอยน์ในแง่คุณสมบัติของความเป็นเงิน

ในการพิจารณาบิทคอยน์ในมุมมองด้านคุณสมบัติของสิ่งที่จะใช้เป็นเงินที่ดี โดยแยกพิจารณาแยกเป็นประเด็นดังนี้

1) เป็นที่ยอมรับของสังคม เมื่อพิจารณาถึงเงินสกุลบิทคอยน์จะเห็นได้ว่าการยอมรับยังคงเป็นเพียงบางกลุ่มคนเท่านั้น ส่วนหนึ่งมาจากการที่บิทคอยน์ไม่มีสินทรัพย์หนุนหลังเหมือนเงินตราทั่วไป แต่การยอมรับมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยเห็นได้จากการที่มีบางประเทศได้เริ่มมีการยอมรับให้บิทคอยน์เป็นเงินที่ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว เช่น ประเทศเอลซัลวาดอร์ และแอฟริกากลาง เป็นต้น

2) มีเสถียรภาพในมูลค่า โดยคำว่าเสถียรภาพในมูลค่ามีความหมายทั้งเชิงบวกและเชิงลบ โดยคุณสมบัติของเงินที่ดีจะต้องสามารถเก็บรักษาอำนาจซื้อซึ่งใช้สำหรับการแลกเปลี่ยนเป็นสินค้าและบริการต่าง ๆ ให้ใกล้เคียงกับระดับเดิม หากเงินที่ถือไว้มีการเปลี่ยนแปลงอำนาจซื้อสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นหรือลดลงในช่วงเวลาสั้น ๆ อย่างรวดเร็วย่อมทำให้เงินนั้นขาดเสถียรภาพในด้านการเก็บรักษามูลค่า เมื่อพิจารณาสกุลเงินบิทคอยน์จะพบว่าคุณสมบัติของการมีเสถียรภาพในมูลค่าค่อนข้างต่ำ เนื่องจากมูลค่าของบิทคอยน์มีความผันผวนและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทั้งเพิ่มขึ้น และลดลงในช่วงเวลาสั้น ๆ อย่างรวดเร็ว

3) มีปริมาณที่ขีดหยุนได้ หมายถึง เมื่อพิจารณาสกุลเงินบิทคอยน์จะพบว่าปริมาณเงินอยู่ในจำนวนจำกัด 21 ล้านเหรียญเท่านั้น และการใช้งานอยู่ในวงจำกัดไม่ได้แพร่หลาย หากในอนาคตสัดส่วนการใช้เงินสกุลบิทคอยน์มีปริมาณเพิ่มขึ้นก็อาจจะเป็นอุปสรรคในการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ เนื่องจากติดข้อจำกัดของหลักเกณฑ์ในการสร้างเงินเพิ่มขึ้น หรือหาก

ประชาชนถือครองบิทคอยน์เพื่อมุ่งหวังการเก็งกำไร โดยไม่นำออกมาใช้จ่ายก็จะเกิดภาวะการกักตุน อาจส่งผลให้เกิดภาวะเงินฝืดได้

4) มีน้ำหนักเบา เงินที่ดีควรต้องสะดวกในการพกพาติดตัวไปมาได้ง่าย ถือได้ว่าเป็นจุดเด่นของสกุลเงินบิทคอยน์ เพราะสกุลเงินบิทคอยน์ไม่ได้มีรูปร่างทางกายภาพ จับต้องไม่ได้ ไม่ได้มีลักษณะเป็นเหรียญกษาปณ์ หรือธนบัตรเป็นเพียงข้อมูลที่ถูกบันทึกอยู่ในระบบเครือข่ายเท่านั้น ง่ายต่อการพกพา สะดวกต่อการใช้งานเพราะผู้ใช้สามารถใช้ได้ทุกที่ทั่วโลกผ่านทางอินเทอร์เน็ต

5) มีความคงทน คุณสมบัติในข้อนี้จะใช้ในเงินที่มีสภาพทางกายภาพเป็นเงินเหรียญกษาปณ์ หรือ ธนบัตร เนื่องจากต้องใช้พกพาไปใช้ยังสถานที่ต่าง ๆ ทุกวัน และมีการเปลี่ยนมือผู้ใช้หลายรอบซึ่งเสี่ยงต่อการชำรุดเสียหายได้ง่าย แต่สำหรับสกุลเงินบิทคอยน์ไม่ได้มีรูปร่างทางกายภาพความคงทนจึงไม่ได้อยู่ในตัวเงินแต่หากอยู่ในคุณสมบัติของเครื่องมือที่ใช้พกพา หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรักษาเงินเหล่านั้นให้ปลอดภัยทางด้าน Cyber เสียมากกว่า

6) เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับด้านมูลค่า คุณสมบัติในข้อนี้ไม่ได้เป็นปัญหากับสกุลเงินบิทคอยน์ เนื่องจากเป็นเงินที่อยู่ในโลกอินเทอร์เน็ตที่มีการบันทึกข้อมูลไว้ในระบบเครือข่าย ไม่ได้มีการจัดทำเป็นเงินที่มีรูปลักษณะทางกายภาพออกมาใช้ จึงทำให้ไม่มีความแตกต่างกันของเงินในแต่ละหน่วย

7) แบ่งเป็นหน่วยย่อยได้ง่าย เพื่อรองรับการซื้อขายสินค้าและบริการระหว่างกันให้ได้ครบทุกชนิด เนื่องจากมูลค่าของสิ่งที่จะใช้ซื้อขายกันมีมากมายหลายระดับ สำหรับสกุลเงินบิทคอยน์ในส่วนนี้ก็ไม่เป็นปัญหาเพราะ สกุลเงินบิทคอยน์เป็นเงินที่อยู่ในรูปของไฟล์ข้อมูลที่ถูกจัดเก็บอยู่ในระบบเครือข่ายในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า หรือบริการ จะเป็นการเปลี่ยนแปลงการบันทึกข้อมูลในระบบจากผู้ซื้อไปยังข้อมูลในระบบของผู้ขาย โดย 1 เหรียญของสกุลบิทคอยน์สามารถแบ่งย่อยเป็นทศนิยมได้สูงสุดถึง 8 ตำแหน่ง หรือที่เรียกว่า Satoshi ซึ่งเป็นหน่วยย่อยที่สุดของสกุลเงินบิทคอยน์ที่เท่ากับ 0.00000001 ในขณะที่สกุลเงินทั่วไปสามารถแบ่งได้สูงสุดเพียง 2 ตำแหน่งเท่านั้น (Coin.Co.th., 2018)

จากข้อมูลทั้งหมดผู้วิจัยได้ทำตารางสรุปเพื่อแสดงการเปรียบเทียบระหว่าง “เงินตรา” กับ สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อใช้เป็น “เงินเสมือน” ทางเลือกใหม่ที่มีชื่อว่า “บิทคอยน์”

ตารางที่ 5.2 แสดงการเปรียบเทียบความเหมือน และความแตกต่างระหว่างเงินตรา กับบิทคอยน์

การเปรียบเทียบ	เงินตรา	บิทคอยน์
ความหมาย	เงินที่ออกโดยรัฐบาล มีความน่าเชื่อถือ	เงินที่ผลิตโดยกลุ่มนิรนาม ไม่มีที่น่าเชื่อถือ
ด้านกายภาพ	มีรูปร่าง เป็นเหรียญกษาปณ์ หรือธนบัตร จับต้องได้	ไม่มีรูปร่าง เป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จับต้องไม่ได้
ด้านผู้ออก	ออกโดยธนาคารกลางของแต่ละประเทศ	ไม่ทราบผู้ออกอย่างชัดเจน
ด้านกฎหมาย	ถูกกฎหมายทุกประเทศ	ถูกกฎหมายบางประเทศ
ด้านมูลค่า	มูลค่ามีความเสถียร มีสินทรัพย์หนุนหลัง	มูลค่ามีความผันผวน ขึ้นลงอยู่ตลอดเวลา ไม่มีสินทรัพย์หนุนหลัง
ด้านปริมาณของเงิน	สามารถผลิตเพิ่มได้ตามอำนาจของธนาคารแต่ละประเทศ	มีปริมาณจำกัดอยู่ที่ 21 ล้านเหรียญ และไม่สามารถผลิตเพิ่มได้
ด้านความยืดหยุ่น	สามารถแบ่งเป็นหน่วยย่อยได้	สามารถแบ่งเป็นหน่วยย่อยได้
ด้านการโอนเงิน	ต้องผ่านคนกลางอย่างธนาคาร ค่าธรรมเนียมสูง ต้องทำหลายขั้นตอน ใช้เวลานาน	ไม่มีคนกลางทำได้ด้วยตัวเอง ค่าธรรมเนียมต่ำ ขั้นตอนไม่ยุ่งยาก ใช้เวลาไม่นาน
ด้านการใช้งาน	ใช้งานกันอย่างแพร่หลาย แต่ต้องผ่านคนกลาง	ใช้งานแค่บางกลุ่ม ไม่ต้องผ่านคนกลาง
ด้านการยอมรับ	สามารถใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน และใช้ในการชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย	สามารถใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน และใช้ในการชำระหนี้ได้ตามกฎหมายบางประเทศ
ด้านต้นทุน	ต้นทุนการผลิต และต้นทุนการโอนเงินสูง	ต้นทุนการผลิต และต้นทุนการโอนเงินต่ำ
ด้านความปลอดภัย	มีความปลอดภัยต่ำ ง่ายต่อการถูกลักขโมย หรือถูกแทรกแซงได้ง่าย	มีความปลอดภัยสูง ถูกโจมตีหรือถูกแทรกแซงได้ยาก

ตารางที่ 5.2 แสดงการเปรียบเทียบความเหมือน และความแตกต่างระหว่างเงินตรา กับบิทคอยน์
(ต่อ)

การเปรียบเทียบ	เงินตรา	บิทคอยน์
ด้านการตรวจสอบ	สามารถตรวจสอบย้อนหลัง หรือตรวจสอบเส้นทางการเงินได้	สามารถตรวจสอบย้อนหลัง หรือตรวจสอบเส้นทางการเงินได้ยาก
ด้านความเสี่ยง	เสี่ยงต่อการเกิดภาวะเงินเฟ้อ	เสี่ยงต่อการเกิดภาวะเงินฝืด

ที่มา : ผู้วิจัย, 2567

หากพิจารณามูลค่าของบิทคอยน์จะเห็นได้ว่าเป็นไปตามทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์พื้นฐานอย่างอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) ดังนั้นราคาบิทคอยน์จึงขึ้นอยู่กับมูลค่าที่ตลาดคาดหวัง ถ้ามีผู้สนใจจะซื้อบิทคอยน์มากขึ้นราคาก็จะสูงขึ้น ในทางกลับกันถ้ามีผู้ต้องการขายมากขึ้นราคาก็จะต่ำลง โดยราคาของบิทคอยน์มีการปรับตัวเพิ่มขึ้น หรือลดลงอยู่ตลอดเวลาโดยไม่มีองค์กรใด หรือประเทศใดที่สามารถควบคุมได้

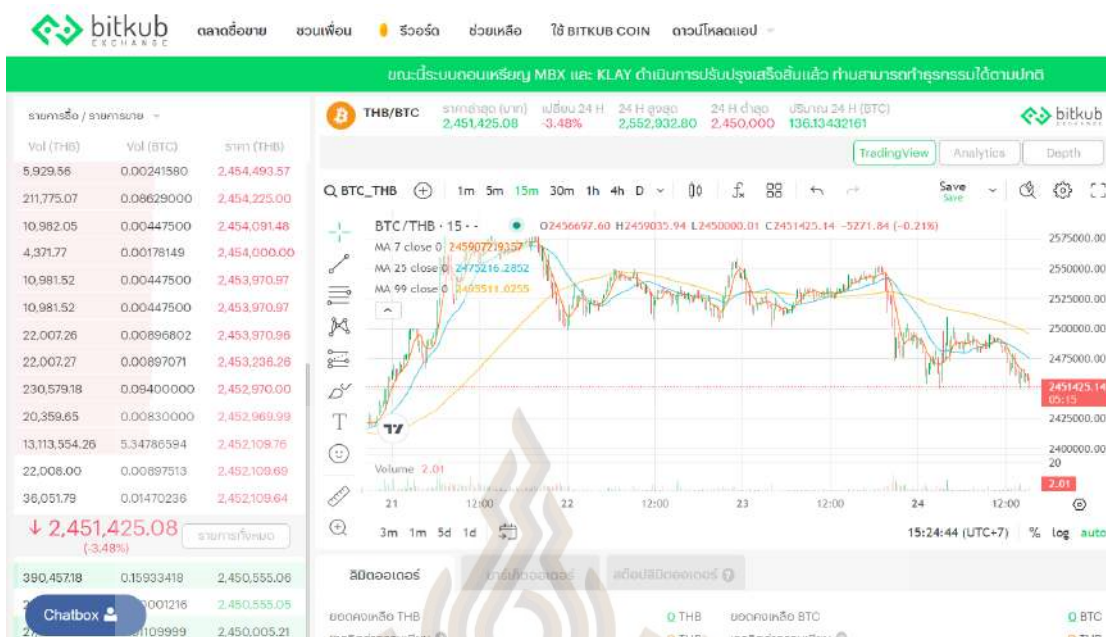
จากรูป 5.1 แสดงให้เห็นถึงมูลค่าของบิทคอยน์ตั้งแต่ปี 2011 ที่มีการเปลี่ยนแปลงจนถึงปัจจุบัน โดยมูลค่าการแลกเปลี่ยนครั้งแรกเกิดขึ้นในวันที่ 22 พ.ค.2010 จากการใช้บิทคอยน์จำนวน 10,000 BTC ในการซื้อพิซซ่าจำนวน 2 ถาดโดยเหตุการณ์นี้ทำให้วันที่ 22 พ.ค. ของทุกปีเป็นวัน “Bitcoin Pizza Day” (Medium, 2023) และเมื่อบิทคอยน์เป็นที่รู้จักแพร่หลาย ความนิยมในบิทคอยน์เริ่มสูงขึ้น ผู้คนต่างให้ความสนใจมากขึ้น ทำให้มูลค่าของบิทคอยน์มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงอยู่ตลอดเวลาโดยบิทคอยน์เคยมีมูลค่าสูงสุด \$73,750.07 ในวันที่ 14 Mar 2024 ส่วนมูลค่าปัจจุบัน \$66,988.02 (24 May 2024) ซึ่งความแตกต่างด้านราคานี้ถือเป็นเรื่องปกติของบิทคอยน์ที่เกิดขึ้น

รูปที่ 5.1 ความเคลื่อนไหวของราคาสกุลเงินบิทคอยน์ตั้งแต่ปี 2011- ปัจจุบัน (2024)

ที่มา : Coinmarketcap, 2024

จากรูป 5.2 แสดงให้เห็นถึงมูลค่าของบิทคอยน์ในวันที่ 21 – 24 พ.ค.2024 ที่แสดงให้เห็นว่ามูลค่าของบิทคอยน์ในวันที่ 22 พ.ค.2024 มีมูลค่าสูงสุดอยู่ประมาณ 2,576,000 บาท และมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นสลับลงจนราคาปัจจุบัน ณ วันที่ 24 พ.ค.2024 เวลาประมาณ 15.40 น. มูลค่าของบิทคอยน์อยู่ที่ประมาณ 2,451,425.08 บาท และจากรูปภาพแสดงให้เห็นว่า หากย้อนดูมูลค่าของบิทคอยน์ย้อนหลังไป 24 ชั่วโมง มูลค่าสูงสุดจะอยู่ที่ 2,552,932.80 บาท และมูลค่าต่ำสุดจะอยู่ที่ 2,450,000 บาท ซึ่งเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงได้ -3.48% ซึ่งถือได้ว่าบิทคอยน์มีมูลค่าที่ผันผวน โดยความผันผวนด้านมูลค่าของบิทคอยน์นี้ก็ไม่สามารถจะระบุได้ว่ามันจะหยุดผันผวนเมื่อใด เพราะราคาของบิทคอยน์เป็นไปตามความเชื่อมั่นในตัวบิทคอยน์ แม้ว่าในอนาคตผู้คนต่างให้การยอมรับบิทคอยน์มากขึ้น มีการใช้งานบิทคอยน์มากขึ้นก็ไม่อาจจะเป็นเครื่องรับรองได้ว่าบิทคอยน์จะลดความผันผวนลง โดยความผันผวนเรื่องมูลค่านีเองที่เป็นอุปสรรคสำคัญทำให้การเก็บรักษามูลค่า (Store of Value) ที่เป็นหนึ่งในหน้าที่ที่สำคัญของการเป็นเงินที่เสถียร

รูปที่ 5.2 ความเคลื่อนไหวของราคาสกุลเงินบิทคอยน์ที่แสดงผลแบบทุก 15 นาที
ที่มา : Bitkub, 2024

ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ ประธานสถาบัน TDRi ได้ให้สัมภาษณ์ในรายการ ญัตินัด ทอล์ก เรื่อง มองรอบทิศ “บิทคอยน์” เมื่อวันที่ 20 ม.ค.2565 โดยกล่าวว่า บิทคอยน์ไม่สามารถ นำมาใช้เป็นเงินในการแลกเปลี่ยนได้ เพราะเงินทางเศรษฐศาสตร์ต้องมี 3 องค์ประกอบก็คือ 1) ต้อง เป็นหน่วยในทางบัญชีว่าจะไรราคาเท่าไร การที่จะเป็นหน่วยตัวนี้ได้ดีแปลว่าราคาต้องมีความ เสถียรภาพพอสมควร แต่บิทคอยน์มีราคาที่ผันผวนจนทำให้ราคาสินค้าขึ้นลงอยู่ตลอดเวลา เช่น ราคาของไก่หนึ่งตัวในแต่ละวันมีราคาที่แตกต่างกันมากไป 2) เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน คือ ถ้าเอาเงินสดไปจ่ายเพื่อให้ได้ไก่มา นั่นคือสื่อกลางของการแลกเปลี่ยนแต่ว่าเงินรูปแบบบิทคอยน์ก็ ทำหน้าที่ตัวนี้ได้ไม่ดีอีกเช่นเดียวกัน เพราะบิทคอยน์ใช้เวลาในการตรวจสอบความต้องการในการทำ ธุรกรรมนานเกินไป ทำให้การจ่ายด้วยบิทคอยน์ไม่สามารถใช้งาน ได้จริง 3) ถ้าเป็นเงินที่ดีจะต้องมี ลักษณะเป็นนิรนาม แต่ว่าบิทคอยน์ไม่ได้เป็นนิรนามเพราะข้อมูลการทำธุรกรรมของบิทคอยน์จะ ถูกจัดเก็บอยู่ในบล็อกเชน ซึ่งโดยหลักการแล้วจะทำการลบไม่ได้สามารถเข้าไปตรวจสอบได้ และ ถ้าหากต้องการให้มีความเป็นนิรนามเพิ่มขึ้นก็แปลว่าต้องยอมแลกกับอะไรบางอย่าง เช่น แลกกับ การถูกนำไปใช้ฟอกเงินหรือนำไปทำอะไรในทางที่ไม่ดีได้ (ญัตินัดทอล์ก, 2565)

ตามที่ ดร.วิศิษฐ์ องค์กรพัฒนากุล (การสื่อสารส่วนบุคคล, 4 มิถุนายน 2567) ได้กล่าวถึง บิทคอยน์ว่าไม่สามารถนำมาใช้เป็นเงินแลกเปลี่ยนได้เนื่องจากบิทคอยน์นั้นมี Supply ที่จำกัด มีความผันผวนด้านราคา โดยประเทศที่ประกาศใช้บิทคอยน์เป็นเงินนั้นเป็นเพราะคนในประเทศไม่เชื่อถือสกุลเงินท้องถิ่น

“ร็อยเปอร์เซ็นต์เคยครับ ว่าบิทคอยน์ไม่ใช่เงินที่จะนำมาใช้ในการแลกเปลี่ยน ด้วยเหตุผล อันที่หนึ่ง บิทคอยน์มีซัพพลายที่จำกัดครับ ถ้าการค้าโลกมีปริมาณเพิ่มขึ้น นะครับซึ่งหมายความว่า Demand ตรงนี้มันจะไม่จำกัดเมื่อ Demand ไม่จำกัดแต่ Supply จำกัดมันก็จะทำให้ราคาบิทคอยน์ผันผวนนะครับ อันที่สอง ก็คือว่าบิทคอยน์ไม่มีอัตราอ้างอิงที่แท้จริง อันที่สามก็คือว่าการที่เอลซัลวาดอร์ใช้เป็นสกุลเงินในการแลกเปลี่ยนเพราะคนในประเทศเขาไม่เชื่อถือสกุลเงินของเขาเองครับ เนื่องจากตัวค่าเงินเพื่อที่ค่อนข้างสูงทำให้ค่าเงินเอลซัลวาดอร์ผันผวนครับ จึงทำให้เขาหันมาใช้บิทคอยน์แทน ก็เลยมองว่าร็อยเปอร์เซ็นต์ครับไม่มีทางใช้ได้ครับ”
(ดร.วิศิษฐ์ องค์กรพัฒนากุล, การสื่อสารส่วนบุคคล, 4 มิถุนายน 2567)

“การพิจารณาบิทคอยน์ในบริบทของเงิน โดยกล่าวว่า สิ่งใดจะเป็น “เงิน” ต้องดูในเชิงทฤษฎีตามหลักเศรษฐศาสตร์ที่มีการกำหนดบทบาท และหน้าที่ของเงินซึ่งถ้าใช้เกณฑ์นั้นในเวลานี้เงินแบบบิทคอยน์ยังไม่เข้าเกณฑ์ความเป็นเงิน เพราะบิทคอยน์ยังมีคุณสมบัติความเป็นเงินไม่ครบ เช่น เรื่องการเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน (Medium of Exchange) หรือว่าการเก็บรักษามูลค่า (Store of Value) เนื่องจากบิทคอยน์มีมูลค่าผันผวนสูงจึงทำให้ไม่สามารถนำมาใช้ในการเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน และบิทคอยน์ไม่สามารถเก็บรักษามูลค่าได้ นอกจากนี้บิทคอยน์ยังได้รับการยอมรับเฉพาะบางกลุ่มคนเท่านั้น ไม่ได้มีการยอมรับให้ใช้เป็นวงกว้างของสังคม ดังนั้นบิทคอยน์จึงเป็น “สินทรัพย์ดิจิทัล” ไม่ได้เป็น “เงิน”
(คุณ ก, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มิถุนายน 2567)

ตามที่ คุณปรมินทร์ อิน โสม (การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 มิถุนายน 2567) ผู้ออกเหรียญได้กล่าวว่า ในช่วงเวลานี้บิทคอยน์ยังไม่ได้เป็นเงินที่ประเทศไทยจะให้การยอมรับอย่างแน่นอน แต่ถ้าในระยะยาวก็ไม่มั่นใจว่าบิทคอยน์จะถูกรับรองเป็นเช่นไร

“ถ้าอีกภายใน 1-2 ปีข้างหน้าแบบนี้ผมมั่นใจเลยครับ ผมตอบด้วยความมั่นใจร้อยเปอร์เซ็นต์เลยครับว่า บิทคอยน์ไม่ได้เป็น “เงิน” ในประเทศไทยแน่นอนครับ แต่ถ้าอีกร้อยปีผมก็ไม่มั่นใจเลยครับว่า บิทคอยน์จะถูกมองเป็นยังไงครับ”
(คุณปรินทร์ อินโสม, การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 มิถุนายน 2567)

ดร.วิทยา ปิ่นทอง นักวิชาการที่มองว่าบิทคอยน์เป็นเพียงการพนัน จากบทความเรื่อง ZoomIn: “บิทคอยน์” เงินตราหรือมาจากการลงทุนหรือการพนัน (ตอนที่ 2) เมื่อวันที่ 13 มิ.ย. 2565 โดยมีรายละเอียดว่า บิทคอยน์ไม่ใช่การลงทุน แท้จริงแล้วคือการเก็งกำไรที่มีความเสี่ยงสูง แม้จะเชื่อกันว่าการเข้าไปซื้อบิทคอยน์คือการลงทุน โดยหลักการแล้วการลงทุนคือการนำเงินในปัจจุบันไปใช้ในกิจกรรมที่สามารถสร้างผลประโยชน์ตอบแทนในอนาคต และสามารถคาดการณ์ผลตอบแทนที่เหมาะสมตามระดับความเสี่ยงของกิจการนั้นได้ เช่น การลงทุนโดยตรงในกิจการต่าง ๆ (Direct Investment) การลงทุนในหลักทรัพย์ทางการเงิน (Portfolio Investment) ได้แก่ หุ้น พันธบัตร หรือ โลหะมีค่า เช่น ทองคำ กรณีของการลงทุนโดยตรงในธุรกิจเหตุที่นักลงทุนหรือผู้ประกอบการสนใจลงทุนในธุรกิจ เพราะมองเห็นว่าธุรกิจดังกล่าวสามารถผลิตสินค้าหรือบริการที่เป็นที่ต้องการของตลาดในอนาคต จึงสามารถสร้างผลตอบแทนกลับคืนมาได้ โดยมูลค่าของธุรกิจคือมูลค่าของกระแสเงินสดที่ธุรกิจจะสร้างได้ในอนาคตหลังจากหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันในทำนองเดียวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ เช่น หุ้นของธุรกิจ คือการที่นักลงทุนเข้าซื้อหุ้นของธุรกิจในราคาที่เท่ากับมูลค่าของธุรกิจตามที่กล่าวแล้วต่อหุ้น เพื่อหวังผลตอบแทนคือกำไรของธุรกิจตามสัดส่วนของการถือหุ้น แต่บิทคอยน์ไม่มีกิจกรรมการผลิตใดหนุหลังที่จะสร้างกระแสเงินสดตอบแทนได้เลย โดยหลักการแล้วจึงไม่มีค่าในตัวของมันเอง แม้แต่การลงทุนในธุรกิจหากผลผลิตของธุรกิจนั้นไม่เป็นที่ต้องการของตลาด แม้นักลงทุนจะทุ่มเงินลงทุนเพื่อซื้อเครื่องจักรและสร้างโรงงานอย่างใหญ่โต แต่มูลค่าทางเศรษฐกิจของธุรกิจนั้นก็ป็นศูนย์ ทั้งที่ตัวอาคารโรงงานและเครื่องจักรมีราคาในตัวของมันเองแต่เมื่อผลผลิตไม่เป็นที่ต้องการของตลาด จึงไม่สามารถสร้างกระแสเงินสดในอนาคตได้ หุ้นของธุรกิจนี้จึงไม่มีค่าต่อการลงทุน นั่นคือมูลค่าป็นศูนย์ ดังนั้น บิทคอยน์ ซึ่งไม่มีกิจกรรมการผลิตใดหนุหลังที่จะสร้างกระแสเงินสดในอนาคตได้เลย จึงไม่มีมูลค่าในตัวของมันเองแม้บิทคอยน์ถูกสร้างโดยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า มีความมั่นคงและปลอดภัยสูง มีการกระจายอำนาจการตรวจสอบและถูกจำกัดจำนวนไว้ แต่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดังกล่าวไม่ได้ทำให้บิทคอยน์มีค่าในตัวของมันเอง แต่มันสามารถทำให้ผู้คิดสร้างระบบคริปโทนี้สร้างรายได้จากนวัตกรรมนี้ได้มหาศาล หากในอนาคตมีการพัฒนานวัตกรรมและ

เทคโนโลยีที่ล้ำหน้ากว่าและมาหยุดชะงัก (Disrupt) บล็อกเชน เช่น การประมวลผลแบบควอนตัม (Quantum Computing) อาจทำให้ระบบเหรียญคริปโทล่มสลายเร็วขึ้นได้ (Infoquest, 2022)

ตามที่ บุญเสริม ตริรัตน์จาร์ (การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 มิถุนายน 2567) ผู้ใช้งาน ได้กล่าวว่า บิทคอยน์นั้นเป็น “เงิน” และเป็นเงินที่ยุติธรรม โดยเชื่อว่าบิทคอยน์จะมาเป็นเงินทางเลือกที่มาแทนที่เงินสกุลท้องถิ่นของบางประเทศ

“ที่เชื่อว่าบิทคอยน์นั้นมีคุณสมบัติของความเป็นเงินนะ บิทคอยน์นี้ต้องบอกว่าไม่ใช่เพิ่งเกิด เรารู้กันอยู่แล้วว่ามันเกิดมานานแล้ว ทุกคนต้องเข้าใจแล้วว่าบิทคอยน์ในวันหนึ่งมันอาจจะมาแทนสกุลเงินใดสกุลหนึ่งก็ได้ต้องบอกอย่างงั้นเลยนะว่ามันมีโอกาสไม่ใช่ไม่มีโอกาสแต่ด้วยประเทศเรานี้คนที่เป็นผู้บริหารระดับใหญ่ หรือนักปกครองประเทศไม่ได้ให้การสนับสนุนหรือไม่ได้ให้ความสนใจกับเรื่องพวกนี้เท่าที่ควร” (บุญเสริม ตริรัตน์จาร์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 มิถุนายน 2567)

ตามที่ นายพิริยะ สัมพันธ์รักษ์ (การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มิถุนายน 2567) Bitcoiner คนสำคัญของประเทศไทย ได้กล่าวว่า บิทคอยน์นั้นเป็น “เงิน” โดยไม่สามารถพิจารณาบิทคอยน์ให้เป็นอย่างอื่นได้เลยนอกเหนือจาก “เงิน” ถึงแม้ว่าบิทคอยน์จะไม่มีคุณสมบัติของ “เงิน” ตามตำราเศรษฐศาสตร์ เพราะมองว่าคุณสมบัติของความเป็น “เงิน” ตามตำราเศรษฐศาสตร์นั้นส่วนใหญ่จะถูกเขียนโดยผู้ที่ผลิตเงินในแต่ละยุคสมัย โดยเขาจะเขียนคุณสมบัติของ “เงิน” เอาไว้เพื่อใช้ในการรักษาอำนาจ

“คุณสมบัติของเงินตามตำราเศรษฐศาสตร์ผมไม่ได้เห็นด้วยกับมัน เพราะว่าคุณสมบัติเหล่านั้นส่วนใหญ่ก็จะถูกเขียนโดยคนที่ผลิตเงินในแต่ละยุคสมัย เพราะฉะนั้นเขาก็จะเขียนเอาไว้เพื่อบอกว่าเงินนี่คือเงินของเขา แล้วเงินของคนอื่นอันนั้นไม่ใช่เงิน ลักษณะแบบนี้มันไม่ใช่ Definition ที่เป็นกลาง แต่เป็น Definition ที่เกิดขึ้นเพื่อใช้ในการรักษาอำนาจ เงินมันคืออะไรก็ได้ที่สามารถเก็บรักษามูลค่าได้ สามารถใช้เพื่อเก็บมูลค่าของเราในวันนี้เพื่อในอนาคตสามารถนำไปใช้ในการแลกเปลี่ยนสินค้าได้ สามารถใช้เพื่อเป็นหน่วยตั้งราคาสินค้าได้ คุณสมบัติเหล่านี้

คือคุณสมบัติของเงิน บิทคอยน์จริง ๆ มันทำได้ครบทุกอย่างนี้แหละครับผม”
(พิริยะ สัมพันธ์ราษฎร์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มิถุนายน 2567)

นอกจากนี้ยังมองว่า บิทคอยน์ไม่ควรจะเป็น “สินทรัพย์” เพราะคำว่า “สินทรัพย์” จะมีข้อกำหนดทางกฎหมาย และภาษี เพราะหากสินทรัพย์มีการเปลี่ยนมือจะทำให้ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และกำไรส่วนทุน

“ผมมองว่ามันเป็น Property คือเป็นสินทรัพย์สินที่เราเป็นผู้ครอบครองได้แต่คำว่าสินทรัพย์ (Asset) ตรงนี้มันจะมาพร้อมกับข้อกำหนดกฎหมายบางอย่าง จริง ๆ เป็นข้อที่ผมประหลาดตั้งแต่วันแรกที่ออกกฎหมายสินทรัพย์ดิจิทัลเลยนะครับ ในปี 2017 - 2018 ผมเข้าเฮียริงรอบแรกแล้วก็ประหลาดคำว่า “สินทรัพย์” ว่าเป็นคำที่อยากให้ระมัดระวังในการใช้เพราะมันจะสร้างปัญหาในการ Adoption ในอนาคตซึ่งมันก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ วันนั้นผมโดนทางราชการบอกว่าคำถามผมไม่สร้างสรรค์ แต่ถ้ามันเป็นสินทรัพย์แล้วสิ่งที่ตามมาคือเรื่องกฎหมาย เรื่องเกี่ยวกับภาษีต่าง ๆ การตีความมาในเชิงระบบบัญชีทั้งหลาย ความเป็นสินทรัพย์มันเป็น Asset คุณจะย้ายมือย้ายไปย้ายมาคุณต้องมีเรื่องของ Vat คุณจะเปลี่ยนมือคุณจะขายคุณจะต้องซื้อคุณก็จะมีเรื่องของ Capital Gain มีเรื่องของการกำไรที่มีผลเข้ามาต่อรายได้ เป็นบริษัทก็ต้องมีเรื่องเกี่ยวกับภาษีเงินได้ในส่วนที่บางที่เราไม่ได้มีเงินได้ เราแค่ย้ายเงินไปมาในบริษัทเพราะฉะนั้นการที่บริษัทต่าง ๆ จะใช้บิทคอยน์ในการติดต่อค้าขายได้ กลายเป็นว่าเขาใช้ไม่ได้” (พิริยะ สัมพันธ์ราษฎร์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มิถุนายน 2567)

ตามที่ จิรายุส ทรัพย์ศรีโสภา (การสื่อสารส่วนบุคคล , 1 กรกฎาคม 2567) ผู้ออกเหรียญกล่าวว่า บิทคอยน์นั้นไม่ได้เป็นทั้งเงิน และสินทรัพย์ แต่บิทคอยน์เป็นสิ่งที่เรียกว่า Internet Protocol

“จริง ๆ คนส่วนใหญ่จะคิดว่าบิทคอยน์คือ เงิน หรือไม่ก็เป็นสินทรัพย์ แต่สำหรับผมมันไม่ใช่ทั้งเงิน ไม่ใช่ทั้งสินทรัพย์มันเป็นสิ่งที่เรียกว่า Internet Protocol นะครับ มันคือภาษากลางในโลกอินเทอร์เน็ต ซึ่งมันเป็นสิ่งที่ใหม่มาก ๆ ที่โลกของเราไม่เคยมีมาก่อน ที่มันเป็นภาษากลางสำหรับการเป็นตัวแทนของสิ่งที่มีมูลค่าใน

โลกอินเทอร์เน็ต ซึ่งเหมือนกับยุคที่แล้ว ถ้าสมมติเราเปรียบเทียบง่าย ๆ คือถ้าสมมติเรามีรถยนต์ที่เพิ่งออกมาใหม่ ๆ ควรจะเปรียบเทียบกับสัตว์ว่ามันคือม้าไหม หรือมันคือลา หรือมันคือเสือ แต่จริง ๆ มันไม่ใช่สิ่งที่เคยมีอยู่บนโลกใบนี้ คือรถยนต์ที่เพิ่งออกมาใหม่ที่ไม่ได้กินหญ้าแต่กินน้ำมันคืออะไรก็ไม่รู้มันเป็นสิ่งใหม่ ๆ บิทคอยน์ก็เช่นเดียวกันครับ คนปัจจุบันก็พยายามจะเปรียบเทียบว่ามันคือเงินหรือเปล่า มันคือสินทรัพย์หรือเปล่า มันไม่ใช่ทั้งคู่เลยมันเป็นสิ่งที่ไม่เคยมีมาก่อน มันคือสิ่งที่เรียกว่าเป็น Internet Protocol หรือเป็นภาษากลางในโลกอินเทอร์เน็ตที่มันมา Represent มูลค่า” (จิรายุส ทรัพย์ศรีโสภา, การสื่อสารส่วนบุคคล , 1 กรกฎาคม 2567)

สำหรับข้อสรุปในเรื่องการศึกษาบิทคอยน์ในบริบทของสินทรัพย์ดิจิทัล และความเป็นเงินนี้ผู้วิจัยสรุปได้ว่า บิทคอยน์ แม้ว่าจะทำหน้าที่ของเงินได้ แต่ก็ทำหน้าที่ได้ไม่ดีพอที่จะเป็นเงิน เพราะหนึ่งในหน้าที่ที่สำคัญของการเป็นเงินที่ดีคือ การเก็บรักษามูลค่า (Store of Value) เนื่องจากบิทคอยน์มีมูลค่าที่ผันผวนมากเกินไป ซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้บิทคอยน์ยังไม่เหมาะสมที่จะเป็นเงินในช่วงเวลานี้ และผลการศึกษายังพบว่า บิทคอยน์เหมาะสมกับการที่จะเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลมากกว่าเป็นเงิน เนื่องจากบิทคอยน์เป็นที่นิยมในกลุ่มนักลงทุนที่นิยมถือครองบิทคอยน์เพื่อใช้ในการสร้างผลตอบแทน เพราะธรรมชาติในการถือครองเงินสดไว้เฉย ๆ จะไม่เกิดดอกออกผลให้กับเจ้าของเงิน ไม่เหมือนกับการถือครองสินทรัพย์อย่างที่ดินหรือหุ้นที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเจ้าของเงินได้ ซึ่งจะคล้ายกับบิทคอยน์ ที่แม้ว่าเจ้าของเงินจะถือครองบิทคอยน์ไว้เฉย ๆ แต่กลับมีโอกาสสร้างผลกำไร หรือผลขาดทุนได้คล้าย ๆ กับการลงทุนในหุ้นที่ตลอดระยะเวลาของการถือครองที่มีโอกาสได้กำไร หรือขาดทุนได้เช่นกัน ซึ่งเมื่อมีการกำหนดสถานะทางกฎหมายให้บิทคอยน์เป็นสินทรัพย์ดิจิทัลก็จะทำให้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับภาษีเข้ามา ซึ่งเป็นเหมือนอุปสรรคให้ความเป็นไปได้ในการพัฒนาบิทคอยน์ให้นำมาใช้เป็นเงินลดลง และผลการศึกษายังพบอีกว่าบิทคอยน์ไม่ใช่การลงทุน แท้จริงแล้วคือการเก็งกำไรที่มีความเสี่ยงสูง เป็นเพียงการพนัน เนื่องจากบิทคอยน์ไม่มีกิจกรรมการผลิตใด ๆ หลังที่จะสร้างกระแสเงินสดในอนาคตได้เลย จึงไม่มีมูลค่าในตัวของมันเองแม้บิทคอยน์ถูกสร้างโดยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า มีความมั่นคงและปลอดภัยสูง มีการกระจายอำนาจตรวจสอบและถูกจำกัดจำนวนไว้ แต่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดังกล่าวไม่ได้ทำให้บิทคอยน์มีค่าในตัวของมันเอง

5.2 การยอมรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินที่ถูกกฎหมายในประเทศไทย

การใช้บิทคอยน์เป็นเงินที่ถูกกฎหมายในประเทศไทย หมายความว่า ประชาชนจะสามารถใช้บิทคอยน์ในการซื้อขายสินค้า และใช้ชำระหนี้ระหว่างกันได้ตามกฎหมายเหมือนอย่างเช่นเหรียญบาท และธนบัตรที่สามารถนำไปจ่ายชำระค่ากาแฟ หรือจ่ายชำระหนี้ระหว่างกันได้เพราะถือว่าเป็นเงินที่ถูกกฎหมายในประเทศไทย โดยประเทศไทยในช่วงเวลานี้บิทคอยน์ยังไม่ได้รับการยอมรับให้เป็นเงินที่ถูกกฎหมายในประเทศไทย แม้ว่าจะมีบางประเทศที่ให้การยอมรับบิทคอยน์ว่าเป็นเงินที่ถูกกฎหมายสามารถใช้ซื้อขายสินค้าและบริการ หรือจ่ายภาษีให้กับรัฐบาลได้ โดยการยอมรับนี้เกิดขึ้นที่ประเทศเอลซัลวาดอร์ และแอฟริกากลาง ประเทศเอลซัลวาดอร์ถือว่าเป็นประเทศแรกของโลกที่ได้ออกมาประกาศรองรับให้บิทคอยน์เป็นเงินที่ถูกกฎหมาย

หากเราจะพิจารณาการยอมรับบิทคอยน์ที่เกิดขึ้นที่ประเทศเอลซัลวาดอร์ โดยพิจารณาตามหลักทฤษฎี Technology Adoption ของ Roger (2003) ที่มีการจัดคุณลักษณะและพฤติกรรมของการยอมรับนวัตกรรมออกเป็น 5 ประเภท ประเทศเอลซัลวาดอร์จัดเป็นประเทศที่อยู่ในกลุ่ม Early Adopters คือ กลุ่มที่มีการยอมรับบิทคอยน์ในช่วงแรก ๆ ถึงแม้จะไม่ใช่ผู้ที่ริเริ่มขึ้นอย่างซาโตชิ นากาโมโตะ ที่ได้ว่าเป็นกลุ่ม Innovators แต่ก็เป็นกลุ่มประเทศที่มีระดับความเป็นผู้นำทางความคิดที่ขอดีเยี่ยม เป็นประเทศที่สามารถให้คำแนะนำและให้ข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมได้ เปรียบเสมือนเป็นแบบอย่างที่ดีในการยอมรับนวัตกรรมสำหรับประเทศอื่น สำหรับประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่ม Later Majority หรือกลุ่มที่มาทีหลัง คือ กลุ่มประเทศที่ยอมรับนวัตกรรมหลังจากประเทศอื่น โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจยอมรับไปก่อนแล้ว อาจเพราะคำนึงถึงความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ความกังวล ความสงสัย และต้องระมัดระวัง ทำให้การยอมรับนวัตกรรมใหม่ต้องเกิดหลังจากที่มีประเทศอื่นได้ทดลองใช้จนทำให้ประเทศไทยเกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจในนวัตกรรมนั้นถึงจะให้การยอมรับ

เนื่องจากบริบทของประเทศเอลซัลวาดอร์มีความแตกต่างจากบริบทของประเทศไทย ดังนั้นจึงแยกพิจารณาการยอมรับได้ดังนี้

5.2.1 พิจารณาการยอมรับของประเทศเอลซัลวาดอร์

ปัจจัยที่ทำให้การยอมรับเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในกระบวนการยอมรับของประเทศเอลซัลวาดอร์นั้นหากจะพิจารณาตามการยอมรับระดับองค์กรนั้นจะเห็นได้ว่าบุคคลที่เป็นผู้นำของประเทศเอลซัลวาดอร์ที่ถึงแม้จะมาจากการเลือกตั้งเหมือนประเทศไทย แต่การได้เสียงส่วนใหญ่ในสภามากถึง 97% ทำให้การผ่านร่างกฎหมายประกาศใช้บิทคอยน์เป็น Legal Tender ไม่ใช่สิ่งที่ยุ่งยาก (พิริยะ สัมพันธ์รักษ์, 2567) จัดได้ว่าเป็นการยอมรับนวัตกรรมแบบใช้อำนาจ ที่การยอมรับเกิดจากกลุ่มคนบางส่วนภายในสภาที่มีอำนาจทางสังคมเท่านั้น ไม่ได้เป็นการยอมรับจากผู้คนส่วนใหญ่ในประเทศ ซึ่งจะแตกต่างจากประเทศไทย ที่การยอมรับนวัตกรรมเป็นแบบกลุ่มถึงแม้ว่าจะมีผู้นำที่มาจากการเลือกตั้งเหมือนกัน แต่การจะยอมรับ หรือปฏิเสธสิ่งใดต้องได้รับความเห็นชอบจากมติกกลุ่ม ซึ่งจะมีระเบียบ และขั้นตอนของการปฏิบัติอย่างที่เรเคยได้เห็น เช่น การทำประชาพิจารณ์ หรือเสียดัง เป็นต้น ซึ่งแต่ละขั้นตอนจะใช้เวลานาน และหากเราจะพิจารณากระบวนการของการยอมรับนั้นก็จะทำให้เราเข้าใจได้มากยิ่งขึ้นถึงการตัดสินใจยอมรับบิทคอยน์ของประเทศเอลซัลวาดอร์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ขั้นรับรู้ (Awareness Stage) เป็นขั้นเริ่มแรกที่จะนำไปสู่การยอมรับ หรือปฏิเสธสิ่งใหม่ ๆ ขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลได้รู้จักกับบิทคอยน์ในบทบาทของสกุลเงินทางเลือกใหม่ ที่อาจจะเข้ามาแก้ปัญหาการเงินที่เอลซัลวาดอร์กำลังเผชิญอยู่ ซึ่งจะแตกต่างจากการรับรู้ของประเทศไทย ที่ไม่ได้มีปัญหาเรื่องการเงิน

2) ขั้นสนใจ (Interest Stage) บุคคลมีการหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับบิทคอยน์ เพราะว่าบิทคอยน์มีคุณสมบัติที่น่าสนใจ มีจุดเด่นอยู่หลายประการที่สามารถแก้ปัญหาของเอลซัลวาดอร์ได้ ซึ่งจะแตกต่างจากประเทศไทย ที่รัฐไม่ได้ให้ความสนใจแต่อย่างใด ตรงกันข้ามกลับรู้สึกกังวลกับการเข้ามาของบิทคอยน์ เพราะบิทคอยน์เปรียบเสมือนเครื่องมือในการสร้างกำไรของคนรุ่นใหม่เท่านั้น

3) ขั้นประเมินผล (Evaluation Stage) บุคคลต้องพิจารณาไตร่ตรองระหว่างข้อดีและข้อเสียว่า เมื่อใช้บิทคอยน์แล้วจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศหรือไม่ ซึ่งเอลซัลวาดอร์ก็ได้ประเมินข้อดี ข้อเสียก่อนการยอมรับบิทคอยน์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการช่วยแก้ปัญหาค่าธรรมเนียมการโอนเงินข้ามประเทศที่จะได้ค่าธรรมเนียมที่ถูก ลดการพึ่งพาเงินสกุลดอลลาร์ที่มีการเสื่อมค่าอยู่ตลอดเวลา การได้ใช้พลังงานได้พิภพที่ถือได้ว่าเป็นจุดแข็งด้านภูมิศาสตร์ของเอลซัลวาดอร์ให้เกิดประโยชน์ การกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการสร้างเมืองบิทคอยน์ให้เป็นจุดแข็งด้านการท่องเที่ยว ส่วนข้อเสีย คือ ความผันผวนของมูลค่าบิทคอยน์ที่อาจทำให้ประเทศเกิดความเสียหายได้ ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทยโดยสิ้นเชิง เนื่องจากประเทศไทยไม่ได้ประสบปัญหาเหมือนเอลซัลวาดอร์ ไม่ได้มี

ปัญหาแรงงานข้ามแดน ปัญหาการพึ่งพาเงินสกุลอื่นเพราะเรามีสกุลเงินบาทที่ค่อนข้างแข็งแกร่ง ไม่ได้มีภูมิศาสตร์ที่มีพลังงานได้พิภพ และเรามีสถานที่ท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์อยู่ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ดังนั้นเราไม่จำเป็นต้องเพิ่มความเสี่ยงจากความผันผวนของมูลค่าบิทคอยน์ หรือความเสี่ยงทางด้านเสถียรภาพของระบบเงิน

4) ขั้นทดลอง (Trial Stage) เป็นขั้นที่ทดลองใช้บิทคอยน์ซึ่งบุคคลใช้ผลลัพธ์จากการทดลองส่วนตัว มาเป็นตัวชี้วัดการตัดสินใจใช้งานของประเทศ ส่วนประเทศไทย ไม่มีการทดลองใด ๆ เกี่ยวกับบิทคอยน์

5) ขั้นการยอมรับ (Adoption Stage) เป็นขั้นที่เกิดการยอมรับบิทคอยน์ว่าเป็นเงิน และนำไปใช้ ส่งผลให้เอลซัลวาดอร์เป็นชาติแรกของโลกที่ออกมารับรองบิทคอยน์ให้เป็นเงินที่ถูกต้องกฎหมาย ส่วนประเทศไทย ไม่ได้ให้ความสนใจบิทคอยน์ แต่ก็หลีกเลี่ยงกระแสของบิทคอยน์ไม่ได้ จึงรับรองให้บิทคอยน์เป็นสินทรัพย์ดิจิทัล

หรือหากเราจะพิจารณาการยอมรับบิทคอยน์ของเอลซัลวาดอร์โดยใช้แบบจำลองการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยี (The Technology Acceptance Model หรือ TAM) ของ Davis (1989) ที่มีองค์ประกอบดังนี้

1) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ (Perceived Usefulness) หมายถึง ประโยชน์ในการรับรู้ ว่าเทคโนโลยีจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างไร โดยในส่วนของประเทศเอลซัลวาดอร์นั้น เป็นประเทศที่มีปัญหาด้านการเงิน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องค่าเงิน ปัญหาเรื่องการพึ่งพิงเงินสกุลดอลลาร์ที่กำลังถูกค้อยค่าจากการผลิตเพิ่ม ซึ่งบิทคอยน์สามารถแก้ปัญหาเรื่องดังกล่าวได้ ประกอบกับบิทคอยน์มีจุดแข็งเรื่องค่าธรรมเนียมการโอนที่ถูกมาก ทำให้ประเทศที่มีการใช้แรงงานในต่างแดนจะได้ประโยชน์อย่างมากจากการประหยัดค่าธรรมเนียมส่วนนี้ลงได้ แตกต่างจากประเทศไทยที่ประโยชน์จากการประหยัดค่าธรรมเนียมในการโอนเงินข้ามประเทศมีจำนวนไม่มาก บิทคอยน์มีประโยชน์จากการสร้างรายได้เสมือนหุ้น ในการเก็งกำไรเท่านั้น ซึ่งรายได้ก็จะมาพร้อมความเสี่ยงด้านมูลค่าและความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี

2) ด้านความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use) หมายถึง ความง่ายในการใช้งานเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ในการใช้งานบิทคอยน์ไม่ได้ยุ่งยาก คล้ายกับการโอนเงินระหว่างธนาคารในประเทศไทย แต่ต้องมีอินเทอร์เน็ตในการเชื่อมต่อ ซึ่งความง่ายในการใช้งาน ส่งผลทางบวกต่อการยอมรับและตัดสินใจใช้บิทคอยน์ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่มี

เกิดมาพร้อมกับเทคโนโลยี ทำให้คุ้นชินกับการใช้งาน หรือพร้อมจะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และเมื่อเอลซ์ลวาดอร์ได้ผู้นำที่เป็นคนรุ่นใหม่ จึงไม่ได้รู้สึกถึงความยากในการใช้งานบิทคอยน์

3) ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้ (Attitude Toward Using) หมายถึง ทัศนคติที่มีต่อเทคโนโลยี หากผลประโยชน์ที่จะได้รับ และการใช้งานไม่ยุ่งยาก ก็จะส่งผลต่อความตั้งใจที่จะใช้เทคโนโลยี ผลประโยชน์ที่เอลซ์ลวาดอร์จะได้รับในการที่จะใช้บิทคอยน์ มีมากมายหลายด้านทำให้บุคคลมีทัศนคติที่ดีกับบิทคอยน์ และก็คาดหวังกับผลลัพธ์ที่จะได้จากการใช้งานบิทคอยน์เป็นอย่างมาก ต่างจากทัศนคติของ Regulator ประเทศไทยที่มีข้อกังวลต่อการใช้งานบิทคอยน์เป็นอย่างมาก

4) ด้านความตั้งใจที่จะใช้ (Behavior Intention To Use) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกว่ามีความสนใจ หรือเจตนาในการตั้งใจที่จะใช้งานเทคโนโลยี ซึ่งบุคคลมีการแสดงออกถึงความสนใจบิทคอยน์อย่างชัดเจนตั้งแต่ครั้งยังไม่ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี และเมื่อครั้งที่ได้เป็นประธานาธิบดีแล้วก็ไม่ล้มเลิกความตั้งใจที่จะใช้บิทคอยน์ให้เป็นเงิน ส่วนประเทศไทยไม่มีความไม่ตั้งใจที่จะใช้บิทคอยน์เป็นเงิน เพราะมีความกังวลเรื่องมูลค่าที่ผันผวน ความเสียหายที่เกิดจากการถูกโจรกรรมทางไซเบอร์ และการถูกใช้เป็นเครื่องมือของการฟอกเงิน

5) ด้านการนำมาใช้งานจริง (Actual System Use) หมายถึง มีการนำเทคโนโลยีมาใช้จริงและเกิดการยอมรับเทคโนโลยีนั้นว่ามีอิทธิพลของตัวแปรภายนอกทำให้เกิดทัศนคติความเชื่อ และความสนใจที่จะใช้เทคโนโลยีนั้น จากปัญหาที่เอลซ์ลวาดอร์กำลังเผชิญอยู่ ประกอบกับการมาของบิทคอยน์ที่มีจุดเด่นหลายประการที่ทำให้การใช้งานทำได้จริง นำมาสู่การตัดสินใจของบุคคลในการยอมรับให้บิทคอยน์เป็นเงินที่ถูกกฎหมาย สำหรับประเทศไทย บิทคอยน์ไม่สามารถใช้เป็นเงินได้โดยมีสถานะเป็นเพียงสินทรัพย์ดิจิทัลเท่านั้น โดยทางรพท.ยังคงไม่สนับสนุนการนำสินทรัพย์ดิจิทัลมาใช้เป็นสื่อกลางการชำระค่าสินค้าและบริการ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

“ธนาคารกลางมีความเข้าใจในบริบทของประเทศเอลซ์ลวาดอร์ถึงเหตุผลในการยอมรับในเชิง Legal เนื่องจากประเทศเอลซ์ลวาดอร์เป็นประเทศที่มีปัญหาเรื่องค่าเงิน ดังนั้นเมื่อเกิดปัญหาเงินเฟ้อภายในประเทศส่งผลให้ประเทศเอลซ์ลวาดอร์ต้องหาเงินทางเลือกนำมาซึ่งการยอมรับเงินสกุลอื่น มีหลายประเทศที่ประสบปัญหาเรื่องค่าเงินภายในประเทศ แล้วยินดีรับเงินจากประเทศอื่นที่ค่าเงินมีความมั่นคงกว่า อย่างเช่น ประเทศลาวที่ยินดีรับเงินบาทจากนักท่องเที่ยวชาวไทย เพราะเงินบาทมีค่าเงินที่แข็งแกร่ง และเสถียรกว่าเงินกีบ ดังนั้นในมุมมองของประเทศที่มีปัญหาเรื่องค่าเงินเขาจะยอมรับบิทคอยน์เพราะถือว่ามีความแข็งแกร่งกว่าเงินใน

ประเทศตัวเองที่ด้อยค่าลงไปเรื่อย ๆ" (คุณ ก, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มิถุนายน 2567)

ตามที่ ดร. โสภณ พร โชคชัย (การสื่อสารส่วนบุคคล, 7 มิถุนายน 2567) นักวิชาการ เกี่ยวกับการยอมรับบิทคอยน์ว่าเป็นเงินของประเทศเอลซัลวาดอร์ โดยกล่าวว่า ประเทศเอลซัลวาดอร์เป็นประเทศที่ยากจน อาจจะไม่มียางเลือกอื่นมากนัก

“ประเทศเอลซัลวาดอร์นั้นเขาเป็นประเทศที่ยากจน หมายความว่าเขาอาจจะไม่มีทางเลือกอื่นก็เลยเลือกอย่างนั้น ถ้าเกิดอเมริกาเรียกว่าไปอย่าง อันนี้มันแค่ประเทศที่แบบว่าจน ๆ สังกัดดูประเทศที่เล่นบิทคอยน์ เยอะ ๆ ก็เช่น ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ไทย อินเดีย ล้วนแต่เป็นประเทศกำลังพัฒนา ส่วนประเทศที่เจริญ ๆ เขาก็ไม่ได้สนใจเรื่องนี้เท่าที่ควร” (ดร. โสภณ พร โชคชัย, การสื่อสารส่วนบุคคล, 7 มิถุนายน 2567)

ตามที่ คุณปรมินทร์ อิน โสม (การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 มิถุนายน 2567) ได้กล่าวว่า แม้ว่าจะมีการประกาศกฎหมายออกมารับรองให้บิทคอยน์เป็นเงินที่ถูกกฎหมายในประเทศเอลซัลวาดอร์แล้วนั้น ยังต้องพิจารณาเรื่องการใช้งานจริงว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด เนื่องจากบิทคอยน์มีมูลค่าที่ผันผวน ร้านค้ามีโอกาสที่จะขาดทุน สุดท้ายร้านค้าอาจจะยอมรับบิทคอยน์ในการรับชำระ แต่การที่ร้านค้าจะเก็บบิทคอยน์ไว้หรือไม่นั้นอาจจะต้องแล้วแต่ความสามารถในการรับความเสี่ยงของร้านค้าที่มีมากน้อยแตกต่างกัน

“ผมมองว่า การที่ตอบออกมาว่ายอมรับให้เป็นเงินต้องย้อนกลับไปดูนะครับว่ามีการประกาศกฎหมายออกมาแต่การใช้งานจริง ๆ มันมีการใช้งานจริงมากน้อยแค่ไหน ผมกำลังพูดถึงว่าประชาชนนะครับ คือเขาอาจจะยอมรับในส่วนของการซื้อขายบิทคอยน์แต่ในขณะเดียวกัน คือถามว่าเขาเก็บไว้หรือเปล่าเหมือนกับว่าถ้าเขารับมาแล้วเขายังเก็บไว้เป็นบิทคอยน์อยู่หรือเปล่า เพราะเราเห็นบิทคอยน์วันหนึ่งบวก 3 - 4% บางวันบวก 10% นั่นหมายความว่า ร้านค้าที่รับบิทคอยน์เองก็ยังไม่อยากที่จะเก็บไว้ถ้ามันมีมูลค่าผันผวนที่เยอะอย่างเช่น ถ้าผมมีร้านค้าแบบซื้อขายไปแล้วผมต้องการกำไรในการซื้อขาย 10% แบบนี้นะครับ นั่นหมายความว่าถ้าวันหนึ่งราคามันลงมา 10% หรือมากกว่า 10% ตรงนี้หมายความว่า โอกาสที่ผม

จะขาดทุนมีแล้ว ก็เลยกลายเป็นว่าสุดท้ายแล้วคือ เขาอาจจะยอมรับบิทคอยน์ในการรับชำระ แต่ว่าการที่เขาจะเก็บไว้อาจจะแล้วแต่ร้านค้าเลยคิดว่ารับความเสี่ยงได้มากน้อยแค่ไหนถ้าร้านค้าที่รับความเสี่ยงไม่ได้อาจจะทำการรับเปลี่ยนเป็นเงินอย่างเช่น USD เป็นตัวที่ไว้รองรับมากกว่าที่จะเอาไปจ่ายให้กับ Suppliers ต่อไปในอนาคตครับ” (คุณปรมินทร์ อิน โสม, การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 มิถุนายน 2567)

ตามที่ นายจิรายุส ทรัพย์ศรี โสภา (การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 กรกฎาคม 2567) กล่าวว่า เป็นเรื่องที่ดี เพราะเป็น Frontier Technology ที่ใครเป็นผู้เริ่มก่อนก็จะได้อิทธิพลเยอะกว่าคนที่เริ่มทีหลัง โดยประเทศเอลซัลวาดอร์เป็นประเทศที่เล็ก และชัดเจน เป็นประเทศที่ไม่มี ความโดดเด่น จำเป็นต้องหาโอกาสใหม่ ๆ

“ดีครับเพราะ Frontier Technology เริ่มก่อนก็จะได้ Premium ได้โอกาสเยอะกว่าคนที่เริ่มทีหลัง ซึ่งอย่างเอลซัลวาดอร์เขาอยู่เขาชัดเจน ประเทศเขาไม่มีอะไรเลย เขาต้อง Innovate ประเทศเขาเล็กเกินไป เขาต้องหาโอกาสใหม่ ๆ อย่างสิงคโปร์ก็เล็กมากเขาก็ต้อง Operate บน Frontier ต้องทำสิ่งใหม่ ๆ คนแรก ๆ ของโลก ประเทศที่อุดมสมบูรณ์เกินไปจะไม่มี ความทะเยอทะยานที่จะดิ้นรนให้ตัวเองอยู่รอด อย่างเอลซัลวาดอร์เขาไม่มีอะไรเลยมันก็ทำให้เขาทะเยอทะยานมาก เพื่อให้เขาอยู่รอดซึ่งเขาก็เลย Operate บน Frontier Technology เป็นสิ่งที่ทำสิ่งใหม่ ๆ คนแรก ๆ ของโลก ซึ่งก็มาถูกสำหรับผมคิดว่าเขามาถูกทางแล้ว อีกหน่อยมันเปลี่ยนอนาคตไม่ได้มันได้แต่ต้องเปลี่ยนตัวเอง เพราะฉะนั้นอีกหน่อยผมว่าประเทศไทยก็ต้องทำตามเอลซัลวาดอร์” (จิรายุส ทรัพย์ศรี โสภา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 กรกฎาคม 2567)

ตามที่ นายพิริยะ สัมพันธ์รักษ์ (การสื่อสารส่วนบุคคล , 23 มิถุนายน 2567) ได้กล่าวถึงประเด็นการยอมรับที่เกิดขึ้นของประเทศเอลซัลวาดอร์ว่า เอลซัลวาดอร์ถือได้ว่าเป็นตัวอย่างประเทศที่น่าสนใจ เพราะภายใต้การปกครองของประธานาธิบดีนูเคลที่อาจจะเรียกได้ว่าเป็นเผด็จการ ซึ่งนี่ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เอลซัลวาดอร์สามารถประกาศใช้บิทคอยน์เป็น Legal Tender ได้เร็วกว่าประเทศอื่น ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ ยังต้องมีการหารือกันอีกหลายปีกว่าที่กฎหมายจะออกมาใช้งานจริง และอีกเรื่องหนึ่งที่ทำให้ประเทศเอลซัลวาดอร์ตัดสินใจยอมรับบิท

คอยน์ก็คือการที่ประเทศกำลังประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านค่าเงิน ด้านเศรษฐกิจ หรือด้านสังคมที่มีอัตราการเกิดอาชญากรรมสูงที่สุดแห่งหนึ่งของโลก มีแก๊งมาเฟียจากอเมริกาใช้เป็นฐานบัญชาการ เป็นพื้นที่ทางผ่านของการค้ายาเสพติด ชาวเอลซัลวาดอร์ส่วนใหญ่เลือกที่จะไม่อาศัยอยู่ในประเทศโดยเลือกที่จะย้ายไปอยู่ที่ประเทศอื่น แล้วส่งเงินกลับมาให้ทางบ้าน ทำให้ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการส่งเงินในอัตราที่สูง หลังจากนั้นในปี 2001 ประเทศเอลซัลวาดอร์ ภายใต้การนำของประธานาธิบดี Francisco Flores จากพรรค ARENA ก็ได้ประกาศกระบวนการ “Dollarization” หรือก็คือการเปลี่ยนไปใช้สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐแทนที่สกุลเงิน โคลอนซึ่งเป็นสกุลเงินท้องถิ่นซึ่งเท่ากับว่า เศรษฐกิจของเอลซัลวาดอร์ จะผูกโยงอยู่กับเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา โดยสมบูรณ์เพราะสกุลเงินดังกล่าว ก็มีผู้ควบคุมหลักคือ ธนาคารกลางสหรัฐ ทำให้ประเทศไม่สามารถใช้นโยบายการเงินได้

“เอลซัลวาดอร์เป็นกรณีที่น่าสนใจนะครับ เป็นกรณีที่มันมีอะไรขัดแย้งกันหลายอย่างเหมือนกัน แล้วก็เอลซัลวาดอร์ภายใต้การปกครองของบูเคเลจะเรียกว่าเป็นเผด็จการก็ได้ เพราะนั่นเป็นสาเหตุหลักเลยที่ทำให้เขาสามารถประกาศใช้บิทคอยน์ Legal Tender ได้เร็วกว่าประเทศอื่นเพราะว่าเขาคุมเสียงส่วนใหญ่ในรัฐสภาได้ถึง 97% คือเป็นระบบเลือกตั้ง เขาเลือกตั้งเข้ามาได้เสียงส่วนใหญ่ ควบคุมสภา 97% จะเรียกว่าเผด็จการมันก็ไม่ได้ต่างกัน ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ ยังต้องมีการถกเถียงกันอีกเยอะ คุยกันอีกหลายปีก่อนที่กฎหมายจะออกมาได้ จริง ๆ ต้องบอกไม่ได้มีแค่เอลซัลวาดอร์ที่ต้องการประกาศใช้เป็น Legal Tender นะครับ แม้กระทั่งประเทศใหญ่ ๆ อย่างบราซิล เม็กซิโก ก็มีการพูดคุยกันหลายต่อหลายครั้ง กฎหมายก็เริ่มมีการผ่านกันแล้ว บางรัฐในสหรัฐฯ มีการผ่านกฎหมายที่จะให้บิทคอยน์สามารถเป็นสินทรัพย์ประเภทเงินก็มี แต่ประเทศเหล่านี้มีขบวนการประชาธิปไตยอยู่จึงต้องใช้เวลา และอีกอย่างหนึ่งคือประเทศนี้ไม่เหลืออะไรให้เสียแล้ว เป็นประเทศที่มีอัตราการเกิดอาชญากรรมสูงที่สุดในโลก มีแก๊งมาเฟียจากอเมริกาใช้เป็นถิ่นฐาน ใช้เป็นทางผ่านของการค้ายาเสพติด โดยชาวเอลซัลวาดอร์เองก็เลือกที่จะไม่อยู่ในประเทศนี้และก็ย้ายไปอยู่ประเทศอื่นและก็ส่งเงินกลับมา ซึ่งการส่งเงินกลับมาก็โดนตัวกลางอย่างเช่น พวกบริการส่งเงินข้ามประเทศทั้งหลายเก็บค่าตั้งซึ่งบางทีขึ้นมาถึง 30-40% เนื่องจากค่าขั้นต่ำมันสูง และภายใต้การนำของประธานาธิบดีคนก่อนหน้าทีประกาศกระบวนการ Dollarization หรือการเปลี่ยนไปใช้สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ แทนที่สกุลเงินท้องถิ่นทำให้ประเทศ

ไม่สามารถใช้นโยบายการเงินได้ (พิริยะ สัมพันธ์รักษ์, การสื่อสารส่วนบุคคล , 23 มิถุนายน 2567)

สรุปได้ว่า จากการศึกษาที่ประเทศเอลซัลวาดอร์ต้องประสบกับปัญหาด้านเศรษฐกิจ จากการที่รัฐบาลยุคก่อนหน้ามีการประกาศใช้สกุลเงินดอลลาร์ทำให้ประเทศต้องสูญเสียเสถียรภาพทางการเงิน ทำให้ไม่สามารถควบคุมปริมาณเงินในประเทศได้ และประเทศมีอัตราการเกิดอาชญากรรมสูง ซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่เรื้อรัง ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่นิยมขายแรงงานข้ามชาติ โดยนิยมไปทำงานต่างประเทศและส่งเงินกลับประเทศ ซึ่งจะต้องเสียค่าธรรมเนียมการโอนเงินที่แพง เพราะประชาชนไม่สามารถเข้าถึงระบบธนาคาร จากปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมาทำให้ผู้นำประเทศที่เป็นคนรุ่นใหม่ต้องเลือกสกุลเงินทางเลือกอย่างบิทคอยน์มาเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาภายในประเทศ โดยบุคคลได้รับเสียงในสภากว่า 97% ที่อาจจะเรียกได้ว่าเป็นเผด็จการแม้ว่าจะมาจากการเลือกตั้ง ซึ่งนี่ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ทำให้การผ่านกฎหมายรองรับให้บิทคอยน์เป็นเงินที่ถูกกฎหมายภายในประเทศสามารถใช้ควบคู่กับเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐนั้นไม่ใช่เรื่องยาก

5.2.2 พิจารณาการยอมรับของประเทศไทย

คำว่า การยอมรับ ในที่นี้หมายถึง การยอมรับของภาครัฐ ที่จะยอมให้ใช้บิทคอยน์เป็นเงินในการชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย โดยในเรื่องนี้จะเน้นความคิดเห็นของ ธปท. ที่เป็นหน่วยงานในการดูแลรักษามูลค่าของเงินในประเทศ ซึ่งก็จะมีความเห็นดังนี้

ดร.เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ได้กล่าวในงาน Future of Growth Forum Thailand Vision 2030 ว่าสิ่งที่ เป็น “แก่น” ของธนาคารกลาง และจะไม่เปลี่ยนคือการมีภาครัฐเป็นผู้รักษามูลค่าของเงิน และเสถียรภาพระบบเงิน ซึ่งที่ผ่านมาระบบนี้ได้ถูกพิสูจน์แล้วว่ามั่นคงและตอบ โจทย์ที่มีประสิทธิภาพสูง เทียบกับ Cryptocurrency ที่แม้เป็นนวัตกรรม แต่จัดเป็นกระแสที่ไม่ตอบ โจทย์การเป็นสื่อกลางชำระค่าสินค้าและบริการ ดังนั้นหากจะพูดว่านวัตกรรม หรือกระแสที่จะมาแทนแทนได้ ก็ควรเป็นอะไรที่ดีกว่าเดิม ไม่เช่นนั้นก็อย่าเอามาใช้ เพราะไม่เป็นประโยชน์ และยังอาจไปกระทบเสถียรภาพของระบบเดิมที่ติดอยู่แล้ว มีความผันผวนน้อย ขณะเดียวกันก็มีความปลอดภัยสูง แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า ธปท. จะไม่ยอมให้เปลี่ยนแปลงใด ๆ เพียงแต่จะต้องแยกให้ออกระหว่าง “แก่น” กับ “กระแส” และหากจะให้ “กระแส” เข้ามาแทน “แก่น” ได้ ก็ต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าจะดีกว่าของเดิมที่มีอยู่ พร้อมย้ำว่า ธปท. จะไม่ผลิต Product เพื่อ

ออกมาแข่งกับเอกชน แต่สิ่งที่ ธปท. จะทำ คือการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน เพื่อให้มีผู้เข้ามาพัฒนา Product บน โครงสร้างพื้นฐานนี้ และมีคนเข้ามาใช้งาน ได้อย่างทั่วถึง และปลอดภัย ดังนั้น “กระแส” ที่จะมาแทน “แก่น” ก็จะต้องพิสูจน์ให้ได้ว่า ดีกว่าของเดิมที่มีอยู่ แต่ถ้าเรา (ธปท.) เห็นว่าดีกว่าเดิม เราก็พร้อมจะเปลี่ยน” นายเศรษฐพุฒิ กล่าว (PostToday, 2022)

ซึ่งกระแสในอนาคตที่ไม่สามารถหนีได้พ้น คือ เทคโนโลยีดิจิทัล และความยั่งยืน ดังนั้น ในบทบาทของภาคการเงิน คือจะทำอย่างไรเพื่อช่วยเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมากขึ้น ซึ่งเป็นที่มาให้ ธปท. ออกรายงานเพื่อขอความเห็นในการจัดทำปฏิทินใหม่สำหรับภาคการเงินไทย เพื่อเสริมธุรกิจดิจิทัลอย่างยั่งยืน โดยจะเป็นการวางระบบการเงินในอนาคต ที่คำนึงถึง 2 หลักการสำคัญ คือ 1.การรักษาสมดุลระหว่างนวัตกรรมทางการเงินควบคู่ไปกับการดูแลความเสี่ยงด้านเสถียรภาพทางการเงิน เนื่องจากเห็นว่านวัตกรรมการเงินบางอย่างอาจสร้างความเสี่ยงต่อระบบการเงินได้ และ 2.การดูแลความเสี่ยงที่จะต้องปรับให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น นวัตกรรมไหนเสี่ยงมากก็กำกับดูแลมาก นวัตกรรมไหนเสี่ยงน้อยก็กำกับดูแลน้อย

นวัตกรรมไหนที่ยังมองภาพไม่ชัดเจน หรือยังดูไม่ออก เราก็จะใช้หลัก “ราวกัน” เข้าไปดูแลและจำกัดความเสี่ยง ซึ่งในระยะต่อไป หากมีการเรียนรู้นวัตกรรมตัวนี้ได้มากขึ้น และเห็นว่าประโยชน์ ก็จะขยายราวกันออกไป แต่หากดูแลแล้วว่าจะมีความเสี่ยง ก็จะจำกัดราวกัน ทั้งนี้ เพื่อให้นวัตกรรมสร้างประโยชน์กับส่วนรวมได้อย่างแท้จริง แต่สิ่งสำคัญ คือต้องแยกให้ออกระหว่าง แก่น กับ กระแส นายเศรษฐพุฒิ กล่าว (PostToday, 2022)

ทั้งนี้การที่ ธปท. ไม่ต้องการเห็นการนำสินทรัพย์ดิจิทัลมาใช้เพื่อชำระค่าสินค้าและบริการ แทนเงินสด (Means Of Payment: MOP) ในวงกว้าง เนื่องจากหากถูกนำมาใช้ในวัตถุประสงค์นี้ อย่างแพร่หลายจะก่อให้เกิดหน่วยวัดมูลค่า (Unit Of Account) นอกเหนือจากสกุลเงินบาท ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสี่ยงและส่งผลกระทบต่อประชาชนและระบบเศรษฐกิจการเงินในหลายมิติ ได้แก่

1) ต้นทุนและความปลอดภัย ของผู้ใช้หรือรับชำระสินทรัพย์ดิจิทัล เนื่องจากราคาสินทรัพย์ดิจิทัลมีความผันผวนสูง ระบบยังไม่มีมาตรฐานการดูแลความปลอดภัย และอาจเป็นช่องทางในการฟอกเงิน

2) เสถียรภาพระบบการชำระเงิน เนื่องจากอาจทำให้เกิดระบบการชำระเงินที่กระจายตัว (Fragmentation) และซ้ำซ้อนซึ่งอาจลดทอนประสิทธิภาพของระบบและทำให้ต้นทุนการชำระเงินของประเทศสูงขึ้น และเสถียรภาพการเงินและความสามารถในการดูแลภาวะ

การเงินในประเทศ เช่น ไม่มีองค์กรที่จะสามารถปล่อยสภาพคล่องในรูปแบบสกุลเงินดิจิทัลให้กับระบบการเงินหากเกิดวิกฤติ เป็นต้น (กรุงเทพธุรกิจ, 2565ก)

ส่วนทางด้านคุณสิริธิดา พนมวัน ณ อยุธยา ผู้ช่วยผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย สาขนโยบายระบบการชำระเงินและเทคโนโลยีทางการเงิน ได้กล่าวในบทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการ “มาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริม และกำกับดูแลการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล” กองบรรณาธิการสำนักกฎหมาย ว่าสำหรับมาตรการและแนวทางการบริหารจัดการสินทรัพย์ดิจิทัลของแต่ละประเทศค่อนข้างแตกต่างกันตามบริบทของระบบการเงินของประเทศนั้น ๆ เช่น การใช้สินทรัพย์ดิจิทัลในการชำระค่าสินค้าและบริการ ปัจจุบันมีประเทศเอลซัลวาดอร์ที่ยอมรับให้บิทคอยน์ (Bitcoin) สามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย (Legal Tender) ในขณะที่ประเทศจีนและประเทศอินโดนีเซียประกาศห้ามรับบิทคอยน์หรือคริปโทเคอร์เรนซีในการชำระค่าสินค้าและบริการรวมถึงห้ามทำกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคริปโทเคอร์เรนซี เนื่องจากการอนุญาตให้ใช้บิทคอยน์หรือคริปโทเคอร์เรนซีเพื่อชำระค่าสินค้าและบริการอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจโดยรวม ตลอดจนเป็นความเสี่ยงต่อประชาชนและธุรกิจดังกล่าวข้างต้น

อย่างไรก็ตาม ประเทศส่วนใหญ่รวมถึงประเทศไทยยังมีนโยบายที่เปิดให้มีการลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัลได้ แต่สำหรับแนวนโยบายของประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ แล้วนับว่าเปิดกว้างและสามารถเข้าถึงการลงทุนและพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ บนสินทรัพย์ดิจิทัลได้โดยสะดวก โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับหลายประเทศ เช่น แคนาดา ออสเตรเลีย เยอรมนี อังกฤษ และญี่ปุ่น ที่จะอนุญาตให้ลงทุนสินทรัพย์ดิจิทัลได้จากการผ่านผู้ให้บริการภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐ ในขณะที่เกาหลีใต้กำหนดให้นักลงทุนต้องเปิดบัญชีกับธนาคารพาณิชย์ถึงจะสามารถซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัลได้ ส่วนฮ่องกงจะอนุญาตให้เฉพาะนักลงทุนประเภท Professional เท่านั้นที่สามารถซื้อขายคริปโทเคอร์เรนซีได้

รูปที่ 5.3 บทสัมภาษณ์ความเห็นทางวิชาการ “มาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมและกำกับดูแลการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล”
ที่มา: กองบรรณาธิการสำนักกฎหมาย, 2565

จากรูปเอลซัลวาดอร์เป็นประเทศที่ให้การยอมรับ Bitcoin เป็นสื่อกลางที่สามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย (ก.ย. 2564) สหรัฐอเมริกาได้เสนอกฎหมายเพื่อจำกัดการออก Stablecoin ให้มาจกสถาบันรับฝากเงินเท่านั้น ส่วน Key Entities อื่น เช่น Wallet Provider ที่ช่วยให้เกิดการ ใช้ Stablecoin เป็นสื่อกลางชำระค่าสินค้าหรือบริการต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐ สหภาพยุโรปได้เสนอ Regulation on Markets in Crypto-assets (MiCA) เพื่อกำกับดูแลคริปโทเคอร์เรนซี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Stablecoin รวมถึงการประกอบธุรกิจของผู้ให้บริการเพื่อออกใช้ใน ปี 2567 (2563) สหราชอาณาจักรอยู่ระหว่างรับฟังความเห็นเกี่ยวกับกฎหมายในเรื่องคริปโทเคอร์เรนซี และ Stablecoin (2564) สิงคโปร์ได้กำกับเหรียญที่เข้าข่าย E-Money ด้วยกฎหมายด้านระบบการชำระเงิน และห้ามซื้อขายคริปโทเคอร์เรนซีในพื้นที่สาธารณะ และห้ามจ้าง Influencer เพื่อโฆษณา (ม.ค. 2565) ช่องกอยู่ระหว่างพิจารณา นโยบายและติดตามท่าทีของต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศโดยเสนอจะกำกับ Stablecoin ที่ใช้เพื่อการชำระเงิน มาเลเซียมองว่าคริป

โทเคอร์เรนซีไม่มีคุณสมบัติที่จะนำมาใช้เป็นสื่อกลางการชำระค่าสินค้าและบริการ (ช.ค. 2563) อินเดียอยู่ระหว่างเสนอกฎหมายเพื่อห้ามการใช้คริปโทเคอร์เรนซีในการชำระค่าสินค้าและบริการ (ช.ค. 2564) อินโดนีเซียห้ามใช้คริปโทเคอร์เรนซี ในการชำระเงิน (2561) และศาสนาอิสลามห้ามใช้คริปโทเคอร์เรนซีเป็นสกุลเงิน (2564) และจีนคริปโทเคอร์เรนซี และการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับคริปโทเคอร์เรนซีเป็นสิ่งผิดกฎหมาย (ก.ย. 2564)

หากเราจะพิจารณาความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะให้การยอมรับบิทคอยน์ว่าเป็นเงินที่ถูกกฎหมายเหมือนอย่างเช่น เงินบาทนั้น โดยการใช้กระบวนการยอมรับนวัตกรรม A Model of The Innovation Decision Process มาใช้ในการพิจารณาจะพบว่า ประเทศไทยได้รู้จักบิทคอยน์ แต่ไม่ได้สนใจที่จะนำมาใช้เป็นเงิน เพราะจากการพิจารณาสิ่งที่บิทคอยน์เป็นยังพบข้อบกพร่องที่จะก่อให้เกิดความเสียหายได้ จึงตัดสินใจที่ไม่สนับสนุนการนำไปใช้ชำระค่าสินค้าและบริการ ซึ่งเปรียบเสมือนการปฏิเสธนวัตกรรม ซึ่งก็เกิดได้จากหลายปัจจัย เช่น พอใจกับประสิทธิภาพของเงินบาท จึงไม่มีความจำเป็นต้องแสวงหาเงินสกุลใหม่เข้ามาใช้งานเพิ่มเติม และไม่มั่นใจในกระบวนการทำงานของบิทคอยน์ เพราะจากการพิจารณาคุณสมบัติของบิทคอยน์ยังพบว่ามีข้อบกพร่องของความเป็นเงิน เนื่องจากบิทคอยน์เป็นนวัตกรรมทางการเงินที่เพิ่งมี ทำให้ความรู้ของผู้ใช้งาน หรือผู้กำกับดูแลยังไม่มากพอที่จะกำหนดได้ว่าควรจะเป็นเช่นไร และการเปลี่ยนบิทคอยน์มาใช้เป็นเงินจะมีต้นทุนเพิ่มเข้ามา

“สำหรับประเทศที่ไม่ได้มีปัญหาเรื่องค่าเงิน มีสกุลเงินท้องถิ่นที่เข้มแข็ง ประชาชนคนในสังคมก็ไม่มี ความจำเป็นต้องมองหาสกุลเงินทางเลือกอย่างบิทคอยน์ หรืออย่างประเทศไทยของเราที่เงินบาทมีมูลค่าค่อนข้างมีเสถียรภาพ ดังนั้น การที่จะยอมรับให้ใช้บิทคอยน์เป็นเงินก็อาจจะไม่ใช่ในบริบทนี้” (คุณ ก, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มิถุนายน 2567)

ตามที่ ดร. โสภณ พรโชคชัย (การสื่อสารส่วนบุคคล, 7 มิถุนายน 2567) ได้กล่าวว่า ประเทศไทยจะให้การยอมรับบิทคอยน์ก็ต่อเมื่อประเทศมหาอำนาจต้องให้การยอมรับเสียก่อน

“ประเทศไทยจะยอมรับบิทคอยน์ว่าเป็นเงินได้ก็ต่อเมื่อประเทศมหาอำนาจทั้งหลายให้การยอมรับเสียก่อน แต่เป็นไปได้ยาก เพราะปัจจุบันประเทศ

มหาอำนาจยังไม่มีประเทศไหนยอมรับ มีเพียงแต่ประเทศเอลซัลวาดอร์ที่ประกาศยอมรับ” (ดร.โสภณ พรโชคชัย, การสื่อสารส่วนบุคคล, 7 มิถุนายน 2567)

ตามที่ นายจิรายุส ทรัพย์ศรี โสภา (การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 กรกฎาคม 2567) ที่กล่าวว่า ถ้าโลกเกิดการเปลี่ยนแปลง ประเทศไทยก็ต้องเปลี่ยนตาม เพราะประเทศไทยเล็กเกินไปที่จะมา กำหนดทิศทางของโลก

“ถ้าโลกเปลี่ยนเมืองไทยก็ต้องเปลี่ยนตามครับ เราเล็กเกินไปที่จะมากำหนด Direction ของโลก ถ้าดูท่าทางในอนาคตมันก็มีโอกาสสูงมาก อย่างที่ตอนนี้อยู่ BlackRock Inc. ที่เป็นบริษัทจัดการการลงทุนที่ใหญ่ที่สุดในโลก ก็เปิดกองทุน ETF ทั่วโลกมีการยอมรับมากขึ้น โดแนลด์ ทรัมป์ เลือกตั้งให้ Donation เป็นบิตคอยน์ ต่าง ๆ มันเห็นได้ชัดว่าทั่วโลกมันมีการพัฒนาทางด้านนี้ อีกหน่อยเมืองไทยก็ต้องยอมรับตามที่จะใช้เป็นเงินได้ในอนาคต” (จิรายุส ทรัพย์ศรี โสภา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 กรกฎาคม 2567)

ตามที่ นายพิริยะ สัมพันธ์รักษ์ (การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มิถุนายน 2567) ที่กล่าวว่า เป็นไปได้ที่บิตคอยน์จะได้รับการยอมรับให้เป็นเงินแต่ยังต้องใช้เวลา โดยคำว่า “ยอมรับ” ในที่นี้หมายถึง รัฐ “ยอมรับ” ซึ่งการที่รัฐจะยอมรับให้บิตคอยน์เป็นเงินนั้นเป็นเรื่องที่ยาก เพราะรัฐต้องทำทุกอย่างเพื่อปกป้องเงินที่เป็นสกุลเงินที่รัฐเป็นผู้ผลิตขึ้นมา

“ผมมองว่าเป็นไปได้แน่ แต่ว่าอาจจะยังต้องใช้เวลา คือคำว่ายอมรับต้องบอกก่อนว่ายอมรับ โดยปกติทั่วไปเราจะหมายถึง รัฐยอมรับ ซึ่งการที่รัฐจะยอมรับได้ผมว่าอันนี้ยากนะครับ เพราะรัฐก็มีเงินของรัฐซึ่งรัฐต้องทำทุกอย่างเพื่อปกป้องเงินของรัฐสกุลเงินประจำประเทศที่รัฐเป็นคนอุปโภคตั้งขึ้นมา เพราะฉะนั้นการยอมรับว่าอะไรเป็นเงินถ้าถามผมมันขึ้นอยู่กับว่าคนแต่ละคนคิดว่าสำหรับเขาอะไรคือเงิน” (พิริยะ สัมพันธ์รักษ์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มิถุนายน 2567)

สรุปว่าหากจะพิจารณาการยอมรับบิตคอยน์ให้เป็นเงินที่ถูกต้องกฎหมายในประเทศไทย โดยการใช้กระบวนการยอมรับนวัตกรรม A Model of the Innovation Decision Process มาร่วมในการ

พิจารณาจะพบว่า ประเทศไทยยังไม่ให้การยอมรับบิทคอยน์ในฐานะเงิน แม้ว่าบิทคอยน์จะได้รับ ความนิยมเพิ่มขึ้นในประเทศไทย แต่รัฐยังมองภาพประโยชน์ของบิทคอยน์กับส่วนรวมอย่าง แท้จริงได้ไม่ชัด โดยยังต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าบิทคอยน์ดีกว่าระบบการเงินแบบเดิม และต้องไม่ลืมนึก ถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

สำหรับประเทศไทย หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะธนาคารกลางยังคงยึดมั่นในการทำหน้าที เป็นผู้รักษามูลค่าของเงิน และเสถียรภาพระบบเงิน โดยมองว่าระบบการเงินแบบดั้งเดิมได้ถูก พิสูจน์แล้วว่ามีความมั่นคงและมีประสิทธิภาพสูงเมื่อเทียบกับ Cryptocurrency ที่แม้จะเป็น นวัตกรรมแต่ก็ไม่ตอบโจทย์การเป็นสื่อกลางชำระค่าสินค้าและบริการ โดยยังมีข้อกังวลเรื่องของ ความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนและระบบเศรษฐกิจ และถึงแม้ว่าปัจจุบันบิทคอยน์จะถูก ยอมรับว่าเป็น “เงิน” จากบางประเทศแล้วก็ตาม แต่การยอมรับก็เป็นเพียงประเทศที่มีปัญหาด้าน เสถียรภาพของระบบเงิน โดยประเทศไทยเป็นประเทศที่ระบบการเงินมีเสถียรภาพ และไม่ได้มี ปัญหาเรื่องค่าเงิน ดังนั้น การจะยอมรับบิทคอยน์เพื่อนำมาใช้เป็นเงินก็คงเป็นไปได้

แต่ถ้าหากในอนาคตบิทคอยน์ได้พิสูจน์ให้เห็นว่าเป็นนวัตกรรมทางการเงินที่มีประโยชน์ และดีกว่าระบบการเงินเดิมที่มีอยู่ หรือได้รับการยอมรับจากนานาประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะ ประเทศที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจ ธพท. ก็อาจจะต้องเปลี่ยนตามกระแสโลกเพราะประเทศไทยเล็ก เกินไปที่จะทวนกระแสโลก หรือเล็กเกินไปที่จะมากำหนดทิศทางของโลก ดังนั้นการที่บิทคอยน์จะ สามารถเป็นเงินได้หรือไม่ สุดท้ายก็ต้องขึ้นอยู่กับ “การยอมรับ” จากภาครัฐ ที่ถึงแม้ว่าจะมาทีหลัง “การยอมรับ” จากภาคประชาชนก็ตาม

5.3 ผลกระทบจากการยอมรับบิทคอยน์ในฐานะเงินถูกกฎหมายในประเทศไทย

การเปลี่ยนระบบการเงินจากยุคปัจจุบันไปสู่คริปโทเคอร์เรนซีแม้จะดูเป็นเรื่องที่ล้ำสมัย เพราะมีการใช้เทคโนโลยีที่เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในระบบการเงิน แต่ในความเป็นจริงแล้วการ ให้ออกชนเป็นผู้ออกสกุลเงินและจำกัดปริมาณเงินให้คงที่เพื่อรักษามูลค่าเป็นระบบที่มีความไม่ มั่นคงสูง และขาดกลไกในการรองรับความเสี่ยงหากเศรษฐกิจเจอกับปัจจัยภายนอกที่ไม่ได้คาดคิด โดยการเปลี่ยนไปใช้คริปโทเคอร์เรนซีในระบบการเงินสร้างข้อจำกัดอย่างมากกับนโยบายจัดการ เศรษฐกิจ เช่น ปริมาณเงินที่ถูกกำหนดไว้อย่างจำกัด ทำให้ไม่สามารถปรับปริมาณเงินให้เหมาะสม กับสภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญในการรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจ ทำให้ไม่

สอดคล้องกับการเติบโตของระบบเศรษฐกิจในระยะยาว และระบบที่ไม่มีผู้ดูแลเสถียรภาพทางการเงินจะไม่สามารถสร้างความมั่นใจในระบบการเงินในยามวิกฤตได้ หนึ่งในบทบาทที่สำคัญที่สุดของธนาคารกลางคือการเป็นผู้ดูแลเสถียรภาพของระบบการเงินในฐานะผู้ให้กู้แห่งสุดท้าย (Lender of Last Resort) ในยามที่สถาบันการเงินจำเป็นต้องหาสภาพคล่องแต่ไม่มีใครคนใดยินดีที่จะจัดหาให้สถาบันการเงินสามารถเข้าไปหาธนาคารกลางเพื่อขอกู้ยืมได้ ในระบบที่ไม่มีผู้ให้กู้แห่งสุดท้ายสถาบันการเงินที่ขาดสภาพคล่องจะไม่สามารถกู้ยืมจากใครได้และนำไปสู่การแห่ถอนเงินหรือการล้มละลาย ความมั่นใจและความเชื่อมั่นที่หายไปจะยังทำให้การให้สินเชื่อไม่สามารถเกิดขึ้นได้ และยังทำให้ปัญหาสภาพคล่องแย่ลงไปอีกซึ่งเกิดขึ้นให้เห็นบ่อยครั้งในอดีต สำหรับมุมมองของกลุ่มผู้กำกับดูแลอย่างเช่น ก.ล.ต. ที่มีความเห็นเรื่องความเสี่ยงหากมีการนำสินทรัพย์ดิจิทัลมาใช้เป็นสื่อกลางในการชำระค่าสินค้าและบริการโดยแยกเป็นมิติต่าง ๆ ได้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ [ก.ล.ต.], 2565)

5.3.1 เสถียรภาพระบบการชำระเงิน

หากสินทรัพย์ดิจิทัลถูกนำมาใช้เพื่อชำระค่าสินค้าบริการอย่างแพร่หลาย อาจส่งผลกระทบต่อดูแลระบบการชำระเงินให้มีประสิทธิภาพ มั่นคงและปลอดภัย เนื่องจากสินทรัพย์ดิจิทัลส่วนใหญ่ถูกพัฒนาจากเทคโนโลยีสาธารณะแบบกระจายศูนย์ (Public Blockchain) ทำให้ไม่มีหน่วยงานกำกับดูแลและไม่มีกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยไว้ หากเกิดปัญหา ผู้ใช้บริการอาจไม่ได้รับความคุ้มครอง นอกจากนี้ ยังทำให้มีระบบการชำระเงินหลายระบบ (Fragmentation) และซ้ำซ้อน อาจสร้างความสับสนหรือทำให้เกิดต้นทุนหากผู้บริโภคต้องใช้หลายระบบ ทำให้ต้นทุนการชำระเงินโดยรวมของประเทศสูงขึ้นและส่งผลกระทบต่อเนื่องมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจการเงินด้วย

5.3.2 เสถียรภาพทางการเงิน และความสามารถในการดูแลภาวะการเงินของประเทศ

การเกิดหน่วยวัดมูลค่า (Unit of Account) หรือหน่วยการตั้งราคาที่นอกเหนือจากสกุลเงินบาทจะเป็นต้นทุนในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประชาชนและธุรกิจ จากการแลกเปลี่ยนไป-มาระหว่างสกุลต่าง ๆ นอกจากนี้ ความต้องการถือครองสกุลเงินบาทที่ลดลง จะลดทอนประสิทธิภาพของการส่งผ่านนโยบายการเงิน ในการดูแลระดับราคาสินค้า รวมถึงลดความสามารถของ ธปท. ในการดูแลให้ภาวะการเงินสอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในแต่ละ

ช่วงเวลา นอกจากนี้ หากเกิดวิกฤตสภาพคล่องในประเทศ ธปท. จะไม่สามารถเข้าช่วยเหลือด้านสภาพคล่องให้แก่สถาบันการเงินต่าง ๆ ในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เงินบาทได้

5.3.3 ผู้ใช้หรือผู้รับชำระสินทรัพย์ดิจิทัล ซึ่งก็คือประชาชนและผู้ประกอบธุรกิจ

1) ความเสี่ยงจากความผันผวนของมูลค่าสินทรัพย์ดิจิทัล ซึ่งทำให้ยอดใช้จ่ายของผู้ใช้ หรือรายรับของผู้รับชำระมีความไม่แน่นอนสูง แม้ผู้ประกอบการสินทรัพย์ดิจิทัลบางรายให้บริการที่ช่วยแลกสินทรัพย์ดิจิทัลเป็นเงินบาทก่อนส่งมอบแก่ร้านค้า แต่ยังมีต้นทุนแฝง เช่น ค่าธรรมเนียมในการแปลงสินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อป้องกันความผันผวนที่อาจเกิดจากผู้ใช้หรือผู้รับชำระได้

2) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีโอกาสที่ผู้ใช้บริการจะถูกโจรกรรมทางไซเบอร์ เกิดการรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคล หรือระบบหยุดชะงักทำให้เสียโอกาส

3) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมาย ด้วยลักษณะของสินทรัพย์ดิจิทัลที่สามารถโอนหรือรับโอนจากกระเป๋าส่วนตัว (Private Wallet) ที่ผู้ใช้บริการไม่ต้องพิสูจน์ยืนยันตัวตน จึงมีโอกาสที่สินทรัพย์ดิจิทัลจะถูกใช้เพื่อการฟอกเงิน และเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนทางการเงินให้กับการก่อการร้าย รวมถึงการหลีกเลี่ยงการเสียภาษีต่าง ๆ เป็นต้น

ตรา ชั้น โฉกส์ (2565) ฝ่ายเศรษฐกิจมหภาค ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้เขียนบทความเรื่อง จุดบอดของคริปโทเคอร์เรนซีที่ประชาชนต้องรู้ โดยให้รายละเอียดในเรื่องนี้ว่า

1) การชำระเงินที่มีมากกว่าหนึ่งสกุลจะสร้างต้นทุนและความไม่แน่นอนแก่คนไทย กล่าวคือ ทราบใดที่มีสกุลเงินมากกว่าหนึ่งสกุลมาใช้จ่ายในประเทศ คนไทยทุกคนจะเผชิญกับความผันผวนของค่าเงินไม่ต่างจากผู้ส่งออกหรือนำเข้าที่มีรายได้ไม่คงที่ในแต่ละวัน เพราะค่าเงินบาทสามารถขึ้นลงได้ จึงไม่เอื้อต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ เทียบกับกรณีที่ทุกคนในประเทศใช้จ่ายด้วยสกุลเงินเดียวกัน

2) กรณีจะทำให้ความผันผวนของการแลกเปลี่ยนเงินหายไป จะต้องทำให้ทุกคนในประเทศหันมาใช้สกุลเงินเดียวกัน เช่น ทุกคนต้องหันมาใช้บิทคอยน์ซึ่งไม่สามารถเป็นไปได้อย่างเหตุผลหลัก 2 ข้อ (1) กลไกของบิทคอยน์ไม่สามารถทำให้ทุกคนมีความมั่งคั่งเท่าเดิมเมื่อมีการเปลี่ยนสกุลเงิน เพราะยังมีคนซื้อและเปลี่ยนไปใช้บิทคอยน์มากขึ้นราคาของบิทคอยน์จะสูงขึ้นทำให้คนที่ซื้อที่หลังจะต้องซื้อในราคาแพง ดังนั้นผู้ซื้อคนสุดท้ายแม้จะมีเงินบาทมหาศาลแต่จะได้บิทคอยน์น้อยมากและอาจกลายเป็นคนจนทันทีจะเห็นได้ว่าหากจะเปลี่ยนสกุลเงินต้องมีกลไกที่ทำให้

ความมั่งคั่งของทุกคนเท่าเดิม ทั้งก่อนและหลังการเปลี่ยนถึงจะยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย (2) หากจะให้ทุกคนใช้สกุลเงินเดียวกันอย่างบิทคอยน์จะต้องไม่มีเงินบาทหลงเหลืออยู่ในระบบซึ่งไม่สามารถบรรลุได้เนื่องจากการซื้อขายบิทคอยน์เป็นการแลกเปลี่ยนเงินระหว่างสองฝ่ายหากฝ่ายหนึ่งนำเงินบาทมาซื้อบิทคอยน์ ผู้ขายบิทคอยน์ก็จะได้รับเงินบาทมาแทน เงินบาทก็ยังอยู่ในระบบอยู่ดี และผู้ขายที่ตอนนี้ถือเงินบาทมากขึ้นก็ต้องการใช้จ่ายเป็นเงินบาท ท้ายที่สุดก็ไม่สามารถทำให้ทุกคนใช้จ่ายเพียงสกุลเงินเดียวได้ ข้อจำกัดทั้ง 2 ข้อนี้ทำให้การเปลี่ยนถ่ายสกุลเงินไปเป็นบิทคอยน์ทำได้ยากมาก มีเพียงธนาคารกลางหรือภาครัฐที่สามารถแก้ไขข้อจำกัดทั้งสองได้ เหมือนกับที่ธนาคารกลางยุโรปทำไว้ตอนที่กลุ่มประเทศสมาชิกหันมาเปลี่ยนใช้สกุลเงินยูโรในปี 2545 กล่าวคือ องค์กรกลางแลกเปลี่ยนเงินยูโรให้คงที่กับสกุลเงินประเทศท้องถิ่นเพื่อไม่ให้กระทบความมั่งคั่งของประชาชน ซึ่งหมายถึง ธนาคารกลางยุโรปสามารถแจกจ่ายเงินยูโรได้แบบไร้ขีดจำกัดเพื่อตรึงค่าเงินให้คงที่ และเมื่อประชาชนแลกเงินแล้วเสร็จก็ทำลายสกุลเงินท้องถิ่นทิ้งไปไม่ให้เหลืออยู่ในระบบทำให้ประเทศสมาชิกใช้จ่ายด้วยสกุลเงินยูโร

3) คนไทยจะสูญเสียเครื่องมือโยบายการเงินในการดูแลเศรษฐกิจหากสามารถเปลี่ยนสกุลเงินได้จริง เนื่องจากธนาคารกลางไม่สามารถควบคุมปริมาณเงินหรือสภาพคล่องของเงินคริปโทเคอร์เรนซีได้จึงไม่สามารถกำหนดทิศทางนโยบายการเงินได้ ในกรณีดังกล่าว อัตราดอกเบี้ยจะเป็นไปตามกลไกตลาดซึ่งมีโอกาที่จะทำให้เศรษฐกิจขาดเสถียรภาพได้เพราะอัตราดอกเบี้ยจะสูงเมื่อเศรษฐกิจไม่ดี เนื่องจากต้องชดเชยความเสี่ยงที่สูงขึ้น และอัตราดอกเบี้ยจะต่ำเมื่อเศรษฐกิจดีเนื่องจากความเสี่ยงต่ำ พลวัตดังกล่าวจะทำให้เกิดวัฏจักรทางเศรษฐกิจที่ผันผวน กล่าวคือ ขาขึ้นก็ไต่ร้อนแรง ขาลงก็หืดตัวรุนแรงจนอาจเกิดวิกฤตได้ จะเห็นได้ว่าเพียงแค่นี้เทคโนโลยีที่สามารถแลกเปลี่ยนเงินโดยไม่ต้องมีตัวกลางทางการเงินไม่ได้หมายความว่าเราสามารถสร้างสกุลเงินใหม่มาทดแทนของเก่าโดยที่เพิกเฉยต่อความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกการทำงานของระบบเศรษฐกิจการเงิน ข้อจำกัดและข้อเสียที่ประชาชนต้องรู้เพื่อตัดสินใจว่าคริปโทเคอร์เรนซีจะสามารถเป็นสกุลเงินสำหรับอนาคตได้จริง หรือจะเป็นเพียงรูปแบบการเก็งกำไรค่าเงินที่ไม่ต่างกับการพนันนั่นเอง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565)

4) ผลกระทบด้านกฎหมายที่พัฒนาไม่ทัน จะเห็นได้ว่าบิทคอยน์เป็นระบบการเงินที่ออกแบบมาให้มีความเป็นส่วนตัว ดังนั้นจึงเป็นช่องว่างให้เหล่าอาชญากรใช้เป็นเครื่องมือสร้างความเสียหาย และการใช้งานก็มีหลายลักษณะแตกต่างกันออกไป เช่น ใช้ในการแลกเปลี่ยนกับสินทรัพย์อื่น หรือใช้ชำระหนี้ค่าสินค้าเปรียบเสมือนเงิน หรือถือครองไว้เพื่อเก็งกำไรที่เปรียบเสมือนหลักทรัพย์ ดังนั้นข้อบังคับทางกฎหมายจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทั้งในแง่ของนิติความ หรือตัวบทกฎหมายเพื่อให้ครอบคลุมต่อการใช้งาน

ปัจจุบันภาคการเงินและสินทรัพย์ดิจิทัลมีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกันมากขึ้น หากในอนาคตธุรกรรมและบริการที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลมีขนาดใหญ่ขึ้น โดยที่ยังไม่มีการกำกับดูแลที่เหมาะสมอาจเพิ่มความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของระบบการเงินได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการดูแลเสถียรภาพทางการเงิน (Financial Stability Board: FSB) ซึ่งเป็นองค์กรที่ติดตามดูแลเสถียรภาพของระบบการเงินของโลกได้เผยแพร่รายงานการประเมินความเสี่ยงของสินทรัพย์ดิจิทัลต่อเสถียรภาพทางการเงิน เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2565 โดยประเมินความเสี่ยงและความเปราะบางของสินทรัพย์ดิจิทัลที่ไม่มีสินทรัพย์อื่นหนุนหลัง (Unbacked Crypto-asset) เช่น บิทคอยน์ (Bitcoin) เป็นต้น พบว่าสถาบันการเงินขยายขอบเขตการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับ Unbacked Crypto-asset เพิ่มขึ้น อาทิ การให้บริการซื้อขาย เก็บรักษา และบริหารจัดการลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัลและสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Derivatives) ซึ่งหลายประเทศยังไม่มีมีการกำกับดูแลการให้บริการดังกล่าว ในอนาคตหากไม่มีการกำกับดูแลที่เหมาะสมอาจเพิ่มความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของระบบการเงินได้ แม้ว่าราคาของ Unbacked Crypto-asset จะมีความผันผวนสูง แต่เนื่องจากตลาดสินทรัพย์ดิจิทัลมีมูลค่าเพียงร้อยละ 1 ของตลาดการเงินโลกและการถือครองสินทรัพย์ดิจิทัลยังอยู่ในวงจำกัด จึงไม่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในระดับโลกมากนัก อย่างไรก็ตาม ผลกระทบดังกล่าวอาจจะสูงขึ้นในประเทศที่ยอมรับสินทรัพย์ดิจิทัลให้เป็นเงินตราตามกฎหมาย (Legal Tender) เช่น เอลซัลวาดอร์ เป็นต้น นอกจากนี้ระดับความเชื่อมั่นของผู้ลงทุนในตลาดสินทรัพย์ดิจิทัลยังไม่สัมพันธ์กับระดับความเชื่อมั่นของตลาดการเงินโดยรวม เนื่องจากที่ผ่านมาเหตุการณ์ที่กระทบต่อความเชื่อมั่นของตลาดสินทรัพย์ดิจิทัลยังไม่ส่งผลกระทบต่อตลาดการเงินในภาพรวม อย่างไรก็ตามหากในอนาคตตลาดการเงินและตลาดสินทรัพย์ดิจิทัลมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น การปรับตัวของราคาสินทรัพย์ดิจิทัลอาจมีผลกระทบต่อราคาสินทรัพย์อื่น ๆ มากขึ้น จากสถานการณ์ดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานกำกับดูแลต้องเร่งประเมินผลกระทบและหากจำเป็นอาจต้องมีนโยบายและมาตรการเพื่อป้องกันความเสี่ยง รวมทั้งผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับภาคการเงินในปัจจุบัน (สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ, 2565)

ตามที่ หน่วยงานกำกับภาครัฐ (การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 กรกฎาคม 2567) ได้กล่าวว่า บิทคอยน์เป็นสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง เนื่องจากเป็นสินทรัพย์ที่ราคามีความผันผวนสูง และนักลงทุนรุ่นใหม่นิยมเลือกลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัลเป็นสินทรัพย์แรกในชีวิตทำให้อาจเกิดปัญหาการขาดทุน หรือปัญหาการก่อกวนสินจนทำให้หมดตัวได้

“สินทรัพย์ดิจิทัล ไม่ใช่แค่บิทคอยน์เท่านั้น จัดว่าเป็นสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงค่อนข้างสูงครับ อาจจะเรียกว่าสูงกว่าหุ้นด้วยความที่ราคามันผันผวน และจากผลการวิจัยทำให้ทราบว่าตอนนี้ผู้ลงทุนยุคใหม่นิยมเข้ามาลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัล โดยที่ยังไม่เคยลงทุนในสินทรัพย์อื่นมาก่อนเลย อันนี้เป็นสินทรัพย์แรกในชีวิตของเขาก็มีนะครับ แล้วก็มีเรื่องการกู้เงินมาเล่นก็มี บางครั้งก็เกิดปัญหาการขาดทุนจนหมดตัว โดยสิ่งที่พวกเราทำก็คือเขียนในกฎเกณฑ์ว่าผู้ประกอบการก็จะโฆษณาหรือว่าให้บริการต่าง ๆ ต้องมีค่าเตือนผู้ลงทุนเสมอว่าการลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัลมีความเสี่ยงสูงอาจจะทำให้หมดตัวได้ประมาณนี้นะครับ แล้วก็เราก็จะมีเกณฑ์เรื่องของการโฆษณานะครับว่าการโฆษณาต้องไม่เป็นเท็จ ไม่ปกปิดความจริง แล้วก็ไม่มีลักษณะเป็นการกระตุ้นให้คนอยากจะใช้บริการมากเกินไป” (หน่วยงานกำกับภาครัฐ, การสื่อสารส่วนบุคคล, 18 กรกฎาคม 2567)

“หากมีการใช้บิทคอยน์เป็นเงินก็มีประเด็นหลายเรื่องที่น่าเป็นห่วง อันแรกก็คือเรื่องของ Store of Value ที่มูลค่าของราคามีความผันผวนมาก โดยมองว่าไม่ควรทำการซื้อขายสินค้าโดยที่เมื่อวานสินค้ามีมูลค่าหนึ่ง วันนี้มีมูลค่าหนึ่ง และวันพรุ่งนี้ก็มีอีกมูลค่าหนึ่ง โดยการเปลี่ยนแปลงของราคาไม่ได้มาจากตัวของสินค้า แต่มาจากความผันผวนของค่าเงิน ความผันผวนตรงนี้จะกระทบทั้งกับผู้ซื้อและผู้ขายในเรื่องความเสี่ยงด้านมูลค่า เพราะราคาสินค้าเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ซึ่งยากต่อการคาดคะเน ประเด็นต่อมาก็คือเรื่องความปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องแฮกเกอร์ หรือการดูแล Key เพราะในระบบการทำงานของบิทคอยน์จะไม่มีใครที่สามารถเข้าไปดูแลความปลอดภัยของตัวผู้ใช้งานได้ นอกจากผู้ใช้งานจะต้องดูแลตัวเองเท่านั้น ในเรื่องของการใช้งานที่มีความเป็นส่วนตัวทำให้เป็นช่องว่างที่เหล่าอาชญากรนิยมใช้เป็นช่องทางเคลื่อนย้ายเงิน อีกเรื่องหนึ่งคือ ข้อจำกัดด้านปริมาณของบิทคอยน์ที่ถูกกำหนดไว้ที่ 21 ล้านเหรียญซึ่งอาจจะไม่เหมาะสมกับขนาดเศรษฐกิจที่ต้องเติบโตขึ้น และถ้าดูจากรายชื่อผู้ที่ถือครองบิทคอยน์ในปัจจุบันที่ค่อนข้างจะกระจุกตัวอยู่ที่บริษัทขนาดใหญ่ ไม่ได้กระจายอยู่ที่บุคคลรายย่อย และเรื่องสุดท้ายก็คือเรื่อง Carbon Footprint ที่การขุดบิทคอยน์ต้องใช้พลังงานที่อาจจะก่อให้เกิดมลพิษได้” (คุณ ก, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มิถุนายน 2567)

ตามที่ นายปรมินทร์ อินโสม (การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 มิถุนายน 2567) ที่กล่าวเกี่ยวรายละเอียดที่ต้องศึกษาหากต้องใช้บิทคอยน์เป็นเงิน เช่น เรื่องการปิดงบบัญชีที่จะเลือกเป็นสกุลใด จำนวนของผู้ตรวจสอบบัญชีที่มีความรู้เกี่ยวกับบิทคอยน์เพียงพอหรือไม่ หากในอนาคตมีประเทศอื่นที่จะส่งเงินมาช่วยเหลือประเทศไทย สามารถที่จะโอนเป็นสกุลบิทคอยน์มาได้หรือไม่ แล้วถ้าส่งเป็นสกุลเงินบิทคอยน์มาแล้วจะมีวิธีการเอาเงินออกไปแบบไหน หรือหากมีประชาชนต้องการจะกู้เงิน ใครจะเป็นผู้ที่กำหนดอัตราแลกเปลี่ยน และจะกำหนดในอัตราเท่าไร เพราะในระบบการเงินแบบเก่าจะมีธนาคารเป็นตัวกลางในการกำหนด แต่บิทคอยน์ไม่ได้อยู่ในการควบคุมของธนาคารใด ดังนั้นประชาชนจะเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างไร ซึ่งมีรายละเอียดปลีกย่อยที่ต้องศึกษาก่อนที่จะเกิดการยอมรับให้บิทคอยน์เป็นเงิน

“มันต้องกลับไปถามต่อครับว่าแล้วในส่วนของตัวเองบาทจะเป็นยังไงนะครับ แล้วในส่วนของการทำบัญชีจะทำในลักษณะใด การปิดงบดุลเป็นเงินบาทหรือจะเป็นเงินบิทคอยน์นะครับ และก็จำนวนนัก Audit บัญชีจะมีความรู้เกี่ยวกับบิทคอยน์มากน้อยแค่ไหน ผมรวมไปถึงในส่วนของการที่ต่างประเทศ อย่างเช่น ประเทศสหรัฐฯ อยากจะโอนเงินมาลงทุนในประเทศไทย หรือ IMF จะส่งเงินมาช่วยเหลือภาคเกษตรก็จะส่งเป็นเงินหรือส่งเป็นบิทคอยน์ แล้วถ้าส่งเป็นบิทคอยน์มาจริง ๆ แล้วจะโอนไปให้เกษตรกรอย่างไร ซึ่งผมกำลังพูดถึงรายละเอียดปลีกย่อยที่มีค่อนข้างเยอะมากในส่วนของการทำให้มันเกิดขึ้นจริง ๆ แล้วผมมองว่าการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้มันจะเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป” (คุณปรมินทร์ อินโสม, การสื่อสารส่วนบุคคล, 10 มิถุนายน 2567)

ตามที่ นายจิรายุส ทรัพย์ศรี โสภา (การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 กรกฎาคม 2567) ที่มองว่าการเปลี่ยนแปลงต้องมาพร้อมกับผลกระทบเป็นเรื่องปกติที่ทุกคนต้องปรับตัวพร้อม ๆ กัน โดยการเปลี่ยนแปลงระบบการเงินของโลกจะมีในหลาย ๆ เรื่องไม่ใช่แค่เรื่องของบิทคอยน์อย่างเดียว เรื่องของ Payment ในอนาคตก็จะเปลี่ยนเป็น Regional Payment มากขึ้น หากบิทคอยน์ต้องการที่จะมาเป็นกระแสหลักของโลกก็จำเป็นต้องมีความสามารถใหม่ ๆ ที่ระบบการเงินเก่าไม่เคยทำได้มาก่อน เช่น สามารถโอนเงิน 5 บาท หรือ 10 บาทข้ามประเทศได้ หรือความสามารถในการโอนเงินจำนวนหลายพันล้านบาทโดยเสียค่าธรรมเนียมเพียงไม่กี่บาท โดยการโอนเงินลักษณะนี้ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนให้เป็นเรื่องที่สามารถทำได้

“จริง ๆ มันต้องเปลี่ยนแปลงระบบการเงินของโลก โดยการเปลี่ยนแปลงจะเยอะมากไม่เฉพาะแค่ฝั่งของบิทคอยน์เท่านั้น เรื่องของ Payment ในอนาคตจะเปลี่ยนเป็น Regional Payment มากขึ้น Integration แทนที่จะเป็น Global Payment โลกขยับที่จาก Globalization มาเป็น Regeneration มากขึ้นในฝั่งของบิทคอยน์พอมันมาเป็น Main Stream มันก็จะมีความสามารถใหม่ ๆ ที่ระบบการเงินเก่าไม่เคยทำได้มาก่อนเช่น โอน 5 บาท 10 บาทข้ามประเทศได้หรือสามารถที่จะโอนเงินจำนวนหลายพันล้านบาทโดยเสียค่าธรรมเนียมเพียงไม่กี่บาท ซึ่งไม่เคยเป็นมาก่อนก็สามารถที่จะทำได้ ซึ่งมันคือการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงก็มาพร้อมผลกระทบอยู่แล้วเป็นเรื่องปกติที่ทุกคนต้องปรับตัวพร้อม ๆ กัน” (จิรายุส ทรัพย์ศรี โสภา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 กรกฎาคม 2567)

ตามที่ นายพิริยะ สัมพันธ์รักษ์ (การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มิถุนายน 2567) ได้กล่าวว่า ถ้าบิทคอยน์ Legal Tender ขึ้นมาหมายความว่ารัฐยอมสูญเสียอำนาจในการควบคุมนโยบายการเงิน ซึ่งถือว่าเป็นอำนาจที่ยิ่งใหญ่มากสำหรับรัฐ โดยข้อดีที่จะได้รับก็คือ การเปิดการค้าที่เสรีขึ้น โดยในการทำธุรกรรมไม่จำเป็นต้องพึ่งพาระบบธนาคาร สามารถทำกันได้ด้วยตัวต่อตัว เช่น ประชาชนเยาวชนในประเทศสามารถขายงานศิลปะสามารถหารายได้เข้าประเทศได้ง่ายขึ้น เพราะฉะนั้นก็ต้องมาเปรียบเทียบกันระหว่างข้อดีของการเข้าร่วมเน็ตเวิร์คของระบบเศรษฐกิจที่ไร้ตัวกลาง กับข้อเสียที่รัฐต้องสูญเสียอำนาจในการควบคุมเศรษฐกิจแบบไหนจะคุ้มกว่ากัน

“ถ้าบิทคอยน์ Legal Tender ขึ้นมาจริง ๆ เราต้องมามองว่าข้อดีข้อเสียที่รัฐจะได้มันคืออะไร ข้อเสียคือสูญเสียอำนาจในการควบคุม Monetary Policy ซึ่งถือว่าเป็นอำนาจที่ยิ่งใหญ่มากสำหรับรัฐ แต่ข้อดีที่จะได้ก็คือการเปิดการค้าที่มันเสรีขึ้นนะครับ เพราะฉะนั้นพอเราย้อนกลับไปดูประเทศเอลซัลวาดอร์ ประเทศที่ไม่มีอะไรให้เสีย Monetary Policy ไม่มีอยู่แล้ว การทำตรงนี้มันมีผลอย่างเดียวนะที่เหลือก็คือ เปิดให้เขาสามารถรับเงินจากต่างชาติได้เสรีขึ้น คนจะทำธุรกรรมไม่จำเป็นต้องอาศัยระบบธนาคารสามารถทำกันได้ด้วยตัวต่อตัว ประชาชนเยาวชนในประเทศสามารถขายงานศิลปะหารายได้เข้าประเทศได้ง่าย ๆ มีแต่ผลบวก ของประเทศไทยเรามี Monetary Policy ที่รัฐมองว่ายังใช้ผลประโยชน์ได้อยู่ เพราะฉะนั้นก็ต้องมาวัดกันว่าข้อดีของการเข้าร่วมเน็ตเวิร์คของระบบเศรษฐกิจที่ไร้ตัวกลางอย่างบิทคอยน์กับข้อเสียของการที่สูญเสียอำนาจในการควบคุม

เศรษฐกิจผ่านการขโมยเงินประชาชนด้วยการพิมพ์เงินอันไหนมันคุ้มกว่ากันนะครับ” (พิริยะ สัมพันธ์รักษ์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มิถุนายน 2567)

สรุปการยอมรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินถูกกฎหมาย อาจส่งผลกระทบในหลาย ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็น ผลกระทบต่อมูลค่าของสกุลเงินหลัก ผลกระทบจากความผันผวนของราคาบิทคอยน์ ผลกระทบกับนโยบายการเงินของประเทศ เพราะบิทคอยน์เป็นอิสระจากธนาคารกลาง โดยปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นตามมาก็คือ ปัญหาด้านกฎหมายเกี่ยวกับการใช้งานบิทคอยน์ ปัญหาเรื่องของการฟอกเงิน เนื่องจากบิทคอยน์เป็นเงินที่ถูกออกแบบมาให้มีความเป็นส่วนตัว ปัญหาด้านเทคโนโลยี ที่อาจจะมีแฮกเกอร์จำนวนมากที่คอยจับจ้องในการโจรกรรมกระเป๋าเงิน รวมไปถึงปัญหาจากการเกิดภาวะเงินฝืดเนื่องจากปริมาณที่จำกัดของบิทคอยน์ แต่บิทคอยน์ก็มีข้อดีในเรื่องความง่ายในการที่จะค้าขายกันข้ามประเทศ หรือการโอนเงินให้กัน ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ภายใต้ค่าธรรมเนียมที่ราคาถูก นอกจากนี้บิทคอยน์ยังเป็นเงินที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และช่วยแก้ปัญหาเงินเฟ้อ

5.4 สำหรับทิศทางในอนาคตของบิทคอยน์

สำหรับประเทศไทยปัจจุบันนี้บิทคอยน์มีสถานะเป็นสินทรัพย์ดิจิทัล ที่ถึงแม้ว่าหลาย ๆ ประเทศจะให้ความสนใจในการมาของบิทคอยน์ แต่บิทคอยน์ก็ถูกยอมรับว่าเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทหนึ่งที่สามารถสร้างผลตอบแทนให้กับผู้ลงทุนได้ เพราะการยอมรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินยังคงเป็นสิ่งที่หลายประเทศไม่เห็นด้วย เพราะกังวลเรื่องเสถียรภาพของระบบเงินภายในประเทศ และผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจจะตามมา และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านสกุลเงินดิจิทัลทำให้ทราบถึงทิศทางในอนาคตของบิทคอยน์ได้ดังนี้

ตามที่ นายพิริยะ สัมพันธ์รักษ์ (การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มิถุนายน 2567) ได้กล่าวว่า ทิศทางของบิทคอยน์มีอยู่สองทิศทาง ก็คือ 1) กลายเป็นสกุลเงินหลักของโลก ก็คือเป็นสกุลเงินที่คนเลือกที่จะใช้ในการเก็บออม และเก็บความมั่งคั่ง ใช้ค้าขายกันทั่วโลกโดยที่ไม่จำเป็นต้องมีตัวกลางหรือจะมีตัวกลางก็ได้เพราะบิทคอยน์สามารถใช้อย่างไรก็ได้ ทำให้เกิดการค้าที่เป็นเสรีมากขึ้นหรือ 2) บิทคอยน์มีมูลค่าเป็นศูนย์เพราะว่าบิทคอยน์มีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาระบบในการป้องกันความปลอดภัยในการสร้างความแข็งแกร่ง หากเงินที่คนปกป้องระบบได้รับมีรายได้ไม่มากพอที่จะรักษาการปกป้องระบบต่อไปได้ ในที่สุดระบบก็จะตายทำให้มูลค่าบิทคอยน์เหลือศูนย์

“ทิศทางของบิทคอยน์ผมพูดเรื่อย ๆ เลยมามีอยู่สองทิศทาง ก็คือเป็นกลายเป็นสกุลเงินหลักของโลกก็ถือเป็นสกุลเงินที่คนเลือกที่จะใช้ในการเก็บออมความมั่งคั่ง ใช้ค้าขายกันทั่วโลก โดยที่ไม่จำเป็นต้องมีตัวกลางหรือจะมีตัวกลางก็ได้เพราะมันใช้ยังไงก็ได้ ทำให้เกิดการค้ำที่เขารเรียกว่าเป็นเสริขึ้นยิ่งใหญ่ขึ้นสภาพคล่องสูงขึ้นทั่วโลกหรือไม่ก็เป็นศูนย์ ที่ต้องบอกแบบนี้เพราะว่าบิทคอยน์ไม่ได้อยู่ได้โดยไม่ได้มีต้นทุนมันมีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาระบบในการป้องกันความปลอดภัยในการสร้างความแข็งแกร่ง และต้นทุนนี้ต้องมีคนจ่ายซึ่งผู้จ่ายตรงนี้ก็คือผู้ใช้งานระบบ เงินรัฐบาลก็มีต้นทุนแบบนี้เหมือนกันนะครับ เราจ่ายตรงนี้ด้วยการที่เงินออมของเรามีค่าลดลงเรื่อย ๆ นั่นคือการที่เราจ่ายเพื่อใช้ระบบนี้เป็นการเก็บค่าใช้จ่ายระบบโดยที่เราอาจจะไม่สามารถปฏิเสธการจ่ายได้ด้วยซ้ำ แต่สำหรับบิทคอยน์เป็นการใช้งานระบบที่เราต้องจ่ายเหมือนกันแต่เราจ่ายในรูปแบบของค่าการทำธุรกรรมให้กับ Miner ที่เป็นคนขุดเป็นผู้ปกป้องระบบ เพราะฉะนั้นถ้าบิทคอยน์ไม่ได้มีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ มีมูลค่าการจับจ่ายใช้สอยสูงขึ้น ไปเรื่อย ๆ แล้วก็มีผู้คนใช้มากขึ้นเรื่อย ๆ ก็ต้องบอกว่า Mining fee หรือค่าธรรมเนียมการขุด หรือว่าเงินที่คนจ่ายเพื่อใช้ระบบก็จะน้อยลงแล้วในที่สุดคนที่ปกป้องระบบก็จะไม่มีรายได้มากพอที่จะรักษาการปกป้องระบบต่อไปได้แล้วระบบก็จะตายแล้วเหลือศูนย์” (พิริยะ สัมพันธ์รักษ์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มิถุนายน 2567)

ซึ่งหากในอนาคตบิทคอยน์สามารถเจริญเติบโตต่อไปได้ 10-20 ปีข้างหน้า ก็จะเป็นปรากฏการณ์ที่มีกลุ่มคนหรือผู้มีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นส่งผลให้มูลค่าของสินค้าหรือบริการสูงขึ้น เมื่อมีจำนวนผู้ใช้สูงขึ้นส่งผลให้ดึงดูดผู้ใช้รายใหม่ ๆ เข้ามาและมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น เกิดเป็นเครือข่ายที่ทรงพลัง และยังเป็นการยากที่คู่แข่งหรือสินค้าอื่นจะเข้ามา เมื่อนั้นระบบเงินก็จะถูกตั้งคำถามโดยคุณพิริยะ กล่าวว่

“ถ้าเรามีตัวเลือกระหว่างสกุลเงินกลางที่สามารถใช้ที่ไหนก็ได้ในโลก โดยมีจำนวนจำกัด และรัฐทำให้เสื่อมค่าลงไม่ได้ กับตัวสวนสนุกที่รัฐออกมาให้ใช้ได้ อยู่ในเฉพาะเขตพรมแดน และการถือครองไว้ทำให้มูลค่าลดลงตลอดเวลา คนรุ่นใหม่ที่เกิดมาก็ต้องเลือกแล้วว่าถ้าเขาจะทำธุรกิจ เขาจะเลือกใช้เงินแบบไหน เขาต้องการเก็บออม เขาจะเลือกเก็บเงินแบบไหน” (พิริยะ สัมพันธ์รักษ์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มิถุนายน 2567)

เพราะฉะนั้นตราบิตที่บิตคอยน์ยังไม่ตาย จำนวนการทำธุรกรรมจะมีปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ และในขณะที่เดียวกันก็ต้องไม่ลืมว่าธนาคารกลางทั่วโลกก็ยังมีอำนาจในการควบคุมนโยบายทางการเงินของประเทศนั้น ๆ อยู่ไม่ว่าจะเป็นการขึ้นดอกเบี้ยหรือลดดอกเบี้ยก็ตามซึ่งนโยบายทางการเงินของธนาคารกลางไม่ได้ถูกออกแบบมาให้รองรับกับการใช้งานร่วมกับบิตคอยน์ และไม่ได้ไปช่วยกัน

ตามที่ นายจิรายุส ทรัพย์ศรี โสภา (การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 กรกฎาคม 2567) ได้กล่าวว่า บิตคอยน์เป็นหนึ่งในการประดิษฐ์ที่ดีที่สุดในการการเงินที่โลกเคยมีมา โดยบิตคอยน์จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงการเงินโลกทั้งหมดในอนาคต และก็จะจะเป็นสิ่งที่เส้นทางหลักของระบบ

“ผมคิดว่ามันหนึ่งใน Invention ที่ดีที่สุดในวงการการเงินที่เราเคยเห็นมา แล้วมันจะมาเปลี่ยนแปลง Set Zero การเงิน โลกทั้งหมดเลยในอนาคต และก็จะจะเป็นสิ่งที่ เป็น Mainstream ของระบบ คือในอนาคตมองไม่เห็นเลยครับว่าเราจะใช้กระดาษ เป็นเงินต่อไป มีแต่จะใช้เงินดิจิทัลในอนาคต และมันก็ต้อง Set Zero วิธีการทำงานในวงการการเงินใหม่ทั้งหมด เพราะวิธีการทำงานในวงการการเงินสร้าง บนความเชื่อที่ว่าเงินคือกระดาษ เราก็ต้องมีเครื่องนับเงิน มีเครื่องขนย้ายเงิน มีตู้ เอทีเอ็ม ที่มันสอดคล้องเงินกระดาษ แต่เรากำลังพูดถึง Protocol Layer ที่มัน เปลี่ยนไปจาก Fiat จากเงินกระดาษเป็นเงินดิจิทัล แปลว่า Application Layer ที่เป็นชั้นที่อยู่บนสุดของกระบวนการรับ - ส่งข้อมูลมีหน้าที่ติดต่อกับผู้ใช้โดยจะเป็นตัวกลางในการรับคำสั่งต่าง ๆ จากผู้ใช้ส่งให้ Computer แปลความหมาย และทำงานตามคำสั่งที่ได้รับ ดังนั้นตู้เอทีเอ็มก็ไม่ต้องใช้แล้ว สาขาที่ไม่ต้องใช้ใช้แล้ว คือ จะเปลี่ยนทั้งหมด แม้แต่ระบบเศรษฐศาสตร์ข้อมูลความรู้เศรษฐศาสตร์ที่เราเรียน ไปก็ต้องอัปเดตใหม่ เพราะว่าเศรษฐศาสตร์เก่า Run บนระบบที่มีตัวกลางแต่นี้ ขยับ ไปเป็น Decentralized System เป็น ระบบที่ไม่มีตัวกลาง” (จิรายุส ทรัพย์ศรี โสภา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1 กรกฎาคม 2567)

ตามที่ ดร.วิศิษฐ์ องค์กร์พัฒนกุล (การสื่อสารส่วนบุคคล, 4 มิถุนายน 2567) นักวิชาการ ได้กล่าวว่า สำหรับทิศทางของบิตคอยน์จะเป็น Asset Class หนึ่งสำหรับการลงทุนเท่านั้น โดยบิตคอยน์อาจจะเป็นสินทรัพย์ที่เอาไว้เป็นตัวกระจายความเสี่ยง แต่ไม่สามารถเป็นสกุลเงิน หรือเป็นสินทรัพย์ที่เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าได้

“ทิศทางของบิทคอยน์ผมมองว่า คงเป็น Asset Class หนึ่งนะครับ Aasset Class หนึ่งหมายถึงว่า ก็อาจจะเป็นสินทรัพย์ประเภทหนึ่งนะครับที่เอาไว้เป็นตัว Diversify นะครับแต่ไม่สามารถใช้เป็นสินทรัพย์ที่เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าได้นะครับ ไม่สามารถเป็น Currency นะครับ แต่สามารถเป็น Asset Class ในการลงทุน” (ดร.วิศิษฐ์ องค์กรพัฒนากุล, การสื่อสารส่วนบุคคล, 4 มิถุนายน 2567)

“บิทคอยน์น่าจะถูกรับมากขึ้นเรื่อย ๆ ในฐานะที่เป็น Asset Class หนึ่งสำหรับการลงทุน ไม่ได้ถูกรับในฐานะเงิน โดยดูได้จากในหลายประเทศที่ยอมให้มีการออกกองทุน Spot Bitcoin ETFs ที่แสดงให้เห็นว่า คนเริ่มที่จะรู้จักและก็เข้าใจในตัวบิทคอยน์มากขึ้น หรืออาจจะเป็นทางเลือกมากขึ้นสำหรับบางประเทศที่ถูกแทรกแซง หรือมีปัญหาด้านค่าเงิน โดยการใช้นั้นก็ต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง ควรต้องเข้าใจธรรมชาติของบิทคอยน์ด้วย” (คุณ ก, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 มิถุนายน 2567)

สำหรับธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้เห็นประโยชน์ของการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) ที่เป็นเทคโนโลยีที่อยู่เบื้องหลังของสินทรัพย์ดิจิทัลมาใช้ในภาคการเงิน รวมถึงการใช้สินทรัพย์ดิจิทัลบางรูปแบบหรือบางประเภทที่อาจนำมาใช้ประโยชน์และเพิ่มประสิทธิภาพของการชำระเงินได้ เช่น “การโอนเงินระหว่างประเทศ” ซึ่งที่ผ่านมาธนาคารแห่งประเทศไทยได้เปิดให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินที่มีใบอนุญาต (Bank/Non-Bank) ทดสอบในสนามทดสอบแนวคิดทางธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ หรือนวัตกรรม (Regulatory Sandbox) ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ให้บริการโอนเงินระหว่างประเทศโดยใช้สินทรัพย์ดิจิทัลเป็นสื่อกลางในการทำธุรกรรมระหว่างสถาบันผู้โอนและรับโอนเพื่อช่วยเป็นกลไกที่ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำธุรกรรม หรือ “THB Stablecoin” ซึ่งเป็นหนึ่งในสินทรัพย์ดิจิทัลที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่ระหว่างการพิจารณาถึงรูปแบบที่เหมาะสมในการนำมาใช้เป็น MOP เพื่อให้เกิดการต่อยอดทางนวัตกรรมต่าง ๆ ในภาคธุรกิจ อย่างไรก็ตาม “THB Stablecoin” ดังกล่าว ยังต้องมีการพิจารณาถึงความเสี่ยงอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น ความปลอดภัยของระบบ และขอบเขตการใช้กระบวนการทางดิจิทัล (Smart Contract) ที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ใช้งาน เป็นต้น (สิริธิดา พนมวัน ณ อยุธยา, 2565)

สรุป สำหรับทิศทางของบิทคอยน์นั้นขึ้นอยู่กับสามทิศทาง โดยตามความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ คือทิศทางที่ 1 และ 2 โดยทิศทางที่ 1) กลายเป็นสกุลเงินหลักของโลกที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยบิทคอยน์ถือเป็นหนึ่งในนวัตกรรมทางการเงินที่ดีที่สุดในช่วงการการเงินที่โลกเคยมีมา โดยบิทคอยน์จะเข้ามาเปลี่ยนแปลง โดยจะ Set Zero ระบบการเงิน โลกทั้งหมดในอนาคต โดยองค์ความรู้ทางการเงินแบบเดิมที่ถูกถ่ายทอดกันจะไม่สามารถใช้ได้ เนื่องจากเป็นการเงินระบบแบบรวมศูนย์ หากในอนาคตเราต้องใช้บิทคอยน์ที่เป็นเงินแบบกระจายศูนย์ จึงจำเป็นต้องสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานจริง

กับ 2) บิทคอยน์มีมูลค่าเป็นศูนย์ เพราะว่าบิทคอยน์มีต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา ระบบในการป้องกันความปลอดภัย และสร้างความแข็งแกร่ง โดยต้นทุนนี้จะจ่ายโดยผู้ใช้งานระบบ หากเงินที่ผู้ดูแลระบบได้รับน้อยลงก็อาจจะไม่มีผู้ดูแลระบบ ในที่สุดคนก็จะไม่มีคนที่ปกป้องระบบ ที่มากพอที่จะทำหน้าที่รักษาการปกป้องระบบต่อไปได้ และระบบก็จะตายทำให้มูลค่าของบิทคอยน์กลายเป็นศูนย์

และ 3) บิทคอยน์ยังคงมีฐานะเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลแบบเดิม ที่ถึงแม้ว่าหลาย ๆ ประเทศจะให้ความสนใจในการมาของบิทคอยน์ แต่บิทคอยน์ก็ถูกยอมรับว่าเป็นสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทหนึ่งที่สามารถสร้างผลตอบแทนให้กับผู้ลงทุนได้ เพราะการยอมรับบิทคอยน์ให้เป็นเงิน ยังคงเป็นสิ่งที่หลายประเทศไม่เห็นด้วย เพราะกังวลเรื่องเสถียรภาพของระบบเงินภายในประเทศ และผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจจะตามมา

ไม่ว่าในอนาคตทิศทางของบิทคอยน์จะเป็นเช่นไร สิ่งหนึ่งที่ปฏิเสธไม่ได้เลยคือ การทำให้โลกได้รู้จักกับเทคโนโลยีเบื้องหลังของบิทคอยน์อย่าง Blockchain ที่ถือได้ว่าเป็นเทคโนโลยีที่ดี และมีประโยชน์ต่อสังคมเป็นอย่างมาก เพราะ Blockchain สามารถนำมาพัฒนาในการแก้ปัญหาในหลาย ๆ ด้าน เช่น งานด้านการแพทย์ที่ใช้ Blockchain เพื่อความปลอดภัยของข้อมูลทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข้ามหน่วยงาน และแพลตฟอร์มที่ต่างกันได้ เพิ่มความถูกต้องแม่นยำในการนำข้อมูลมาวินิจฉัยและรักษาโรคแทนการเช็คแฟ้มประวัติคนไข้ หรือโทรศัพท์ที่ไปขอข้อมูลผู้ป่วย หรืองานด้านธุรกรรมหรือสัญญาในอุตสาหกรรมประกันภัย เช่น ทางด้านการเงินที่สามารถใช้งานแทนเอกสารในรูปแบบเดิม ๆ ได้เลย ปลอดภัย และลดค่าใช้จ่าย โดย Blockchain จะเข้ามาช่วยเพิ่มความโปร่งใส และป้องกันปัญหาการทุจริตในวงการประกันภัย เป็นต้น (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล, 2024)

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบที่ได้จากวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อนั้น สรุปได้ว่า หากต้องมีการยอมรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินตามกฎหมายในประเทศไทย จะต้องพิจารณาผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบเพื่อให้ประเทศไทยเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนี้

6.1 สรุปผลการศึกษา

6.1.1 จากการศึกษาบิทคอยน์ในบริบทของสินทรัพย์ดิจิทัล และความเป็นเงิน

การศึกษาพบว่า สกุลเงินบิทคอยน์ยังไม่ใช้เงินตราตามกฎหมายไทย เพราะบิทคอยน์ไม่ได้มีกายภาพเป็นเหรียญกษาปณ์ หรือธนบัตรดังที่ปรากฏในพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.2501 จนกว่าจะมีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวเพื่อรองรับบิทคอยน์ และบิทคอยน์ก็ไม่ใช้เงินตามความหมายทางเศรษฐศาสตร์ เนื่องจากยังไม่สามารถทำหน้าที่ของเงินได้ครบถ้วน โดยอุปสรรคที่สำคัญก็คือมูลค่าที่ผันผวนมากเกินไปจนทำให้บิทคอยน์ไม่สามารถเก็บรักษามูลค่า (Store of Value) ในอนาคตได้ บิทคอยน์จึงเป็นเพียงสินทรัพย์ประเภทหนึ่ง แม้ว่าผู้สร้างออกแบบบิทคอยน์เพื่อใช้เป็นเงินตราที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยน แต่จากราคาที่มีความผันผวนทำให้ผู้ใช้งานส่วนใหญ่ใช้บิทคอยน์ไปในการถือครองเพื่อเก็งกำไรเสียมากกว่า

6.1.2 ดังนั้นหากจะพิจารณาการยอมรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินที่ถูกกฎหมายในประเทศไทย

การศึกษาพบว่า ยังเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้เลยในตอนนี้ที่บิทคอยน์จะถูกยอมรับให้เป็นเงินที่ถูกกฎหมายในประเทศไทย ถึงแม้ว่าจะมีบางประเทศเริ่มให้การยอมรับบิทคอยน์ในการชำระหนี้ หรือมีการยอมรับให้เป็นเงินที่ถูกกฎหมายบ้างแล้วก็ตาม แต่ประเทศไทยยังคงมองว่า ประเทศเหล่านั้นเป็นประเทศที่ขาดเสถียรภาพทางการเงิน หรือมีปัญหาทางด้านค่าเงิน จึงจำเป็นต้องหาเงินทางเลือกในการแก้ปัญหาให้กับประเทศของตัวเอง แต่สำหรับประเทศไทยที่ซึ่งเงินบาทยังคง

แข็งแกร่ง และมีเสถียรภาพทางการเงินจึงยังไม่มีความจำเป็นต้องขอรับเงินสกุลเงินอื่นเพิ่มเข้ามา และการจะขอรับสิ่งใดยังต้องมีการพิจารณาถึงประโยชน์ที่จะได้ และผลกระทบที่จะต้องได้รับ ดังนั้นบิทคอยน์ยังไม่ใช่เงินตราตามกฎหมายไทย เพราะบิทคอยน์ยังไม่ได้รับการยอมรับจากรัฐบาลประเทศไทย

6.1.3 ผลกระทบจากการยอมรับบิทคอยน์ในฐานะเงินตามกฎหมายในประเทศไทย

การศึกษาพบว่า เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหากมีการยอมรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินที่ถูกกฎหมายในประเทศไทยจะส่งผลกระทบในหลาย ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็น ผลกระทบต่อมูลค่าของสกุลเงินหลัก ผลกระทบจากความผันผวนของราคาบิทคอยน์ ผลกระทบกับนโยบายการเงินของประเทศ เพราะบิทคอยน์เป็นอิสระจากธนาคารกลาง โดยปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมาก็คือ ปัญหาด้านกฎหมายเกี่ยวกับการใช้งานบิทคอยน์ ปัญหาเรื่องของการฟอกเงิน ปัญหาด้านเทคโนโลยี รวมไปถึงปัญหาจากการเกิดภาวะเงินฝืด แต่บิทคอยน์ก็ไม่ใช่ว่าจะไม่มีข้อดีเอาเสียเลย เพราะบิทคอยน์ช่วยในเรื่องการจ่ายชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ หรือการโอนเงินให้ระหว่างกันที่สามารถทำได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ภายใต้อัตราค่าธรรมเนียมที่ถูก โดยบิทคอยน์เป็นเงินที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และยังช่วยแก้ปัญหาเงินเฟ้อเพียงแต่ข้อดีของบิทคอยน์นั้นอาจจะยังไม่เป็นเหตุผลที่มากเพียงพอสำหรับการเลือกใช้ถ้าเปรียบเทียบกับปัญหาที่ประเทศไทยต้องได้รับ

6.2 การอภิปรายผล

6.2.1 จากการศึกษาบิทคอยน์ในบริบทของสินทรัพย์ดิจิทัล และความเป็นเงินนั้นพบว่า

การที่จะนิยามว่าบิทคอยน์ เป็นสินทรัพย์ หรือเป็นเงินนั้น ขึ้นอยู่กับมุมมอง และองค์ความรู้ของแต่ละบุคคลหรือองค์กร โดยผู้ที่เชื่อมั่นในสกุลบิทคอยน์นั้นจะให้การยอมรับบิทคอยน์ว่าเป็นเงิน โดยให้นิยามคำว่า “เงิน” คืออะไรก็ได้ที่สามารถใช้เพื่อการแลกเปลี่ยนสินค้า และเก็บรักษามูลค่าได้ไม่ได้ถูกจำกัดไว้แค่เหรียญ หรือธนบัตรเท่านั้น โดยมองว่าบิทคอยน์เป็นสิ่งที่ถูกออกแบบมาให้เป็นเงินที่สามารถใช้ 1) เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนระหว่างกันได้ มีการกระจายอำนาจ ไม่ได้ถูกควบคุมโดยธนาคาร หน่วยงานกลางหรือรัฐบาลใด ๆ สิ่งนี้ช่วยลดความจำเป็นในการใช้ตัวกลางเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมซึ่งสามารถประหยัดเวลาและค่าธรรมเนียม โดย 2) มีความโปร่งใสในการทำงาน เพราะใช้เทคโนโลยีบล็อกเชนจึงสามารถยืนยันการแลกเปลี่ยนเงิน

ได้โดยไม่ต้องมีตัวกลางอย่างสถาบันการเงินมาตรวจสอบความถูกต้อง 3) มีความปลอดภัยสูง เนื่องจากเทคโนโลยีบล็อกเชนสามารถป้องกันการถูกโจรกรรม (Hack) ข้อมูลได้ และ 4) สะดวก เพราะบิทคอยน์สามารถเข้าถึงได้จากทุกที่ทั่วโลกเพียงแค่อินเทอร์เน็ต โดยไม่จำเป็นต้องไปธนาคาร แต่สำหรับกลุ่มที่ไม่เชื่อมั่นในสกุลเงินบิทคอยน์ ก็จะไม่ให้การยอมรับบิทคอยน์ว่าเป็นเงิน โดยมองว่าสกุลเงินบิทคอยน์ยังไม่ใช่เงินตราตามกฎหมายไทย เพราะบิทคอยน์ไม่ได้มีกายภาพเป็นเหรียญกษาปณ์ หรือธนบัตรดังที่ปรากฏในพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.2501 และบิทคอยน์ก็ไม่ใช่เงินตามความหมายทางเศรษฐศาสตร์เนื่องจากบิทคอยน์ทำหน้าที่ของเงินได้ไม่ดี และมีคุณลักษณะของความเป็นเงินที่ดีได้ไม่ครบถ้วน ทำให้ไม่สามารถเป็นเงินได้ โดยข้อบกพร่องที่สำคัญก็คือ เรื่องของมูลค่าราคาที่ผันผวนอยู่ตลอดเวลา โดยราคามีการเปลี่ยนแปลงมูลค่าขึ้นลงอย่างรวดเร็วในเวลาอันสั้นส่งผลให้บิทคอยน์เป็นเครื่องมือมูลค่าสินค้าและบริการได้ แต่อาจจะไม่ดีนัก หากมีการกำหนดใช้บิทคอยน์เป็นมาตรฐานการชำระหนี้ในภายหน้าก็จะมีความเสี่ยงด้านราคาที่ผันผวน และจากการที่ราคาบิทคอยน์ผันผวนนี้เองทำให้บิทคอยน์ยังไม่ใช่สกุลเงินที่เป็นเครื่องมือมูลค่าที่ดี ซึ่งก็สอดคล้องกับการศึกษาของ เสวียน แก้ววงษา (2560) เรื่อง เงินดิจิทัล : บริบทของการพิจารณาความเป็นเงิน หรือการศึกษาของ Cermak (2017) เรื่อง Can Bitcoin Become a Viable Alternative to Fiat Currencies? หรือการศึกษาของ Pintong (2023) จากงานวิจัยเรื่อง Bitcoins : Money of the future?

สำหรับแนวโน้มการใช้งานบิทคอยน์ในประเทศไทยนั้นก็ยังมีแนวโน้มที่สูงขึ้น แต่ไม่ใช่เกิดจากประสิทธิภาพในการทำธุรกรรมการเงินที่ให้ความสะดวกรวดเร็ว แต่เพราะผลตอบแทนจากการถือครองทำให้เห็นได้ว่า แม้ว่าแนวโน้มการใช้เงินดิจิทัลมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่การเพิ่มขึ้นเกิดจากการใช้ในเชิงการลงทุนที่ต้องการผลตอบแทนจากการถือครองไม่ได้เพิ่มขึ้นจากการใช้เป็นเงินสำหรับการจ่ายชำระค่าสินค้าระหว่างกัน โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของพีรพงศ์ กนกเลิศวงศ์ (2021) ได้ทำการวิจัยในหัวข้อ เงินดิจิทัลกับเสถียรภาพทางการเงินสู่ระบบเศรษฐกิจประเทศไทย

และแม้ว่าผู้สร้างออกแบบบิทคอยน์เพื่อใช้เป็นเงินตราที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยน แต่จากราคาที่มีความผันผวนทำให้ผู้ใช้งานส่วนใหญ่ใช้บิทคอยน์ไปในการถือครองเพื่อเก็งกำไรเสียมากกว่า ทำให้สถานะของบิทคอยน์เป็นสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทหนึ่งเท่านั้น ซึ่งก็ตรงกับข้อค้นพบบางประการของ นิกร โภคอุดม และกัญจน์ ธิชา โภคอุดม (2565) เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางการเงินไปสู่สกุลเงินแบบดิจิทัล

หรือข้อค้นพบบางประการของ Lee, Liy, and Zhengz (2020) จากงานวิจัยเรื่อง Bitcoin: Speculative Asset or Innovative Technology?

หรือข้อค้นพบของ Baur (2017) จากงานวิจัยเรื่อง Bitcoin: Medium of Exchange or Speculative Assets?

และข้อค้นพบบางประการของ เกียรติกร เทียนธรรมชาติ (2561) จากงานวิจัยเรื่อง อิทธิพลต่อการตัดสินใจยอมรับใช้เงินดิจิทัล (บิทคอยน์) ของผู้บริโภคกลุ่ม Millennials ในกรุงเทพมหานคร

โดยจะไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cascavilla (2023) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Between money and Speculative asset: the role of financial literacy on the perception towards Bitcoin in Italy ที่พบว่า บิทคอยน์จะใช้แทนเงินได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นไว้วางใจของแต่ละบุคคล หากบุคคลนั้นได้มีการศึกษาข้อมูลบิทคอยน์ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่เคยใช้บิทคอยน์ในการแลกเปลี่ยนหรือบุคคลที่เคยซื้อขายบิทคอยน์จะมีมุมมองว่าบิทคอยน์สามารถนำมาใช้แทนเป็นเงินได้ แต่สำหรับบุคคลที่ไว้วางใจในระบบการเงินแบบดั้งเดิม หรือวางใจกับธนาคาร หรือไว้วางใจกับระบบการเงินของยุโรปที่เราเรียกกันว่า ยูโรเปียนเซ็นทรัลแบงก์ ก็จะมีมุมมองว่าบิทคอยน์ไม่สามารถนำมาใช้แทนเงินได้ เพราะฉะนั้นมันขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นของแต่ละบุคคล ที่เชื่อในมูลค่าของเงินที่องค์กรนั้นเป็นคนควบคุม ถ้าคนนั้นเชื่อมั่นในองค์กรนั้นอย่างเช่น เชื่อมั่นในองค์กรธนาคารก็จะทำให้บุคคลนั้น ๆ มีมุมมองว่าบิทคอยน์ไม่สามารถนำมาใช้แทนเงินได้ แต่ถ้าบุคคลนั้น ๆ ไม่มีความเชื่อมั่นในระบบการเงินแบบดั้งเดิม หรือไม่มีความเชื่อมั่นในองค์กรอย่างธนาคารจะทำให้มุมมองที่มีต่อบิทคอยน์ว่าสามารถนำมาแทนเงินได้เหมือนอย่างที่เราได้เห็นที่ ซาโตชิ นากาโมโตะ มีมุมมองว่าบิทคอยน์จะเป็นเงิน เพราะเงินในระบบดั้งเดิมไม่ถูกต้องผู้ออกเงินมีอำนาจมากเกินไป

และผู้วิจัยได้ข้อค้นพบใหม่สำหรับเรื่องนี้จากการสัมภาษณ์ นายจิรายุส ทรัพย์ศรีโสภา ที่กล่าวว่า บิทคอยน์นั้นไม่ได้เป็นทั้งเงิน และไม่ได้เป็นสินทรัพย์ แต่บิทคอยน์เป็นสิ่งที่เรียกว่า Internet Protocol ที่เป็นภาษากลางในโลกอินเทอร์เน็ตที่มา Represent มูลค่า ซึ่งมันเป็นสิ่งใหม่ ๆ ที่โลกของเราไม่เคยมีมาก่อน

6.2.2 หากจะพิจารณาการยอมรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินที่ถูกกฎหมายในประเทศไทย

ยังเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เพราะประเทศไทยต้องรอคู่สถานการณ์การยอมรับจากประเทศอื่นเสียก่อน โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจ สำหรับการแบ่งประเภทคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้ยอมรับนวัตกรรม Rogers (2003) ประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่ม Later Majority หรือกลุ่มที่มาทีหลัง คือกลุ่มคนที่ยอมรับนวัตกรรมหลังจากสมาชิกโดยเฉลี่ยของระบบสังคมยอมรับไปแล้ว ซึ่งก็สอดคล้องกับการสัมภาษณ์เชิงลึกของนายปรมินทร์ อินโสม

หากจะพิจารณาตามการยอมรับระดับองค์กรนั้นจะเห็นได้ว่าประเทศไทยจัดอยู่ในประเภทการเลือกยอมรับนวัตกรรมแบบกลุ่ม ที่มีผู้นำที่มาจาก การเลือกตั้ง โดยการจะยอมรับ หรือปฏิเสธสิ่งใดต้องได้รับความเห็นชอบจากมติกลุ่มซึ่งจะมีระเบียบ และขั้นตอนของการปฏิบัติอย่างที่เรเคยได้ยิน เช่น การทำประชาพิจารณ์ หรือเอชริ่ง เป็นต้น ซึ่งแต่ละขั้นตอนจะใช้เวลาค่อนข้างนาน

สำหรับการใช้กระบวนการยอมรับนวัตกรรม A model of the Innovation Decision Process มาร่วมในการพิจารณาจะพบว่า ประเทศไทยรู้จักบิทคอยน์ในฐานะเงินทางเลือกประเภทหนึ่ง แต่ไม่ได้สนใจที่จะนำมาใช้เป็นเงิน เพราะจากการพิจารณาสกุลเงินบิทคอยน์นั้นยังพบข้อบกพร่องที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายได้ รัฐจึงตัดสินใจไม่สนับสนุนการนำบิทคอยน์ไปใช้ชำระค่าสินค้าและบริการ เพราะมีความเสี่ยงสูง มูลค่าราคาผันผวนอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังเป็นเงินที่นอกเหนือการควบคุมของรัฐบาล ซึ่งถือว่าการปฏิเสธการยอมรับ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wu and Wang (2022) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Study of the Impact of Chinese Policies and Regulations on Bitcoin สำหรับประเทศไทย หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะธนาคารกลางยังคงยึดมั่นในการทำหน้าที่เป็นผู้รักษามูลค่าของเงิน และเสถียรภาพระบบเงิน โดยมองว่าระบบการเงินแบบดั้งเดิมได้ถูกพิสูจน์แล้วว่ามี ความมั่นคงและมีประสิทธิภาพสูงเมื่อเทียบกับ Cryptocurrency ที่แม้จะเป็นนวัตกรรม แต่ก็ไม่ตอบโจทย์การเป็นสื่อกลางชำระค่าสินค้าและบริการ ซึ่งก็สอดคล้องกับ ดร.เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ ที่กล่าวในงาน Future of Growth Forum Thailand Vision 2030 โดยยังมีข้อกังวลเรื่องของความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนและระบบเศรษฐกิจ และถึงแม้ว่าปัจจุบันบิทคอยน์จะถูกรับว่าเป็น “เงิน” จากบางประเทศแล้วก็ตาม แต่การยอมรับก็เป็นเพียงประเทศที่มีปัญหาด้านเสถียรภาพของระบบเงิน โดยประเทศไทยเป็นประเทศที่ระบบการเงินมีเสถียรภาพ และไม่ได้มีปัญหาเรื่องค่าเงิน ดังนั้น การจะยอมรับบิทคอยน์เพื่อนำมาใช้เป็นเงินก็คงเป็นไปไม่ได้

หรือหากเราจะพิจารณาการยอมรับโดยใช้แบบจำลองการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยี (The Technology Acceptance Model หรือ TAM) ของ Davis (1989) มาพิจารณาในประเทศไทย จะพบว่า

1) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ (Perceived Usefulness) ประเทศไทยยังมองประโยชน์ของบิทคอยน์ที่มีต่อส่วนรวมได้ไม่ชัดเจน โดย ธปท.มีหลักที่ว่า นวัตกรรมไหนที่ยังมองภาพไม่ชัดเจน หรือยังดูไม่ออก ก็จะใช้หลัก “ราวกั้น” เข้าไปดูแลและจำกัดความเสี่ยง ซึ่งในระยะต่อไป หากมีการเรียนรู้นวัตกรรมตัวนี้ได้มากขึ้น และเห็นว่าเป็นประโยชน์ ก็จะขยายราวกั้นออกไป แต่หากดูแล้วว่าจะมีความเสี่ยง ก็จะจำกัดราวกั้น ทั้งนี้ เพื่อให้นวัตกรรมสร้างประโยชน์กับส่วนรวมได้อย่างแท้จริง

2) ด้านความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use) ในการใช้งานบิทคอยน์ไม่ได้ยุ่งยากซึ่งคล้ายกับการโอนเงินระหว่างธนาคารในประเทศไทย แต่ต้องมีอินเทอร์เน็ตในการเชื่อมต่อ แต่ถ้าใช้บิทคอยน์แล้วเกิดการผิดพลาดระหว่างใช้งานก็ไม่อาจจะเรียกค่าเสียหายจากหน่วยงานใดได้เลย เพราะไม่มีประเทศใด หรือองค์กรใดเป็นเจ้าของบิทคอยน์

3) ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้ (Attitude Toward Using) ธปท.ยังคงยึดมั่นใน “แก่น” ที่ถือเป็นบทบาทหน้าที่ของธนาคารกลางที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลง คือ การมีระบบการชำระเงินแบบรวมศูนย์ มีภาครัฐรักษาดูแลมูลค่าของเงิน ดูแลเสถียรภาพของเงิน แม้วานโยบายการเงิน การกำกับดูแลและเปลี่ยนแปลง แต่ระบบการชำระเงินที่รวมศูนย์อยู่คงกระพัน และเป็นระบบที่เสถียร ตอบโจทย์ได้อย่างชัดเจน ส่วนบิทคอยน์ เป็นกระแสในยุคปัจจุบันที่เป็นนวัตกรรมทางการเงินอย่างหนึ่ง เป็นกระแสแต่อาจไม่ตอบโจทย์การชำระค่าสินค้าและบริการ

4) ด้านความตั้งใจที่จะใช้ (Behavior Intention to Use) ประเทศไทยไม่มีความไม่ตั้งใจจะใช้บิทคอยน์เป็นเงิน เพราะยังมีความกังวลเรื่องความเสี่ยง และผลกระทบที่อาจตามมา เช่น เรื่องมูลค่าที่ผันผวน ความเสียหายที่เกิดจากการถูกโจรกรรมทางไซเบอร์ และการถูกใช้เป็นเครื่องมือของการฟอกเงิน

5) ด้านการนำมาใช้งานจริง (Actual System Use) จะยังไม่มีการนำบิทคอยน์มาใช้ จนกว่าจะพิสูจน์ให้ได้ก่อนว่าบิทคอยน์เป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ ไม่เช่นนั้นก็อย่าเอามาใช้ เพราะนอกจากจะไม่เป็นประโยชน์แล้วยังอาจไปกระทบเสถียรภาพของระบบเดิมที่ได้อยู่แล้ว และจากข้อกังวลเรื่องผลกระทบทั้งหมดทำให้ประเทศไทยยังไม่เกิดการยอมรับให้บิทคอยน์เป็นเงิน และไม่สนับสนุนให้ใช้บิทคอยน์ในการชำระค่าสินค้า และถึงแม้ว่ารัฐจะไม่ให้การยอมรับความเป็นเงินของบิทคอยน์ แต่รัฐก็กำลังพัฒนาเงินดิจิทัลที่ดูแลโดยภาครัฐ หรือ Central Bank Digital Currency (CBDC) เพื่อมาทดลองใช้

6.2.3 ผลกระทบจากการยอมรับบิทคอยน์ในฐานะเงินถูกกฎหมายในประเทศไทย

เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหากมีการยอมรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินที่ถูกกฎหมายในประเทศไทยจะพบว่า หากการยอมรับเกิดขึ้นจริงจะส่งผลกระทบที่จะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาได้ เช่น 1) เรื่องเสถียรภาพของระบบชำระเงิน เนื่องจากบิทคอยน์พัฒนามาจากเทคโนโลยีสารสนเทศแบบกระจายศูนย์ทำให้ไม่มีหน่วยงานกำกับดูแลและไม่มีกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยไว้ หากเกิดปัญหาผู้ใช้บริการอาจไม่ได้รับความคุ้มครอง 2) เรื่องเสถียรภาพทางการเงิน หากเกิดวิกฤตสภาพคล่องในประเทศ ธปท. จะไม่สามารถเข้าช่วยเหลือด้านสภาพคล่องให้แก่สถาบันการเงินต่าง ๆ ในรูปแบบอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เงินบาทได้ 3) ความเสี่ยงจากความผันผวนของมูลค่า บิทคอยน์มีมูลค่าที่ผันผวนมากเกินไปจนไม่สามารถเก็บรักษามูลค่าในอนาคตได้ ทำให้ทุกธุรกรรมที่ทำส่วนมีความเสี่ยง 4) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากบิทคอยน์เป็นเงินที่อยู่ในโลกอินเทอร์เน็ต ดังนั้นจึงเป็นที่จับจ้องของกลุ่มแฮกเกอร์ในการโจรกรรมกระเป๋าเงิน 5) ความเสี่ยงด้านการกำกับดูแล และกฎหมายที่ใช้บังคับ เนื่องจากบิทคอยน์เป็นนวัตกรรมใหม่ที่องค์ความรู้ของผู้ใช้ และผู้กำกับดูแลก็ยังคงต้องศึกษาไปพร้อม ๆ กัน ทำให้กฎหมายที่มีอยู่ไม่ได้รับรองรับครอบคลุมในทุกด้าน 6) ความเสี่ยงที่เอกชนเป็นเจ้าของสกุลเงิน หากเกิดความเสียหายจะไม่สามารถเรียกร้องกับใครได้เลย เพราะบิทคอยน์เป็นสกุลเงินที่ไม่มีเจ้าของที่ชัดเจน 7) ต้นทุนในการเปลี่ยนไปใช้สกุลเงินใหม่ โดยต้นทุนที่สำคัญ คือ Network Effect ของสกุลเงินที่ถูกใช้อยู่เป็นประจำ หากสกุลเงินปัจจุบันไม่ได้เสียกำลังการซื้ออย่างรุนแรงจะทำให้แรงจูงใจในการเปลี่ยนไปใช้สกุลเงินใหม่มีน้อย 8) ต้นทุนของการใช้เงินมากกว่า 1 สกุล การมีเงินมากกว่าหนึ่งสกุลจะสร้างต้นทุนและความไม่แน่นอนแก่คนไทย โดยคนไทยทุกคนจะเผชิญกับความผันผวนของค่าเงินไม่ต่างจากผู้ส่งออกหรือนำเข้าที่มีรายได้ไม่คงที่ในแต่ละวันจึงไม่เอื้อต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจรวมไปถึงปัญหาจากการเกิดภาวะเงินฝืดเนื่องจากปริมาณที่จำกัดของบิทคอยน์ แต่บิทคอยน์ก็มีผลเชิงบวกหากมีการใช้บิทคอยน์จ่ายชำระค่าสินค้า และบริการระหว่างประเทศหรือการโอนเงินให้กันข้ามประเทศที่สามารถทำได้อย่างสะดวก และรวดเร็วภายใต้ค่าธรรมเนียมที่ราคาถูก และระบบการทำงานที่โปร่งใส นอกจากนี้บิทคอยน์ยังเป็นเงินที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และยังช่วยแก้ปัญหาเงินเฟ้อ

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลกระทบของบิทคอยน์ที่มีต่อการเงินรูปแบบเดิมพบว่าทั้งสองระบบมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับการใช้งานและผลประโยชน์ที่ได้รับ โดยบิทคอยน์จัดว่ามีศักยภาพในการปฏิวัติอุตสาหกรรมการเงิน โดยการจัดหาระบบที่มีประสิทธิภาพโปร่งใสและเข้าถึงได้ง่ายแต่ก็ยังมีความเสี่ยงเรื่องความผันผวน และปัญหาด้านความ

ปลอดภัย ส่วนการเงินแบบเดิมได้มีการกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยและกฎระเบียบไว้ แต่ก็มีข้อจำกัดเรื่องความไร้ประสิทธิภาพ และการขาดความโปร่งใสหากในอนาคตรบบการเงินแบบเดิมมีการพัฒนาโดยการนำเทคโนโลยีบล็อกเชนมาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ให้มีความโปร่งใสมากขึ้น โดยที่การยอมรับบิทคอยน์ยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่องจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะเห็นว่าอุตสาหกรรมการเงินจะปรับตัวหรือพัฒนาไปอย่างไร และแม้ว่าบิทคอยน์จะมีเทคโนโลยีที่ล้ำหน้า และดีที่สุดในยุคนี้แต่อุปสรรคที่สำคัญที่จะทำให้บิทคอยน์ไม่สามารถเป็นเงินได้เลยก็คือ เรื่องการยอมรับจากภาครัฐ

6.3 ข้อเสนอแนะ

6.3.1 ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐ

1) สกูลเงินบิทคอยน์ถือได้ว่าเป็นเรื่องใหม่ที่คนในสังคมต่างให้ความสนใจ ประกอบกับเทคโนโลยีการใช้งานบิทคอยน์ก็มีการพลวัตอยู่ตลอดเวลาจึงควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามากำกับดูแลเรื่องความรู้ในการลงทุน และการบริหารความเสี่ยงให้แก่นักลงทุนรายย่อย ทางผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ควรมีการจัดอบรมเพิ่มความรู้ และวิธีบริหารความเสี่ยงให้กับประชาชนผู้สนใจ

2) สกูลเงินบิทคอยน์เปรียบเสมือนดาบ 2 คม หากใช้ถูกวิธีก็จะมีประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน และหากใช้งานผิดวิธีก็จะสร้างความเสียหายได้มากมายมหาศาลเช่นกัน ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะว่ากระทรวงศึกษาธิการ ควรมีการส่งเสริมเทคโนโลยีทางการเงิน ไม่เฉพาะแค่บิทคอยน์ลงไปในวิชาเรียน เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ที่ถูกต้องให้กับผู้ใช้งาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องวิธีการใช้ ประโยชน์ โทษ หรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นให้กับเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่ต้องเติบโตไปเป็นอนาคตของชาติโดยการเสริมสร้างศักยภาพให้รู้เท่าทันสถานการณ์โลกที่เข้าสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

3) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ควรมีการติดตามและประเมินสถานการณ์ทางการใช้งาน และกฎหมายของประเทศอื่นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติภายในประเทศ เพื่อลดข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นรวมถึงควรมีการปรับปรุงกฎหมาย หรือกฎระเบียบเพื่อคุ้มครองนักลงทุนให้ทันต่อสถานการณ์โลก

6.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาการยอมรับจากประเทศที่กำลังพัฒนาหากในอนาคตมีการยอมรับที่เกิดจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมซึ่งอาจจะได้ผลลัพธ์ที่ต่างกันออกไป

บรรณานุกรม

- กฤษฎา ตั้งขมณี.(2552). *การเงินและการธนาคาร*.กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กรุงเทพธุรกิจ. (2565ก). *ทำไม Cryptocurrency ยังไม่เหมาะนำมาใช้เป็นตัวกลางชำระค่าสินค้า-บริการ?*. สืบค้นจาก https://www.bangkokbiznews.com/business/995225#google_vignette
- กรุงเทพธุรกิจ. (2565ข). “*สาธารณรัฐแอฟริกากลาง*” ยอมรับบิตคอยน์ เป็นประเทศที่สองในโลก. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/world/1001774>
- กัณฑณ ศรีชาติ. (2556). *เงินเสมือนต่างจากเงินจริงอย่างไร*. สืบค้นจาก https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/articles/Article_20Aug2013.html
- เกียรติกร เทียนธรรมชาติ. (2561). *อิทธิพลต่อการตัดสินใจยอมรับใช้เงินดิจิทัล(บิตคอยน์) ของผู้บริโภคกลุ่ม Millennials ในกรุงเทพมหานคร*(Unpublished Master’s thesis). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ขวัญตา กิระวิสาสกิจ. (2542). *การยอมรับมาตรฐาน ISO 9000 ของพนักงานโรงงานคอนกรีตผสมเสร็จ: กรณีศึกษาบริษัท ทีพีไอ คอนกรีต จำกัด* (Unpublished Master’s thesis). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2550). *ศาสตร์ และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินต์ติ้ง.
- ฐานิสร์ พันธุ์ครุฑ. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นกับความคุ้มค่าในการเข้ารับบริการจากกระบวนการยุติธรรมของประชาชน*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณัฐฐานันตทอล์ค. (2565, 20 มกราคม). EP.1 มอกรอบทิส “บิตคอยน์” [Video file]. สืบค้นจาก <https://www.youtube.com/live/VLoiQN5G4I4>
- ณัฐา ปิยะกาญจน์ และ ธนวัฒน์ รื่นบันเทิง. (2553). *US QE: ผลต่อสหรัฐ และเอเชีย*. สืบค้นจาก <https://content.botlc.or.th/mm-info/BOTCollection/BOTFAQ/FAQ13.pdf>
- เดลินิวส์ ออนไลน์. (2567). *ผู้นำเอลชัลวาดอร์ชนะเลิศเลือกตั้งถล่มทลาย รักษาตำแหน่งสองสมัยติด*, สืบค้นจาก <https://www.dailynews.co.th/news/3145423/>
- ตรีภพ รัตนวิชัย .(2556). *การยอมรับนวัตกรรมระดับองค์กร การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารในเขตกรุงเทพมหานคร* (Unpublished Master’s thesis). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธนาคารกรุงศรีอยุธยา.(2566). *สินทรัพย์ดิจิทัล ตอนที่ 1 “เมื่อคนไทยหันมาสนใจสินทรัพย์ดิจิทัล”*. สืบค้นจาก <https://www.krungsri.com/th/research/research-intelligence/digital-asset-part1-2023>
- ธีรพงศ์ เกตุมณี. (2562). คริปโทเคอร์เรนซีการสะสมทุนรูปแบบใหม่ ผ่านการสร้างความขาดแคลนเทียมได้ระบบทุนนิยมดิจิทัล. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 31(2), 45–67.
- นิกร โภคอุดม และ กัญจน์ฉนิชา โภคอุดม. (2565). *การเปลี่ยนแปลงทางการเงินไปสู่สกุลเงินแบบดิจิทัล* (Unpublished Master’s thesis). มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย, ปทุมธานี.
- ปรีชา วันดี. (2545). *ทัศนคติของพนักงานในสายงานบำรุงรักษา ที่มีต่อนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงไฟฟ้าพระนครใต้* (Unpublished Independent thesis). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ปนัดดา อินทรารุช .(2543). *การยอมรับมาตรฐาน ISO 14001 ของพนักงาน: ศึกษาเฉพาะกรณี บริษัทอินเตอร์เนชั่นแนลคิวริตี้ฟู้ดแวย์ จำกัด* (Unpublished Master’s thesis). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ปิ่นนัท จอมจักร์ และฤทธิกร พุ่มพวง. (2565). *อิทธิพลของความเชื่อมั่นไว้วางใจ การยอมรับและการใช้เทคโนโลยี ความพึงพอใจดิจิทัลที่มีต่อความตั้งใจใช้สกุลเงินคริปโต*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.
- ผานิตดา ไสยรส. (2561). *รายงานการวิจัยเรื่อง กระเป๋าเงินดิจิทัลอาดีเพย์: พัฒนาการของเทคโนโลยีการเงินออนไลน์และการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมไร้เงินสดในประเทศจีน*. เชียงใหม่: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พงศกร พัวพัฒนกุล. (2560). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความผันผวนของราคา Bitcoin*. (Unpublished Master’s thesis). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, ปทุมธานี.
- พีรพัฒน์ หาญคงแก้ว และ อัครเดช เดี่ยวพานิช. (2564). *Digital Asset Investment 101 จาก Bitcoin ผู้การลงทุนในยุคใหม่ในสินทรัพย์ดิจิทัล*. กรุงเทพมหานคร : บริษัท กรีน โดไฟน์ พรินติ้ง เฮ้าส์ จำกัด.
- เพ็ญนฤมล จะระ, วิมลกานต์ จันทร์ประเสริฐ, ทรงกลด พลพวก และพิชชานันท์ สนธิธรรม. (2561). บิทคอยน์ กับ เศรษฐกิจยุคดิจิทัล Bitcoin of Digital Economy. *วารสารวิชาการเฉลิมกาญจนา*, 6(2), 45–56.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ราชกิจจานุเบกษา. (2501). พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.2501. เล่ม 75 ตอนที่ 65 หน้า 412.
ประกาศใช้วันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2501.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2485). พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.2485. เล่ม 59 ตอนที่ 7 หน้า 280.
ประกาศใช้วันที่ 16 ธันวาคม 2584.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลพุทธศักราช 2561
พ.ศ.2561 เล่ม 135 ตอนที่ 33 ก หน้า 44. ประกาศใช้ 13 พฤษภาคม 2561.
- วุฒิสภา. (2565). มาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริม และกำกับดูแลการประกอบธุรกิจสินทรัพย์
ดิจิทัล. สืบค้นจาก [https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/272/files/
Sub_Jun/1interview/IN108.pdf](https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/272/files/Sub_Jun/1interview/IN108.pdf)
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ [ก.ล.ต.]. (2565). ก.ล.ต.
ออกเกณฑ์กำกับทำให้บริการของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ไม่สนับสนุนการใช้
สินทรัพย์ดิจิทัลเป็นสื่อกลางชำระค่าสินค้าหรือบริการ. สืบค้นจาก
https://www.sec.or.th/TH/Pages/News_Detail.aspx?SECID=9353
- ตรา ชินโชคสันต์ .(2565). จุดบอดของคริปโตเคอร์เรนซีที่ประชาชนต้องรู้ คอลัมน์ “แจ่งสี่เบี้ย”
นสพ. สืบค้นจาก [https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/research-and-
publications/articles-and-publications/articles/pdf/Article_5Jul2022.pdf](https://www.bot.or.th/content/dam/bot/documents/th/research-and-publications/articles-and-publications/articles/pdf/Article_5Jul2022.pdf)
- สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา .(2565). คริปโทเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) กับ
ผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบการเงินและมาตรการป้องกันของประเทศไทย. สืบค้น
จาก<https://library.parliament.go.th/th/radioscript/rr2565-apr2>
- สุธิตา แซ่ไคว้ และธนวัฒน์ พิสิฐจินดา. (2562). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสถานะของเงินดิจิทัล.
(Unpublished Master’s thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2552). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ :
दानสุทธาการพิมพ์.
- สยามบิทคอยน์. (2564). ปธน.เอลซัลวาดอร์ประกาศ กระเป๋าเงินบิตคอยน์ (Bitcoin Wallet) จะเริ่ม
ใช้งานได้แล้วอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 7 กันยายน ที่จะถึงนี้. สืบค้นจาก
<https://www.siambitcoin.com/2021/08/24/ปธน-เอลซัลวาดอร์ประกาศ-ก/>
- สยามบิทคอยน์ .(2567). เอลซัลวาดอร์ สร้างประวัติศาสตร์! จุด Bitcoin 474 ล้านเหรียญจาก
พลังงานภูเขาไฟ!. สืบค้นจาก <https://www.siambitcoin.com/>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สาโรจน์ แพ่งยัง. (2536). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาโทในประเทศไทย* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.
- เสวียน แก้ววงษา. (2561). *เงินดิจิทัล: บริบทของการพิจารณาความเป็นเงิน*. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติสาขาเศรษฐศาสตร์ “อนาคตเศรษฐกิจไทยปี 61 รอดหรือซิมยาว”, กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. (2567). *การบูรณาการ Blockchain กับการประยุกต์ใช้ในระดับองค์กร*. สืบค้นจาก <https://www.depa.or.th/th/article-view/blockchain-work>
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2561). *รู้เขา รู้ระวัง รู้เท่าทันสินทรัพย์ดิจิทัล*. สืบค้นจาก <https://www.sec.or.th/TH/Documents/DigitalAsset/DigitalAssetInvestment-Guide.pdf>
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2553). *สินทรัพย์ ทรัพย์สิน*. สืบค้นจาก <http://legacy.orst.go.th/?knowledges>
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2561). *รู้เขา รู้ระวัง รู้เท่าทันสินทรัพย์ดิจิทัล*. สืบค้นจาก <https://www.sec.or.th/TH/Documents/DigitalAsset/DigitalAssetInvestment-Guide.pdf>
- อภิรา นิลรัตน์ ณ อยู่ชยา. (2550). *การศึกษายปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับระบบสารสนเทศของข้าราชการสังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อานันท์ สีมักเดช. (2561). *วิวัฒนาการของเงินจากหอยเบี้ยสู่คริปโทเคอร์เรนซี*. กรุงเทพมหานคร: เกรทไอเดีย.
- Aljazeera. (2021). *Venezuela introduces new currency, drops six zeros*. Retrieved from <https://www.aljazeera.com/economy/2021/10/1/venezuela-introduces-new-currency-drops-six-zeros>
- Alvarez, F. E., Argente, D., & Van Patten, D. (2023). *Are cryptocurrencies currencies? Bitcoin as legal tender in El Salvador*. National Bureau of Economic Research.
- Attlee, D. (2024). *Number of Salvadorans using Bitcoin halves in a year: Survey*. Retrieved from <https://cointelegraph.com/news/12-salvadorans-bitcoin-payments-2023-survey>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Alfonsi, S. (2022). *Bitcoin Beach: How a town in El Salvador became a testing ground for bitcoin*. Retrieved from <https://www.cbsnews.com/news/bitcoin-beach-el-salvador-60-minutes-2022-04-10/>
- Baur, D. G. (2017). *Bitcoin: Medium of exchange or speculative assets?* (Unpublished Master's thesis). University of Technology Sydney, Australia.
- BBC NEWS ไทย. (2019). วิกฤตเวเนซุเอลา: เงินเพื่อรุนแรงทำคนเวเนซุเอลาต้องเอาข้าวของมาแลกเปลี่ยนกัน. Retrieved from <https://www.bbc.com/thai/international-47927397>
- Bukele, N. (2021a). *The #BitcoinLaw*. Retrieved from <https://x.com/nayibbukele/status>
- Bukele, N. (2021b). *The legislative assembly of the Republic of El Salvador*. Retrieved from <https://x.com/nayibbukele/status/1402446890466217985>
- Bukele, N. (2023, 24 January). Well, we just paid in full, 800 million dollars plus interest [Web log message]. Retrieved from <https://x.com/nayibbukele/status/1617700039534731264>
- Burke, Q. J. (2022). *The great Bitcoin experiment: A social analysis of cryptocurrency in El Salvador* (Unpublished Master's thesis). Colby College, USA.
- BT Britf. (2023). เอลซัลวาดอร์ ยังไม่ยอมแพ้ เปิดตัว Bitcoin Mining Pool แห่งแรกเพื่อนำเงินไปลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน. Retrieved from https://www.facebook.com/photo/?fbid=816778243787285&set=a.683750173756760&locale=th_TH
- Bitkub Exchange. (2024). กราฟแสดงราคาของบิทคอยน์. Retrieved from <https://www.bitkub.com/th/market/btc>
- Bitcoin Treasuries by BiTBO. (2024). *Countries that Own Bitcoin*. Retrieved from <https://treasuries.bitbo.io/countries/>
- Censky, A. (2012). *Federal Reserve launches QE3*. Retrieved from <https://money.cnn.com/2012/09/13/news/economy/federal-reserve-qe3/>
- CNBC.COM. (2021). *El Salvador's new bitcoin plan could cost money providers like Western Union and others \$400 million a year, says President Bukel*. Retrieved from <https://www.cnbc.com/2021/09/09/el-salvador-bitcoin-move-could-cost-western-union-400-million-a-year.html>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Cointelegraph. (2023). *El Salvador to open a 'Bitcoin Embassy' in the United States*. Retrieved from <https://cointelegraph.com/news/el-salvador-to-open-a-bitcoin-embassy-in-the- united-states>
- Coin.Co.th. (2018). *หน่วยย่อยของบิทคอยน์*. Retrieved from <https://support.coins.co.th/hc/th/articles/203105447-Satoshi-คืออะไร>
- CoinMarketCap. (2024). *กราฟแสดงราคาของบิทคอยน์ย้อนหลัง*. Retrieved from <https://coinmarketcap.com/th/currencies/bitcoin/>
- Cermak, V. (2017). *Can Bitcoin become a viable alternative to fiat currencies? An empirical analysis of Bitcoin's volatility based on a GARCH model* (Unpublished Undergraduate thesis). Skidmore College, Saratoga Springs, NY.
- Cascavilla, A. (2023). *Between money and speculative asset: The role of financial literacy on the perception towards Bitcoin in Italy* (Unpublished Master's thesis). Unitelma Sapienza University of Rome, Italy.
- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceives ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS Quarterly*, 13(3), 319–340. <https://doi.org/10.2307/249008>
- Denpairojsak, P. (2024). *เอลซัลวาดอร์ได้รับเงินลงทุนมูลค่า 5.6 หมื่นล้านบาทเพื่อริเริ่มโปรเจกต์ "Bitcoin City"*. Retrieved from <https://siamblockchain.com/2024/08/13/el-salvador-receives-56-billion-worth-of-investment-to-launch-bitcoin-city-project/>
- Foster, C. R. (1973). *Psychology of life adjustment*. Chicago: American Technical Society.
- Griffin, D., & Tversky, A. (1992). The weighing of evidence and the determinants of confidence. *Cognitive psychology*, 24(3), 411-435.
- International Monetary Fund. (2023). *El Salvador*. Retrieved from <https://www.imf.org/en/Countries/SLV>
- International Monetary Fund. (2024). *Zimbabwe: Change in representative rate*. Retrieved from <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2024/09/26/Zimbabwe-Change-in-Representative-Rate-555586>
- Infoquest. (2022). *ZoomIn: "บิทคอยน์" เงินตราหรือมายา การลงทุนหรือการพนัน (ตอนที่ 2)*. Retrieved from <https://www.infoquest.co.th/2022/207425>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Jiraboon. (2018). *Cryptocurrency คืออะไร และคุณควรที่จะลงทุนกับมันหรือไม่*. Retrieved from <https://siamblockchain.com/2018/03/11/cryptocurrency-คือ-อะไร/>
- Kubix. (2023). *สรุปครบ! สินทรัพย์ดิจิทัลคืออะไร มีประเภทไหนให้ลงทุนบ้าง?* Retrieved from <https://www.kubix.co/news-articles/what-is-digital-asset/>
- Kaewmanee, S. (2024). *เอลซัลวาดอร์เปิดคอร์สฝึกอบรมด้าน Bitcoin รองรับพนักงานข้าราชการกว่า 80,000 คน!*. Retrieved from <https://siamblockchain.com/2024/08/21/el-salvador-bitcoin-certifications-government-employees/>
- Looney, R. (2024). *Zimbabwe's New Currency Zig-Zagging Back to Stability?*. Retrieved from <https://www.milkenreview.org/articles/zimbabwes-new-currency>
- Lewis, P. & Agencies. (2009). *Zimbabwe unveils 100 trillion-dollar banknote*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/world/2009/jan/16/zimbabwe-hyper-inflation-mugabe-tsvangirai>
- Lee, A. D., Li, M., & Zheng, H. (2020). Bitcoin: Speculative asset or innovative technology? *Journal of International Financial Markets, Institutions & Money*, 69, 1-12.
- Lioudis, N. (2024). *The Collapse of Lehman Brothers: A Case Study*. Retrieved from <https://www.investopedia.com/articles/economics/09/lehman-brothers-collapse.asp>
- Mishra, A. K. (1996). Organizational response to crisis: The centrality of trust. In R. M. Kramer & T. R. Tyler (Eds.), *Trust in Organizations: Frontiers of Theory and Research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Money Lab. (2024). *สรุป เศรษฐกิจเอลซัลวาดอร์ จากจุดเริ่มต้น สู่ยุคแห่ง Bitcoin*. Retrieved from <https://www.moneylabstory.com/7431>
- Nakamoto, S. (2008). *Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System*. Retrieved from <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>
- OKMD Knowledge Portal. (2024). *ความรู้เรื่องเงินตรา วิวัฒนาการจากอดีตสู่ปัจจุบัน*. Retrieved from <https://knowledgeportal.okmd.or.th/article/676516873b4f9>
- Pintong, W. (2023). *Bitcoins: Money of the future?* (Unpublished Master's thesis). Suvarnabhumi Institute of Technology, Bangkok.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- PostToday. (2022). *Future of Growth Forum Thailand Vision 2030* [Video file].
Retrieved from <https://www.facebook.com/Posttoday/videos/future-of-growth-thailand-vision-2030/1096508511136099/>
- PricewaterhouseCoopers (PwC). (2021). *EL Salvador's law: a meaningful test for Bitcoin*.
Retrieved from <https://www.pwc.com/gx/en/financial-services/pdf/el-salvadors-law-a-meaningful-test-for-bitcoin.pdf>
- Rushe, D. (2011). *How Goldman Sachs gained from bailout of AIG*. Retrieved from
<https://www.theguardian.com/business/2011/jan/27/goldman-sachs-received-aig-bailout-cash>
- Rogers, E.M. (1983). *Diffusion of innovation* (3rd ed.). New York: Free Press of Glencoe.
- Rogers, E.M. (2003). *Diffusion of innovation* (5th ed.). New York: Free Press of Glencoe.
- Set Investnow. (2022). *มารู้จักสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset) กันเถอะ*. Retrieved from
<https://www.setinvestnow.com/th/knowledge/article/99-tsi-getting-to-know-digital-assets>
- SiamPhone. (2021). *Bitcoin City แห่งแรกของโลก การแลกเปลี่ยนทุกอย่างใช้เหรียญปลอดภัย*
Retrieved from <https://www.siamphone.com/contents/news-49005.html>
- Stock2Morrow. (2024). *ถอดรหัส ทำไมนายิบ บูเคเล ถึงพยายามใช้บิตคอยน์เป็นเงินของประเทศ*.
Retrieved from <https://stock2morrow.com/article/4931>
- The Momentum. (2022). *ทำความรู้จัก นายิบ บูเคเล ประธานาธิบดีเอลซัลวาดอร์ ผู้ประกาศตัวเป็น 'เผด็จการที่เจ๋งที่สุดในโลก'*. Retrieved from
<https://themomentum.co/feature-naybib-bukele-el-salvador/>
- Trading Economics. (2024). *El Salvador GDP*. Retrieved from
<https://tradingeconomics.com/el-salvador/gdp-from-services>
- The Time. (2024). *How El Salvador President Nayib Bukele became the world's most popular authoritarian*. Retrieved from <https://time.com/7015636/president-nayib-bukele-interview/>

บรรณานุกรม (ต่อ)

Wu, Z. & Wang, D. (2022). *Study of the Impact of Chinese Policies and Regulations on*

Bitcoin. (Unpublished Master's thesis). North China University of technology, China.

Workpoint Today. (2023). *เอลซัลวาดอร์ย้ายนักโทษคดีอาชญากรรม 2,000 คน ไปเรือนจำแห่งใหม่*

ใหญ่สุดในลาตินอเมริกา. Retrieved from [https://workpointtoday.com/el-salvador-](https://workpointtoday.com/el-salvador-transfer-thousands-inmates/)

[transfer-thousands-inmates/](https://workpointtoday.com/el-salvador-transfer-thousands-inmates/)

แบบสัมภาษณ์

คุณฉันทิพนธ์ เรื่อง สกุลเงินเสมือนทางเลือกใหม่กับการยอมรับความเป็นเงินสำหรับประเทศไทย : กรณีศึกษาบิตคอยน์ (Bitcoin Cryptocurrency's Acceptance as New Alternative Financial Approach in Thailand)

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจ และการเมือง วิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบิตคอยน์ในบริบทของสินทรัพย์ดิจิทัล และบริบทของความเป็นเงิน
2. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการยอมรับบิตคอยน์ให้เป็นเงินถูกกฎหมายในประเทศไทย
3. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการยอมรับบิตคอยน์ในฐานะเงินถูกกฎหมายในประเทศไทย

การยอมรับ หมายถึง การตัดสินใจใช้เงินนวัตกรรมทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม โดยระยะเวลาในการตัดสินใจยอมรับนั้นไม่มีกำหนดแน่นอนตายตัวขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของนวัตกรรมนั้น ๆ (ขวัญตา กิระวิสาสกิจ, 2542: 38)

ทั้งนี้ข้อมูลและความคิดเห็นของท่านจะปิดเป็นความลับ และนำไปใช้เพื่อวิเคราะห์และประมวลผลสำหรับงานวิจัยเรื่องนี้เท่านั้น โดยรายละเอียดของคำถามมีดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

2. คำถามเชิงคุณภาพ

1. ต้องการให้ท่านนิยามคำว่า “บิทคอยน์” ว่าคืออะไร.....
.....
2. ในมุมมองของท่าน ท่านคิดว่าบิทคอยน์สามารถเป็นเงินได้หรือไม่.....
เพราะอะไร.....

กรณีตอบว่าได้

- 2.1 ท่านคิดว่ามีความเป็นไปได้หรือไม่ ที่ประเทศไทยของเราจะยอมรับบิทคอยน์ในฐานะเงินที่
ถูกกฎหมาย.....
- 2.2 ท่านมีข้อคิดเห็นอย่างไรกับกรณีประเทศเอลซัลวาดอร์ ได้ออกกฎหมายรองรับบิทคอยน์ให้
เป็นเงินที่ถูกกฎหมาย.....
- 2.3 ในการยอมรับบิทคอยน์ให้เงินที่ถูกกฎหมายในประเทศไทย จะส่งผลกระทบต่ออย่างไร
.....

กรณีตอบว่าไม่ได้

- 2.4 ทำไมท่านจึงคิดว่าบิทคอยน์ยังไม่สามารถที่จะเป็นเงินได้ ทั้งที่มีหลายประเทศ อย่างเช่น
เอลซัลวาดอร์ หรือแอฟริกากลาง ต่างก็ได้ประกาศรองรับบิทคอยน์ให้เงิน.....
.....
- 2.5 ท่านมีข้อคิดเห็นอย่างไรกับกรณีประเทศเอลซัลวาดอร์ ได้ออกกฎหมายรองรับบิทคอยน์ให้
เป็นเงินที่ถูกกฎหมาย.....
.....
- 2.6 ท่านคิดว่าประเทศไทยจะได้รับผลกระทบด้านใดบ้าง หากต้องยอมรับการใช้บิทคอยน์ใน
ฐานะของเงิน.....

กรณีตอบว่าไม่ได้

2.7 ท่านมีข้อกังวลหรือไม่ หากในอนาคตประเทศไทยต้องยอมรับบิทคอยน์ให้เป็นเงินถูกกฎหมาย ถ้ากังวล กังวลเรื่องใด.....

.....

3. จากการที่ประเทศไทยให้สถานะบิทคอยน์เป็น “สินทรัพย์ดิจิทัล” ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4. ท่านคิดว่าในอนาคตทิศทางของบิทคอยน์จะเป็นเช่นไร.....

.....

.....

5. ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรเพิ่มเติมเกี่ยวกับบิทคอยน์บ้างหรือไม่.....

.....

*หมายเหตุ : ขออนุญาตบันทึกเทปคำสัมภาษณ์เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล

“ขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาให้สัมภาษณ์”

แบบสัมภาษณ์

คุษฎินิพนธ์ เรื่อง สกุลเงินเสมือนทางเลือกใหม่กับการยอมรับความเป็นเงินสำหรับประเทศไทย : กรณีศึกษาบิตคอยน์ (Bitcoin Cryptocurrency's Acceptance as New Alternative Financial Approach in Thailand)

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปรัชญาคุษฎินิพนธ์บัณฑิตสาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจ และการเมือง วิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาบิตคอยน์ในบริบทของสินทรัพย์ดิจิทัล และบริบทของความเป็นเงิน
2. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการยอมรับบิตคอยน์ให้เป็นเงินถูกกฎหมายในประเทศไทย
3. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการยอมรับบิตคอยน์ในฐานะเงินถูกกฎหมายในประเทศไทย

การยอมรับ หมายถึง การตัดสินใจใช้นวัตกรรมทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม โดยระยะเวลาในการตัดสินใจยอมรับนั้นไม่มีกำหนดแน่นอนตายตัวขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของนวัตกรรมนั้น ๆ (ขวัญตา กิระวิสาสกิจ, 2542: 38)

ทั้งนี้ข้อมูลและความคิดเห็นของท่านจะปิดเป็นความลับ และนำไปใช้เพื่อวิเคราะห์และประมวลผลสำหรับงานวิจัยเรื่องนี้เท่านั้น โดยรายละเอียดของคำถามมีดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ.....นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....

2.คำถามเชิงคุณภาพ

1.	หากมีการนำสินทรัพย์ดิจิทัลมาใช้เป็นสื่อกลางในการชำระค่าสินค้าและบริการ (Means of Payment) จะส่งผลกระทบต่อด้านไหน อย่างไรบ้าง
	.....
	.....
	.....
3.	ปัจจุบันทาง ก.ล.ต. เคยได้รับแจ้งจากผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล เกี่ยวกับการที่ลูกค้าของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลได้นำสินทรัพย์ดิจิทัลไปใช้ในการชำระค่าสินค้าและบริการบ้างหรือไม่ เพราะถือว่าเป็นการใช้ที่ผิดวัตถุประสงค์
	.....
	.....
	.....
4.	ในมุมมองของผู้มีหน้าที่กำกับดูแล ท่านมีแนวทางในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลอย่างไรบ้าง
	.....
	.....
	.....
5.	ในมุมมองของผู้มีหน้าที่กำกับดูแล มีความห่วงใย หรือมีข้อกังวลด้านใดเกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลบ้างหรือไม่
	.....
	.....
	.....

*หมายเหตุ : ขออนุญาตบันทึกเทปคำสัมภาษณ์เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล

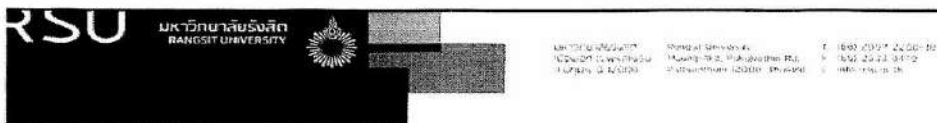
ขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาให้สัมภาษณ์”

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตีพิมพ์

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

ที่ นวส. 4791/015/67

วิทยาลัยสุรน่านและนวัตกรรมการสังคม
มหาวิทยาลัยรังสิต

วันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ.2567

เรื่อง ขอบขออนุญาตระงับการให้สัมภาษณ์

เรียน คุณเปรมณัช กาญจนวิภา

ผู้วิเคราะห์อาวุโส ฝ่ายกลยุทธ์พัฒนาการกำกับระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวคำถามสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวธีรยา เสือนาถ รหัส 6305111 นักศึกษาปริญญาเอกหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง ได้จัดทำคุณูปนิพนธ์เรื่อง “สกุลเงินเสมือนทางเลือกใหม่กับการยอมรับความเป็นเงินสำหรับประเทศไทย : กรณีศึกษาบิทคอยน์” ในการนี้จึงขอขออนุญาตของท่าน ให้สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการนัดหมายและประสานงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยะ ไส กตะศิลา)

กองบดีวิทยาลัยสุรน่านและนวัตกรรมการสังคม

อนุภาตาสัมภาษณ์

เปรมณัช กาญจนวิภา

ผู้วิเคราะห์อาวุโส ธนาคารแห่งประเทศไทย

ติดต่อ นางสาวธีรยา เสือนาถ โทรศัพท์ 081-9720499

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University T. (66) 2907 2200-30
เมืองรังสิต กรุงเทพมหานคร Muang-Ave, Pathayothin Rd. F. (66) 2701 5757
เลขไปรษณีย์ 12000 Pathumthani 12000, Thailand E. info@rsu.ac.th

ที่ นวส. 4791/014/67

วิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม
มหาวิทยาลัยรังสิต

วันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ.2567

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

เรียน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวคำถามสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวธีรยา เลื่อนนาค รหัส 6305111 นักศึกษาปริญญาเอกหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง ได้จัดทำคู่มือฉบับเรื่อง “สกุลเงินเสมือนทางเลือกใหม่กับการยอมรับความเป็นเงินสำหรับประเทศไทย : กรณีศึกษาบิทคอยน์” ในกรณีนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน ให้สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการนัดหมายและประสานงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยะใส กตะศิลา)
กณบดีวิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม

ติดต่อ นางสาวธีรยา เลื่อนนาค โทรศัพท์ 081-9720499

มหาวิทยาลัยรังสิต Bangkok University T. (66) 2997 2200-30
เมืองเอก ก.พ.เลยรังสิต Muang-Aek, Pathayathin Rd. F. (66) 2791 5757
จ.ปทุมธานี 12000 Pathayathin 12000, Thailand E. info@rsu.ac.th

ที่ นวส. 4791/501/66

วิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม
มหาวิทยาลัยรังสิต

วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

เรียน นายจิราวุธ ทรัพย์ศรี โสกา

Founder and Group CEO of Bitkub Capital Group Holdings Co.,Ltd.

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวคำถามสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวธีรยา เสือเนาก รหัส 6305111 นักศึกษาปริญญาเอกหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง ได้จัดทำคู่มือฉบับเรื่อง “สกุลเงินเสมือนทางเลือกใหม่กับการยอมรับความเป็นเงินสำหรับประเทศไทย: กรณีศึกษาบิตคอยน์” ในกรณีนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน ให้สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการนัดหมายและประสานงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยะใส กตะศิลา)

คณาบดีวิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม

อนุญาต

ติดต่อ นางสาวธีรยา เสือเนาก โทรศัพท์ 081-9720499

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University T. (86) 2997 2200-30
 เมืองปากเกร็ด จ.นนทบุรี 12000 Muang-Ake, Pathumthani Rd. F. (86) 2791 5757
 จ.นนทบุรี 12000 Pathumthani 12000, Thailand E. info@rsu.ac.th

ที่ นวส. 4791/502/66

วิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม

มหาวิทยาลัยรังสิต

วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ.2567

เรื่อง ขอดำเนินการให้สัมภาษณ์

เรียน นายพีระ สัมพันธ์รักษ์
 กรรมการบริหาร บริษัท โฉลกคอตคอม จำกัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวคำถามสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวธีรยา เสือเนาะ รหัส 6305111 นักศึกษาปริญญาเอกหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง ได้จัดทำคู่มือพิมพ์เรื่อง “สกุลเงินเสมือนทางเลือกใหม่กับการยอมรับความเป็นเงินสำหรับประเทศไทย: กรณีศึกษาบิตคอยน์” ในกรณีนี้จึงใคร่ขอดำเนินการให้สัมภาษณ์ท่าน ให้สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการนัดหมายและประสานงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ สัมพันธ์รักษ์)
 คณบดีวิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม

ธีรยา

ติดต่อ นางสาวธีรยา เสือเนาะ โทรศัพท์ 081-9720499

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University
เมืองเอก ถนนพหลโยธิน Muang-Aek, Pathayothin Rd.
จ.ปทุมธานี 12000 Pathumthani 12000, Thailand
T. (66) 2997 2200-30
F. (66) 2791 5757
E. info@rsu.ac.th

ที่ นวส 4791/506/66

วิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม
มหาวิทยาลัยรังสิต

วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ.2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

เรียน นายบุญเสริม ศรีรัตนจารุ

ที่ปรึกษาหัวหน้าคณะบริหารกลุ่มลูกค้าธุรกิจ บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวคำถามสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวธีรยา เกื่อนาค รหัส 6305111 นักศึกษาปริญญาเอกหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง ได้จัดทำคู่มือพิมพ์เรื่อง “สตูดเงินเสมือนทางเลือกใหม่กับการยอมรับความเป็นเงินสำหรับประเทศไทย : กรณีศึกษานิตยสาร” ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ท่าน ให้สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการนัดหมายและประสานงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยะ ไส กงคะสีลา)

คณบดีวิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม

ติดต่อ นางสาวธีรยา เกื่อนาค โทรศัพท์ 081-9720499

04/06/2567
3/06/2567

ที่ นวส. 4791/504/66

วิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม

มหาวิทยาลัยรังสิต

วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ.2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

เรียน ดร.วิศิษฐ์ อังค์พิพัฒนกุล
กรรมการผู้จัดการ กลุ่มบริษัทพีทีบี จำกัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวคำถามสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวธีรยา เตือนาก 5 หัศ 6305111 นักศึกษาปริญญาเอกหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง ได้จัดทำคู่มือที่ปรึกษาเรื่อง “สกุลเงินเสมือนทางเลือกใหม่กับการยอมรับความเป็นเงินสำหรับประเทศไทย: กรณีศึกษาบิทคอยน์” ในกรณีนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน ให้สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการนัดหมายและประสานงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยา ฤทธิสโร)

คณบดีวิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม

ติดต่อ นางสาวธีรยา เตือนาก โทรศัพท์ 081-9720499

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University T. (66) 2997 2200-30
 แขวงจตุจักร กรุงเทพฯ 12000 Phang-Ake, Pathayathin Rd. F. (66) 2791 5757
 E. info@rsu.ac.th

ที่ นวส. 4791/505/66

วิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม
 มหาวิทยาลัยรังสิต

วันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ.2567

เรื่อง ขอบขออนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

เรียน ดร.โสภณ พรโชคชัย

ประธานศูนย์ข้อมูลวิจัยและประเมินค่าอสังหาริมทรัพย์ไทย

บริษัท เอเจนซี พอร์ เร็ลเอสเตท แอฟเฟร์ส จำกัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวคำถามสัมภาษณ์

ด้วยนางสาวธีรยา เลื่อนาค รหัส 6305111 นักศึกษาปริญญาเอกหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง ได้จัดทำคู่มือพิมพ์เรื่อง “สกุลเงินเสมือนทางเลือกใหม่กับการยอมรับความเป็นเงินสำหรับประเทศไทย: กรณีศึกษาบิตคอยน์” ในกรณีนี้จึงขอขอบขออนุเคราะห์ท่าน ให้สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำวิจัยดังกล่าว ทั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการนัดหมายและประสานงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรยา เลื่อนาค)

คณบดีวิทยาลัยผู้นำและนวัตกรรมสังคม

ติดต่อ นางสาวธีรยา เลื่อนาค โทรศัพท์ 081-9720499

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ธีรยา เสือนาค
วัน เดือน ปีเกิด	20 มิถุนายน 2525
สถานที่เกิด	จังหวัดนครสวรรค์ ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปริญญาบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี, 2547 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา บริหารธุรกิจ, 2552 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางสังคม ธุรกิจ และการเมือง, 2567
ที่อยู่ปัจจุบัน	878-879 ซ.วิสุทธินิเวศน์ ถ.ประชาอุทิศ แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงาน	บริษัท ตะวันออกพาณิชย์ส์ จำกัด (มหาชน)
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้จัดการแผนกการเงิน